

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΕΙΝΟΠΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΤΩΝ ΕΝ ΘΡΑΚΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

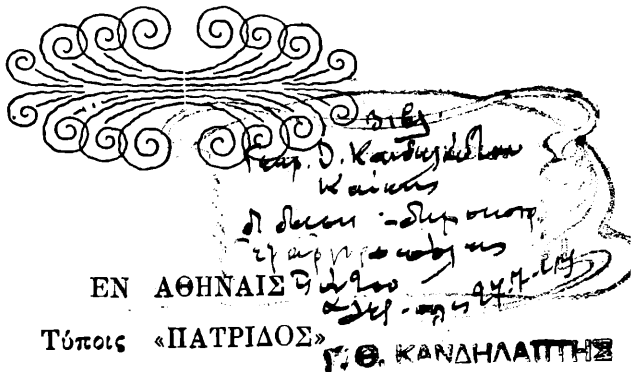
ὁ...
στρα...
ρύττοντα.
ροῦντες χ...
διαφόρων
"Απαντα
δάσεις
ἐγκρι
ματ

ΥΠΟ ΤΩΝ

ΝΕΟΤΟΥΡΚΩΝ

ΥΠΟ

ΣΑΒΒΑ ΛΑΚΙΔΟΥ

ΣΑΒΒΑ
 Καρ. Δ. Κανδηλαπτή
 ΚΑΙ
 Δ. ΔΕΛΕΟΥ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
 ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
 Τύποις «ΠΑΤΡΙΔΟΣ»
 Γ. Θ. ΚΑΝΔΗΛΑΠΤΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ότε κατά 'Ιούλιον τοῦ 1908 ἐκηρύσσεται τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα ἐν Τουρκίᾳ, ἅπας ὁ ἐν αὐτῇ ὁμογενὴς πληθυσμὸς ἐνεπλήσθη χαρᾶς καὶ ἀγαλλίσεως, ὡς ἀπαλλαγὴς τῆς τρομοκρατίας καὶ κακῆς διοικήσεως τοῦ ἀπολυταρχικοῦ πολιτεύματος καὶ ἀπολαυσόμενος τῆς κηρυττομένης ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων τὸντεῦθεν ἰσότητος, ἐλευθερίας, συναδελφώσεως, δικαιοσύνης καὶ λοιπῶν ἀγαθῶν τοῦ νέου πολιτεύματος. Οἱ ἐν Κυβερνητικῇ ὀπηρεσίᾳ ὁμογενεῖς καὶ λοιποὶ ὑπάλλληλοι μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ περιήρχοντο σημαιοφόροι ἀνά τὰς κωμοπόλεις καὶ χωρία, κηρύττοντες καὶ ἐκθέτοντες τοῖς πᾶσι τὰ ἀγαθὰ τοῦ Συντάγματος, πληροῦντες χαρᾶς καὶ εὐθυμίας τοὺς κατοίκους, ἐπιβίλλοντες μικρὰ παιδία διαφόρων ἐθνοτήτων εἰς ἀλληλοασπασμὸν εἰς ἔνδειξιν συναδελφώσεως. Ἄπαντες οἱ κάτοικοι ἐκάστης χώρας ἐπέδιδοντο νυκθήμερον εἰς διασκεδάσεις καὶ χοροὺς, διὰ τῶν ἐπιτοπίων μουσικῶν ὀργάνων, ἀγνοοῦντες ὅτι ἔχαιρον καὶ ἠὺθυμοῦντο τὰ μελετώμενα διὰ τοῦ νεοκηρυττομένου πολιτεύματος, καταστροφὴν καὶ δεινοπαθήματα αὐτῶν.

Μόνος ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ'. ἐπὶ τῇ ἐξειδικούσῃ αὐτῷ διορατικότητι καὶ ἐχεφροσύνῃ, προεῖπε τὴν οὐχὶ εὐάρεστον ἀποτελεσματικότητα, διὰ τοὺς ἐν Τουρκίᾳ χριστιανούς, τοῦ συνταγματικοῦ πολιτεύματος· δι' ὃ καὶ ὡς ἀπολυταρχικὸς ὑπὸ τῶν ἀντιφερομένων αὐτοῦ κατηγορήθη.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος ἔργου, ἡ ἐκθεσις τῶν δεινοπαθημάτων τῶν ἐν Θράκῃ ὁμογενῶν μετὰ τὸ Σύνταγμα ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων, τῶν δίωγμῶν, τῶν ἐκπατρισμῶν, τῆς κατακρατήσεως τῆς περιουσίας αὐτῶν, ὅπως ἄνευ πόρων ὑποστῶσι τὸν διὰ τῆς κακουχίας καὶ πείνης θάνατον καὶ τῶν διαφόρων πιέσεων καὶ ὠμοτήτων ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ὑποδιοικητῶν συνψδὰ τῷ ἀπαισίῳ προγράμματι τῶν Νεοτούρκων.

Ἴνα δὲ κατανοηθῇ, ἡ ὄλικὴ προαγωγὴ τῶν ὁμογενῶν κοινοτήτων ἐν Τουρκίᾳ πρὸ τοῦ Συντάγματος, ἀνατρέξωμεν χρόνους τινὰς πρὸ αὐτοῦ ἐκθέτοντες ἐν τισὶ κεφαλαίοις τὴν ἐπὶ ἀπολυταρχίας κατάστασιν καὶ προαγωγὴν ἐν τῷ ἐμπορίῳ καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὁμογενῶν κοινοτήτων μὲ ὄλην τὴν κακοδιοίκησιν καὶ τὴν ἔλλειψιν δημοσίας ἀσφαλείας καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς ἐκτροπα συμβαίνοντα, εἰς οὐδὲν θεωρούμενα ὡς πρὸς τὰς μετὰ τὸ Σύνταγμα πιέσεις καὶ καταδιώξεις, καὶ τὴν ἐν οὐδεμιᾷ ἐποχῇ τῆς τουρκοκρατίας δυναμένην νὰ παραβληθῇ ἐλεεινὴν καὶ ἀφόρητον κατάστασιν τῶν ὁμογενῶν κοινοτήτων.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΕΙΝΟΠΑΘΗΝΑΤΩΝ

ΤΩΝ ΕΝ

ΘΡΑΚΗ ΟΜΟΓΕΝΩΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΝΕΟΤΟΥΡΚΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α΄.

1. *Ἡ ἐπὶ ἀπολυταρχίας κατάοιαισι τῶν ὁμογενῶν, ἐκτροπὰ τινὰ συμβάντα μετὰ τὸν Ρωσοτουρκικὸν πόλεμον, πανηγύρεις, σχολεῖα καὶ πρόδοσι τῶν ὁμογενῶν ἐν ταῖς τέχναισι καὶ τῷ ἐμπορίῳ.*

Ἐπὶ ἀπολυταρχίας οἱ ὁμογενεῖς ἐν Τουρκίᾳ ἀπύλουν μεγίστης ἐλευθερίας καὶ προνομίων. Ἡ Ρωσικὴ κυβέρνησις ἐν τοῖσι μετὰ τῆς Τουρκίας πολέμοις καὶ νίκαισι αὐτῆς ἐφρόντιζε, χάριν τοῦ συμφέροντός της, ἵνα ἐν ταῖσι μετ' αὐτῆς συνθήκαισι ἀναλαμβάνῃ καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἐν Τουρκίᾳ διαδιούντων χριστιανῶν. Δι' ὅ ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις, ἔχουσα πάντοτε τὸν φόβον αὐτῆς δι' αὐτῶν διαταγῶν καὶ συνεχῶν παροτρύνσεων ἐφρόντιζεν ἵνα περιορίζῃ τὰ βάρβαρα ἔθη τῶν κατὰ τόπους δικεικτῶν καὶ χωροφυλάκων, συνιστώσα πάντοτε τὴν πρὸς τοὺς ἑτερογενεῖς τῶν προσήγειαν, πλήρη ἐλευθερίαν καὶ ἰσότητά εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των.

Μετὰ τὸν τελευταῖον Ρωσοτουρκικὸν πόλεμον, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς ἐστίας των εἰ μετὰ τοῦ στρατοῦ φυγόντες ἐγγώριον τοῦρκον τῆς Θράκης καὶ βλέποντες τὴν περιουσίαν των ληστευθεῖσαν, τὰς ἐστίας των κατεστραμμένας καὶ εἰς σποδὸν μεταβεβλημένας, τὰ ἱερὰ αὐτῶν τεμῆνη κρημνισμένα, ἀπεδίδοντες ταῦτα οὐχὲν εἰς τὴν φορὰν τοῦ πολέμου, ἀλλὰ εἰς τοὺς διαμειναντας ἐν ταῖς ἐστίαισι αὐτῶν ὁμογενεῖς συγκατοίκους, ὧν τινες ἐλόμβανον πραγματικῶς μέρος εἰς τὰς καταστροφὰς καὶ δηώσεις μὴ ἐλπίζοντες ἐπάνοδον τῶν Μωαμεθανῶν, οὐ μόνον μὲ βλοσυρὸν δλέμμιον ἔβλεπον αὐτοὺς ἀτέχοντας τὰ κτήματα καὶ τὴν περιουσίαν των ἀνέπαφα καὶ πλεῖστα ἐκ τοῦ στρατοῦ τῆς ἀποτυχίας κερδισαντες ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκτροπὰ τινὰ προέβησαν καὶ πλεῖστα κακουργήματα καὶ φόνους διεπράξαντο. Οὕτω οἱ παρὰ τὸ Σαμακὸδιον Τοῦρκοι τῆς Κορφομπολύμπας καὶ Ἰνιάδας (Θυνιάδος) ἔσφαξαν ἐν ἁγ. Παύλῳ οὐκ ἐκ τῶν ὁμογενῶν κατοίκων Σαμακὸβίου, ἐκδικούμενοι τὴν συμβῆσαν δῆωσιν καὶ καταστροφὴν τῶν κωμῶν των καὶ ἄλλους ἀλλοχοῦς. Ἡ Κυβέρνησις ἕως οὐδέως ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς ἐπὶ κακουργήμασι καὶ διὰ τοῦ στρατοῦ περιορίζουσα καὶ τιμωρῶσα αὐτούς, λίαν προσηνῶς ἐφέρετο τοῖς ὁμογενέσι καὶ οὕτω ἐπήρηστο βαρμηδὸν ἢ συναδέλφωσι καὶ συνεργασίᾳ τῶν δύο στοιχείων. Μετὰ τὸν Βαλκανικὸν ἕως πόλεμον συνέβαινε τὸ ἐναντιὸν· εἰ μὲν ἐγγώριοι Μουσουλμάνοι ἐπανεβλήθησαν, καίτοι ἀπώλεσαν τὰ πάντα, οὐδὲν πάθος καὶ ἐκδίκησιν ἐπεδείξαντο πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἐνέπνεεν αὐτοῖς τὸ μίσος καὶ τὴν ἐκδίκησιν πρὸς αὐτοὺς, θεωρουμένους ὡς αἰτίους καὶ συντελεστάς τῆς ἥττης των.

Ἡ ἐπὶ ἀπολυταρχίας Κυβέρνησις ἔχουσα πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὰ ἐκ τοῦ τελευταίου πολέμου παθήματα αὐτῆς καὶ τὴν ἐπὶ τῆς Ρωσικῆς

Κυβερνήσεως ἀναλαμβιβνομένην προστασίαν τῶν Χριστιανῶν, μεγάλως ὑπερησπίζετο αὐτοῦς. Καὶ τὰ Πατριαρχεῖα δέ, εἰς ἃ ἀπετείνοντο οἱ ὁμογενεῖς δια τυχὸν ἔκτροπόν τι, ἕπερ ἤθελε συμβῆθ' ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, προθύμως εἰσηκούοντο ὑπὸ τῆς Κ. ἀρχῆς, ἐκτελούσης ἀμέσως τὰ θέοντα, ἐφ' οἷς ἀπετείνοντο. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν Μωαμεθανῶν κατοίκων καὶ μεταναστῶν ἐκ Βουλγαρίας, τὸ βάρβαρον καὶ ὑβριστικὸν ἦθος μετετρέπη εἰς συνοικεῖωσιν μετὰ τῶν ὁμογενῶν, τῶν πρώτων συζώντων ἐν συνεργασίᾳ μετ' αὐτῶν ἐν τε ταῖς ἐμπορικαῖς καὶ λοιπαῖς ἐπιχειρήσεσι καὶ σχεδὸν ἐν συναδελφώσει καὶ ἐχόντων πάντοτε τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην αὐτῶν ἐν τε ταῖς τέχναις καὶ τῷ ἐμπορίῳ, εἰς ἃ οὐδὲν ἐπέδδοντο οἱ Μωαμεθανοί, ἐξ ὧν οἱ μὲν γνωρίζοντες ἀνάγκωσιν τινὰ καὶ γραφὴν ἐπιδείκνουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστο Κ. βερνητικὰς θέσεις, οἱ δὲ ὅλως ἀγραμμάτοι· εἰς μόνην τὴν γεωργίαν.

Οἱ ὁμογενεῖς ἔχοντες εἰς χεῖρας αὐτῶν τὸ ἐμπόριον καὶ τὰς τέχνας προήγοντο ὅσπήμεραι καὶ ἐπλούτου. Ἀγοράζοντες τὰ γεωργικὰ προϊόντα τῶν Μωαμεθανῶν καὶ ἀνταλλάττοντες τὰ τῆς τέχνης των, ὑπανοικιάζοντες δὲ τὰ κτήματα τῶν εὐγενῶν κτηματιῶν Μωαμεθανῶν, ὕφραμλους, ὑποστατικά, δάση ἰδιωτικά ἐκέρδιζον οὐχὶ εὐκαταφρόνητα πρὸς ἐξ αὐτῶν. Οὕτω δὲ οἱ ὁμογενεῖς συζῶντες ἐν πλήρη ὁμονοίᾳ καὶ συναδελφώσει μετὰ τῶν Μωαμεθανῶν προήγοντο διάγοντες ἀνέτως καὶ ἀπλουτοῦντες πλήρως ἐλευθερίας καὶ ὑλικῆς τε καὶ ἠθικῆς εὐημερίας.

Ἐν ἐκάστῃ κωμοπόλει ἢ χωρίῳ, ὑπῆρχον ἕξαι ἑορταί, ὡς μνήμη ἀγίου τῆς ἐκκλησίας ἢ μονῆς ἢ ἀγιάσματός τινος, ἐξἠθα συνέρχοντο εὐεθέρως καὶ αἱ πέριξ κωμοπόλεις καὶ χωρία ἵνα συμπανηγυρίσωσι καὶ ἐν ἀδελφικῇ ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ διέλθωσιν ἐν εὐωχίαις καὶ διασκεδάσει καὶ συνεορτάσωσι τὴν μνήμην τοῦ τιμωμένου ἀγίου. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Μωαμεθανοὶ τῶν πέριξ χωρίων οὐχὶ σπανίως προσήρχοντο καὶ μέτοχοι ἐγίνοντο τῶν διασκεδάσεων καὶ εὐωχιῶν μετὰ τῶν ὁμογενῶν.

Ἡ ἀκμὴ τῶν ὁμογενῶν κωμοπόλεων καὶ χωρίων καταφαίνεται ἐκ τῶν περικαλλῶν οἰκημάτων τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν καθιδρυμάτων, ἅτινα καθ' ἕκαστον ἔτος ἀνεκαίνιζον καὶ περικαλλέστερον ἠκεδόμενον ἐκ τῶν εἰσδημάτων καὶ προαιρετικῶν ὑπὲρ αὐτῶν συνόρων καὶ τῆς διατηρήσεως τῶν Σχολῶν, αἵτινες ὑπερέτεχον ἐν οὐταῖς κατὰ πολὺ τῶν ὀθωμανικῶν τοιούτων. Ἐκάστη δὲ κοινότης ἐφρόντιζεν ἄνευ ἐπιβολῆς τινὸς τῆς Κ. ἀρχῆς ἵνα διατηρῆ τουρκομαθῆ διδάσκαλον πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἐπιστήμης γλώσσης, δι' ἣ καὶ πλεῖστοι ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἔμμανθάνοντες τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν ἐν αὐταῖς ταῖς σχολαῖς τῆς πατρίδος αὐτῶν, προσελαμβάνοντο εἰς διαφόρους Κυβερνητικὰς ὑπηρεσίας.

ὑποδιοικηταὶ ὁμογενεῖς διωρίζοντο ἐν ταῖς μάλλον ὑπὸ ὁμογενῶν κατοικουμέναις ὑποδιοικήσεσι, βοηθοὶ δὲ Νομαρχῶν, Διοικητῶν καὶ ὑποδιοικητῶν ἐπίσης ἐξ ὁμογενῶν διωρίζοντο πρὸς υπεράσπισιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, ὡς καὶ μέλη τοῦ δικαστηρίου. Ἐν τοῖς διοικητικοῖς συμβουλοῖς παρεκάθητο πάντοτε Μητροπολίτης ἢ ἐπίτροπος αὐτοῦ μετὰ δύο μελῶν ὁμογενῶν οἱ δὲ ἀπότεινόμενοι διὰ διαφορῶν ὑποθέσεις ὁμογενεῖς, ἀπήλαυνον

ἐξόχου τιμῆς καὶ προθύμου ἐκτελέσεως τῶν αἰτήσεων αὐτῶν. Ἐν τῷ ἐμπορίῳ δὲ ἐξ εὐτελοῦς τινὸς δωροδοκίας, τῶν εἰθισμένων πρὸς τοῦτο κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ἐκαρποῦντο οὐχὶ εὐκαταφρόνητα κέρδη: ὡς λ. χ. ἐκ τῶν δασονομικῶν τελῶν ἐν τῷ ἀνθρακεμπορίῳ, εἰς ὃ ἐπεδίδοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ κάτοικοι τῶν παραλίων κωμοπόλεως τῆς Μ. θαλάσσης ἀπὸ τῶν προθύρων τοῦ Βοσπόρου μέχρι τῶν συνόρων τῆς Βουλγαρίας, ἐξ ὧν διὰ δωροδοκίας, ἐπλήρωνον εὐτελεῖς τι ποσὸν δασονομικοῦ τέλους καὶ ἐκάρ, ποῦντο ἄφθονα κέρδη κατ' ἔτος.

Γ 2. Οἱ εὐτελεῖς φόροι ἐπὶ ἀπολυταρχίας καὶ ἢ μὴ κανονικῆ εἰσπραξίας αὐτῶν.

Οἱ φόροι ἐπὶ ἀπολυταρχίας συνέκειντο ἐξ εὐτελοῦς τινὸς ποσοῦ κτηματικῶν φόρου, ἐκ τοῦ μικροῦ φόρου ἐπιτηδεύματος ὀριζομένου ὑπὸ τῆς μουχταροδημογεροντίας (ιχτιὰρ μετζιλεσι) ἐκάστης κωμοπόλεως ἢ χωρίου ἐνώπιον ἀπεσταλλένου κατ' ἔτος, ὑπὸ τοῦ γραφείου τῶν φόρων τῆς ὑποδιοικήσεως, κυβερνητικοῦ ὑπαλλήλου, ἀνερχομένου δὲ ἐκ 10-100 γροσιῶν τὸ πλεόν διὰ τοῦς ἐμπορευομένους καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου, συγχεϊμένου κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξ 25 γροσιῶν ἀκολούθως δὲ τριάκοντα τριῶν καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μέχρι πενήκοντα κατὰ πᾶν ἄρρην ἄτομον, μηδὲ αὐτοῦ τοῦ κατὰ τὸ ἔτος ἐκείνου νεογεννήτου ἐξαιρουμένου. Τὸ ἐκ τοῦ ὑπολογισμοῦ δὲ τούτου προκύπτον ὀλικὸν ποσὸν διενέμετο ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ, ὑπὸ τῆς μουχταροδημογεροντίας μετὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ὑπαλλήλου, πρὸς πληρωμὴν μετὰ τῶν κατόικων, διακρινουμένων εἰς τρεῖς καὶ τέσσαρας τάξεις, τοὺς ἄνω τῶν 14 ἔτων ἄρρενας καὶ πρὸς ἐργασίαν ἱκανοὺς, ἐξαιρουμένων πίντοτε τῶν ἀναπήρων καὶ ἀνικάνων πρὸς ἐργασίαν, ἀναλογικῶς ἐξ 25-100 γροσιῶν: μετὰ τῶν Ἑλληνοτουρκικῶν δὲ πόλεμον τοῦ 1897 προσετέθησαν ἐφ' ἅπασι γενικῶς τοῖς φόροις καὶ 6% γρόσια διὰ στρατιωτικὰς προμηθείας.

Καταχρήσεις ὁμως ἐγίνοντο ἐνίοτε εἰς θίρος τῶν πτωχῶν καὶ ἐργατικῶν τάξεων κατὰ τὴν κατὰ τάξεις διανομὴν τῶν φόρων ὑπὸ τῆς μ. δημογεροντίας ὡς καὶ πιέσεις τιναὲς ἐν τῇ εἰσπράξει, ἣτις κατ' ἀρχὰς ἀνετίθετο τῷ διοριζομένῳ ὑπὸ τῆς κυβέρνησεως ἀρχιεἰσπράκτορι τῆς ὑποδιοικήσεως, ὅστις περιώρευσ τρεῖς ἢ τετράκις κατ' ἔτος ἅπαντα τὰ χωρία ἔνθα διαμένον ἐπὶ τινὰς μόνον ἡμέρας δὲν ἠδύνατο νὰ κάμη κανονικὴν εἰσπραξίαν παρά μόνον ἐκ τῶν τυχόν εὐρισκομένων ἐν τοῖς χωρίοις, καθότι οἱ περισσότεροι τῶν χωρικῶν, μανθάνοντες τὴν ἔλευσιν τοῦ εἰσπράκτορος ἔφευγον ἐκ τῶν χωρίων εἰς ἐργασίας των δῆθεν, θθεν ἐπανήρχοντο μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδὲ τὸ ἥμισυ τῶν ἐπιβαλλομένων φόρων εἰσπραττετο κατ' ἔτος.

Πρὸς πρόληψιν τῆς καθυστερήσεως τοσοῦτων φόρων ἀνετέθη μετὰ τινὰ ἔτη ἢ εἰσπραξίας αὐτῶν τῷ προέδρῳ τῆς δημογεροντίας (μουχτίρη) ἐκάστης κωμοπόλεως ἢ χωρίου, δεσθέντι αὐτῷ καὶ δικαίωμα εἰσπράξεως (6 % ἐξ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, ἅτινα ἐλάμβανε παρὰ τῶν φορολογουμένων. Καὶ οὗτοι ὁμως ἀδιαφοροῦντες ἢ καὶ χαριζόμενοι ἐγκατέλιπον κατ' ἔτος

ὄχι ἰσήμεντα ποσά καθυστερουμένων φόρων· δι' ὃ και ἠναγκάζετο ἡ Κ. ἀρχὴ ἵνα ἀποστέλῃ ἔστιν ὅτε, ἴδιον ὑπάλληλον ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως εἰς ἐκείστην χωμόπολιν ἢ χωρίον, ὅστις μετὰ τοῦ μουχτάρῃ και τῶν χωροφυλάκων διὰ διαφόρων πιέσεων και φυλακῆς εἰσέπραττεν ἱκανὰ ποσὰ ἐκ τε τῶν καθυστερουμένων και ἐτησίων φόρων. Οὐχὶ σπανίως δὲ και αὐτοὶ εἰ ὑποδιοικηταὶ και λογισταὶ τῆς ὑποδιοικήσεως περιτῆρχοντο εἰς τὰ χωρία και αὐτοπροσώπως ἐπετήρουν ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως τῶν φόρων δι' αὐστηρὰς πιέσεως τῶν ὄφλητων.

Και τοῦτο ἔμως τὸ κακὸν διωρθώθη κατὰ τὸ 1903 διὰ διορισμοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἰδιαιτέρων ἐμμίσθων εἰσπρακτόρων, μισθοδοτουμένων ὑπ' αὐτῆς, ὧν ἕκαστος εὐρίσκόμενος πάντοτε ἐν ὠρισμένη περιφερεία 4-5 χωρίων, ἐφρόντιζε τὴν κανονικὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων συνωδὰ τῷ ἐπιβληθέντι αὐτοῖς νέφῳ κανονισμῷ τῆς εἰσπράξεως και ἐπιδωλομένων πάντοτε ὑπὸ ἰδιαιτέρων ἐπιθεωρητῶν (τεῦ καζά) τῆ ὑποδιοικήσεως ἐπὶ τῆς εἰσπράξεως, πρὸς τε τὴν κανονικὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων ὡς και πρόληψιν καταχρήσεως τῶν εἰσπρακτόρων.

3. Ἐλλειψις τακτικῶν δικαστηρίων και δημοσίας ἀσφαλείας. Κιρκάσιοι, λησταντάρται, ὁ Ποπῶφ και τὰ κατορθώματά του.

Ἐνῶ εἰ ἔμποροι και ἡ ἀνωτέρα κοινωνικὴ τάξις ἀπήλαυε πλήρους ἐλευθερίας και ὑπερασπίσεως ἐπὶ ἀπολυταρχίας ὑπὸ τῆς Κ. ἀρχῆς, ἡ κατωτέρα και ἔργατικὴ τάξις κατεπιέζετο πάντοτε μὴ δυναμένη ἵνα ἀποταθῇ, ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασι τῶν προυχόντων, εἰς τὰ κακῶς λειτουργοῦντα δικαστήρια, ἅτινα πάντοτε διὰ δωροδοκιῶν ὑπερησίζοντο, και τοὶ ἀδίκως τοὺς ἰσχυροτέρους. Συνέκειντο δὲ ταῦτα κατ' ἀρχὰς ὑπὸ τοῦ ἱεροδίκου (Καδῆ) και δύο μελῶν, ἐνὸς Μωαμεθανοῦ και ἐνὸς ὁμογενοῦς ἐκ τῶν κατὰ τῆς ὑποδιοικήσεως και τοῦ γραμματέως. Ἀκολούθως διωρίζοντο ἄλλοτεν, νομομαθεῖς κατὰ τὸ μᾶλλον και ἦτον δύο μέλη τοῦ δικαστηρίου, ὁ εἰς ὁμογενῆς και ὁ ἕτερος Μωαμεθανός, εἰς τινὰς δὲ ὑποδιοικήσεις και πολιτικὰς πρόεδροι, ἀλλ' αἱ καταχρήσεις και δωροδοκίαι ἐξηκολούθουν, μὴ μισθοδοτουμένων τακτικῶς και ἐπαρκῶς τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων.

Πρὸςκομμα οὐχὶ μικρὸν προσέτι καθίστατο ἐπὶ ἀπολυταρχίας ἐν τῷ ἔμπορῳ και ἡ μὴ ἐλευθέρῳ ἡμέραι καθισταμένη περιόδεια τῶν ἐμπόρων εἰς τὰς ἔμπορικὰς αὐτῶν ἐπιχειρήσεις ἔνεκεν ἐλλείψεως δημοσίας ἀσφαλείας.

Πρὸ τοῦ τελευταίου μάλιστα Ρωσοτουρκικοῦ πολέμου περιεφέροντο εἰς ἀπάσας σχεδὸν τὰς ἐκ μίᾳς εἰς ἄλλην χωμόπολιν συγκοινωνούσας ἑδοὺς Κιρκάσιοι, οἵτινες συλλαμβάνοντες πάντα διαβάτην, ἀφῆρουν παρ' αὐτοῦ ἑτι ἕτερον εἰς χρῆμα ἢ ἐμπόρευμα πολλάκις δὲ και αὐτὰ τὰ φορητὰ ζῶα των χωρὶς ἡ Κ. ἀρχὴ νὰ φροντίξῃ τι πρὸς καταδίωξιν ἢ περιορισμὸν αὐτῶν. Μετὰ δὲ τῶν Ρωσοτουρκικῶν πόλεμον, ἐκδιωχθέντων τῶν Κιρκάσιων ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς τσερκίας και περιορισθέντων ἐν Ἄνατολῇ τῇ ἐπιβολῇ τῆς Ρωσικῆς κυβερνήσεως, ἀπηλλάγησαν μὲν τῆς μᾶστιγος ταύτης, ἀνεφάνῃ ἔμως ἑτέρα χεῖρων, ἢ τῶν ληστανταρτῶν.

Οὗτοι κατ' ἀρχάς συνέκειντο ἐκ τῶν κατὰ τὸν Ρωσοτουρκικὸν πόλεμον συνιστάντων ἐθελοντικῶν βουλγαρικῶν ταγματῶν καὶ διαλυθέντων μετὰ τὸν πόλεμον. Τινὰ ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τοὺς διαφόρους αὐτῶν ἀρχηγούς, ἔμειναν ἐν Τουρκίᾳ καὶ μετὰ τὴν ὑποχώρησιν τῶν Ρωσικῶν στρατευμάτων καὶ τὴν ἐπέσχεσιν τῶν Μωαμεθανῶν ὑποθαλάσσιμα δὲ ὑπὸ τῶν ἐν Τουρκίᾳ βουλγαρικῶν χωρίων καὶ συνιστῶντα ληστρικός συμμορίας ἐξ 8-10 ὀπαδῶν, ἐπετίθεντο εἰς τὰ εὐποροῦντα ἑμμεγεῆ χωρία. ὡς ἐπὶ τὰ πλεῖστον, καὶ συλλαμβάνοντα τοὺς πλουσιωτέρους, ἔφερον αὐτοὺς εἰς τὰ δάση ἔπου ἀφοῦ ἐλάμβανον, ὡς λύτρα, οὐχὶ εὐκαταφρόνητα ποσὰ χρημάτων, ἀποστελλόμενα ὑπὸ τῶν συγγενῶν των, ἀπέλυον αὐτούς.

Οὕτω ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βιζύης καὶ Ἀγαθουπόλεως ἐνεφανίσθη ὁ μῆσος μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ρωσικῶν στρατευμάτων ἐκ Θράκης, ὁ λησταντάρτης Ποπῶφ, ὅστις ἐπὶ ὀκτῶ κατὰ συνέλειαν ἔτη ἐνεφανίζετο κατὰ τὸ ἔαρ μετὰ ὀκτῶ ὀπαδῶν του καὶ εἰσερχόμενος ἐν πλήρει ἡμέρᾳ εἰς τὰ ὁμογενῆ χωρία καὶ κωμοπόλεις συνελόμενος τοὺς μάλλον εὐποροῦντας ἐν αὐταῖς ταῖς οἰκίαις των καὶ διὰ παντοειδῶν βασάνων, ἀφοῦ ἀφήρει τὰ χρήματα μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν τιμαλφῶν κοσμημάτων τῶν συζύγων των, ἔφερον αὐτοὺς καὶ εἰς τὰ δάση· ἀπέλυε δὲ ἀφοῦ ἡμείβετο δι' ἀξῶν λίτρων.

Ἡ οὐχὶ καλῶς διοργανωμένη χωροφυλακὴ τῆς Τουρκίας, εἰς τὴν ἀνετίθετο ἢ καταδίωξις αὐτῶν, ἀνικανότητα καὶ παντελεῖ ἀδιαφορίαν ἐδείκνυε μάλλον ἢ τὴν ἐξόντωσιν αὐτῶν ἐπρόντιζε, ἢ δὲ ἀνωτέρα Κ. διοικήσεις οὐδὲ γῶσιν τῶν συμβαινόντων ἐλάμβανε.

Ὁ λησταντάρτης Ποπῶφ ἤτολιν ἀπηγῆς καὶ τολμητικῆς ὡς καὶ εἰ ἐκ Βουλγαρίας ὀπαδοὶ αὐτοῦ. Εἰσερχόμενος, ὡς ἀνω ἐλέγχθη, ἐν πλήρει ἡμέρᾳ ἐν τοῖς χωρίοις, πολλακίς δὲ καὶ νύκτωρ, οὐδόλως ἐπτοεῖτο ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων, οἵτινες ἐτρέμαζον αὐτόν, ἀψηφῶν καὶ αὐτὸν τὸν Τουρκικὸν στρατόν. Οὕτως εἰσῆλθε νύκτωρ ἐν τῇ πλουσίᾳ κωμοπόλει Σκεπαστεῦ ἔνθα πλὴν τῶν χωροφυλάκων ἐτίμενον καὶ περὶ τοὺς 150 στρατιῶται ὑπότινα ἀξιωματικόν. Καὶ τινες μὲν τῶν ὀπαδῶν του ἐπυρεθόλου κατὰ παντὸς ἐμφανίζομένου, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν λοιπῶν ὀπαδῶν του εἰσῆλθε διὰ τινος παραθύρου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πλουσιωτέρου ἐμποροῦ Πολυχρόνη, παρ' οὗ κατόπιν μυρίων βασάνων, ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ὥρας, ἀφήρσεν ἀφθονον χρῆμα καὶ τιμαλφῆ τῆς γυναικὸς του κοσμήματα· παραλαβὼν δὲ καὶ τὸν τριακονταετῆ υἱὸν τοῦ Κωστή, ἔφερον εἰς τὰ περίεξ τῆς Τρουλλιᾶς δάση καὶ ἀπήγει λύτρα 500 λίρας.

Ἐπειδὴ δὲ τὸ συμβῆν τοῦτο ἐγνώσθη τῇ Κ. ἀρχῇ 40) ἐκκλησιῶν, ἐστάλη ἱκανὸς στρατὸς πρὸς καταδίωξιν αὐτοῦ, ὅστις καὶ ἠμπέδιζε τὴν ἀποστολὴν χρημάτων τοῖς λησταῖς. Βλέπων ὁμοῦς ὁ ἀπηγῆς Ποπῶφ ὅτι ἀντὶ τῆς προσυμπεφωνηθείσης συνθηματικῆς ἀποστολῆς χρημάτων ἐστέλλετο στρατὸς κατ' αὐτοῦ ἐφάνευσεν τὸν ἀτυχῆ Κωστή διὰ δύο πυροβολισμῶν κατὰ τοὺς μαστοὺς· εὖρς δὲ αὐτὸν μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἄπνουν ἐν τῷ δάσει ὁ πρὸς καταδίωξιν τῶν ληστῶν ἀποσταλεὶς στρατὸς· Ἀκολούθως οἱ λησταὶ ἀπεσύρθησαν εἰς τὰ περιθάλποντα αὐτοὺς βουλγαρικὰ χωρία ἀφα-

νεὶς γενόμενοι, μὴ δυνηθέντος τοῦ πολυαριθμοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ νὰ πρᾶξῃ τι κατ' αὐτῶν.

Ἡ συμμορία αὕτη ἐλυμαίνεται τὶς ἐπαρχίας Βιζύης καὶ Ἀγαθουπόλεως μέχρι τοῦ 1886 ὅτε κατὰ Μάϊον τοῦ ἔτους κατὰ τὴν ἑσπέρτην τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, περὶ λύχνων ἀφᾶς, ἐτόλμησε νὰ εἰσέλθῃ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ κωμοπόλει Σαμακασίου μὲ σκοπὸν ἵνα, ἀπροσπίτως συλλαβοῦσα, ἀπαγάγῃ τὸν πλουσιώτερον ἐν τῆς πέριξ ἔμπορον Κ. Κύρκου, τελοῦντα τὴν ὄνομαστικὴν αὐτοῦ ἑσπέρτην, ἕλως ἀδιαφοροῦσα καὶ μὴδὲν λογιζομένη τοὺς εὐρισκομένους αὐτόθι: περὶ τοὺς 15 χωροφύλακας. Συλλαβοῦσα καθ' ὁδὸν ἐγ-χώριόν τινα ὠδηγήθη μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ Κ. Κύρκου, ἔνθα διὰ πυροβολισμῶν κατ' αὐτῆς, τῶν πέριξ οἰκιῶν καὶ κατὰ τῶν προσδραμόντων χωροφυλάκων ἔφερε τὸν πανικὸν τοῖς πάντιν. Ἀκολούθως προσεπάθει ἵνα θραύσῃ δι' ἀξίνης τὴν θύραν τῆς οἰκίας καὶ εἰσέλθῃ ἐν αὐτῇ. Αἰφνης ὁμως ἐκ τινος παραθύρου τῆς οἰκίας διὰ πυροβόλου βληθέντος ἑνὸς τῶν συμμοριτῶν ὑπὸ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἠναγκάσθη ἵνα παραιτηθῇ τοῦ παρατόλμου ἔργου του· παραλαβοῦσα δὲ τὸν ἐπιζῶντα εἰσέτι συνάδελφόν της ἔφερεν αὐτὸν ἔξω τῆς κωμοπόλεως εἰς ἀπόστασιν τινα ὅπου ἰδοῦσα ὅτι ἐξέπνευσεν, ἀφῆκεν ὡς εἶχε καὶ ἀνεχώρησεν ἀπρακτος, τῶν ὀδελφῶν διανομήτων καὶ σχεδῶν αὐτῆς ναυχησάντων.

Τοῦτο φαίνεται μὴ θεωρήσας καλὸν εἰσὸν δὲ ἀρχισυμμορίτης Ποπῶφ, διέλυσε τὴν συμμορίαν αὐτοῦ καὶ φέρων οὐχὶ εὐκταφρόνητα ποσά, ἔφυγεν εἰς Ρωσίαν ἔνθα μετέρχετο τὸ ἔμπόριον.

4. Ὁ περιβόητος λῆσταρχος καπετὰν Ἀναστάσιος καὶ τὰ ἡρωϊκὰ αὐτοῦ κατορθώματα.

Μόλις ὁμως παρητήθη ὁ ἀπηνῆς οὗτος ἀρχισυμμορίτης τοῦ ἀπαισίου αὐτοῦ ἔργου καὶ ἤρξαντο ἐλευθέρως περιοδεύοντες οἱ ἔμποροι, ἀνεφάνη ἑτέρα μάλιστα ἐν Θράκῃ, ὁ περιβόητος καταστάς λῆσταρχος, καπετὰν Ἀναστάσιος.

Οὗτος κατήγετο, ὡς λέγουσιν, ἐκ Κουτάλεως ἔνθα ἦν καὶ μεμνηστευμένος· κατ' ἄλλους δὲ ἐλέγετο Καρακατσαναῖος τὴν καταγωγὴν μεθ' ὧν εἶχε καὶ στενάς σχέσεις καὶ ἐλάμβανε πάντοτε τοὺς ὁπαδοὺς του ἐκ τῶν ἐν Θράκῃ ἀνὰ τὰ ὄρη τοῦ Μ. Αἴμου καὶ Σαλμυδησοῦ διαιωμένων ποιμένων Καρακατσαναίων. Κατὰ τινος λέγεται ὅτι ἐχρημάτισεν ἀξιωματικὸς ἐν τῷ Ἑλληνικῷ στρατῷ καὶ ὑποπέσας εἰς πταίσμα κατεδικάσθη εἰς ἀσθηρὰν ποινήν. Δραπετεύσας δὲ ἀφίκετο εἰς Θεσσαλονίκην ἔνθα σχετισθεὶς μὲ καρεψὸν τινα, Ἰωάννην ὀνόματι, κατέπεισεν αὐτὸν καὶ ἔφερεν εἰς τὰ πέριξ τῆς Στράντζης δάσην ὅπου κατ' ἀρχὰς κατήρτισε ληστρικὴν συμμορίαν, ἔχων τὸν ρηθέντα Ἰωάννην ὡς μόνον πιστὸν ὁπαδὸν του τοὺς δὲ λοιποὺς ἐλάμβανεν ἐκ τῶν πέριξ ὁμογενῶν καὶ ἐκ τῶν Καρακατσαναίων, ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη.

Καὶ τὸ μὲν ἔαρ μέχρι τοῦ φθινοπώρου περιεφέρετο εἰς τὰ δάση τῆς Στράντζης ἐξασκῶν τὸ ἀπαισιον ἔργον τῆς ληστείας, συλλαμβάνων τοὺς

περιοδεύοντας εμπόρους και ἀπελύνων ἀκολούθως δι' ἀποστολῆς ἀδρῶν λύτρων. Τὸν χειμῶνα δὲ αὐτὸς μὲν ἀπεσύρετο εἰς Κων)πολιν ἔνθα ἐλάμβανε σχέσεις μετ' ἐπιλέκτων τῆς κοινωνίας Σταυροδρομίου, ἀναφαινόμενος ὡς περιοδεύων ἔμπορος, οἱ δὲ ὁπαδοὶ τοῦ διεχειμάζον ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἀδρῶς ἱκανοποιούμενων παρ' αὐτῶν κλεπταποδόχων χωρικῶν.

Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1804 ἀνεκαλύθη καὶ ἐπερῶθη τῇ Ὁθ. Ἀρχῇ κλεπταποδόχος τις ἐν τῇ χωρίῳ Ἀσκῷ, ὡς διατρέφων ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ὁπαδὸς τοῦ καπετὰν Ἀναστάση. Διὰ τῆς συλλήψεως δὲ καὶ φυλακίσεως αὐτοῦ ἐπροδόθη καὶ ὁ ἐν Κων)πόλει ἐν τοῖς ἐπισήμοις καφενεῖοις τοῦ Πέτραν διάγων καπετὰν Ἀναστάσης, ὃν συλλαβόντες ἔφερον δέσμιον εἰς Μέτρας καὶ εἶτα εἰς 40)ἐκκλησίας, ἔνθα ἀνεφαίνετο ληστεύων. Ἐπειδὴ ἔμως δὲν ἀνευρέθη ἐν ταῖς ἀνακρίσεσιν αὐτοῦ ἐνοχὴ τις καὶ μαρτυρία κατ' αὐτοῦ, δεικνύοντος τὰ πλαστὰ αὐτοῦ διαβατήρια, πιστοποιούντα ἑαυτὸν ὡς περιοδεύοντα ἔμπορον, δι' ἀδρας δωροδοκίας ἠθωώθη ἐν τῷ δικαστηρίῳ Μετρῶν καὶ ἀπελύθη. Οὐχὶ μικρὸν δὲ συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀθώωσιν αὐτοῦ ἡ εὐγενὴς συμπεριφορὰ του ὡς καὶ ὁ καλλωπισμὸς περὶ τὴν ἐνδυμασίαν.

Μετὰ τὴν ἀπόλυσίν του, παραλαβὼν τὸν πιστόν του ὁπαδὸν Ἰωάννην ἀφίχθη εἰς τὰ πέριξ τοῦ Σαμακοβίου ἐρεινὰ δάση ἔνθα καταρτίσας καὶ πάλιν συμμορίαν καὶ συστήσας κλεπταποδόχους μυστικῶς ἐκ τῶν ἐν τοῖς τσιφλικίαις καὶ χωρίοις διαμενόντων ὁμογενῶν, ἤρξατο διὰ τεχνασμάτων καὶ στρατηγικῶν σχεδίων νὰ συλλαμβάνη τοὺς εὐποροῦντας εμπόρους ὁμογενεῖς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐξ ὧν ἐλάμβανεν οὐχὶ εὐκαταφρόνητα ποσὰ λύτρων κατ' ἔτος.

Ὁ καπετὰν Ἀναστάσης διὰ τῶν πιστῶν αὐτοῦ κλεπταποδόχων καὶ πρεδωτῶν ἐξήταξε καλῶς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ αἰχμαλωτιζομένου εμπόρου καὶ ἀπῆτει παρ' αὐτοῦ τὸ ἀδίκως ἐκ τοῦ ἰδρώτος τῶν πτωχῶν καταχρῶμενον, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, χρήμα. Οὐδὲλως ἠνώχλει τοὺς μικρεμπόρους καὶ μεταπράτας, εἰς πολλοὺς δὲ πτωχοὺς διαβάτας ἐμφανιζόμενος καὶ ἐξετάζων τὰ περὶ αὐτοὺς ἔδιδεν ἱκανὰ ποσὰ διὰ προμήθειαν ζώου τινοῦ πρὸς πόρον αὐτῶν. Τὴν ἡμερησίαν τροφήν αὐτὸς μόνος παρελάμβανε παρὰ τῶν αὐτῷ μόνῳ, γνωστῶν κλεπταποδόχων. Πρὸς τοὺς αἰχμαλωτῆρας ἐφαίνετο λίαν προσηγῶς καὶ εὐγενῶς· ἂν δὲ ἐνίστε ἠπεῖλει αὐτοὺς ἐπὶ τῇ μὴ ταχεῖς ἀποστολῇ χρημάτων, ἐπεμβαίνων ὁ πιστὸς αὐτοῦ ὁπαδὸς Ἰωάννης κατεπράυνε καὶ ἐπαρηγόρει αὐτοὺς. Οὐδέποτε ἐδασάνισέ τινα οὐδὲ φόνον διεπράξατο πλὴν δύο τινων. Καὶ τὸν μὲ πρῶτον κατὰ τοῦ ἐκ Τυρνόβου 120ῦς υἱοῦ τοῦ πλουσίου βουλγάρου εμπόρου Ἀναγνώστη Διάκογλου καὶ τοῦτον ἄφοῦ τρεῖς εἰδοποιήσας τὸν πατέρα πρὸς ἀποστολὴν λύτρων διὰ τὸν αἰχμαλωτισθέντα παρ' αὐτοῦ υἱόν του καὶ λαβὼν ἀρηγτικὴν ἀπάντησιν μὲ τὴν φράσιν εἶπε «υἱὸν ἠδύνανο νὰ κάμη καὶ ἄλλο.» Ὁ καπετὰν Ἀναστάσης ὀργισθεὶς ἐκ τῆς τριαυτῆς αὐτοῦ συμπεριφορᾶς κατέσφαξεν ἀπηγῶς τὸν υἱὸν αὐτοῦ καὶ ἀπέστειλε δι' ἑμάξης τὸ πτώμα του πρὸς τὸν ἀσπλαγχνον πατέρα ὡς καὶ ὁ λίρας δι' ἔξοδα τοῦ ἐνταφιασμοῦ. Τὸν δεύτερον δὲ διέπραξε κατὰ τοῦ ἐκ Σαμακοβίου βουλγάρου Ἰωάννη Κρατέλη, γενναίου καὶ τολμηροῦ εἰς τὴν καταδίωξιν ληστῶν. Τοῦτον

παραλαβόντες οι χωροφύλακες πρὸς καταδίωξιν τοῦ καπετὰν Ἀναστάση ἀνεῦρον τὰ εἰς τὰ πέριξ τοῦ Σαμακοβίου δάση κρησφύγετα ὡς καὶ τὰ ἴχνη τῆς διαβάσεως αὐτοῦ, οὐδὲν ὅμως κατώρθωσαν πρὸς σύλληψιν αὐτοῦ, λαμβάνοντος πάντοτε λίαν προφυλακτικὰ μέτρα κατὰ τῶν χωροφυλάκων. Τὴν ἐπομένην ὁμως ἀνοιξιν μετὰ πολύμηνον ἀφάνειαν ἀφίχθη αἰφνιδίως εἰς τὴν μίαν περίπου ὥραν ἀπέχουσαν τοῦ Σαμακοβίου καλύβην τοῦ Ἰ. Κρατέλη ἔνθα λαχὼν αὐτὸν κατεκρεοῦργησε πρὸς παραδειγματισμὸν.

Ὁ καπετὰν Ἀναστάσης δὲν ἦτο ριψοκίνδυνος καὶ τολμητίας ὡς ὁ πρὸ αὐτοῦ Ποπῶφ. Οὐδέποτε εἰσηλθεν εἰς κωμὸπολιν τινα ἢ χωρίον πρὸς σύλληψιν τινος, οὐδὲ ἐβασάνισέ τινα πρὸς λήψιν χρημάτων, ὡς ἀνωτέρω εἰλέχθη, ἀλλὰ συνελάμβανε τοὺς αἰχμαλωτιζομένους πάντοτε διὰ τεχνασμάτων καὶ στρατηγικῶν σχεδίων κατὰ τὰς ἐμπορικὰς αὐτῶν περιουσίας, διὰ προδοσίας τῶν ἐν ταῖς κωμοπόλεσι καὶ χωρίσις κλεπταποδόχων καὶ προδοτῶν, εἰς ἡμῖντε λίαν ἀδρῶς. Ἐσέβετο τὰς κυβερνητικὰς ἀρχὰς καὶ οὐδέποτε ἐξήλθεν ἕνα συλλάβη τινα μὲ συνοδεῖαν ἔστω καὶ ἐνδὸς μόνου χωροφύλακος· ἀπέφυγε πάντοτε τὴν σύγκρουσιν μετὰ τῶν καταδιωκόντων αὐτὸν χωροφυλάκων ἢ στρατιωτικῶν ἀποσπασμάτων. Ὅσακις μάλιστα κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τινὸς ἐστέλλετο, οὐχὶ σπανίως, πολυπληθῆς στρατὸς πρὸς καταδίωξιν αὐτοῦ ἀφοῦ μὲ διάφορα στρατηγικὰ μέσα κατώρθου νὰ ἀποσπάσῃ τὰ λύτρα, ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα ἔπειτα ἐξηφανίζετο διαμένων εἰς τὰ ἐν τοῖς δάσεσι κρησφύγετά του ἢ εἰς αἰκίματα κλεπταποδόχων, ἀπρακτῶν, ἐπὶ μῆνας πολλὰκις, μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν καταδιωκόντων αὐτὸν ἀποσπασμάτων. Κατὰ τὴν ἀφάνειάν του δὲ συνελάμβανε νέα σχέδια, κατεκόπει τὰς κινήσεις τῶν ἐμπόρων, οἵτινες μὴ ὑποπτεύοντες αὐτὸν, ὡς ἐκ τῆς πολυκαιροῦ ἀφανεῖας του, περιώδευον ἐλευθέρως ὅτε ἐπέπιπεν αἰφνιδίως κατὰ τοῦ ἐνεδρευομένου προσώπου καὶ συνελάμβανε ν αὐτό.

Ὁ ἀπαξ συλλαμβανόμενος ὑπ' αὐτοῦ δὲν ἀπηλλάσσετο ἀλλὰ, παρακολουθαμένης τῆς πορείας τοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν κερδῶν του, συνελλαμβάνετο καὶ πάλιν μετὰ πάροδον δυὸ ἢ τριῶν ἐτῶν. Οὕτω τὸν ἐξ ἀγίου Στεφάνου τῆς Μ. θαλάσσης πλούσιον ἀνθρακὲμπορον Ἰωάννην Ἀθανασίου, τρὶς συνέλαβε καὶ ὑπὲρ τὰς 2000 λίρας λύτρα ἀψήρεσε· τινῶν δὲ ἐξακριβῶνων τὴν ἀνέχειαν, καὶ τὴν κατὰ αὐτῶν ἀδικον προδοσίαν κατανοῶν, ἠπέλευεν ἀνευ λύτρων ἢ καὶ δι' ὀμολόγους μὲ διορίαν ὡς τοὺς ἐκ Σαμακοβίου Δούκαν Εὐκλείην καὶ Εὐστάθιον Λασκαρίθην.

Τὸν χειμῶνα διήγε πολλὰκις ἐν Κων)πόλει ἔνθα συνεννεῖτο μὲ τοὺς ἐκεῖσε κατασκόπους του, κατήρτιζε νέα σχέδια, ἐπεκτείνων τὸ ἀπαίσιον ἔργον του, καθ' ἑλλην τὴν Θράκην μέχρις αὐτῶν τῶν προθύρων τῆς Κων)πόλεως καὶ συνιστὰς ταχυδρομεῖον, καὶ τακτικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἐν Κων)πόλει εἶχε καὶ ἐφημερίδας τακτικῶς ἐλάμβανε. Βαθμηδὸν δὲ, κατανοήσας τὴν παντελῆ ἀδυναμίαν καὶ ἀνικατότητα τῆς Τουρκικῆς ἀρχῆς καὶ τῶν χωροφυλάκων, ἐγκαταλιμπάνων τὰς εὐτελεῖς λείας τῶν μικροεμπόρων τῶν χωρίων καὶ κωμοπόλεων, ἤρξατο ἐποφθαλμῶν μεγαλεπήβολα σχέδια καὶ ἠρωϊκὰ ἔργα. Οὕτω κατὰ τὸ ἔτος 1892 συνέλαβεν ἐκ τοῦ

παρά την Κων)πολιν υποστατικοῦ τοῦ τὸν γαμβρὸν τῆς Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, Ἀχμέτ Δαμιτ πασάν, ὃν μετέφερον εἰς τὰ περίε τοῦ Σαμακσίου ὄρεινά μέρη. Μεθ' ἑλθὼν δὲ τὴν ἀποστολὴν πολυαρίθμου κατ' αὐτοῦ στρατοῦ κατώρθωσε διὰ τῶν στρατηγικῶν τοῦ σχεδίων νὰ παραλάβῃ τὰς ἀποσταλείσας 7000 λίρας λύτρα καὶ ν' ἀπολύσῃ αὐτόν, χωρὶς νὰ συνήθῃ νὰ πράξῃ τι κατ' αὐτοῦ ὁ ἀνίκανος πολυπληθὺς τουρκικὸς στρατὸς καὶ ἡ χωροφυλακὴ.

Ἀφανῆς γινόμενος, ὡς εἰθίζεν, ἐπὶ ἱκανὸν τὸ ἐπιὸν ἔτος συνέλαβε μεγαλεπηβουλέστερον καὶ ἡρωϊκώτερον κατόρθωμα, τὴν ἐκ τῆς σιδηροδρομικῆς ἀμαξοστοιχίας σύλληψιν τοῦ ἐν Κων)πόλει περιοδεύοντος ὁμογενοῦς ζαπλοῦτου Ράλλη. Καθ' ἣν δὲ ἀκριδῶς ἡμέραν ἀπεφάσισε τὴν εἰς Εὐρώπην ἀναχώρησίν του, πληροφορηθεὶς τοῦτο παρὰ τῶν ἐν Κων)πόλει κατασκόπων τοῦ ἑσταμάτησε παρὰ τῆ σιδηροδρομικῆ σταθμῷ Σινικλῆ, μὲ πρωτάκουστον τρόπον, τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀμαξοστοιχίαν δι' ἀφιρέσεως σιδηροδρομικῆς ράβδου καὶ ἡχμαλώτισε τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ θέσει εὐρισκομένους δύο Γερμανοὺς μάτην ἀναζητῶν τὸν Ράλλην, ἔστις, τίς οἶδεν ὡς ἐκ τύχης, ἀνέβαλε τὸ μελετηθὲν ταξιδιόν του. Μετέφερε δὲ αὐτοὺς εἰς τὰ συνήθη αὐτοῦ κρησφύγετα καὶ μεθ' ἑλθὼν τὴν καταδίωξιν αὐτοῦ ὑπὸ πολυαρίθμου στρατοῦ καὶ χωροφυλάκων, κατώρθωσε νὰ λάβῃ τὰς ὑπὸ τῆς Ὄθωμ. Κυβερνήσεως, τῇ ἐπιβολῇ τῆς Γερμανίας, ἀποσταλείσας αὐτῷ 12000 λίρας λύτρα καὶ οὕτω ἀπέλυσεν αὐτοὺς παρὰ τῇ Σιρακίῃ ἐνθεν ὠδηγήθησαν εἰς Βιζύην, μετὰ ὀκταήμερον αἰχμαλωσίαν.

Οἱ δύο οὗτοι Γερμανοὶ ἀφιχθέντες εἰς Βερολίνον, ἐπὶ ἡμέρας ἐξεθελιχον ἐν ταῖς Γερμανικαῖς ἐφημερίαις τὴν εὐφυῆν καὶ στρατηγικὴν ἱκανότητα τοῦ καπετάν Ἀναστάση καὶ δι' εἰκονογραφημάτων ἐν αὐταῖς παρίστανον τὰς διαφόρους κινήσεις αὐτῶν, τὸ ἐν ὀφελείς ψήσιμον τοῦ καθ' ἑκάστην παρατιθεμένου αὐτοῖς ἀμνοῦ κ.λ.π.

Τὸ ἡρωϊκὸν τοῦτο κατόρθωμα τοῦ ἥρωος τοῦ Σινικλῆ, ὡς ἀπεκάλουν τὸν καπετάν Ἀναστάση τὰ Εὐρωπαϊκὰ φύλλα, διεφημισθῆ καθ' ἑλθὼν τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς σκέψιν ἐνέβαλε τὰ Ἀνικτοδοῦλια τῶν Μ. Δυναμῶν, κατανοήσαντα ἐμφανῶς τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀνικανότητα τῆς Ὄθωμ. Κυβερνήσεως πρὸς περιφύρησιν τῆς ζωῆς καὶ παρουσίας τῶν ἐν αὐτῇ ἐμπορευομένων Ὄθωμανῶν καὶ ξένων ὑπηκόων. Πρωτάθῃ ὑπὸ τινων Δυναμῶν ἵνα ἐπιβληθῇ τῇ Ὄθ. ἐπικρατεῖα διεθνὴς ἀστυνομία. Ἡ σκέψις ἔμως ὅτι κράτος μὲ τοσοῦτον στρατὸν καὶ ἱκανὴν χωροφυλακὴν ἀδύνατον νὰ μὴ δύναται νὰ ἐξοντώσῃ μίαν συμμορίαν ληστῶν, ἀπέτρεψεν Αὐτὰς τοῦτου, διὰ γενικῆς ἔμως ἀποφάσεως ἐπέβαλον τῷ Σουλτάνῳ ὅτι, ἂν ἐντὸς ὀρισμένου χρονικοῦ διαστήματος δὲν ἦελε δυνηθῆ νὰ ἐξοντώσῃ τὴν συμμορίαν ταύτην καὶ ἐπιβάλῃ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν ἐν τῇ ἐπικρατεῖα Του, θὰ εὐρεθῶσιν εἰς τὴν δύσκολον θέσιν ὅπως ἀποστείλωσι διεθνή ἀστυνομίαν ἐν αὐτῇ.

Ὁ Σουλτάνος καταπτοηθεὶς ἐκ τοῦ τηλεγραφικοῦ τούτου τῶν Μ. Δυναμῶν ἀπέστειλεν ἀμέσως ἅπαντας τοὺς ἐμπιστους αὐτῷ αὐλικούς μετὰ πολυαρίθμου στρατοῦ εἰς τὰς παρὰ τὸν Αἶμον κωμοπόλεις καὶ χωρία, ἔνθα

διεγράτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὁ λήτταρχος εὐτος καὶ ἤρξαντο ἀνακρίσεων καὶ συστημιατικῆς καταδιώξεως αὐτοῦ. Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν ἠθέλησαν ν' ἀποδώσωσιν ἐνοχὰς εἰς τοὺς ἑμογενεῖς προύχοντας τῶν κομποσάλων, ὡς γνωρίζοντας τὰ κατ' αὐτὸν καὶ δι' ἔθνικους σκοποὺς υποκρύπτοντας καὶ διατρέφοντας αὐτὸν καὶ ὡς μετόχους τῶν κατορθωμάτων του, δι' ὃ καὶ πλείστοις ἐξ αὐτῶν ἐφυλάκισαν μετ' ἀκριβῆ ἕως ἐξέτασιν καὶ σύλληψιν κλεπταποδύχων τινῶν, ἀποδειχθείσης τῆς ἀβώτητος αὐτῶν, ἀπέλυσαν αὐτούς.

Ὁ καπετὰν Ἀναστάσης πληροφορηθεὶς τὸν συστηματικὸν διωγμὸν του, ἐγκατέλιπε τοὺς συντρόφους του παρὰ τὰ Βουλγαρικὰ μεθόρια καὶ αὐτὸν τὸν ἐμπιστόν του ὄπαδὸν Ἰωάννην καὶ ἐξηφανίσθη ἐσπέραν τινὰ. Διαπεράσας δὲ εἰς Βουλγαρίαν παρητήθη πλέον τοῦ ἀπαισίου ἔργου του, συναποκομίσας ἄρθρονον θησαυρόν. Ὁ Ἰωάννης ἰδὼν τὴν ἐξαφάνισιν αὐτοῦ προσεκολλήθη μετὰ δύο ἐναπομεινάντων συντρόφων του ἐτέρᾳ τινι ληστρικῇ συμμορίᾳ τοῦ καπετὰν Ἐλευθέρη, ἣς ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη ἐλυμαίνετο τὰ περὶ τὴν Ἀγαθούπολιν χωρία καὶ μάλιστα τὰ περὶ τὸν Πύργον ἐν τῇ Ἀνατολ. Ρωμυλίᾳ.

Καὶ ὁσάκις μὲν κατεδιώκετο ὑπὸ τῶν Βουλγάρων χωροφυλάκων κατέφυγεν εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος, ὁσάκις δὲ ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς τὸ Βουλγαρικόν. Ἐν τῇ περιστάσει ἕως ταύτης καταδιωχθεὶς αὐττηρότερον ὑπὸ τῆς Βουλγαρικῆς ἀρχῆς καὶ μὴ θυνηθεὶς νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος ἐκ τῆς πληθῆρας τοῦ στρατοῦ, περιέπεσον εἰς ἐνέδραν τινὰ βουλγάρων χωροφυλάκων καθ' ἣν μετὰ γενναίαν ἀντίστασιν ὁ μὲν λήσταρχος καπετὰν Ἐλευθέρης ἐφρονεύθη, λαβόντες δὲ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ οἱ χωροφύλακες ἔστησαν ἐν πασσάλῳ καὶ περιέφερον ἐν Πύργῳ, ὃ δὲ Ἰωάννης σύλληφθεὶς μεθ' ἐνὸς ἑτι συντρόφου του, ἀπήχθη εἰς Πύργον ἔνθα ἐφυλάκισθη.

Ὁ Σουλτάνος πληροφορηθεὶς τὴν σύλληψιν τοῦ πιστοῦ ὄπαδοῦ τοῦ καπετὰν Ἀναστάση, Ἰωάννου, τῇ μεσολαβήσει τοῦ συλληφθέντος ἄλλοτε ὑπ' αὐτοῦ καὶ λίαν καταγοητευθέντος ἐκ τῆς εὐγενεῖς συμπεριφοράς τοῦ Ἰωάννου, Ἀχμέτ Δαμάτ πασσά, ἐζήτησε παρὰ τῆς Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως τὴν παράδοσιν αὐτοῦ ὅπως δικάσῃ καὶ καταδικάσῃ ἐν τοῖς ὀθ. δικαστηρίοις τὸν τοσαῦτα διαπράξα·τα ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ αὐτοῦ. Ἐπειδὴ ἕως ἐν τῇ συμπλεκῇ συνέβη καὶ φόνος χωροφύλακος βουλγάρου ὑπ' αὐτοῦ, δῆθεν, τοῦ Ἰωάννου, ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις ἤρνηθη τὴν παράδοσιν αὐτοῦ καὶ κατεδίκασεν αὐτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ Πύργου ἐν πληθῶρα ἀκροατῶν (1), δημοσιουθεΐσης τῆς δίκης του διὰ τῶν ἐφημερίδων, εἰς θανατικὴν ποινὴν ἄλλ' ὁ Φερδινάνδος, τῇ μεσολαβήσει, ὡς λέγουσι, τῶν αἰχμαλωτισθέντων Γερμανῶν, εἰς οὗς λίαν εὐγενῶς προσεφέρετο, ὑπέβησεν τὴν θανατικὴν ποινὴν εἰς 15 ἔτη εἰρήτην.

Μετὰ τὴν καταδίκην του, ὁ Ἀχμέτ Δαμάτ πασσάς ἀφίχθη εἰς Πύργον

1) Ἐνεκα τῆς μεγάλης πληθῆρας τῶν ἀκροατῶν ἡ δίκη αὐτοῦ ἐγένετο ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ τοῦ νεοκτίστου βουλγαρικοῦ ἐν Πύργῳ Νηπιαγωγείου.

καὶ ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν εἰς τὰς φυλακὰς προσέφερε πλεῖστα δῶρα καὶ ἐπιπλα. Ὡσαύτως καὶ οἱ αἰχμαλωτισθέντες παρ' αὐτοῦ Γερμανοὶ ἀπέστειλαν αὐτῷ τοιαῦτα. Μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, ὡς ἀγρυπνος φύλαξ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας ἐν Θράκῃ, ὁ δραστήριος καὶ κεραιμένος τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα καὶ πείραν ἔτεμ πασῶς. Οὗτος ἤδηγῆθη ἐπὶ τινὰ ἔτη νὰ ἐξασφαλίσῃ σχετικῆν τινα ἀσφάλειαν διὰ τῆς ἀγρύπνου δραστηριότητος καὶ αὐστηρᾶς ἐπιβλέψεως τῶν χωροφυλάκων πρὸς οὓς μεταμφιεζόμενος πολλάκις περιεφέρετο καὶ ἐξήταξε τὰς ἐνεργείας καὶ πράξεις των. (2)

5. Τὰ βουλγαρικὰ κομιτάτα, φόνοι καὶ ληστεῖαι τῶν ὁμογενῶν ὑπ' αὐτῶν, ἡ βουλγαρικὴ ψευδεπαναστασις, ὁ Πέϊτσος καὶ τὰ κακουργήματα αὐτοῦ, ἡ κήρυξις τοῦ Συντάγματος.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἐτέμ-πασῶ ἐξασφαλισθεῖσα δημοσία ἀσφάλεια ἐν Τουρκίᾳ μόλις διήρκεσεν ἐπὶ πέντε ἔτη: Περὶ τὸ 1909 ἤρξαντο ἐκ νέου ἀναφαινόμενα ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θράκῃ τὰ διὰ πολιτικῶς λόγους ἐξαπολυόμενα βουλγαρικὰ κομιτάτα. Ρωσόφιλον κόμμα, βουλγαρικόν, συνέστησε κατ' ἀρχὰς μὲν ἐν Μόσχᾳ, ἀκολούθως δὲ ἐν Βόφιᾳ, ἔδραν βουλγαρικῶ ἐπαναστατικῶ κομιτάτου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Σαράφωφ, οὗτινος σκοπὸς ἐτύγχανεν ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν ἐν Τουρκίᾳ ὁμογενῶν των. Τὸ κομιτάτον τοῦτο, συλλέγον διὰ τῶν ὀργάνων του χρήματα ἐκ τῶν ἐμπόρων τῆς Βουλγαρίας, ἐγγραφομένων μελῶν αὐτοῦ ὡς καὶ δι' ἀπειλῶν καὶ δι' ἄλλων μέσων ἐμισθοδότη ἐνοπλᾷ στίφῃ (κομιτατζήδες), ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ διαμενόντων καὶ ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης καταγομένων βουλγάρων. Τούτους ἀπέστειλεν ὡς γνώστας τῶν μερῶν ἐξ ὧν κατέγοντο, ὑπὸ ἀρχηγῶς ἀξιωματικῶς τοῦ στρατοῦ ἢ καὶ ἄλλους ἱκανοὺς βουλγάρους εἰς Τουρκίαν. Περιφερόμενοι ἐξ ἐνοπλῶν ἀνὰ τὰ ὄρεινὰ μέρη τῶν ὑπὸ βουλγάρων κατεικουμένων χωρίων, ἅτινα ἀναγκαστικῶς καὶ δι' ἀπειλῶν ἐγγραφόμενα μέλη τοῦ κομιτάτου διέτρεπον καὶ ὑπέθαλπον αὐτούς, ἐνέπνεον αὐτοῖς τὸ αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας, ἐγύμναζον τοὺς νέους εἰς τὴν διαχείρησιν τῶν ὄπλων, προμηθεύοντες αὐτοῖς τοιαῦτα ἐκ Βουλγαρίας καὶ ὑποσχόμενοι ἀνωτέραν βοήθειαν πρὸς ἕκαστον ἀποτίναξιν τουρκικὸν ζυγοῦ δι' ἐπαναστάσεως. Ἐνέγραφον δὲ ἐν διδύμοις πάντα καθιστάμενον μέλος τοῦ κομιτάτου, πληρώνοντα καὶ πσοὺν τι ἀνάλογον τῆς καταστάσεώς του· πάντα δὲ ἀρνούμενον τὴν ἐγγραφὴν διεπέρων διὰ στόματος μαχαίρας. Οὕτω ἐφόρευσαν ἐν Τυρνόβῳ τῆς Θράκης τὸν πλούσιον καὶ νουνεχῆ μεγαλέμπορον Ἀναγνώσῃν Διάκογλου, ἀρνούμενον τὴν ἐγγραφὴν ἐκ φόβου καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν, τὸν Γ. Γκόγκα ἐν Ρουμβεγλῇ καὶ ἄλλους ἀλλαχόσε. Ἐκ τῶν φόνων δὲ τούτων κατέστησαν ἐντρόμευς ἀπαντας τοὺς βουλγάρους, οἵτινες ἐλέποντες ταῦτα ἤρξαντο

2) Ὁ καπετὰν Ἀναστάσης καὶ μετὰ τινὰ ἔτη ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Συντάγματος ἐνεφανίσθη καὶ αὐθὶς ἐν τοῖς ὄρεσι τοῦ Μ. Αἴμου πρὸς συνέχισιν τοῦ ληστρικοῦ τοῦ ἐργου· ἀποτυχῶν ὁμως εἰς τὴν ἐκλογὴν πιστῶν ὁπαδῶν ἐδολοφονήθη ὑφ' ἐνὸς ἐξ αὐτῶν τῷ 1913 φ ἔτει.

ἐκόντες ἄκοντες νὰ ἐγγράφωνται προθύμως πληρώνοντες ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιλογίας τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς ποσόν. Ἡ ὑπνώττουσα τουρκικὴ Κυβέρνησις οὐδεμίαν πρόνοιαν ἐλάμβανε διὰ τὰ συμβαίνοντα ταῦτα. Ἡ ἐπιφορτισμένη δὲ τὴν καταδίωξιν αὐτῶν χωροφυλακὴ παντελεῖ ἀδιαφορίαν ἐδεικνυε καὶ μικρὸν ἐφρόντιζε διὰ τὴν συστηματικὴν αὐτῶν καταδίωξιν, ἐνῶ οὐκ ὀλίγοι φόνοι καὶ ληστεῖαι εἰς βάρος τῶν ὁμογενῶν διεπράττοντο ὑπὸ τῶν κομιτατζήδων τῆς προδοσίᾳ τῶν Βουλγάρων χωρικῶν. Οὕτω κατὰ τὸ 1902 περὶ τοὺς 15 νέους ὁμογενεῖς ἀγωγεῖς, μεταφέροντας ἐκ Σικοποῦ εἰς Σαμακόδιον εἰσόν, συλλαβόντες καθ' ὁδὸν ἔφερον παρὰ τὸ βουλγαρικὸν χωρίον Σαρπάτσι ἔνθα κατέσφαξαν ἀνηλεῶς ἅπαντας. Τὸ ἐπίον ἔτος ἐφόνευσαν τοὺς ἐκ 40 ἐκκλησιῶν εἰς Σαμακόδιον ἔρχομαι νους παρὰ τὸ Βουλγαρικὸν χωρίον Βελέγκα, τὸν ἐκ 40 ἐκκλησιῶν ζωέμπορον Ἀναστάσιον καὶ τὸν ἐκ Τρουλλιάς ὁμογενῆ Ν. Ἰωάννου. Τῷ 1904 ἐφόνευσαν τὸν ἐκ 40) ἐκκλησιῶν καταγόμενον καὶ ἐν Σαμακοβίῳ διαμένοντα λεπτοεργῶν Ἀνδρῖκον καὶ ἄλλα τοιαῦτα φόνια ἔργα καὶ ληστείας διεπράττον κατ' ἔτος τῆδε κάκεισε.

Συνελάμβανον προσέτι καὶ πλουσίους ὁμογενεῖς ἐξ ὧν ἀπέσπων οὐχὶ εὐκαταφρόνητα ποσὰ λύτρων. Οὕτω συνέλαβον τὸν ἐκ 40) ἐκκλησιῶν ἱατρὸν Κεραμέα ἐξ εὐλαβόντες ἄνω τῶν 500 λιρῶν λύτρα, ἀπέλυσαν, τὸν ἐκ Πέννης Π. Παπαδόπουλον, τὸν ἐκ Βιζύνης Ἰ. ὑποδηματοποιόν, τὸν ἐκ Μηδείας Στανίτσον Κωνσταντίνου καὶ ἄλλους.

Τινὲς τῶν κομιτατζήδων τεύτων, κατανοοῦντες τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀνικανότητα τῆς πρὸς καταδίωξιν αὐτῶν ἀποστελλομένης τουρκικῆς χωροφυλακῆς, ἀποσπώμενοι τοῦ κομιτάτου ἀπετέλουν ἰδίαν ληστρικὴν συμμορίαν διὰ λησμονίων, ὡς ὁ διαδόχτος καταστάς ἐπὶ κακουργήμασι Πείτσος, ὅστις ἐπὶ ἀρχετὰ ἔτη περιεφέρετο ἀνὰ τὰ ὄρεινά δάση Σαμακοβίου ληστεύων τοὺς τυχόντας διαβάτας καὶ περὶ τὰ 30 ἄτομα ἐκ Σαμακοβίου φονεύσας, κατὰ διαφόρους ἐποχάς, χωρὶς ἢ Τ. ἀρχὴ νὰ δυνηθῆ νὰ πράξῃ τι καθ' ἑνὸς τοιούτου ἀπλοῦ κακούργου, καθ' οὗ πολλάκις ἀπέστειλεν ἱκανὸν στρατόν τε καὶ χωροφυλακὴν.

Ὁ κακούργος Πείτσος τὸν μὲν χειμῶνα ἀπεσύρτετο πάντοτε εἰς Βουλγαρίαν, ἔνθα ἐν τοῖς καφενεῖοις τοῦ Πύργου τρυφῶν, κατεξώδευε τὸ ἐκ τῆς ληστείας ἐναποταμιευμὰ του· ἅμα δὲ ἐλεύσει τῆς ἀνοιξέως ἀπετέλει νέαν συμμορίαν ἐκ δύο ἢ τριῶν βουλγάρων καὶ ἐπανερχόμενος εἰς τὰ πέριξ Σαμακοβίου ἐλήστευε τὸν τυχόντα διαβάτην, συνελάμβανε πλείστους ἐκ τῆς ἐν ὑπαίθρῳ δαιτυμένης γεωργικῆς τάξεως ὡς καὶ τῆς ποιμενικῆς καὶ ἀπῆτει παρ' αὐτῶν εὐτελεῖ τινα λύτρα· πάντα δὲ ἀρνούμενον ἢ βραδύοντα περὶ τὴν ἀπαιτολήν αὐτῶν ἐφόνευσεν ἀνηλεῶς.

Τὰ ἐν Θράκῃ καὶ Μακεδονίᾳ ἀπολυόμενα βουλγαρικὰ κομιτάτα, κατανοήσαντα τὴν ἀδράνειαν καὶ ἀνικανότητα τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς χωροφυλακῆς διωργάνωσαν κατὰ τὸ 1903 τῆς συνεννοήσεως τῆς τε Βουλγαρικῆς καὶ Ρωσικῆς Κυβερνήσεως ἐπανάστασιν ἐν Θράκῃ, ἣν δι' ἄλλους πολιτικῶς λόγους μετέτρεψαν εἰς ψευδεπανάστασιν καὶ κατέστειλαν ἀμέσως.

Κατὰ τὴν ἔκτην Αὐγούστου τοῦ 1903 μοῖρα Ρωσικοῦ στόλου ὑπὸ τὸν

ναύαρχον Ἀλεξίεφ ἀφίχθη εἰς τὸν λιμένα Θουριάδος (Νιάδας) ἔνθα διαμεί-
νασα ἐπὶ τινὰς ἡμέρας καὶ διαφυτίζουσα δι' ἠλεκτρικῶν φῶτων τὰ περίεξ
ἐνέπλησε θάρρους καὶ τόλμης τοῦ Βουλγάρου τῶν περίεξ χωρίων. Συγ-
χρόνως δὲ ἐν ἐκάστη περιφερείᾳ Βουλγαρικῶν χωρίων ἀφίχθησαν καὶ ἐ-
πίσημοι τινες ἑπικραχηγῆ τοῦ βουλγαρικοῦ κοιμιτάτου, ὡς ὁ Ἀγγελοφ
ἐν τοῖς περίεξ Ἀγαθουπόλεως, ὁ Πετρῶφ ἐν Τυρνόβωφ καὶ ὁ Στομανῶφ
ἐν τοῖς περίεξ Βιζύης κ.τ.λ.

Οὗτοι ἐξοπλισάντες ἅπαντας τοὺς βουλγάρους καὶ ἐμπλήσαντες θάρ-
ρους καὶ τόλμης ἐξαπέστειλαν εἰς τὰ τουρκικὰ χωρία πρὸς λεηλασίαν
καὶ ἀρπαγὴν τῶν ζώων· ἐφόρουν τεὺς τυγχάνοντας χωρσφύλακας καὶ
κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, συγχρόνως δὲ ἀπεδίωξαν τὸν εἰς τὰ τουρκο-
βουλγαρικὰ μεθέρια κατὰ τὴν ὄρσοειρὰν τοῦ Μ. Αἴμου, φυλάττοντα
τουρκικὸν στρατὸν καὶ διέκλιψαν τὰς τηλεγραφικὰς συγκοινωνίας· Οἱ Τυρ-
κοὶ ἐντρομοὶ ἤρξαντο φεύγοντες ἐκ τῶν χωρίων τῶν ἐπὶ τῇ παρυσίᾳ τῶν
ἐνόπλων βουλγαρικῶν σιτιῶν, ἐγκαταλιμπάνοντες τὴν περιουσίαν αὐτῶν
εἰς τὴν διάκρισιν τῶν βουλγάρων. Πλὴν δὲ τῶν λεηλασιῶν παρέδιδον τῷ
πυρὶ καὶ χωρῆα τουρκικὰ ὡς τὴν Θουριάδα ἔνθα ἐκάησαν καὶ ξυλάν-
θρακες τῶν ἐν Σαμακοβίῳ ἐμογενῶν ἐμπόρων ἀξίας ἄνω τῶν 500 λεῖρῶν,
ὡς καὶ ἐν τῇ ἀποδόθρᾳ Ἀγίου Παύλου. Οἱ Βούλγαροι εὐδόλως ἐπέτιθεντο
εἰς τὰ μογενῆ χωρία, ἀπήτουν ὅμως παρ' αὐτῶν δι' ἀπεσταλμένων τῶν
διάφορα ἐφόδια καὶ ἐπρόβεινον εἰς αὐτοὺς ἵνα συμπράξωσι μετ' αὐτῶν
πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, παραχωροῦντες αὐτοῖς γράματα
καὶ ἄλλα, ὅπερ εἰ ὁμογενεῖς ὑπέσχοντο μὲν αὐτοῖς, ἐδόλουν ἕμισ τού-
το καὶ τῇ Τουρκικῇ Κυβερνήσει, κατανοοῦντες τὸ ἀκαιρὸν καὶ ἀτελε-
σφόρητον τοῦ σκοποῦ τῶν.

Ὁ ἐν τοῖς ὁμογενεῖς χωρίοις τουρκικὸς στρατὸς καὶ εἰ γωροφίλακες,
ὑποπτευόμενοι καὶ σύμπραξιν τῶν ὁμογενῶν ἐφευγον, ἐγκαταλείποντες αὐ-
τὰ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν βουλγαρικῶν σιτιῶν. Οὕτω δ' ἐν Σαμακοβίῳ δια-
μένων ἀξιωματικὸς μετὰ 150 στρατιωτῶν, μὴ δυνάμενος νὰ συγκρατήσῃ
τὸν φόδον τοῦ ἐφυγεν μετὰ τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν χωρσφυλάκων ἐπὶ τῇ
ψευδῇ εἰδήσει ὅτι ἤρχοντο κατ' αὐτοῦ τὰ βουλγαρικὰ σίτιψη. Ἡ ψευδε-
πανάστασις αὕτη τῶν Βουλγάρων περιωρίσθη περὶ τὸν μικρὸν Αἴμον ΒΔ
τῆς Θράκης ἔνθα ὑπῆρχον πλεῖστα βουλγαρικὰ χωρία, ἐν ταῖς ὑποδι-
κίσεις Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλεως, ὧν κατέλαβον καὶ τὰς πρωτευούσας
Μηδείας καὶ Βιζύης ἐν μέρει εἰς ὧν τὰς πρωτευούσας δὲν ἐτόλμησαν νὰ
εἰσεέλθωσιν. Οἱ δὲ εἰς τὰ ἐνδότερον Βούλγαροι ἔχοντες πραγματοποιένας
συνεννόησιν ἐφευγον ἐκ τῶν χωρίων τῶν καὶ ἐρχόμενοι συνηγοῦντο μετὰ
τῶν ἐπαναστατῶν.

Ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις λαβοῦσα γνῶσιν τῶν συμβάντων, ἀπέστειλεν
κατ' ἀρχὰς ἐν Σαμακοβίῳ τὸν γενικὸν διοικητὴν τῆς χωρσφυλάκῃς Ἀδρια-
νουπόλεως, Μουχλίς πάσσᾶν, μεθ' ἱκανῶν ἱππέων χωρσφυλάκων πρὸς ἐ-
ξακρίθωσιν τῶν συμβάντων, ὡς διακοπέσις τῆς τηλεγραφικῆς συγκοινο-
νίας μεθ' ὄλων τῶν ἄνω λεχθειῶν ὑποδικίσεων, μὴ ὑποπτειομένη
σπουδατὸν τι γεγονός.

Οὗτος ἀφίχθεις ἐν Σαμακοβίῳ ἐνεθάρρυνε τοὺς κατοίκους καὶ τὸν δια-

μένοντα εἰσέει στρατόν, τὴν δὲ ἐπισῶσαν ἀνεχώρησεν εἰς Θυσιάδα μὲ σκοπὸν νὰ περ.οδεύσῃ μέχρι τῶν συνόρων πρὸς περιστολὴν τῶν πραξικοπιῶν. Καθ' ὅδον ἔμως περιπλακεῖς αἰφνιδίως μετὰ τῶν ναυτῶν τοῦ ρωσικοῦ στόλου, οὔτινες ἐξελλθόντες περιεφέροντο ἀνά τὰ δάση περὶ τὴν Θυσιάδα φονεύσαντες μάλιστα καὶ ὑπο ἵππους τῶν χωροφυλάκων, ἐνόησεν μὲν τὸ ἀδύνατον τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀφίχθῃ ἔμως μέχρι τῆς Θυσιάδος, ἀποσφθέντων ἤδη εἰς τὰ πλοῖα τῶν ναυτῶν, τῇ διαταγῇ τοῦ Ναυάρχου.

Ἀκολ. ὕθως προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ναυάρχου καὶ συνωμίλησε μετ' αὐτοῦ, ἐκθέσαντος τὴν ἀγανικτησίην του κατὰ τῶν πυροβολησάντων κατ' αὐτοῦ ναυτῶν ὡς καὶ τὸ ἀσχετον τῆς αὐτέθι ἐλευσεώς του μὲ τὸ τῶν Βουλγάρων κίνημα καὶ ἀρνηθέντος πᾶσαν σύμπραξιν μετ' αὐτῶν. Ἐπανακάμψας δὲ εἰς Σαμακοβίον λίαν συγκεκινημένος, τὴν ἐπισῶσαν ἀνεχώρησεν εἰς Ἀδριανούπολιν, ὑποσχεθεὶς ἀποστολὴν ἰκανοῦ στρατοῦ πρὸς καταστολὴν τῆς ἐπαναστάσεως, καὶ τιμωρίαν τῶν Βουλγάρων.

Ἡ εἰς Θυσιάδα ἐλευσις τοῦ ρωσικοῦ στόλου ἀπίθανον νὰ μὴ ἐσχετίζετο μὲ τὸ κίνημα τῶν Βουλγάρων· ἐπειδὴ, ἔμως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐκρηγύχῃ ἀπροόπτως ὁ ρωσικοαπωνικὸς πόλεμος ὁ μὲν στόλος διατάχθη νὰ ἀποπλεύσῃ ἐκ Θυσιάδος, εἰ Βούλγαροι ἔμως ἐξηκολούθουν τὰς διαρπαγὰς καὶ φόνους κατὰ τῶν Τούρκων.

Μετὰ τὴν ἐκ Σαμακοβίου ἀναχώρησιν τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, ὡς ἄνω ἐλέχθη, ἀπεστέλλοντο ὑπὸ τῶν ὀπλαρχηγῶν τῶν βούλγαροι ἐκ τῶν περίξ χωρίων, προτείνοντες τὴν σύμπραξιν τῶν ἡμετέρων μετ' αὐτῶν, κατὰ τῶν Τούρκων, τὴν πληρωμὴν χρηματικῶν ποσῶν πρὸς ἐφοδιασιὸν ἔπιλων καὶ λαμβάνοντες διάφορα ἐφόδια, ὡς ἄλατα, καπνὸν κ.λ.π. ἐπέστρεφον. Τὰ αὐτὰ ἐπραττον καὶ ἐν ἄλλοις ὁμογενέσι χωρίοις. Μετὰ τινὰς ἡμέρας, ἀφίκετο εἰς εἰκοσάλεπτον ἀπόστασιν τοῦ Σαμακοβίου, ἐν τῇ δάσει τῆς μονῆς τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου, ὁ ὀπλαρχηγὸς Πετρῶφ μεθ' ἑβδομήκοντα βουλγάρων ὀπλαφόρων ἐκ τῶν περίξ βουλγαρικῶν χωρίων καὶ ἐξήτησεν τινὰς τῶν προκρίτων Σαμακοβίου πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, ἐπιβάλλον συγχρόνως ἵνα ἐντὸς μίας ἑβδομάδος ἐτοιμάσῃ 500 λίρας πρὸς ἀγορὰν ἄρθε, ἔπιλων δι' αὐτοῦς ἐκ Βουλγαρίας: τὸ αὐτὸ δὲ ἐπραξαν τὴν προηγουμένην ἡμέραν καὶ εἰς Τρουλλιάν, ἀπαιτήσαντες 200 λίρας. Οἱ πρῶτοντες ἔμως Σαμακοβίου μυστικῶς, δι' ἀνεπισταλέμενον, εἰδοποίησαν ταῦτα τῇ Κυβερνητικῇ ἀρχῇ εἰς Βιζύην, ἐνθα ἀνήρχετο ἐπαρκὴς στρατὸς κατὰ τῶν πραξικοπιῶν βουλγάρων.

Τὴν προηγουμένην ἡμέραν τῆς ὀρισθείσης ὑπὸ τοῦ Πετρῶφ προθεσμίας τοῖς ἐν Σαμακοβίῳ πρῶχοσι πρὸς ἐτοιμασίαν τῶν 500 λιρῶν, τέσσαρα ἐν τάγματα τουρκικοῦ στρατοῦ, ἀφικθέντα ἐκ Βιζύης περιεκύκλωσαν ἐν ἀρχῇ τὴν κωμόπολιν, ὑποπτευόμενα διαμονὴν κομιτατζήζων ἐν αὐτῇ. ἀκολούθως δὲ μετὰ διαβεβαίωσιν μὴ ὑπάρξεως τοιούτων εἰσηλθον ἐν αὐτῇ. Αὐθημερὸν ἔμως ἐπειδὴ ἡ προθεσμία, ἣν παρεχώρησαν εἰς Τρουλλιάν πρὸς ἐτοιμασίαν 200 λιρῶν, ἐληξεν: περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα Βούλγαροι, ἀγνοοῦντες τὴν ἐν Σαμακοβίῳ ἐλευσιν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, εἰσηλθον ἐν αὐτῇ καὶ ἤρξαντο ἀπογουνοῦντες τοὺς κατοίκους καὶ λαμβάνοντες τὸ ἀναλογοῦν

ἐκάστῃ ποσὸν ἐκ τῶν 200 λιρῶν διὰ τῆς βίας.

Ὁ μόλις εἰσελθὼν ἐν Σαμακοβίῳ ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ, λαβὼν γνώσιν τῶν ἐν Τρουλλιᾷ ἀπέστειλεν ἀπόσπασμα μετὰ πυροβολικὸν εἰς Τρουλλιάν, ἔνθα συμπλακέν μετὰ τῶν ἀτάκτων βουλγαρικῶν σφιγῶν ἐφόνησε τίνας ἐξ αὐτῶν, τοὺς δὲ λοιποὺς ἠνάγκασε νὰ τραπῶσιν εἰς φυγὴν. Πρὸς τούτοις πολυάριθμους τουρκικοὺς στρατὸς ἐλθὼν ἐν 40) ἐκκληθῆσιν καὶ Турνέβφ, ἀναμείνων τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Βουλγαρίας, ἐσκόπεε τὴν εἰσελάσιν ἐντὸς τοῦ Βουργαρικοῦ ἐδάφους ἔνθα κατέφυγον οἱ ὄπλαρχηγεῖ μετὰ τῶν ὄπλοφόρων Βουλγάρων. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις ἠρνήθη πᾶσαν σύμπραξιν καὶ συμμετοχὴν ἐν τῷ κινήματι τούτῳ, κηρύττουσα ἀγνοίαν τῶν πραξικοπημάτων τούτων, τῇ ἐπεμβάσει καὶ τῆς Ρωσικῆς Κυβερνήσεως οὐχὶ μόνον ἡ εἰσελάσις ἐν τῷ βουλγαρικῷ ἐδάφει ἀπηγορεύθη, ἀλλὰ καὶ ἡ ἄφρασις τῶν πραξικοπιῶν βουλγαρικῶν ἐκηρύχθη ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως.

Οἱ Βούλγαροι ἔβλυν ἐν γένει τῶν χωρίων, ἐκ φόβου, ἅμα τῇ ἐλεύσει τοῦ στρατοῦ ἀφέντες τὰ χωρία καὶ τὴν περιουσίαν αὐτῶν εἰς τὴν διάθεσιν καὶ διαρπαγὴν τῶν Τούρκων, λαμβανόντων τὰ ἀντίποινα παρ' αὐτῶν, ἔφυγον μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τέκνων αὐτῶν ἀνὰ τὰ ὄρη. Ἐπὶ τῇ δοθείσῃ ὅμως ἀμνηστειᾷ, ἐπανήρχοντο βαθμηδὸν εἰς τὰς ἐστίας των, δηλωθείσας καὶ πλείστας μάλιστα τῷ πυρὶ παραδοθείσας.

Ὁ ἐν Σαμακοβίῳ ἐλθὼν τουρκικὸς στρατὸς ἐγκατέστη ὀριστικῶς ἐν αὐτῷ, γενομένης ἔδρα συντάγματος. Ἐκτίσσε δὲ βαθμηδὸν, καὶ τῇ συνδρομῇ τῶν κατοίκων, πλείστους στρατώνας, νοσκομοίον, στρατιωτικὸν διοικητήριον, ἀποθήκας κλπ. εἰς τὸ Ἀνατολικὸν μέρος τῆς Κομοπόλεως. Οἱ ὁμογενεῖς κάτοικοι ἀπήλαυον πλήρους ἐλευθερίας καὶ ὑπερασπίσεως ἐκ μέρους τῶν δικικητῶν τοῦ στρατοῦ. Οἱ βούλγαροι ὅμως ἐν ἐπαυσαν τοῦ μελετουμένου σκοποῦ καὶ τῶν σχεδίων τω. Καίτοι τὸ δοκιμασθὲν σχέδιον τῆς ἐπαναστάσεως ἀπέτυχεν, ἤρξαντο ἐκ νέου ἀνασαινόμενοι κομιτατζήδες, τῆδε κακεῖσε, ἐντὸς χωρίοις κατηχοῦντες καὶ καταπιέθοντες τοὺς ἀπλοῖκούς βουλγάρους περὶ τῆς ταχειᾶς ἀπελευθερώσεως αὐτῶν· περιφερόμενοι δὲ ἀνὰ τὰ πέριξ ὄρεϊνά μέρη καὶ πλείστα ἀνόσια διαπράττοντες, κατεδιώκοντο ὑπὸ τοῦ ἐν Σαμακοβίῳ στρατοῦ οὐχὶ δὲ σπανίως συνεπλέκοντο καὶ ἐφ' νεύοντο ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ περιβόητος κακούργος Πείτσος δὲν ἔπαυσεn ἐπίσης τὸ ἀπαίσιον ἔργον του, ληστεύων καὶ φονεύων τοὺς τυχόντας ὁμογενεῖς. Ἀδύνατον καθίστατο ἔμπορος ἢ ἀπλοῦς ἀγωγεὺς ἀνευ συνοδείας στρατοῦ νὰ ἐξέλθῃ εἰς ἐργασίαν τινά. Καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀπλοῦς γεωργοὺς συνελάμβανεν ἐκ τῶν γεωρικῶν αὐτῶν ἐργασιῶν καὶ ἀπῆτει, ἔστω καὶ εὐτελῆ, λύτρα. Παρ' ἔβλυν δὲ τὸν τουρκικὸν στρατὸν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν χωροφυλακὴν ἐν ἡδύνατο δὲ ἐπιφέρει σχετικὴν τινα δημοσίαν ἀσφάλειαν ἢ ἀνίκανος πλέον καταστάσα τουρκικὴ Κυβέρνησις.

Ἐπειδὴ οἱ Βούλγαροι κομιτατζήδες διέπραττον πλείστα ἐναντίον τῶν ὁμογενῶν κακούργήματα, ὡς ἄνω ἐλέχθη, κατὰ συνέπειαν συνεκροτήθησαν καὶ ἐν Θράκῃ ὡς καὶ ἐν Μακεδονίᾳ Ἑλληνικὰ κατ' αὐτῶν κομιτάτα,

αίτινα ουχι ὀλίγον περιορισμὸν ἐπέφερον αὐτοῖς, ἀνταποδίδοντα ἀντίποινα. Ἄλλ' οἱ μὲν βούλγαροι κομιτατζήδες ἅμα τῇ ἐλεύσει τοῦ χειμῶνος κατέφυγον εἰς τὸ πλεῖστον βουλγαρικὸν ἔδαφος ἔνθα διαχεμαζόντες ἐπανήρχοντο κατὰ τὸ ἕαρ' τὰ Ἑλληνικὰ ὅμως κομιτάτα μὴ δυνάμενα, ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς ἀποστάσεως, νὰ ἀναχωρῶσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος, διεχμαζόν ἐν ὁμογενεῖσι χωρίοις ἔνθα ἔχοντα τὸ θάρρος τῆς ὁμογενείας ἐπιανερούοντο ἐφ' ἑλούς ἐν γένει. Ἀμαθείς καὶ ἀπλοὶ χωρικοὶ ἐδήλουν τὰ περὶ αὐτῶν τοῖς ἐν οἷς ὑπηρετοῦν Μωχμεθανοὶ καὶ κυρίοις των· οὕτω δὲ ἡ ὑπάρχεις ἑλλην. κομιτᾶτων ἐγνωστοποιεῖτο καὶ αὐταῖς ταῖς τουρκικαῖς ἀρχαῖς, αἵτινες ἤρξαντο ὑποβλέπεσαι τοὺς ὁμογενεῖς, καὶ ὑποπευόμενοι ὡς κατ' αὐτῶν· διοργανούμενα καὶ ὑποθαλπόμενα ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν τὰ ἐν λόγῳ κομιτάτα καὶ ἐπαναστατικὸν χαρκτητῆρα φέροντα.

Δὲν ὑπῆρξεν ἐποχὴ ἀνωμιαλοτέρης καταστάσεως τῆς παρούσης, ἐν ἣ ἐβρίσκετο, ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπασα ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία. Ληστεῖται ἀφ' ἐνὸς καὶ φόνοι, κομιτάτα βουλγαρικὴ καὶ Ἑλληνικὰ ἀλληλοαντεκδικούμενα ἐντὸς τοῦ τουρκικοῦ ἐδάφους ἀφ' ἑτέρου, καὶ ἄλλα παρόμοια. Ταῦτα πάντα ἐπέφερον τὴν συνέντευξιν τῆς Ρεθάλλης, καθ' ἣν ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ὁ διαμελισμὸς αὐτῆς. Ἀξιωματικοὶ τινὲς ὅμως τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Μοναστηρίῳ ἐδρεύοντος γ'· στρατιωτικῶ σώματος συνεννοηθέντες ἀπεφάσισαν τὴν κήρυξιν τοῦ συντάγματος, ἐπιβαλόντες διὰ τηλεγραφήματος τὴν θέλησιν καὶ ἀπόφασιν των τῷ Σουλτάνῳ Χαμίτ διὰ τῶν γνωστῶν τοῖς πᾶσιν ἀρχηγῶν, Ἐμέερ καὶ Νιαζή. Ὁ Σουλτάνος συσκαφθεὶς μετὰ τῶν ὑπουργῶν ἠναγκάσθη ἵνα παραδεχθῆ τὰς προτάσεις αὐτῶν καὶ διετάχθη ἐν ἀπάσῃ τῇ Αὐτοκρατορίᾳ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ καὶ οὕτω ἀπεσοδῆθη ὁ ἀποφασισθεὶς ὑπὸ τῶν Μ. Δυνάμεων διαμελισμὸς αὐτῆς. Ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ περιεφέροντο ἀνὰ τὰς κομπολόεις καὶ χωρῖα καὶ διέδιδον τὴν ἀναγέννησιν τῆς Τουρκίας διὰ τοῦ νέου πολυτεύματος, ὑπέσχοντο τὴν ἀδελφικὴν ἀπὸ τοῦδε συμβῶσιν ἀπάντων τῶν ἐν τῇ ἐπικρατεῖᾳ διαφόρων ἐθνοτήτων τὴν ἐλευθερίαν, ἰσότητα καὶ δικαιοσύνην. Πλήρεις δὲ ἐλπίδων ἅπαντες ἐπέδιδοντο εἰς διασκεδίσαις καὶ φωταψίαις ἐπὶ ἡμέρας, χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τὰ μυστικὰ καὶ καταχθόνια σχέδια τοῦ ἀκολουθῶς συνιστάντος Νεοτουρκικοῦ κομιτάτου.

Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Συντάγματος, τὰ ἐν Θράκῃ βουλγαρικὰ κομιτάτα ἀπεζύρθησαν μὴ δυνάμενα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ ἀντεπεξέλθωσιν ἐναντίον τῶν ἑλληνικῶν. Ὡσαύτας καὶ τὰ ἑλλην. κομιτάτα, ἐξαφανισθέντων τῶν Βουλγαρικῶν, ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡ ληστεία ὅμως δὲν περιορίσθη, καθ' ὅτι τινὲς, τῶν ἐκ τῶν περὶξ χωρίων γενομένων ὀπαδῶν τῶν κομιτᾶτων, συμμορίας καταρτίσαντες ἐπεδόθησαν εἰς τὸν ληστρικὸν βίον πρὸς ἄργυρολογίαν. Κατὰ δὲ τὸ 1911 ἐλήστευσαν καὶ τὸ ταχυδρομεῖον Βασιλικῶ φονεύσαντες δύο χωροφύλακας καὶ ἕνα ὁμογενῆ διαδόχτην, τὸν ἐκ Βασιλικῶ Ἰωακείμ' Ἰδην, καὶ ἀφῆραν τὸ ἐν τῷ ταχυδρομικῷ σέκιφ πρὸς τῶν 600 λιρῶν. Ἡ ἐν Βασιλικῷ στρατιωτικὴ ἀρχή, ἐκλαδοῦσα τὸ πραξικόπημα τοῦτο ὡς κατάρθωμα τοῦ Ἑλλην. κομιτάτου, πλείστους ὁμογενεῖς ἐκ τῶν περὶξ χωρίων συλλαβοῦσα ὡς ὑπόπτους καὶ ὑποθάλπον-

τας τὸ κομιτάτον ἐβασίλισε δεινῶς καὶ ἐφυλάκιεν, ἀποστέλλασα αὐτοὺς μετ' αὐστηρὰς ἀνακρίσεως καὶ δεινῆς ματιγώσεως εἰς 40) ἐκκλησίας ἵνα δικασθῶσιν, ἀπελευθερωθέντας δὲ κατὰ τὴν ἑναρξιν τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου.

β. Βαλκανικὸς πόλεμος, κατοχὴ τῆς Θράκης ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἀνακατοχὴ αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων, τὸ ἀπαίσιον πρόγραμμα τῶν Νεοτούρκων καὶ ἡ ἀπέλασις τῶν Βουλγάρων.

Ἐπὶ τῇ ἐναρξει τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου κατὰ 8) βριον τοῦ 1912, ὁ ἐν Σαμακοβίῳ στρατὸς ἀνεχώρησεν εἰς 40) κλησίας, ἔμειναν δὲ χωροφύλακες τινες οἵτινες ἔφυγον εἰς Μήδειαν ἅμα τῇ κατοχῇ τῶν 40) ἐκκλησιῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ τῇ ἐναρξει τῆς μάχης τοῦ Ποργαλιῆ, διαρκεσάσης ἐπὶ 10) ἡμέρας.

Ἀφροῦ ἐκενώθη τὸ Σαμακοβίον ὑπὸ τοῦ Τουρκικοῦ στρατιῶ καὶ τῶν χωροφυλάκων, ἀφίκοντο οἱ ἀρχικομητατζήδες Γκερτζικῶφ καὶ Πετρώφ μετὰ 80) ὀπαδῶν, οἵτινες κατέλαβον ἤδη καὶ τὰς ὑποδιοικήσεις Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλεως, ἀποδιώξαντες τοὺς εἰς τὰ σύνορα φυλάττοντας ὀλιγαριθμοὺς τούρκους στρατιώτας.

Ἀφικθέντες οἱ κομιτατζήδες ἐν Σαμακοβίῳ μετὰ προηγουμένην συνεννόησιν τῶν κατοίκων, ἀνέλαβον τὰ τῆς διοικήσεως φροντίζοντες τὴν ἐτοιμασίαν καὶ ἀποστολὴν ἄρτων εἰς τὸν ἐν Βιζύῃ βουλγαρ. στρατὸν μετὰ τὴν κατάληψιν αὐτῆς. Ἀκολούθως ἀφίκετο καὶ στρατὸς.

Οἱ Βούλγαροι κατήρρισαν καὶ ἐν Σαμακοβίῳ ὡς καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς κωμόπολεσι δημαρχεῖον καὶ ἤρξαντο ἐπιβάλλοντες φόρους, πρόστιμα καὶ συνδρομὰς τοῖς κατοίκους· δασονομικοὶ ὑπάλληλοι, γραμματεῖς καὶ χωροφύλακες διωρίσθησαν ἐκ βουλγάρων· ἤρξαντο δὲ καὶ συλλογὴν στρατοῦ ἐκ τε τῶν βουλγάρων ὡς καὶ ἐκ τῶν ὁμογενῶν κατοίκων. Μὴ ἀποκρύπτοντες ὅμως τὸ ἀπαίσιον πρόγραμμα τοῦ ἐκβουλγαρισμοῦ ἀπηγόρευσαν τὴν λειτουργίαν τῶν ἑλλήνων. Σχολῶν, ἔλαβον με ἐπίταξιν τὰ ἐμπορεύματα καὶ αὐτῶν τῶν μεταπρατῶν, ὡς καὶ τὰ ἀχθοφόρα ζῶα, τὰ πρόβατα καὶ λοιπά, ἅτινα ἀπέστειλλον πρὸς διατροφήν τοῦ στρατοῦ.

Ἐνῶ δὲ ἡ βουλγαρικὴ Κυβέρνησις με διαφόρους προφάσεις ἐγύμνου καὶ ἐπίεξε τοὺς ὁμογενεῖς, ἤρξατο ἐσχάτως καὶ διὰ τοῦ ἐμπορίου. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν παρουσιάσθησαν ἔμποροί τινες, ζητήσαντες νὰ ἀγοράσωσιν εἰς εὐτελεῖς τιμὰς τοὺς ἐναποθηκευθέντας εἰς Θυνιάδα ξυλάνθρακας τῶν ὁμογενῶν ἐμπόρων, οὓς ἔνεκα τοῦ πολέμου δὲν ἤδυνήθησαν νὰ μεταφέρωσιν εἰς Κων)πολιν πρὸς πώλησιν· ἀγοράσαντες δὲ πᾶσιν τι, ἄνευ πληρωμῆς ὅμως τινός, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταφέρωσιν αὐτούς, ὡς γενομένης τῆς ἀνακατοχῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἀκολούθως δὲ ἀξιοματικοὶ τοῦ στρατοῦ περιεφέροντο ὡς ἔμποροι ἀγοράζοντες τὸς ὑπολειφθείσας ἐκ τῆς ἐπιτάξεως ἀγέλας τῶν κτηνοτρόφων τῇ ἐπιβολῇ τῆς Κ. ἀρχῆς εἰς τιμὰς λίαν εὐτελεῖς, ὀριζομένας ὑπ' αὐτῶν, μὴ φειδωμένων οὐδὲ αὐτῆς τῆς ἀγελάδος τῆς εἰς οἰκίαν χήρας τινός ἢ πτωχοῦ εὐρισκομένης.

Ἐπὶ τῇ ἐναρξει τοῦ β' βαλκανικοῦ πολέμου, ἴτοι τοῦ Ἑλληνοσερβοβουλγαρικοῦ, οἱ ὁμογενεῖς ἐχάρησαν μεγάλως ἐπὶ τῇ ἀνακατοχῇ τῆς Θράκης

ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὡς ἀπαλαττόμενοι τῶν βαρβάρων καὶ ἐκφυλιστικῶν προθέσεων τῶν Βουλγάρων, χωρὶς ὁμῶς νὰ γνωρίζωσιν ὅποια τέρατα θὰ ἤρχοντο καὶ ὁποίους καταστρεπτικούς σκοποὺς διὰ τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον διέτρεφον οἱ Τούρκοι ἐν τῇ ἐπανόδῳ των.

Ὁ ἐν Θράκῃ βουλγαρικὸς στρατὸς ἀνεχώρησε, μετὰ τὴν σύναψιν τῆς μετὰ τῆς Τουρκίας εἰρήνης καὶ τὴν ἔναρξιν τοῦ β' βαλκανικοῦ πολέμου, εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν οἱ δὲ μείναντες βούλγαροι ὑπάλληλοι μετὰ τινων χωροφυλάκων ἤρξαντο ἀποσυρῶμενοι ἐντὸς τῆς παλαιᾶς Βουλγαρίας μετ' ἀπορίας βλέποντες τὴν πέραν τῶν ὁρισθέντων ὑπὸ τῆς συνθήκης τοῦ Λονδίνου νέαν βουλγαρικῶν συνόρων, τῆς γραμμῆς Μηδείας-Αἰνίου, εἰσέλασιν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ. (Ὅτω δὲ ἀμαχητὶ κατελήφθη καὶ πάλιν ἡ Θράκη μέχρι τοῦ Ἐβρου μετὰ τῆς Ἀδρ)πόλεως ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Οἱ ἐγκαταστάτες ἐν Θράκῃ Νεότουρκοι, τὴν ὑπὸ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν ἡτιάν των ἀποδίδοντες, πρῶτον μὲν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ βουλγαροὺς στρατιώτας, οἵτινες ἔφευγον μετὰ τῶν Τούρκων ἐκ τοῦ πολέμου, ἐπανακάμπτοντες εἰς τὰς ἐστίας των, δεύτερον δὲ εἰς τὴν κατὰ τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ ἐναντίον συμπεριφορὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἐν Ποργαλιῇ πολέμου, ὁμογενῶν τινων καὶ Βουλγάρων, ὡς ἐν Ἀσβουγᾷ, χωρὶς τῆς ἐπαρχίας Βιζύης ἔνθα ἀντίστησαν κατὰ διαβενόντων ἐκεῖθεν ὀλιγαριθμῶν στρατιωτῶν Τούρκων, φανεύσαντες μάλιστα καὶ τινὰς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐν Σαρακίῃ, ἔνθα βούλγαροι τινες κάτοικοι μετὰ τινων ὁμογενῶν ἀντισταντες ἐφόνευσαν ἀξιοματικὸν τοῦ ἱππικοῦ καὶ τινὰς στρατιώτας, πικιορκήσαντας αὐτοὺς ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, ἐπανελθόντας ἐκ Σαμακοβίου (1) καὶ γ' εἰς τὰ ὑπάρχοντα πρὸ τοῦ πολέμου καὶ ὑπ' αὐτῶν ὑποθαλάμωμενα κοιμητῆρα, ἐσημάτισαν τὸ ἀπαίσιον πρόγραμμα τῆς ἀπελάσεως τῶν ξένων στοιχείων ἐκ Τουρκίας καὶ τὸν ἐντελῆ ἐκτουρκισμόν αὐτῆς, ὅπως μὴ ἐπορθαλιμᾶται πλέον ἐκ τῶν πέριξ κρατῶν, ὡς ἀπὸ ἀλλογενῆ ξένων στοιχείων. Δι' ὃ καὶ οἱ διοριζόμενοι ἤδη ἐκ τῶν Νεοτουρκων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἦτοι τοῦ κόμματος τῆς Ἐνώσεως καὶ Προόδου, κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι ὡς καὶ οἱ χωροφύλακες, ἤρξαντο συμπεριφερόμενοι μὲ ὕβρεις καὶ κικτοτροπίας πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς, ἐκ μικρῶς δὲ ἀφορμῆς ἔξετόξενον τὰς ὕβριστικὰς κατ' αὐτῶν λέξεις τοῦ Γενιτσαρισμοῦ Γκιαβούρ, γελῖτ κ.λ.π.

Τοὺς διπλασιασθέντας ἐπὶ τῇ ἀνάγκῃ τοῦ Συντάγματος φόρους ἐτριπλασίασαν ἤδη καὶ ἔπεντιπλάσιασαν μετὰ τὸν πόλεμον καὶ ἐζήτουν μικρὰν τινὰ ἀφορμὴν πρὸς ἀπαγύμνωσιν τῶν κατοικίων ἐπιβάλλοντες πρὸς τιμα ἀδρᾶ κατ' ἀπομίμησιν τῶν Βουλγάρων, ἐξ ὧν οὐκ ὀλίγα μαθήματα τῆς διαγωγῆς καὶ συμπεριφορᾶς των πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς ἐλάμβανον ὑπὸ τῶν μεινάντων εἰς διαφόρους κωμοπλόεις τούρκων ὑπαλλήλων, μὴ δυναθέντων νὰ

1) Τάγμα ὁμῶς τουρκικοῦ στρατοῦ ἀποσταλὲν ἀκολούθως εἰς τὰ χωρία ταῦτα ἀνταπέδωκε τὰ ἀντίποινα διὰ φόνων καὶ ὀμοτήτων ἐν Σαρακίῃ μάλιστα κατέκαυσε καὶ πλείστας οἰκίας ὁμογενῶν ὡς καὶ τὴν ἱερὰν ἐκκλησίαν, τιμωμένην ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐν ἣ κατ' ἔτος ἐγένετο ἐπίσημος ἐμπορικὴ πανηγυρίς.

φύγωσι κατὰ τὸν πόλεμον. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι διαφυλαχθέντες καὶ διατραφέντες καθ' ὄλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ τῆς κατοχῆς τῶν Βουλγάρων, ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν κοινοτήτων, ἐπανελθόντων τῶν Τούρκων ὠδήγουν τὴν κατὰ τῶν ὁμογενῶν πίεσιν πρὸς τῇ συμπεριφορᾷ τῶν Βουλγάρων.

Τὴν ἐκτέλσειν τοῦ ἀπαισίου προγράμματος τοῦ διωγμοῦ τῶν ἐπιστρεφόντων στοιχείων ἐφήρμοσαν οἱ Νεότουρκοι κατὰ πρῶτον τοὺς Βουλγάρους. Περὶ τὰ τέλη 7)βρίου τοῦ 1913 ἦτοι τρεῖς μῆνας μετὰ τὴν ἀνακατοχὴν καὶ ἐγκατάστασιν των, δι' ἐπισήμου ἀνωτέρας Κυβερνητικῆς διαταγῆς ἤρξατο τῆς ἀπελάσεως πάντων τῶν Βουλγαρικῶν χωρίων τῆς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένης Θράκης καὶ τὴν ἐγκατάστασιν ἐν αὐτοῖς προσφύγων Μωαμεθανῶν ἐκ τῶν ἐγκαταλειφθέντων νομῶν τῆς Μακεδονίας καὶ Ἀλβανίας. Κατὰ τὴν ἀποδίωξιν ἄφινον αὐτοὺς ἐλευθέρους, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ὅπως ἐκποιῶσι τὰ γεννήματα καὶ ὅσα δὲν ἠδύναντο νὰ συμπαραλάβωσιν ἐκ τῆς κινήσεως αὐτῶν περιουσίας, προσέτι δὲ νὰ μεταφέρωσι τὰ ὑποζύγια, κτήνη, πρόβατα καὶ λοιπὴν περιουσίαν των εἰς Βουλγαρίαν, ἐνθα ἀπεστέλλοντο. Καταχρήσεις ὅμως οὐχὶ ὀλίγαι ἐγένοντο ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους ὑπαλλήλων κατακρατούντων τὸ δέκατον τῶν προβάτων καὶ ἀγελῶν των, ἅτινα διένειμον ἀκολούθως τοῖς ὁμογενεῖσι των μετανοσταις, ὡς καὶ μέρος τῶν γεννημάτων των. Οἱ Βούλγαροι ὅμως ἀνταπέδωκαν αὐτοῖς τὰ ἴσα διότι καταρτίσαντες ἀκολούθως συμμορίας καὶ ἐπωφελοῦμενοι τὴν ἀδυναμίαν τῆς Τουρκικῆς χωροφυλακῆς καὶ τοῦ στρατοῦ τῶν συνόρων εἰσέρχοντο εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος καὶ ὑποκλέπτοντες ὠδήγουν ὀλόκληρα κοπάδια προβάτων, ἀγελῶν καὶ χοίρων εἰς τὸ βουλγαρικὸν ἔδαφος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ὁμογενῶν κτηνοτρόφων.

7. Τὰ κατὰ τὸν Μ. Αἶμον νέα βουλγαροτουρκικὰ σύνορα· παραχώρησις τῶν ὑποδιοικήσεων Ἀγαθουπόλεως, Τυρνόβου καὶ Μουσταφᾶ-πασᾶ τῇ Βουλγαρίᾳ, διωγμὸς τῶν ὁμογενῶν χωρίων διαμαρτυρία Πατριαρχείων καὶ Ἑλλ. Κυβερνήσεως.

Κατὰ μῆνα ὀκτώβριον τοῦ 1913, συμβάσεως γενομένης μεταξὺ Τουρκικῆς καὶ Βουλγαρικῆς κυβερνήσεως, τὰ περὶ τὸν Μ. Αἶμον σύνορα καθωρίσθησαν ὡδε. Αἱ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀρέσβου ποταμοῦ ἐν τῇ Μ. θαλάσῃ μέχρι τῶν πηγῶν αὐτοῦ παρὰ τὸ Τύρνοβον ὑποδιοικήσεις Ἀγαθουπόλεως, Τυρνόβου ὡς καὶ Μ. πασᾶ παρὰ τὴν Ἀδριανούπολιν· παρεχωρήθησαν τῇ Βουλγαρίᾳ πλὴν τῶν ἐνθεν τοῦ Ἀρέσβου ποταμοῦ β. χωρίων τῶν ἄνω ὑποδιοικήσεων, ἅτινα κενωθέντα διὰ μεταναστεύσεως τῶν Βουλγάρων, μετωκίσθησαν ὑπὸ Τούρκων μεταναστῶν ἐκ Μακεδονίας.

Τὰ χωρία ταῦτα τῶν ὑποδιοικήσεων Τυρνόβου καὶ Ἀγαθουπόλεως προσοτήθησαν τῷ ὑποδιοικητικῷ διαμερίσματι Σαμακοβίου προαχθέντι εἰς ὑποδιοίκησιν καὶ μετονομασθέντι (Δεμιρ-κιοῦ) Σιδηροχώριον, τῆς τῶς ὑποδιοικήσεως Μηδείας, εἰς ἣν ὑπήγετο καὶ τὸ Σαμακόβιον, ὑπαβιβασθείσης εἰς ὑποδιοικητικὸν διαμερίσμα καὶ ὑπαχθείσης τῇ ὑποδιοικήσει Βιζύης, ἐξ ἧς ἀπεσπάρθη τὸ ὑποδιοικητικὸν διαμερίσμα Σαραϊῶν, προβιβασθέν εἰς ὑποδιοίκησιν. Πρῶτος ὑποδιοικητῆς Σαμακοβίου διορίσθη ὁ Ζιά-βῆς,

Ἄλβανὸς τὴν καταγωγὴν, νοήμων καὶ ἀκραιῶν χαρακτήρος· μὴ θέλων ὅμως νὰ συμμορφωθῆ μετὰ τὸ ἀπαισίον πρόγραμμα τῶν ἐνωτικῶν ἐπαύθη, ὡς παρακατιόντες θέλομεν διαλάβη.

Κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1913 ἤρξαστο ἡ ἀπέλασις τῶν ὁμογενῶν χωρίων κατὰ τρόπον ὅμως λίαν διάφορον τῆς τῶν Βουλγάρων καὶ βαρβάρων καὶ ἀπανθρώπων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐνεκαθίσταντο σποραδικῶς καὶ κατὰ διαλείμματα εἰς τὰ χωρία τῶν ὁμογενῶν τῶν ὑποδιοικήσεων Βιζύης, Λουλιέ-Βουργαζίου καὶ Βαβῆ ἐσκή πρόσφυγας Μωαμεθανούς, οὓς κατέπειθον δι' ἀπεσταλμένων ὀργάνων τὸν ἴνα, ἐγκοταλίποντες τὴν ξένην διοίκησιν, ἀφίκωνται εἰς τουρκικὸν ἔδαφος, ὑποσχόμενοι αὐτοῖς ὑποστήριξιν, δωρεὰν παραχώρησιν οἰκιῶν, ἀγρῶν κ.λ.π. Ἐγκαθιστάμενοι οὗτοι βία εἰς τὰς οἰκίας τῶν ὁμογενῶν χωρίων ἐγένοντο βαθμηδὸν ἀπόλυτοι κύριοι τῶν τε οἰκιῶν ὡς καὶ τῶν ἀγρῶν τῶν χωρικῶν, φερόμενοι πρὸς αὐτοὺς μετὰ ὕβρεις καὶ λαιμοχτορίας καὶ ἀποδιώκοντες, ὡς ἕτεροι κόκκυγες, ἐκ τῶν ἐστιῶν τῶν. Οὕτω δέ, τῇ ὑποστηρίξει καὶ τῆς Κ. ἀρχῆς, κτηνάγκαζον τοὺς δυστυχεῖς ἰδιοκτῆτας ἴνα ἐκποιῶσιν εἰς εὐτελεῖς τιμὰς τὴν κινήτην αὐτῶν περιουσίαν καὶ νὰ ἐκπατριζῶνται εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔδαφος διὰ Παιδεστοῦ δόλοκληρα χωρία, ὑποβοηθούσης πρὸς τοῦτο καὶ τῆς Κυβερνήσεως, διὰ παραχώρησεως ἀμαξῶν ἐκ τῶν περίξ χωρίων συλλεγομένων, καὶ ἀτμοπλοίου ἐκ Παιδεστοῦ διὰ τοὺς Ἑλλήν. λιμένας. Μετηνάστευσαν δὲ περὶ τὰ μέσα τοῦ χειμῶνος ἐκ μὲν τῆς ὑποδιοικήσεως Βιζύης τὰ ὑφ' ὁμογενῶν κατοικούμενα χωρία, Ἀσβουγᾶ, Μαγγριώτισσα, Τσακλή, Ἄγ. Γεώργιος, Σαράιον, ἐκ τῆς τοῦ Λουλιέ-Βουργαζίου τὰ χωρία Τσιπλίκιοι, Γιουβαλή κ.λ.π. ἐκ τῆς τοῦ Βαβῆ-ἐσκή χωρία τινὰ, ἐκ 40 ἐκκλησιῶν τὰ περίξ χωρία καὶ ἐκ τῆς διοικήσεως Παιδεστοῦ περὶ τὰ 40 χωρία. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς ἐκποιουμένης κινήτης περιουσίας τῶν οὕτω ἐκπατριζομένων ὠφελοῦντο οἱ ἐγκαθιστάμενοι εἰς τὰ χωρία μετανάσται Μωαμεθανοὶ καὶ οἱ τῶν περίξ Μωαμεθανικῶν χωρίων, ὁ νομάρχης Ἀδριανουπόλεως Χατζῆ Ἀδὴλ-βέης ἐκ τῶν ἐπισήμων μελῶν τῶν ἐνωτικῶν, ὑποθάλπων καὶ ὀδηγῶν τὰ τοῦ διαγωμοῦ τῶν ὁμογενῶν χωρίων, ἔστειλεν εἰς τοὺς ὑποδιοικητὰς τῶν ἐκδιωκομένων χωρίων ἀρχετὰ χρηματικὰ ποσά, οἵτινες τῇ διαταγῇ αὐτοῦ συστήσαντες ἐταιρίας ἐμπόρων περιήρχοντο εἰς τὰ διαγραφόμενα πρὸς ἐκπατρισμόν χωρία, ἐξαναγκάζοντες αὐτὰ ἴνα μετὰ ὀριζομένους ὑπ' αὐτῶν εὐτελεστάτας τιμὰς ἐκποιῶσι τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας τῶν πάντα δὲ ἀρνούμενον τὴν πώλησιν αὐτῶν ἀφήρουν διὰ τῆς βίας αὐτά, διὰ τῶν συνοδούντων αὐτοὺς ἐνόπλων σιφῶν (κομιτατζήδων).

Τὰ ἐνοπία ταῦτα στίφη συνιστῶντο ἐν Κων. πόλει ἐκ τῶν ἐκ Μακεδονίας ἐρχομένων μεταναστῶν, ὡς ἐθελοντικὸν τάγμα, μισθοδοτούμενα δὲ ἐπαρκῶς ἀπεστέλλοντο ἀκολούθως εἰς τὰς ὑποδιοικήσεις ἔνθα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κατὰ τόπους ὑποδιοικητοῦ ὀδηγοῦντο εἰς τὰ δι' ἐκπατρισμόν διαγραφόμενα χωρία, ἀπειλοῦντα καὶ πείζοντα τοὺς ὁμογενεῖς πρὸς ἐκπατρισμόν. ἀρπάζοντα τὰς ἀγέλας καὶ πρόβατά των, καταδιώκοντα τοὺς πλουσίους καὶ ἐνκαταστάτους τῶν κατοικῶν καὶ ἀπαιτοῦντα παρ' αὐτῶν χρηματικὰ ποσὰ καὶ πλείετας ὀμότητας καὶ φόβους διαπράττοντα. Ἀκολούθως δὲ καὶ

Μάρτιον τοῦ 1914, πρὸς πρόληψιν τῶν ὑπὸ τῶν ἐνόπλων τούτων σιφῶν γιγνομένων πιέσεων καὶ ἀρπαγῶν τῶν ἐκδιωκομένων χωριῶν, ἀπεστέλλετο καὶ χωροφυλακὴ, ἣτις δι' ἴδιον λογαριασμόν ἀπεγύμνου τοὺς εὐποροῦντας λαμβάνουσα ἐπαρκὴ ποσὰ παρ' ἐκάστου πρὸς διαφύλαξιν δῆθεν αὐτῶν ἐκ τῶν κοιμιτατζήδων. Ὁ δι' ἐγκαταστάσεως λοιπὸν Μωαμεθανῶν προσφύγων εἰς τὰ χωρία καὶ ὁ δι' αὐτῶν ἐξαναγκαστικὸς ἐκπατριζμὸς τῶν ὁμογενῶν μετετρέπη εἰς τὸν διὰ τῶν ἐνόπλων τούτων σιφῶν συστηματικώτερον διωγμὸν καὶ ἀκολούθως καὶ διὰ χωροφυλακῆς. Πρὸς τούτο μετὰ τὰς ἐπὶ ἡμέρας πιέσεις καὶ διαρπαγὰς τῶν κοιμιτατζήδων καὶ ἐξαναγκαστικὰς ἐκποιήσεις τῶν κινητῶν περιουσιῶν των προσήρχοντο εἰς τὰ χωρία κυβερνητικοὶ εἰσπράκτορες τῶν φόρων καὶ τῆς γεωργικῆς Τραπεζῆς, οἵτινες κατηνάγκασον αὐτοὺς πρὸς πληρωμὴν τῶν φόρων γενικῶς καὶ τῶν πρὸς τὴν γεωργικὴν Τράπεζαν χρεῶν των, κρατοῦντες τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ζώων των λαμβανόμενον ποσόν. Ἀναχωρούντων δὲ τῶν ὑπαλλήλων κατηναγκάζοντο ὑπὸ τῶν ἐνόπλων σιφῶν ἵνα ἐφ' ἀμαξῶν, προσερχομένων τοιούτων καὶ ἐκ τῶν πέριξ Μωαμεθανικῶν χωριῶν, παραλάβωσι τὰ ἀπολύτως ἀναγκαioῦντα αὐτοῖς ἐπιπλα καὶ σκευὴ εἰς μίαν καὶ μόνην ἀμαξίαν καὶ ἐξέλθωσι τοῦ χωρίου ἅπαντες ἐν ὄρισμένη ἡμέρᾳ, συμπληρώνοντες καὶ τὸ ἀγώγιον τῶν ξένων ἀμαξῶν. Ὡδηγοῦντο δὲ εἰς Ραιδεστόν ἐνθεν δι' ἀτμοπλοίου, ὡς εἴρηται, ἀπεστέλλοντο εἰς Θεσσαλονίκην προσπληρώνοντες καὶ τὰ ναῦλα. Πρὸ τῆς ἐκδιώξεως δὲ ἐπέβαλλον βία τῇ δημογερονσίᾳ ἐκάστου χωρίου ἵνα ὑπογράψῃ καὶ ἐκυρωῇ διὰ τῶν ἐπισημῶν μουχταρικῶν σφραγίδων ἔγγραφον τουρκικαί συντεταγμένον, ἐν ᾧ διελαμβάνετο ὅτι οἰκεία βουλῆσει καὶ ἄνευ βίας τινὸς ἢ πιέσεως ἐξεπατριζόντο καὶ ἀνεχώρουν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος· τὰ ἐγκαταλιπούμενα δὲ πλείιστα οἰκιακὰ ἐπιπλα καὶ σκευὴ διηρπάζοντο, ὡς ἐπὶ τὰ πλείστον, ὑπὸ τῶν πέριξ Μουσουλμανικῶν χωριῶν καὶ τῶν ἐγκαθισταμένων ἀμέσως προσφύγων.

Τὰ ἔνοπλα ταῦτα σίφη μετὰ τῶν χωροφυλακῶν, εἰς χωρία τινὰ ἔδειξαν ἀνήκουστον ὠμότητα καὶ βίαν. Οὕτω ἐν τῷ χωρίῳ Ὀργὰς (1) τῆς ὑποδιοικήσεως (Δεμιρ κιοῦ) Σαμακοβίου, πλὴν τῶν χρηματικῶν ἀφαιμάξεων τῶν πλουσιῶν ὑπὸ τοῦ ἐπιτετραμμένου ἐπὶ τῷ διωγμῷ ἀρχηγῷ τῆς χωροφυλακῆς Σαμακοβίου Σουκρῆ καὶ τῆς ἀρπαγῆς τῶν ζώων ἐπέβαλλον αὐτοῖς, τῇ ἐνεργείᾳ καὶ διαταγῇ τοῦ λογιστοῦ Σαμακοβίου τὴν ἀπότισιν τῶν φόρων τοῦ μόλις εἰσεληθόντος νέου τουρκικοῦ ἔτους, κτηματικῶν καὶ ὁδοποιίας, εἰς οὐδὲν λογιζόμενοι τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον αὐτῶν περιουσίαν, ὡς καὶ τὴν ἀναβλαστάνουσαν σπορὰν αὐτῶν. Ἐν τῷ διωγμῷ

1) Τοῦ διωγμοῦ τοῦ χωρίου τούτου ἐπιβληθέντος κατὰ Μάρτιον τοῦ 1914 ἀφίχθησαν αὐτόσε ἔνοπλα σίφη. Ὁ μουχτάρης ὁμως ὑποδράς ἦλθεν εἰς Σαμακοβίον, ὁπόθεν τῇ συνεννοίᾳ καὶ τοῦ ὑποδιοικητοῦ, τηλεγραφικῶς ἀπετάθη τῷ Νομάρχῃ Χατζῆ Ἀδῆλ πρὸς ἀποσώβησιν τοῦ διωγμοῦ. Ὁ νομάρχης ἀπήνητησεν αὐτῷ ὅπως εἰς οὐδὲν λάβωσι τὰς ἀπειλάς καὶ διαμένουσιν ἐν τῷ χωρίῳ. Ἐπιστρέψας δὲ μουχτάρης εἰς Ὀργὰς ὅπως καθησυχάσῃ τοὺς κατοίκους συνελήφθη μετὰ τινῶν ἄλλων προκρίτων ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς, πληροφορηθέντος τὰ συμβάντα, ἐφυλακίσθη καὶ ἐδάρη ἀνηλεῶς

δὲ τούτῳ συνεννοηθέντες οἱ χωροφύλακες μετὰ τῶν ἐνόπλων σιφῶν ἐξήγαγον αὐτοὺς αἰφνιδίως, νύκτωρ, ἐκ τῶν οἰκιῶν των δια ροπάλων καὶ ὕβρεων, μὴ προειδοποιήσαντες αὐτοὺς ὅπως ὦσιν ἔτοιμοι πρὸς ἀναχώρησιν, ὡς καὶ εἰς ἄλλα χωρία, καὶ τοῦτο ἵνα μὴ λάβωσι καιρὸν πρὸς παραλαβὴν τῶν πολυτίμων αὐτῶν ἐπιπλῶν, ἅτινα, ἐγκαταλιφθέντα, διηρπάγησαν ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων καὶ λοιπῶν. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ὀλίγα ἐπιπλα, ἅτινα ἠδυνήθησαν νὰ συμπαραλάβωσιν, ἐγκαταλιπόντες ἐν τῇ ἀκτῇ τῆς Μ. θαλάσσης, ὡς μὴ χωροῦντες τοῦ πρὸς παραλαβὴν αὐτῶν ἐλθόντος ἀτμοπλοίου, διηρπάγησαν. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐξειδιώχθησαν καὶ τὰ χωρία Ἁγίου Ἰωάννης καὶ Γιάτρος, τῆς ὑποδιοικήσεως Βιζύης, ἅτινα μετεφέρθησαν εἰς Ραιδεστόν, ὡς καὶ ἡ πλουσιωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη καὶ ἀρχαιοτάτη κωμόπολις ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Μ. θαλάσσης Μήδεια (Σαλμηδυσσός), ἣν ἐπὶ δεκαπενθήμερον εἶχον πανταχόθεν ἀποκεκλεισμένην. Προσέτι δὲ καὶ τὸ χωρίον Εὐκάρου τῆς ἐπαρχίας 40) κλησιῶν, ὅπερ μὴ θελήσαντες νὰ μεταφέρωσιν εἰς Ραιδεστόν, ἕνεκα τῆς πληθώρας καὶ συσσωρεύσεως αὐτῶν ἐκ διαφόρων χωρίων ἐκδιωχθέντων ὁμογενῶν, μετέφρον οἱ ὀδηγοῦντες τὰς ἀμάξας χωροφύλακες εἰς διπλασίαν ἀπόστασιν ἀπέχουσαν παρολίαν τῆς Μ. θαλάσσης· ἐκεῖθεν δὲ ἕνεκα κακοκαιρίας ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ προσαρᾶξῃ ἀτμόπλοιοι, διετάχθη ἡ μεταφορὰ τῶν ταλαιπώρων κατοίκων τοῦ Εὐκαροῦ εἰς Ραιδεστόν. Οὕτω δὲ περιεφέροντο οἱ δυστυχεῖς ἐπὶ 30 ἡμέρας ἐν μέσῳ βροχῶν καὶ κακοκαιρίας ἐν ἀθλιεστάτῃ καταστάσει καὶ κακουχίᾳ, πλείστων ἀσθενῶν καὶ γερόντων ἀποθηνησκόντων καθ' ὁδόν. Τοσαύτῃ δὲ ἡ σκληρότης καὶ τὸ βάρβαρον τῶν Τούρκων ὥστε, βλέποντες τὴν ἔλεεινὴν καὶ ἀξιοδάκρυτον θέσιν, ἐν ἣ εὐρίσκατο οἱ οὕτω περιφερόμενοι Εὐκαρηνοί, στεροῦμενοι οἱ πλείστοι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου, ἠμποδίζον τοὺς κατοίκους τῶν ὁμογενῶν χωρίων, δι' ὧν διήρχοντο, ἵνα προσφέρωσιν αὐτοῖς ἄρτον τοῦλάχιστον ἢ ἐδώδιμον τι, καὶ ἐξηνάγκαζον αὐτοὺς ἵνα μακρὰν τῶν ὁμογενῶν των χωρίων διέρχωνται καὶ ἐν ὑπαίθροις ἐπὶ τόσας ἡμέρας διανυκτερεύωσι.

Κατὰ τὸν διωγμὸν τούτων ἐκ τῆς ἐπαρχίας Βιζύης ἀπεδιώχθησαν ἅπαντα σχεδὸν τὰ ὁμογενῆ χωρία πλὴν τῶν Σοφιδῶν καὶ Σκεπαστοῦ· καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κάτοικοι Βιζύης καὶ Σαρακίνης, πιεζόμενοι ὑπὸ τῶν ἀνομίτως συνοικούντων Μωαμεθανῶν, ἠναγκάσθησαν νὰ μεταναστεύωσιν ἐκουσίως. Ἐμείνε δὲ τὸ Σαμακόβιον μετὰ τῶν χωρίων Τρουλλιᾶς καὶ Ἁγίου Στεφάνου τῇ φιλανθρώπῳ ὑπερασπίσει τοῦ ὑποδιοικητοῦ Ζιᾶ-βέη. Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ 40) ἐκκλησιῶν πλὴν τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης ἔμειναν προσέτι, μὴ ἐκδιωχθέντες, καὶ οἱ κάτοικοι τῶν κωμοπόλεων Σκοποῦ, Γέννης, Βοννάο-Χισσό, Πέτρας καὶ Σκοπέλου. Τὰ λοιπὰ δὲ χωρία, ὡς καὶ τὰ τῶν ὑποδιοικήσεων Βαβᾶ-ἔσκη καὶ Λουλέ-Βουργᾶς, ἐξαιρουμένων τῶν κατοίκων τῶν πρωτευουσῶν, ἀπεδιώχθησαν ἅπαντα. Καὶ ἐν τῇ ὑποδιοικήσει Τυρολόης ἀπεδιώξαν τὰ περίξ ὁμογενῆ χωρία, πλὴν τῶν ὁμογενῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης, ὧν οἱ πλείστοι αὐτοβούλως μετηνάστευσαν, μὴ δυνάμενοι νὰ πορισθῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἕνεκα τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἐμπορίου, τῆς πίψεως καὶ τῆς κακῆς πρὸς αὐτοὺς συμπεριφορᾶς τῶν Μωαμεθανῶν.

Ἄκολούθως ἤρξατο ὁ διωγμὸς τῶν χωρίων τῆς διοικήσεως Μετρῶν με-

χρις αὐτῶν τῶν προθύρων Κων)πόλεως, καθ' ὄν, ἀντιστάσεως γενομένης ἐκ μέρους τῶν ὁμογενῶν, ἐπηκολούθησαν φυλακίσεις προυχόντων καὶ ἱερέων καὶ ἄλλα ἔκτροπα, ἄπερ ἠνάγκασαν τὸ Πατριαρχεῖον, ἀφυπνισθὲν ἤδη, νὰ διαμαρτυρηθῆ ἑκ τῆν Ὁθωμ. Κυβέρνησιν, ὡς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κ. ἐνεκα τῆς πληθῶρις τῶν εἰς Θεσσαλονίκην μεταβιβαζομένων καθημερινῶς μεταναστῶν καὶ τῆς ἐνάργεως τοῦ διωγμοῦ καὶ ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ. Ἡ Ὁθ. Κυβέρνησις ἀπαντῶσα εἰς τὰς διαμαρτυρίας ταύτας, ἀπέδιδε τὰς μεταναστεύσεις οὐχὶ εἰς τὴν βίαν καὶ εἰς τὰ παρ' αὐτῆς ἀποστελλόμενα ἔνοπλα σίφη, ἀλλὰ εἰς τὰ περιφερόμενα δῆθεν Ἑλληνικὰ κομιτᾶτα, ἅτινα κατέπειθον τοὺς ὁμογενεῖς εἰς αὐτόβουλον μετανάστευσιν, συνωδὰ τοῖς ἐγγράφοις, ἅτινα, ὡς ἐλέχθη, βίε ἐλάβανον ἐκ τῶν δημογερόντων ἑκάστου ἀποδικομημένου χωρίου. Συνέστη δέ, τῇ συγκαταθέσει καὶ τῆς Ὁθ. Κυβερνήσεως, ἐπιτροπὴ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων, ἵνα περιελθόντες ἐξετάσωσιν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὰ αἷτια τῆς μεταναστεύσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ προτρέψωσι τοὺς ὁμογενεῖς ἵνα μὴ ἐκπατριζῶνται. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀφίκετο εἰς Ραιδεστόν ἐνθα ἐβρίθε μεταναστῶν, ἀναμενόντων ἀτμόπλοια πρὸς παραλαβὴν καὶ μετακόμισιν εἰς Θεσσαλονίκην, ἵνα ἐξετάσῃ τὰ κυρίως αἷτια. Ἀλλ' ἡ μὲν ἐπιτροπὴ διέμεινεν ἐν Ραιδεστῷ, ἐξετάζουσα, οἱ Νεότουρκοι ὅμως δὲ ἐπαύσαντο τοῦ ἀπαισιῶν αὐτῶν προγράμματος· τὰ χωρία ἀπεδιώκοντα, αἱ δὲ διαμαρτυραὶ καὶ ἐνέργεια τῶν Πατριαρχείων καὶ τῆς Ἑλλην. Κυβερνήσεως ἐφ' οὐδὲν ἐλογίζοντο.

Μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξάπλωσιν καὶ παρατάσιν τοῦ διωγμοῦ ὁ φόβος καὶ τὸ ἄτολμον τῶν ἐν ἀρχῇ ἐκπατριζομένων χωρίων, ἡ ἔλλειψις παροτρύνσεως καὶ ἐμπνεύσεως θάρρους ὑπὸ τῆς ἀνατέρας πνευματικῆς ἀρχῆς ὡς καὶ ἡ μὴ ἐγκαίριος ἐνέργεια τῶν δεόντων ὑπ' αὐτῆς. Τιῦτο δὲ φανερόν ἐγένετο διότι κωμοπόλεις τινὲς δι' ἀντιστάσεως τῶν κατοίκων καὶ παροτρύνσεως τῶν ἐσπερόντων προυχόντων καὶ τῆς πνευματικῆς ἀρχῆς ἀπέφυγον τὸν ἐκπατρισμόν. Οὕτω ἐν Σκεπαστῷ τῆς ἐπαρχίας 40) ἐκκλησιῶν καὶ Σοφίαις τῆς ἐπαρχίας Βιζύης, πολλάκις ἀφίκοντο ἔνοπλα σίφη κομιτατζήδων καὶ ἠπειλῶσαν τοὺς κατοίκους πρὸς ἐκπατρισμόν· διαρπαγαὶ ζῶων ἐγένοντο ὑπ' αὐτῶν, μετανάσται ἐστάλησαν πρὸς ἐγκατάστασιν· τῇ γενναίᾳ ὅμως ἀντιστάσει τῶν κατοίκων καὶ τῇ πρόφρονι ἐνεργείᾳ τῶν ἰσχυρόντων Σκεπαστοῦ καὶ μάλιστα τῶν ἀδελφῶν Ἀλέκου καὶ Δ. Γ. Δογοθετήδων ἠδυνήθησαν νὰ ἀποφύγωσι τὸν κατὰ τὴν πρώτην περίοδον ἐκπατρισμόν. Δωροδοκούμενοι δὲ καὶ οἱ ὀλίγοι ἐν τῇ κωμοπόλει αὐτῶν εὐρισκόμενοι χωροφύλακες, οὐχὶ μόνον δὲν ἐλάβανον μέρος μετὰ τῶν κομιτατζήδων ἀλλὰ τούναντίον προέτρεπον καὶ ἐβοήθουν τοὺς κατοίκους κατ' αὐτῶν.

Ἐν τῇ κωμοπόλει, Φαναράκι, τῆς ἐπαρχίας Σηλυβρίας, κατοικουμένη ὑπὸ 800 οἰκιῶν, τῇ γενναίᾳ ἀντιστάσει τῶν κατοίκων, ἐνθαρρυνόμενων ὑπὸ τοῦ αὐτόθι διαμένοντος Μητροπολίτου αὐτῶν Γερμανοῦ, ἐπὶ δύο περὶ πού μηνῶς ἀντέστησαν κατὰ τῶν συνεχῶς ἐρχομένων κατ' αὐτῶν ἐνόπλων σιφῶν καὶ Μουσουλμάνων τῶν περίε χωρίων. Κατ' Ἀπρίλιον δὲ τοῦ 1914, ἐπελθόντων κατ' αὐτῶν πλείστον κομιτατζήδων, ἐξῆλθον ἔνοπλοι ἅπαντες οἱ κάτοικοι καὶ συλλαβόντες περὶ τοὺς 70 ἐξ αὐτῶν ἐφυλάκισαν ἐν τῷ

σχολεύω, ἔχοντες ὑπὸ ἐπιτήρησιν καὶ τοὺς ἐκεῖ διαμένοντας ὀλιγαριθμοὺς χωροφυλάκας. Τὴν ἐπομένην δὲ ἔφερον αὐτοὺς εἰς Σηλυβρίαν καὶ παρέδωκαν τῇ Κυβερνητικῇ ἀρχῇ, ἣτις αὐτοὺς μὲν ἀπέλυσεν ἀμέσως μετὰ δέκα δὲ ἡμέρας προσκαλέσασα ἑπτὰ τῶν προυχόντων καὶ ἓνα ἱερέα ἔρριψαν εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἀπέστειλαν ἀκολούθως εἰς Κων)πολιν ἔνθα ἐπὶ τρεῖς περὶ τοῦ μηνος διαμείναντες εἰς τὰς φυλακὰς, τῇ ἐντόφῃ ἐνεργεῖα τῶν Πατριαρχείων ἀπελύθησαν.

Καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ δὲ τῆς Προποντίδος, ἣν ἀπεδίωξαν μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ πολέμου κατὰ 8)βριον τοῦ 1914, οἱ κάτοικοι ἀντέστησαν γενναίως, ἐπὶ 15 ἡμέρας, κατὰ τῶν ἐρχομένων πρὸς ἀποδίωξιν ἐνόπλων σιφῶν· ἐπὶ τέλους ὅμως πλείστοι κακοῦργοι ἐκ τῶν ἐρίξ τῶν Ἰωαννίνων μεταναστῶν, εἰς οὓς ὑποσχέθη ἡ Κυβερνητικὴ ἀρχὴ τὴν τε ἐγκαταλειφθεμένην κινητὴν τε καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τῶν κατοίκων, ὡς λείαν αὐτῶν, ἐλθόντες ἔξω τῆς κομποπόλεως προσεκάλεσάν τινες τῶν προκρίτων καὶ προέτειναν αὐτοῖς ἵνα ἄνευ ἀντιστάσεως καὶ αἱματοχυσίας ἀπέλθωσιν εἰδ' ἄλλως θὰ μετοχειροῦντο βίαια καὶ σκληρὰ κατ' αὐτῶν μέτρο. Οἱ κάτοικοι συνέλθόντες καὶ βλέποντες τὴν ἐπαπειλοῦσαν αὐτοὺς δεινὴν συμφορὰν ἐκ τῆς ἀντιστάσεως, ὡς ἐκ τοῦ πλήθους τῶν κακούργων τούτων σιφῶν, ἀπεφάσισαν τὴν ἐγκαταλείψιν τῆς προσφιλοῦς καὶ ἀρχαὸς αὐτῶν κομποπόλεως : πλείστα δὲ δεσποπαθήματα ὑποστάτηντες ὑπὸ τὴν ναχίε μουδουροῦ καὶ τῶν χωροφυλάκων ὡς καὶ τῶν ἐνόπλων κακούργων, ὑπεξαιρουμένων οὐχὶ μικρὰ ποσὴ χρημάτων ἐκ τῶν εὐπορούντων ὡς καὶ πλείστα τιμαλφῆ κοσμήματα ἐκ τῶν γυναικῶν πολλοὺς δέ, γυμνοὺς σχεδὸν χωρὶς νὰ παρσάβωσι τι, ἐκβαλλόντων τῶν οἰκιῶν, οἰκτρότατα ἐξέπατρίσθησαν οἱ τῆς Ἡρακλείας κάτοικοι ἐπιβιβασθέντες ἐπὶ ἀποσταλέντος ἐκ Κων)πόλεως ἀτμοπλοίου. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐγένοντο ἀποβάσεις ἀγγλογαλλικοῦ στρατοῦ ἐν Τσανάκ-καλὲ καὶ ἠμποδίσθη ἡ διὰ τῶν στενῶν τοῦ Ἑλλησπόντου διάβασις ἀτμοπλοίων, ἐστάλησαν εἰς Κων)πολιν. Ἐτῆ ἀποφάσει δὲ τῆς Κ. ἀρχῆς ἀπεστάλησαν καὶ πάλιν εἰς τὴν πατρίδα των ἀλλὰ μὴ γενόμενοι δεκτοὶ ὑπὸ τοῦ ναχίε μουδουροῦ καὶ τῶν κομιτατζήδων, ὡς καταλαβόντων κατὰ τὰς δοθείσας αὐτοῖς ὑποσχέσεις τὰς οἰκίας καὶ τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν αὐτῶν περιουσίαν, ἀπεστάλησαν καὶ πάλιν εἰς Κων)πολιν, ὅτε ἀπεφασίσθη ἡ εἰς Ἀνατολὴν ἀποβίβασις αὐτῶν. Ἀντιστάσεως ὅμως γενομένης ἵπὸ τῶν ἐν τῷ ἀτμοπλοίῳ περιφερομένων Ἡρακληνῶν, μὴ παρσαδεχομένων τὴν εἰς Ἀνατολὴν ἀποβίβασιν, τῇ ἐνεργεῖα δὲ καὶ τῶν Πατριαρχείων, ἐστρεφῆθη ἡ διὰ σιδηροδρόμου ἀποβίβασις αὐτῶν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἕδαφος.

8. Ἡ κυρίως αἰτία τοῦ διωγμοῦ τῶν ὁμογενῶν, τὰ κόμματα ἐν Τουρκίᾳ, ἡ ὑπεροχὴ τῶν ἐνωτικῶν καὶ τὰ κακοεργήματα αὐτῶν, διπλοῦς σκοπὸς τοῦ διωγμοῦ, τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ.

Ἡ κυρίως αἰτία τοῦ διωγμοῦ τῶν ἐν Τουρκίᾳ ὁμογενῶν ὑπῆρξε κυρίως τὸ Νεοτουρκικὸν κομιτάτον τῶν ἐνωτικῶν. Τὸ κομιτάτον τοῦτο συνέστη μετὰ τὴν κήρυξιν τοῦ Συντάγματος ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἔνθα ἠδρευεν ἐπὶ τινα ἔτη, ἐκ φανατικῶν καὶ φαντασιοπλήκτων νεοτούρκων. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν

μετέσχον ὡς μέλη αὐτοῦ καὶ σπουδαῖοί τινες πολιτικοὶ ἄνδρες, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς συντάξεως τοῦ κανονισμοῦ καὶ τοῦ ἐν ἀρχῇ προγράμματος αὐτῶν, οὐχὶ τόσοσιν εὐκαταφρονήτου. Σὺν ἰψὺ χρόνῳ ὅμως ἐνισχυόμενον καὶ πλουτίζον ἐκ τῶν ἀποσωμένων χρημάτων παρὰ τοῦ ἐκπτώτου Σουλτάνου Χαμίτ καὶ τῶν δημοφρόνων αὐτῶ ὑπουργῶν, ἐπήλθεν αὐτοῖς ἡ φαντασία ὅπως καταστήσῃ τὴν Τουρκίαν ἰσχυράν, ἐπανακιωμένην τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς ἰσχύν, ἀνεπηρέαστον τῆς εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας, ἐπιτύχῃ τὴν ἔνωσιν ἀπάντων τῶν ἐν αὐτῇ Μουσουλμανικῶν ἐθνικῶν, τὸν ἐκτουρκισμόν αὐτῶν διὰ τῆς ὑποχρεωτικῆς εἰσαγωγῆς ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις τῆς Τουρκικῆς γλώσσης, τὴν κήρυξιν τοῦ Πανισλαμισμοῦ καὶ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἀπάντων τῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν ἄλλων κρατῶν εὐρισκομένων Μουσουλμάνων, τὴν κατάργησιν τῶν Πατριαρχικῶν προνομίων, τὴν πίεσιν, πρὸς ὀπισθοχώρησιν πνευματικῶς καὶ ὑλικῶς, τῶν ξένων στοιχείων, προαγωγήν δὲ καὶ ἀνάπτυξιν, διὰ τῆς παιδείας καὶ τοῦ ἐμπορίου, τῶν Μουσουλμάνων.

Τὸ ἀπαίσιον τοῦτο πρόγραμμα τῶν ἐνωτικῶν ἐγνώσθη ὅτε χότζας τις ἐν Θεσσαλονίκῃ, μέλος τοῦ κομιτάτου, ὀμιλῶν παρηρησία ἐν Λέσχῃ ἐκάκισε τὸν πορθητὴν, ὡς παραχωρήσαντα τὰ προνόμια τοῖς Πατριαρχείοις καὶ μὴ ἐπιβαλόντα τὸν ἐκτουρκισμόν τοῖς Χριστιανοῖς ἐν γένει, τοῖς ὑποιομενοῦσι δὴθεν τὸ κράτος των. Ἀκολούθως φύλλα τινά, ὄργανα τοῦ κομιτάτου ἐκδιδόμενα, ὡς ἡ Κιοιλῶ ἐν Σμύρνῃ καὶ Σουγκιοῦ, Χιλὸλ ἐν Θεσσαλονίκῃ, Τανὶν ἐν Κωνσταντινίᾳ κλπ. κατεφέροντο ἐναντίον τῶν Πατριαρχείων, Μητροπολιτῶν καὶ παντὸς δημογενοῦς ἐκ παραμικρῶς δὲ ἀφορμῆς ὕβρεις καὶ λοιδορίας ἐξετόξευον κατ' αὐτῶν. Οἷανδὴποτε ληστείαν ἢ κακούργημά τι δποσοδῆποτε καὶ ὑπ' οἰωνδῆποτε καὶ ἂν συνέβαινον τοῖς δημογενέσι ἀπέδιδον, ἐκ παραλλήλου δὲ κατιφορὰ καὶ πίεσις καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως κατ' αὐτῶν ἐγένετο.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Συντάγματος συνέστη μὲν ἐν Τουρκίᾳ φιλελεύθερον τι κόμμα ὑπὸ τὸν πρίγκηπα Σαμποχεδδίν, ἐπιδιώκον τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ Συντάγματος, τὴν ἔνωσιν ἀπάντων τῶν στοιχείων ἐν Τουρκίᾳ διὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ ἰσότητος καὶ τὴν μετὰ τῆς Ἑλλάδος συμμαχίαν, ὅπερ ἐνήργει καὶ ἡ Ἑλλην. Κυβέρνησις, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιστηρικθῇ. Τὸ ἀδύνατον δὲ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος τῶν ἐνωτικῶν ἀπεδείχθη πρῶτον μὲν κατὰ τὴν πίεσιν τῶν Ἀλβανῶν, ὅπως ἐπιβάλωσι τὸν ἐκτουρκισμόν καὶ τὴν ἐν ταῖς σχολαῖς αὐτῶν παραδοχὴν τοῦ τουρκικοῦ Ἀλφαβήτου καὶ τῆς τουρκικῆς γλώσσης, ὡς καὶ ἐν τῇ διοικήσει, ἔνεκα τῶν ὁποίων ἐξερράγη ἡ κατ' αὐτῶν ἐπανάστασις τῶν Ἀλβανῶν, ἣν μετ' ἀποστολὴν πολυαριθμοῦ στρατοῦ καὶ τῆς μεταβάσεως καὶ αὐτοῦ τοῦ Σουλτάνου ἐν Σκοπεῖοις, μὴ δυνηθέντες νὰ περιστείλωσιν, ἠναγκάσθησαν ἐπὶ τέλος νὰ παραδεχθῶσι τὸς ἀπαιτήσεις τῶν Ἀλβανῶν, ἀφίνοντες αὐτοὺς ἐλευθέρους ἐν τε τῷ ἐθνισμῷ καὶ τοῖς ἡθελαι καὶ ἐθίμοις αὐτῶν.

Δεύτερον δὲ ἀπεδείχθη τοῦτο εἰς τὴν τῶν Ἀράβων ἐπανάστασιν διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, καθ' ὧν οὐχὶ ὀλίγον στρατὸν θυσιάσαντες ἠναγκάσθησαν ἵνα, παραιτούμενοι καὶ τῆς κατ' αὐτῶν ἀδυνάτου ἐκτελέσεως τοῦ προγράμματος των, παραχωρήσωσιν αὐτοῖς καὶ πλεῖστα ἄλλα προνόμια.

Οἱ ἑνωτικοὶ μὴ δυνηθέντες οὕτω νὰ ἐφαρμοσῶσι τὸ χιμαιρικὸν προ-
γραμμά των τοῖς ὁμοθρήσκοις αὐτῶν ἔστρεψαν τὴν προοχὴν των πρὸς
τὰ ἑτερόθρησκα σιοιχεῖα, ἅτινα διὰ τῆς μὴ ἐκπροσωπήσεως τῶν ἀπαιτου-
μένων ἐξ αὐτῶν βουλευτῶν ἐν τῇ βουλῇ, διὰ τοῦ μπουκουτάς, ὅπερ ἐκή-
ρυττον κατὰ τῶν ἐμπορῶν καὶ διὰ παντοίων ἄλλων μέσων, ἐπιέζοντο δει-
νῶς. Μάτην ὁ Μπεύσιος καὶ ἄλλοι τινες ὁμογενεῖς βουλευταί, ἐν τε τῇ
βουλῇ ὡς καὶ ἐν τῷ ἐκδιδιδμένῳ ὑπ' αὐτῶν φύλλῳ, προσεπάθησαν νὰ ἀπαλ-
λάξωσι τοὺς ἑνωτικὸς τῆς χιμαιρικῆς ταύτης ἰδέας, ὑποδεικνύοντες αὐ-
τοῖς τὸν τρόπον τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἰσότητος καὶ τοῦ Συντάγματος. Ἡ
ἰδέα ὅμως αὐτῶν ἀμετάτρεπτος μένουσα ἐπεδίωκε τὴν ἐφαρμογὴν, παντὶ
τρόπῳ, τοῦ ἀπαισίῳ βρογύμματος. Οἱ ἑλίσημοι πελιτικοὶ καὶ νουνεχτοὶ
ἄνδρες τῆς Τουρκίας πλεονεχτες τοὺς ἑνωτικὸς ὁσημέραι ἐνισχυομένους
καὶ ἐπιδιώκοντας τὰ ἀδυνάτου ἐκτελέσεως σφέδιά των, μὴ εἰσακουόμενοι
δὲ ἐπὶ τῇ ὑποδείξει τῆς ὀρθοτέρας ἰδέας των καὶ ἐχθροὶ μᾶλλον γιγνόμε-
νοι, ὡς μὴ συμμορφούμενοι τοῖς ἑνωτικοῖς, ἀπεσίροντο τῆς πολιτικῆς
τύρβης, πλείστοι δὲ καταδιωχόμενοι κίτεφευγον εἰς Εὐρώπην καὶ ἄλλοι
ἔδολοφονοῦντο διὰ τῶν ὀργάνων τοῦ καμιτάτου. Οὕτω δὲ ἐνισχυόμενοι οἱ
ἑνωτικοὶ καὶ κατασχόντες σὺν τῷ χρόνῳ τὰ κυβερνητικὰ ἴνια, ἔχοντες δὲ
καὶ τὴν νέον Σουλτάνον, ἐλθρονισθέντος ἡδῆ τοῦ Χαμίτ, τυφλὸν ὄργα-
νον τῶν ἀπορᾶσεων καὶ θελήσεων των, κατέστησαν πανίσχυροι.

Μυστικὸν τι κόμμα (ιτιλάφ—ἔνωσις) ἠδυνήθη περὶ τὰς παραμονὰς τῆς
ἐκκορήξεως τοῦ Βαλκανικοῦ πολέμου με πρόγραμμα μετριώτερον νὰ λάβῃ
ἰσχύν τινα καὶ νὰ καταλάβῃ τὸ ὑπουργεῖον αὐθαίρετως ὑπὸ τὸν πρωθυ-
πουργὸν Κιαμὴλ πιασᾶν καὶ ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν τὸν Ναζήμ πιασᾶν.
Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὑπεγράφη καὶ ἡ ὑπὸ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν
συμμαχία καὶ ἀπεφασίσθη ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος. Μάτην προσεπάθησε τὸ
νέον ὑπουργεῖον ἵνα, τῇ μεσολαβήσει καὶ τοῦ Πατριάρχείου, ἀποσπάσῃ
τὴν Ἑλλάδα καὶ συμμαχήσῃ μετ' αὐτῆς, ἀργὸ ὅμως, καθότι ἡ Συμμαχία
τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν Βαλκανικῶν κρατῶν ὑπεγράφη καὶ ἐπομένως ὁ
Βενιζέλος δὲν ἠδύνατο ἢ νὰ ἀρνηθῇ τὴν μετὰ τῆς Τουρκίας συμμαχίαν,
ὅπερ πρότερον ἐπεθύμει καὶ λίαν προσεπάθησεν, ὡς εἵπομεν, νὰ κατορ-
θῶσῃ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Τουρκία ἐν τῷ πολέμῳ ταύτῳ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ
ἕνεκα τῆς κακῆς διοργανώσεως τοῦ στρατοῦ ἀπ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐλλείψεως
ἐπαρκούς προμηθείας τροφίμων καὶ πολεμοφοδίων ἀπ' ἑτέρου ὡς καὶ τῆς
ἀπροόπτου ἐπιθέσεως τῶν Συμμάχων, ἀπεσύρθη εἰς τὴν γραμμὴν Μετρῶν
καὶ οὕτω ὁ Σύμμαχος κατέλασεν ἀπάσας τὰς νομαρχίας τῆς Ἑυρωπαϊκῆς
Τουρκίας, οἱ δὲ Βούλγαροι ἐπολέμουν εἰς τὰ πρόθυρα Κωνσταντινῶν.

Τὸ νέον ὑπουργεῖον ἠναγκάσθη ἵνα διαπραγματευθῇ περὶ εἰρήνης πα-
ραχωροῦν τοῖς Συμμάχοις τὴν γραμμὴν Μηδείας-Αἰνῶν. Τὸ κόμμα ὅμως
τῶν ἑνωτικῶν ἀποδίδον τὰς εὐθύνας τῆς νίκης εἰς τὴν ἀνικανότητα καὶ
ἀπρονοησίαν τοῦ νέου κόμματος καὶ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν
Ναζήμ-πιασᾶ, ἀναλαβὸν δὲ πάλιν σάρκα καὶ ὀστὰ ἐδολοφόνησε διὰ τῶν
ὀργάνων του τὸν Ναζήμ-πιασᾶν, ἀνέλαβε τὴν ἀρχὴν ὑπὸ ὑπουργὸν τῶν
Στρατιωτικῶν τὸν Μαχμούτ Σεφκὲτ πιασᾶν καὶ πρωθυπουργὸν τὸν Σαῖτ

πασσᾶν, μετὰ τὰς ὑποσχέσεις καὶ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐνίκα τοὺς Βουλγάρους καὶ θὰ ἀνεκατελάμβανε τὰ ἀπολεσθέντα ἐδάφη. Ἐπειδὴ ὅμως μετὰ μακρὸν παρὰ τὸ Χαδὲμ κισί πόλεμον δὲν ἠδυνήθη καὶ τὸ νέον ὑπουργεῖον νὰ ἐπιτύχῃ νίκην τινὰ καὶ νὰ ἐξωθήσῃ τοὺς Βουλγάρους, ἠναγκάσθη ἐπὶ τέλους καὶ τὸ κόμμα τῶν ἐνωτικῶν νὰ παραδεχθῆ τὴν εἰρήνην ὑπὸ τοὺς ὅρους καὶ νὰ ὑπογράψῃ τὸ πρωτόκολλον τῆς ἐν Λονδίῳ ἀποφάσεως τῶν Μ. Δυνάμεων. Τὸ ἕτερον κόμμα, βλέπον μὴ πραγματοποιηθεῖσας τὰς ὑποσχέσεις μετὰ ζημίαν τοσούτου στρατῷ, ἀντεκδικούμενον τὸν φόνον τοῦ Ναζήμ πασσᾶ ἐδολοφόνησε μετὰ τὴν εἰρήνην τὸν Μαχμούτ Σεφκέτ πασσᾶν καὶ προσεπάθησε νὰ ἀναλάβῃ καὶ πάλιν τὴν ἀρχὴν αὐθαιρέτως, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του ἕνεκα τῶν αὐστηρῶν μέτρων τοῦ κόμματος τῶν ἐνωτικῶν, ὅπερ ὑπερισχῶσαν ἕκτοτε ἤρξατο συλλαμβάνον πάντα μέτοχον καὶ ὑποπτον τοῦ ἐτέρου κόμματος καὶ τοὺς μὲν δολοφονοῦν, τοὺς δὲ ἐξορίζον ἄλλους δὲ καταδικάζον εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον, ὡς ἐναντία τῷ κράτει ἐπιβουλευομένους, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν γαμβρὸν τοῦ τύφῳ μόνον καὶ ὑπὸ τὰ νεύματα αὐτοῦ κυριαρχοῦντος Σουλτάνου, κατέστη ὁ φόβος ἀπάντων, καταδιώκον αὐστηρῶς διὰ τῶν ὀργάνων τοῦ πᾶν ἔχους ἐτέρου κόμματος.

Ἄντι τοῦ δολοφονηθέντος Μαχμούτ Σεφκέτ πασσᾶ, διώρισαν ὑπουργὸν τῶν Σορτιωτικῶν τὸν Ἰζέτ πασσᾶν καὶ ἀκολουθῶν τὸν ἀνακαταλαβόντα τὸν νέον Ἄδρ ἀνουπόλεως, ἐπὶ τῷ μεταξὺ τῶν συμμάχων δευτέρῳ βαλκανικῷ πολέμῳ καὶ πρωτοεργάτην τῆς κηρύξεως τοῦ Συντάγματος Ἐμβέρ βέην, διατελέσαντα μετὰ τὸ σύνταγμα καὶ γερματία τῆς ἐν Βερολίῳ Ὁθωμ. πρεσβείας ὄντα δὲ ἐκ τῶν σημειωθέντων μελῶν τοῦ κόμματος τῶν ἐνωτικῶν.

Οἱ ἐνωτικοὶ ἀναλαβόντες ἤδη ἰσχυρὸν καὶ θάρρος ἀνώτερα τῶν πρὸ τοῦ βαλκανικοῦ πολέμου, διώρισαν ὑπουργούς, νομάρχας καὶ διοικητὰς ἐκ τοῦ κόμματος αὐτῶν, συνέστησαν ἐπιτροπὰς ἰδίως ἐν ἑκάστη πρωτευούσῃ ἰομοῦ καὶ διοικήσεως καὶ συμπεριφορᾶς τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ὑποχρεωμένων ἵνα βαδίζωσι κατὰ τὸ πρόγραμμα αὐτῶν καὶ ἀντικαθίστωσας πάντα μὴ συμμορφούμενον μετὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐνωτικῶν, οἵτινες ἤρξατο ἡδὴ ἐφαρμόζοντες καὶ τὸ ἀπαίσιον πρόγραμμα τῆς ἐξοντώσεως τῶν ὁμογενῶν διὰ τῶν, ὡς εἴρηται μέσων, ἐνῶν ἡ Κυβερν. ἀρχὴ παντελῆ ἀδιαφορίαν καὶ ἀγνοίαν τῶν συμβαινόντων προσεποιεῖτο.

Οὐδέποτε, ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ἀπὸ τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς τοιοῦτον διωγμὸν καὶ τοσαύτας ἀνηκούστους πιέσεις τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον. Τοιοῦτους βανδαλισμούς, τοιαύτας βαρβαρότητας καὶ θηριωδίας, ἅς ἐν τῷ β' μέρει θέλομεν ἐκδέσθαι, οὐδέποτε ἐνέγραψεν ἡ ἱστορία, οὔτε εἶδεν ἡ ἀνθρωπότης διαπραττωμένας. μάλιστα ἐν Εὐρώπῃ κατὰ τὴν κ' αἰῶνα, ὑπὸ τῶν βαρβάρων Νεοτούρκων θελόντων νὰ καταταχθῶσι καὶ μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν ὑποστηριζομένων ὑπὸ τῆς πεπολιτισμένης Γερμανίας.

Ὁ σκοπὸς δὲ τοῦ διωγμοῦ τῶν ὁμογενῶν ἦτο κυρίως διπλοῦς· πρῶτον μὲν ὁ ἐκτουρκισμὸς τῆς Θράκης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας, ὅπως μὴ ἐποφθαλιμῶνται παρὰ ἄλλων, ὡς ἐξ ἀμιγροῦς τουρκικοῦ πληθυσμοῦ οἰκουμένων,

καὶ δεύτερον συμφεροντολογικῶς καθότι οἱ κατὰ τόπους νομάρχαι καὶ διοικηταὶ διὰ τῶν ἀποστελλομένων εἰς τὰ ἐκδιωκόμενα χωρία ἐμπόρων, τῆ συνοδείᾳ τῶν ἐνόπλων σιφῶν, ἠγόραζον εἰς εὐτελεστάτας τιμὰς, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διήραζον δι' αὐτῶν, τὰ πολυπληθῆ πρόβατα καὶ ἀγέλας τῶν ὁμογενῶν χωρίων ἐξ ὧν τὰ μὲν μετέφερον εἰς Κων)πολιν καὶ ἐπώλουν εἰς πενταπλασίαν καὶ ἑξαπλασίαν τιμὴν, πλεῖστα δὲ κατεῖχον ὡς ἰδιοκτησίαν τῶν, ὡς ὁ Χατζῆ Ἀδῆλ, νομάρχης Ἀδριανουπόλεως, ὅστις ἐσημίτισε ποίμνιον ἐκ 40.000 προβάτων, ἅτινα διέτρεφεν ἐν τοῖς πέριξ Ραδεστοῦ.

Ὅποσιν ἴμως ὑλικὴν ζημίαν ἐπέφερε τῷ κράτει ὁ διωγμὸς τῶν ὁμογενῶν δύναται πᾶς τις νὰ κρίνῃ καὶ κατανοήσῃ περιοδεύων τὰς ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐκ Μακεδονίας οἰκισθείσας κωμοπόλεις καὶ χωρία τῶν ἐκδιωχθέντων ὁμογενῶν. Οἱ ὁμογενεῖς ἐπιδιδόμενοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν μὲν ταῖς παραλίαις κωμοπόλεσιν εἰς τὴν ἀλιείαν καὶ τὸ ἐμπόριον, ἐν δὲ ταῖς μεσογείοις εἰς τὴν ἀνθρακοποιίαν, ξυλουργίαν, ἀμπελουργίαν κτηνοτροφίαν καὶ διαφόρους τέχνας οὐχὶ εὐκαταφρόνητα κέρδη ἀπήλαυον, ἐκ τῶν δασονομικῶν δὲ καὶ λοιπῶν τελῶν ὡς καὶ διὰ τῶν φόρων πλεῖστα ὠφελεῖτο ἡ Κυβέρνησις καὶ ἀφθονον χρῆμα ἔρρεεν εἰς τὰ ταμεῖα τῶν ὑποδιοικήσεων, ἐξ οἷς πλὴν τῆς πληρωμῆς τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων καὶ λοιπῶν ἐξόδων, ἱκανὰ ποσὰ ἀπεστέλλοντο κατὰ μῆνα ταῖς διοικήσεσιν.

Οἱ ἐγκαταστάτες, ὡς ἐλέχθη, μετανάσται μὴ γνωρίζοντες ἄλλο τὴν ἐπάγγελμα ἐκτὸς τῆς γεωργίας, καὶ ταύτης μὴ εὐδοκίστες εἰς τὰ ὄρεινὰ μέρη, ἐνθα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνεμαθίραντο, οὐδὲ τὰ πρὸς διατροφήν αὐτῶν μὴ δυνάμενοι νὰ προσπορίζωνται διῆγον καὶ διάγουσιν ἐν ἀθλιότητι καὶ παντελεῖ ἐνδείᾳ ἀναγκαζομένης τῆς Κυβερνήσεως ἵνα γλίσχρως διατηρῇ αὐτούς, ἐκ τῶν χόρτων τῶν ἀγρῶν διατρεφομένους καὶ ὀκνηροὺς καὶ ἀπείρους ἐργασίας ὄντας. Οὕτω τὰ ἀπέραντα δάση μένουσιν ἀνεκμετάλευτα, ἡ ἀμπελουργία κατεστραμμένη, ἡ ἀλιεία καὶ ναυτιλία οὐδόλως ὑπάρχουσιν, αἱ δὲ ὑποδιοικήσεις ἐστερημέναι τῶν πρώην προσόδων τῶν ἀναμένουσι καὶ δι' αὐτούς τοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων ἵνα σταλῶσιν χρήματα ἐκ Κων)πόλεως. Αἱ ἄλλοτε ἀκμάζουσαι κωμοπόλεις τῶν ὁμογενῶν εὐρίσκονται ἤδη ἐν ἀθλιότητι καὶ ἐλεεινῇ καταστάσει τὰ δὲ πλοῦσια εἰς ἐμπορεῦματα ἄλλοτε καταστήματα τῶν ὁμογενῶν μένουσι κενὰ καὶ κατεοριμένα, δυσκόλως δὲ καὶ αὐτὰ τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα δύναται τις νὰ ἀνεύρῃ ἐν αὐτοῖς.

Μωαμεθανοὶ ἔμποροι, κτηνοτρόφοι καὶ κτηματῖαι ὑπόστατικῶν καὶ ἰδιωτικῶν δασῶν, συζῶντες ἄλλοτε μετὰ τῶν ὁμογενῶν καὶ ἐμπορευόμενοι συνεταιρικῶς ἢ δανεϊζόμενοι παρ' αὐτῶν εἰς τὸς ἀνάγκας τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν ἐπιχειρήσεων ἢ τῆς διατηρήσεως τῶν κτημάτων αὐτῶν, ἔχοντες δὲ ἐν ταῖς ὑπηρεσίαις τῶν πάντοτε ὁμογενεῖς, ὧν στερηθέντες εὐρίσκονται ἐν ἀπογνώσει καὶ ἀπροξίᾳ, καθότι οἱ ἀντικαταστήσαντες τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον μετανάσται Μωαμεθανοὶ οὐχὶ μόνον ἀντίκατοι, ὡς ἐλέχθη, εἰς πᾶσαν ἐργασίαν εἰσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸς παραμικρὰς αὐτῶν ὑπηρεσίας ἀπαιτοῦσιν ἀγύμφορα ποσά. οὕτω δὲ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀνεύρωσιν οὔτε τοὺς πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν τῶν ἀνθρακοποιούς καὶ ξυλουργούς,

οὔτε τοὺς πρὸς βοσκὴν τῶν ζώων τῶν κτηνοτρόφους καὶ βοσκοὺς ἀναγκάζονται ἵνα ἐκποιώσιν αὐτὰ καὶ παραιτῶνται πάσης ἐργασίας. Πλείστα ὑποστατικά πλουσίων Μωαμεθανῶν διατελοῦσιν ἐν ἀπεργίᾳ ἐλλείψει ἐργατικῶν χειρῶν.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

1. Δεύτερον εἶδος διωγμοῦ καὶ πίεσεως τῶν ἀναπομεινάντων ἐν Θράκῃ ὁμογενῶν παύσις τοῦ ὑποδιοικητοῦ Σαμακοβίου καὶ ἀντικαταστάσεις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ τυράννου Χαμητῆ ὁ νομάρχης Ἀδριανουπόλεως Χατζῆ-Ἀδῆλ.

Τὸ δεύτερον εἶδος τοῦ διωγμοῦ τῶν ἀναπομεινάντων ἐν Θράκῃ ὁμογενῶν ἐγένετο συνφθὰ τῷ ἐκδοθέντι νόμῳ τῆ 26ης Μαΐου 1914 καθ' ὃν πᾶσα στρατιωτικὴ ἀρχὴ ἐπὶ τῇ ἀνακαλίψει ὑπόπτου τινὸς κινήματος τῶν ἄλλογενῶν ἢ διὰ στρατιωτικοὺς λόγους ἐδικαιούτο νὰ μεταθέτῃ ἐντὸς τοῦ κράτους μέρος ἢ καὶ ὀλοκλήρους κωμοπόλεις καὶ χωριά. Ἡ μετάθεσις αὕτη εἶχε διπλοὺν σκοπὸν. 1ον τὴν διαρπαγὴν τῶν περιουσιῶν, καθότι ἅπαντα τὰ ζῶα καὶ ὑποζύγια καὶ ἡ λοιπὴ κινήτῃ περιουσία αὐτῶν ἐκροτουῦντο καὶ διενείμοντο μεταξύ αὐτῶν καὶ 2ον τὴν καταστροφὴν καὶ ἐξόντωσιν τῶν ἐκδιωκομένων, ἐκ τῆς κακουχίας, στερήσεως, πείνης καὶ τῶν ἐκ τοῦ συνωστισμοῦ ἐπιδημιῶν, διότι ἀποστελλόμενοι εἰς ὅλας ἄγνωστα αὐτοῖς μέρη τῆς Ἀνατολῆς, εἰς ἃ οὔτε μὲ τὸ κλίμα οὔτε μὲ τὰς ἐργασίας δυνάμενοι νὰ συμμορφωθῶσι, στεροῦμενοι δὲ τῶν πάντων καὶ μηδεμίαν προστασίαν ἔχοντες ἀπέθνησκον καθημερινῶς κακῶς καὶ ἐξωντοῦντο.

Συνεπεία τοῦ νόμου τῆς 26 Μαΐου μετετέθησαν κατὰ τὴν συμμετοχὴν τῆς τουρκίας εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, τὰ μέχρι (Βουγιούκ-δερε) Βαθυρρύακος προάστια τῆς Κων)πόλεως ἐπὶ τῇ ἀνακαλίψει δῆθεν ἀσυρμάτου τηλεγράφου, δι' οὗ παρεῖχον εἰδήσεις τῷ ἐχθρικῷ στόλῳ. Ἀκολούθως ἤρξατο ἡ μετάθεσις πλείστων ὁμογενῶν χωριῶν ἐκ τε τῶν παραλίω τῆς Ἀνατολῆς ὡς καὶ τῆς Θράκης ἀνευ εὐλογοφανοῦς τινὸς αἰτίας ἀλλὰ διὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας σκοπούς.

Ἡ μετάθεσις τῶν χωριῶν τούτων ἐγένετο συνήθως μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν γεωργικῶν αὐτῶν προϊόντων, τῶν ὁποίων ἐμποδιζόντες τὴν παραλαβὴν ἢ πώλησιν ἐγένοντο αὐτοὶ κάτοχοι.

Ἐν Θράκῃ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀπελάσεως πλὴν τῶν προαστείων τῆς Κων)πόλεως ἐγένετο καὶ εἰς χωρία τινὰ τῆς διοικήσεως Καλλιπόλεως ὡς καὶ τῆς ἐκ Ραιδεστοῦ, μόλις ἤρξατο ὁ πόλεμος τοῦ Τσανάκ-καλέ. Σκληροτέρα ὅμως καὶ ἀπνησετέρα καὶ καθ' ἀνήκουστον τρόπον ἐγένετο ἡ ἀπελαμεινάντων ἐνίων χωριῶν ὑποδιοικήσεως Σαμακοβίου καὶ τῶν ἀναπομεινάντων ἐνίων χωριῶν ὑποδιοικήσεως Βιζύης ὡς καὶ τοῦ Σκοποῦ, Πέτρας καὶ Σκοπέλου, ἀκαμαζουσῶν κωμοπόλεων τῆς διοικήσεως, 40) ἐκκλησιῶν. Τὰ χωρία ταῦτα καὶ αἱ κωμοπόλεις ἐξεδιώχθησαν ἔνεκα τῆς καχυποψίας τοῦ ὑποδιοικητοῦ Σαμακοβίου Χουσεῖν Χαμητῆ

ἐκ Κιοπρουλή τῆς Μακεδονίας, μοχθηροῦ καὶ κακούργου, ὅστις μυριοτρόπως προηγουμένως κατεπίεσε κατεβασάνισε τοὺς ὁμογενεῖς καὶ οὔτινος τὰ κακουργήματα καὶ τὰς καταπίσεις ἐκτενῶς θὰ διαλάβωμεν ἐν τοῖς ἐπομένοις κεφαλαίοις ὡς πρωτάκουστα ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Τὸ Σαμαζόβιον μετὰ τῶν χωρίων τρουλλιάς καὶ Ἁγίου Στεφάνου συμπεριλαμβάνοντο ἐν τῷ καταλόγῳ τῆς πρώτης ἐκδιώξεως ἤτοι κατὰ Μάρτιον τοῦ 1914 ἵτε καὶ ἀφίκοντο μετὰ τὴν ἐκδίωξιν τοῦ χωρίου τῆς ὑποδιοικήσεως ταύτης, Ἀργάς, καὶ τῶν τῆς Βιζύης, Ἁγίου Ἰωάννου καὶ Γιάτρος, οἱ ἐπὶ τούτῳ ἀπεστελλόμενοι ἀρχηγοὶ τῶν ὀργάνων τοῦ Νεοτουρκικοῦ κομιτάτου. Τῇ ἐπιμόνῳ ὅμως ἀντιστάσει τοῦ νοήμονος καὶ φιλανθρωποῦ, τότε ὑποδιοικητοῦ, Ζιὰ βέη, μὴ συμμεριζομένου τῶν ἰδεῶν τῶν, τῇ ἐνεργείᾳ δὲ καὶ τῶν προυχόντων Σαμακοβίου ἐπεσοβήθη ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὁ διωγμὸς. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ ὑποδιοικητὴς Ζιὰ βέης ἐπαύθη ἕνεκα τῆς ἐπιεικείας του ταύτης, περὶ τὰ τέλη Μαΐου τοῦ 1914 ἀντικατέστη ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀστυνομίας Ἀδρ)πόλεως, Χ. Χαμητῆ, διορισθέντος ὑπὸ τοῦ Νομάρχου Χατζῆ-Ἀδῆλ εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν πιστῶν αὐτοῦ ἐκδουλείσεων. Ὁ νομάρχης οὗτος ὄν ἐκ τῶν σημαινόντων μελῶν τοῦ Νεοτουρκικοῦ κομιτάτου «Ἐνώσεως καὶ προόδου» χρηματίσας δὲ καὶ ἀ' γραμματεῖς αὐτοῦ ἐν Θεσσαλονικῇ, διωρίσθη τὸ δεύτερον ἤδη νομάρχης Ἀδρ)πόλεως μετὰ τὴν ἀνακατοχὴν τοῦ νομοῦ τούτου ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὸν β' Βαλκανικὸν πόλεμον, μὲ ἀπόλυτον δικαιοδοσίαν συμφώνως τῷ ἀποκεντρωτικῷ συστήματι καὶ τῷ ἐκδοθέντι νέῳ Νομαρχιακῷ κανονισμῷ (γενη βιλαγέτι Νιζαμναμεσι), καθ' ὃν παρείχετο αὐτῷ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν διοικηταῖς καὶ ὑποδιοικηταῖς πλήρης ἐλευθερία καὶ ἀπόλυτος ἔξουσία ἐν τῇ διοικήσει τῶν. Θελήσας οὗτος νὰ καταστήσῃ τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως ὑπόδειγμα τῶν ἄλλων νομῶν (νεμοννὲ βιλαγέτῃ), ἐφήρμοσε τὸ πρόγραμμα τῆς ἐξοντώσεως τῶν ἑτερογενῶν στοιχείων καὶ τοῦ παντελοῦς ἐκτουρκισμοῦ αὐτοῦ, παρέχων τοῖς ὑποδιοικηταῖς ὁδηγίαις πρὸς καταπίσεις, ἐκπατρισμόν καὶ ἐξόντωσιν τῶν ἑτερογενῶν.

2. Ὁ νέος ὑποδιοικητὴς Σαμακοβίου τύραννος Χουσεῖν Χαμητῆ ἔναρξίς τῶν κακουργημάτων αὐτοῦ· πρόσκλησις καὶ ἀποστολὴ ἀντιπροσώπου τοῦ Μητροπολίτου μάταιαι ἐνέργειαι αὐτοῦ.

Ὁ ἀποσταλεὶς παρὰ τοῦ νομάρχου Χατζῆ-Ἀδῆλ νέος ὑποδιοικητὴς Σαμακοβίου Χ. Χαμητῆ ἐχρημάτισε μετὰ τὴν ἀνακατοχὴν τῆς Ἀδρ)πόλεως ἀρχιαστυνόμος παρὰ τῷ νομάρχῃ, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη. Δείξας μεγίστην δραστηριότητα καὶ ἀγρυπνον ἐνέργειαν πρὸς πίστην ἐκτίλεισιν τῶν κατὰ τῶν ὁμογενῶν Ἀδρ)πόλεως πιέσεων καὶ ὁμοτήτων συμφώνως πρὸς τὰς διαταγὰς τοῦ Νομάρχου, ἐγένετο προσφιλέστατος αὐτῷ. Πλείστοις νύκτωρ καιροφυλακτικῶν ἐφόνευε διὰ τῶν πιστῶν ὀργάνων τοῦ ἀστυνόμου, ρίπτων τὰ πτώματα αὐτῶν ἐν τῷ ποταμῷ. Παντοῦ ἐνέσπειρε νόμον καὶ τρόμον. Τούτων ἕνεκα προαχθεὶς διωρίσθη ὑποδιοικητὴς Σαμακοβίου. Οἱ ἐν Ἀδρ)πόλει ὁμογενεῖς ἐλευσιολόγησαν τὸ Σαμακοβίον ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοιοῦτου ἀνθρωπομόρφου τέρατος ὡς ὑποδιοικητοῦ, ὅστις ἐπέ-

πρωτο, κρίματι οὗς εἶδε Κύριος, νὰ φέρῃ τὴν παντελῆ καταστροφὴν καὶ ἐξόντωνσιν τῶν ὁμογενῶν διὰ μυρίων βασάνων. Εἰκοσιπενταετὴς τὴν ἡλικίαν, μικρόσωμος καὶ ὀλιγομύσταξ ὁ ἐν λόγῳ ὑποδιοικητὴς ἐν τῷ πελοπόνῳ καὶ ἀγελάστῳ αὐτοῦ προσώπῳ διεγράφετο ἡ ἔμφυτος αὐτῷ μοχθηρία, ἡ κακεντρέχεια καὶ τὸ ἀπηνές τοῦ χαρακτῆρος του.

Ἄμα τῇ ἐλεύσει του εἰς Σαμακίδιον, περιώρισε τοὺς ἔχοντας ὑποζύγια ἵνα ἐργάζωνται ἀμμοθεῖ (ἀγγαριά) πρὸς μεταφορὰν τῶν γεννημάτων τῆς δεκάτης ἐκ τῶν περίξ Τουρκικῶν χωρίων καὶ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἔνθα μετεφέρθησαν ταῦτα ἐκ τῆς εἰς τὴν Βουλγαρίαν παραχωρηθείσης ὑποδιοικήσεως Ἀγαθουπόλεως, εἰς Σαμακίδιον. Τὰ ἐν λόγῳ γεννήματα, ἐν ἔλῳ 16.000 σινίκια σίτου μεταφερθέντα εἰς Σαμακίδιον, ἀπεστάλησαν εἰς 40) ἐκκλησίας καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τινα καιρὸν πάλιν εἰς Σαμακίδιον ὅπως χρησιμεύσωσιν ὡς σπορά εἰς τοὺς Ὀθωμ. μετανάστας τῶν περίξ Βουλγαρικῶν χωρίων. Ἐκτὸς τοῦ σίτου μετεφέρθησαν καὶ περὶ τὰς 6.000 ὄκ. γαύμηλα. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα διέταξε τὴν κατασκευὴν ἀμαξητῆς ἐξ ὕδ. ἀπὸ Σαμακοβίου μέχρι Θυνιάδος ἐπιβάλλων εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς κατοίκους τοῦ τε Σαμακοβίου καὶ τῶν ὁμογενῶν χωρίων Τρουλλιάς καὶ Ἁγίου Στεφάνου ἀπὸ 15 60 ἐτῶν ἵνα ἐργάζωνται ἐπὶ 4 ἡμέρας ἀμμοθεῖ, εἰς τοὺς μὴ δυναμένους δὲ ἵνα ἐργάζωνται, ὅπως πληρῶνῳσι τόσο ἡμερομισθία εἰς ἐργάτας. Τὸ τοιοῦτον ἐπανελέγθη δις καὶ τρίς μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης (ἀπλῆ ἐπιχωμάτωσις)· ἀκολουθῶς δὲ ἤρξαντο ἡ κατασκευὴ τεσσάρων γεφυρῶν ἐξ ὧν ἡ μία κτισθεῖσα παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ θελοῦ ποταμοῦ μόλις ἀποπερατώθη, παρεσῆρθη ὑπὸ ψυδρῶν ρεύματος καὶ ἀνεκτίσθη τὸ δεύτερον ἐν καταλληλοτέρῳ θέσει. Τὸ κατὰ τῶν ὁμογενῶν μῖσος τοῦ Χαμητῆ καὶ τὸ ἀπηνές τοῦ χαρακτῆρος του ἐφάνησαν κατὰ πρῶτον ἐπὶ τῇ ἐξῴσει τῶν ἐκ τῆς ὑποδιοικήσεως Ἀγαθουπόλεως ὁμογενῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων. Κάτοικοι τινες Σαμακοβίου ἐργαζόμενοι εἰς Ἀγαθούπολιν ὡς βοσκοὶ καὶ ἐργάται πρὸ τῆς εἰς Βουλγαρίαν προσαρτήσεως αὐτῆς, μείναντες δὲ καὶ μετὰ τὴν προσαρτησιν εἰς τὰς ἐργασίας των, ἀπηλάθησαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων εἰς τὴν πατρίδα των, ἔνθα ἀφιχθέντες παρουσιάσθησαν τῷ ὑποδιοικητῇ καὶ ἐξέθεσαν τὰ κατ' αὐτοῦς.

Ὁ κακοῦργος ὑποδιοικητὴς Χαμητῆ μετὰ τὴν ἀνίκρισιν αὐτῶν, διὰ τοῦ βλοσυροῦ αὐτοῦ ὄμματος ἐνευσεν εἰς τοὺς χωρικοὺς ἀνα εἰς ὁδηγήσασιν αὐτοὺς πάλιν εἰς Βουλγαρίαν μὴ γενομένους δεκτοὺς ὡς μείναντας ἐκεῖ καὶ μετὰ τὴν προσαρτησιν· ἰδιαιτέρως δὲ διέταξε τὸν φόνον αὐτῶν. Ὁδηγηθέντες οἱ δυστυχεῖς ὑπὸ τῶν χωρικοῦν εἰς ὠριαίαν τοῦ Σαμακοβίου ἀπέστασιν ἐρνευθήσαν ἀγρίως. Ἦσαν δὲ οἱ φονευθέντες τέσσαρες· δύο ἀδελφοὶ Ἰωάννης καὶ Γεώργιος Εὐστρατίου, ἐξ ὧν ὁ μὲν Ἰωάννης πατὴρ ἐξ πτωχῶν τέκνων ὁ δὲ ἕτερος νεκρὸς 25ετῆς, καὶ ἕτεροι δύο ἀδελφοὶ Δημήτριος καὶ Γεώργιος Στ. γιάνου ἀμφότεροι νεανῖαι. Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἕτεροι 14 νεανῖαι ὁμογενεῖς ἐκ Σαμακοβίου καὶ Ἀγαθουπόλεως, φυγόντες εἰς Βουλγαρίαν ἐνεκα τῆς ἀπελάσεως τῶν οἰκείων καὶ συγγενῶν των εἰσηλθόντες εἰς τὸ Τουρκικὸν ἔδαφος καὶ παρουσιασθέντες τῇ στρατιωτικῇ ἀρχῇ Ἁγίου Στεφάνου ἐζήτησαν ζῆλον.

Αὕτη ἔτις ἀντὶ νὰ παράσχη εἰς τοὺς δυστυχεῖς ἄσυλον, παρέπεμψεν αὐτοὺς εἰς Σαμακόβιον τῷ κακούργῳ ὑποδιοικητῇ ἵνα παρ' αὐτῷ τύχῳσι φιλοξενίας. Ὁ αἰμοδόξος ἄνευ ἐξετασέως τινος διέταξε καὶ τῶν ἀτυχῶν τούτων τὸν φόνον, ὅστις καὶ ἐξετελέσθη ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων ἐν ἀποκρούσῳ ὁρεινῷ μέρει.

Μόλις ἐγνώσθησαν ταῦτα ἐπέφερον τὸν πανικὸν τοῖς ὁμογενέσιν, οἵτινες κατενόησαν ὁποῖω μοχθηρῷ καὶ αἰμαχαρεῖ ὑποδιοικητῇ ἀνετέθη ἡ διοικήσις τῆς ταλαίνης κωμοπόλεως τῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν χωριῶν.

Οἱ προύχοντες Σαμακόβιου ἐν τῇ ἀπογνώσει τῶν ἐξήτησαν παρὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας τὴν ἀποστολὴν τοῦ μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας τῶν (ἁγίου Βιζύης), διαμένοντος ἔνεκεν ἀδιαθεσίας εἰς Κων(σταντινούπολιν), ἐπὶ τῇ ἐπιπέδῳ διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ θὰ κατωρθοῦτο ἡ ἀντικατάστασις τοῦ ἑτάτου τούτου. Ἀντὶ τοῦ μητροπολίτου ἐστάλη ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, ὅστις δι:μείνας ἐπὶ τινα καιρὸν μεθ' ἑλάσ τὰς ἐνεργείας του οὐδὲν ἠδυνήθη νὰ κατορθώσῃ, καθότι τὰ ὑπ' αὐτοῦ γραφόμενα κατὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ καὶ διὰ τῶν Πατριαρχείων τοῖς Ἱπουργείοις διαβιβαζόμενα καὶ δι' αὐτῶν τῷ νομάρχῳ Χατζῆ-Ἀδῆλ προυξένουν τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ τελευταίου τούτου καὶ τὴν εἰς μείζονα βαθμὸν ἐκτίμησιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ὀρισθέντος ὑποδιοικητοῦ, ὡς πιστοῦ ἐκτελεστοῦ τῶν διαταγῶν καὶ ὁδηγιῶν αὐτοῦ.

Ἐπιμένως συμφώνως τῷ ἀποκεντρωτικῷ συστήματι καὶ τῇ δοθείσῃ αὐτῷ πληρεξουσιότητι ἐκ τοῦ νέου κανονισμοῦ τῶν Νομαρχιῶν οὐδὲν ἠδύνατο τὸ Ἱπουργεῖον νὰ διατάξῃ περὶ ἐνὸς ὑποδιοικητοῦ εἰμὴ διὰ τοῦ νομάρχου. Τὰ παράπανα ταῦτα γνωστοποιούμενα τῷ ὑποδιοικητῇ διὰ τοῦ νομάρχου, καθίστων αὐτὸν μάλλον θρασύτερον καὶ ἐπιβλητικώτερον.

3. Ἡ κήρυξις τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, τὸ θράσος τοῦ Χαμητῆ καὶ αἱ ἀπηνέστεραι πιέσεις τῶν ὁμογενῶν καταναγκαστικαὶ συνδρομαὶ καὶ καταπιεστικαὶ εἰσπράξεις αὐτῶν ἀνέγερσις τεμένους καὶ ὀκοτροφείου διὰ τοὺς παῖδας τῶν Μουσουλμάνων προσφύγων τῇ συνδρομῇ τῶν ὁμογενῶν.

Συνεπεία τοῦ ἐκτραγέντος Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου καὶ τῆς ἔνεκα συμμετοχῆς ἐν αὐτῷ τῆς Τουρκίας κηρύξεως τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου ἐν αὐτῇ ὁ κακίστερος ὑποδιοικητῆς Χαμητῆ λαθὼν ἐτι μεγαλύτεραν ἐξουσίαν, ὡς διεθύνων, ὅσος κατὰ τὸν νέον νόμον τὴν τε ἀστυνομίαν καὶ τὴν χωροφυλακίαν, ἤρξατο σκεπτόμενος νυχθημερὸν νέα μέσα καταπιέσεως καὶ τυραννίας τῶν ὁμογενῶν διὰ καταναγκαστικῶν ἐργασιῶν ἐν τοῖς ἔδοις, ἐν τῇ κατασκευῇ γεφυρῶν κ.λ.π. Ἄπαντες οἱ ἐργάται ἐργάζοντο ἀμισθεὶ οἱ δὲ κάτοχοι ἐπιζυγίων κατηναγκάζοντο ἵνα μεταφέρωσι τὸ ἀπαιτούμενον ὕλικὸν ἄνευ πληρωμῆς τινός. Ἀκολούθως ἐσχέφθη τὴν διὰ τῆς ἐπιβολῆς συνδρομῶν χρηματικὴν ἐκμύζησιν τῶν εὐπορούντων. Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν ἐπέβαλλε συνδρομὴν 400 λιρῶν χρυσοῦν ὑπὲρ τοῦ στόλου, 200 μὲν ἐκ τῶν εὐπορούντων ὁμογενῶν Σαμακόβιου, ἀνὰ 100 δὲ ἐκ τῶν τῆς Τρουλίας καὶ Ἁγίου Στεφάνου. Τὰς συνδρομὰς ταύτας παρὰ τῶν δυστροπούντων εἰσέπραττε διὰ βαρβάρου καὶ ἀπηνέστου μαστιγώσεως τοῖς ποσὶ. Προσκαλῶν

ἐν Σαμακοβίῳ τὸν μουχτάρην διέταττεν αὐτὸν ἵνα ἐντὸς χρονικοῦ τινος διαστήματος, ὀρίζομένῳ ὑπ' αὐτοῦ, παρουσιάσῃ αὐτῷ κατάλογον τῶν εὐπορούντων καὶ δυναμένων νὰ πληρώσωσι τὸ ὀρίζομενον ποσόν· ὀρίζων δὲ ὁ ἴδιος τὸ ποσὸν τὴν συνδρομῆς ἐκάστῃ διέταττεν ἵνα ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν εἰσπραχθῇ παρ' ἐκάστου τὸ ὀρισθὲν ποσόν, πάντα δὲ ἀρνούμενον τὴν πληρωμὴν ἢ εὐστροποῦντα νὰ καταγείλωσιν αὐτῷ. Τοῦς τελευταίους τούτους προσκαλῶν εἰς τὸ δικαιοκλήριον ἑμαστίγου κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον. Διέταττε τοῦς παρ' αὐτῷ χωροφύλακας ἵνα θιῶσιν αὐτοὺς κατὰ γῆς. Ἀκολούθως ἀφ' ἑαυτῶν ἀνυψοῦντο εἰ πόδες τινος πρὸς τὰ ἑπάνω, ἐλάμβανεν ὁ ἴδιος δέσμηγν ράβδων ἐκ ξύλου ἀκρανιάς, ἐπὶ τούτῳ ἐτοιμαζομένων, 2·3 δακτύλων πάχους καὶ ἐνὸς μέτρου μήκους, καὶ κατέφερεν ὄλας δυνάμειν ἐπὶ τῶν ποδῶν τῶν εὐστυχῶν περὶ τοῦς ἄλ· ραβδισμοῦς εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ὥστε πολλάκις ἐξῶδευντο αἱ πόδες του, ὅποτε καὶ διέταττε τὸν παρ' αὐτῷ χωροφύλακα ἵνα συνεχίῃ τὸ ἔργον του.

Ὡς νὰ μὴ ἴρκει δὲ ἡ τιμωρία αὕτη διέταττεν ἀκολούθως καὶ τὴν φυλάκιον αὐτῶν. Μετὰ τὴν πληρωμὴν δὲ διπλασίῳ ποσῷ τῆς ἀρχῆθεν ἐπιβληθείσης αὐτοῖς συνδρομῆς, ἀπέλυεν αὐτούς. Δὲν ἐφείδετο οὔτε γέροντων, οὔτε προκρίτων, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μέλη τοῦ βίσικητικοῦ συμβουλίου καὶ εἰς γυναῖκας ἀκόμη ἐπέβαλλεν ἐκ μικρᾶς ἀφορμῆς τὴν ἀπηνῆ ταύτην μαστίγωσιν, ἥτις παρὰ τοῖς Ἕλλησι κατὰ τὸν 4ον π. χ. αἰῶνα ἐθεωρεῖτο θάρβαρον καὶ οὐδὲ κατὰ τὰ μεγάλα ἐγκλήματα ἐφηρμοῖετο. Ταῦτα ἐν ταῖς κομποπόλεσιν. Ἐκ τῶν χωρίων δὲ εἰσπραττε τὰς συνδρομὰς διὰ τῶν μουχταροδημογερόντων. Προσκαλῶν αὐτοὺς διέταττεν ἵνα ἐντὸς ὀρισμένου χρονικοῦ διαστήματος εἰσπράξωσι παρὰ τῶν εὐπορούντων καὶ φέρωσι τὸ ὀρίζομενον ποσὸν συνδρομῆς ἕαν ἐντὸς τοῦ ὀρισθέντος διαστήματος δὲν ἔφερον τέλειον τὸ ποσὸν ἑμαστίγου αὐτοὺς κατὰ τὸν συνήθη αὐτῷ τρόπον, τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὰς φυλακάς καὶ αὐτοὺς ἐπέβαλε τὴν ἀπότισιν διπλασίῳ ποσοῦ. Τὰ ἀπαίσια ταῦτα μέσα δι' ὧν εἰσπραττε τὰς συνδρομὰς ταύτας, ἠνάγκασαν ἕκαστον ὁμογενῆ ὅπως ἐν ἐκάστῃ συνδρομῇ ἢ διὰ δανείου ἢ ἐνεχειριάσεως ἢ ἐκποιήσεως τῶν γυναικείων κοσμημάτων του προμηθεύηται ἀμέσως τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ ποσόν.

Ἐπὶ τῇ καταλλήλῳ ταύτῃ δι' αὐτὸν εὐκαιρία ἐσκέφθη τὴν οἰκοδομὴν τειμένους, οὔτινος ἐστεροῦντο μέχρι τοῦδε οἱ Μουσουλμάνοι Σαμακοβίου. Πρὸς τὴν σκοπὸν τοῦτον καλέσας παρ' ἑαυτῷ τοὺς ἀνωτέρους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους καὶ κατοίκους τινὰς Μουσουλμάνους συνέλεξε προαιρετικὴν συνδρομὴν ἐκ 50 λιρῶν. Προσκαλέσας ἀρχιτέκτονα, Ἄρμενιόν τινα, ἤρξατο τοῦ ἔργου, ὅπερ ἐστοίχισεν περὶ τὰς 500 λίρας χρυσᾶς, εἰς δάρος ἐννεοῖται τῶν χριστιανῶν. Καὶ οἰκοδομησίμων μὲν ζυλφίαν ὡς καὶ πλίνθους ἔλαβε παρὰ τῆς Ἐκκλησίας Σαμακοβίου (1) μὲ

1) Ἐπρόκειτο νὰ ἀνεγερθῇ Παρθεναγωγεῖον. Ἀπὸ ἐτῶν ἤδη ἡ κοινότης ἐπρομηθεύετο τὰ ἀναγκαζοῦντα πρὸς τοῦτο ὑλικά. Μόλις ὅμως ἠτοιμάσθησιν καὶ ἀπεφασίσθη ἡ ἐναρξὴς τοῦ ἔργου, ἐξερράγη ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος· τοῦτον διεδέχθη ὁ Πανερωποαῖκὸς καὶ τὰ πάντα ἀνετράπησαν. Τὸ ὑλικὸν τοῦτο ἐπέπρωτο νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἀνεγερσιν τειμένους.

τῶν ὑποσχεσιν νὰ τὰ ἀποδώσῃ ἀμέσως μόνις ἤθελε κατασκευάσῃ τοιαῦτα, σανίδας δὲ παρὰ τῶν ἐχόντων τοιαύτας ὁμογενῶν κατοίκων Σαμακοβίου. Πρὸς τοῦτο κατήρτισεν ἐπιτροπὴν, ἣτις τῇ συνθεῖα χωροφυλάκων περιεφέρετο ἀνά τὰς οἰκίας τῶν ὁμογενῶν καὶ κατέγραφε τὰς ἐν αὐταῖς σανίδας. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα μετεφέροντο αὐταὶ εἰς τὸν τόπον τῆς οἰκοδόμησός τοῦ τεμένους. Καρφία δὲ καρφίττας ὡς καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα εὐλαβῶντα ἐλάμβανεν ἐκ τῶν ὁμογενῶν καταστημάτων μὲ ἀπλῆν τινα ἀπέδειξιν του. Ἐπέβαλλε τῇ δημογεροντίᾳ ἵνα ἀποστέλῃ καθ' ἑκάστην ὀριζόμενον ὑπ' αὐτοῦ ἀριθμὸν ἐργατῶν καὶ ὑποζυγίων πρὸς μεταφορὰν τοῦ ἀπαιτουμένου ὕλικου. Πάντες οἱ τε τέκτονας καὶ λοιποὶ ἐργάται εἰργάζοντο ἀμισθοί. Πλὴν τούτων ἐπέβαλε ἑκατοντάλιρον μὲν συνδρομὴν τοῖς ὁμογενεῖσι Σαμακοβίου, πεντηκοντάλιρον δὲ τοῖς Τρουλιᾶς καὶ Ἀγίου Στεφάνου δι' ἀγορὰν μολύβδου, εὐρωπαϊκῶν κεράμων καὶ λιπῶν ἀναγκαῖων πρὸς ἐπιπλοῦσιν αὐτοῦ.

Ἐνομάσθη δὲ τὸ τέμενος τοῦτο, τὸ ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν ἀνεγερθὲν, τέμενος Χατζῆ-Ἀδῆλ. Σημειωτέον ὅτι προσέφερε καὶ οὗτος δεκάλιρον συνδρομῆν.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ τεμένους ἐσκέφθη τὴν σύστασιν οἰκοτροφείου πρὸς διατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν παιδῶν τῶν περίξ Μουσουλμάνων μεταναστῶν. Πρὸς τοῦτο ἐνέκρινε κατ' ἀλλήλων οἰκοδόμημα τὸ ἄλλοτε εὐρὺ στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, κείμενον παρὰ τῷ νεοδομητῷ τεμένει. Διῶρθωσε δὲ καὶ διωργάνωσε τοῦτο κατὰ τὸ ἔσκουον αὐτῷ καὶ συμφώνως τῷ σκοπῷ του, δι' ἐξόδων τῶν ὁμογενῶν. Ἐκλείσσε τὰ ὁμογενῆ σχολεῖα καὶ μετέφερεν ἐξ αὐτῶν πάντα τὰ σχολικὰ σκευῆ ἐν αὐτῷ. Συλλέξαε δὲ περὶ τοῦς 50 παιδας τῶν περίξ χωρίων ἐτροφοδότους αὐτοῦ. Ἐμισθοδοτεῖ ἰδίως διδασκάλους διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν των· ἐπραττε ἰὲ τὸ πᾶν ἕως τὸ ὑπ' αὐτοῦ συστηθὲν οἰκοτροφεῖον λειτουργῆ ἐν πάσῃ ἀνάσει.

Τὸ οἰκοτροφεῖον τοῦτο ἀπῆται ἐτήσιον δαπάνην ἄνω των 1500 λιρῶν. Ἐπισταμένων ὁμοῦ τῶν ὁμογενῶν οὐδέως ἐσκέπτετο διὰ τοῦτο ὁ Χατζῆ-Ἡδύνατο δι' ἑνὸς μόνου λόγου του νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ νὰ εἰσπράττῃ αὐτοστιγμὴ ὅσαοδῆποτε ἤθελε συνδρομάς.

Καὶ τὴν τρεπὴν μὲν τῶν ἐν αὐτῷ ἐξησφάλισε διὰ τῶν γεννημάτων, αἶνα παρακατιόντες ἄλλοθεν διαλάθῃ, συνέλεξεν ἐκ τῶν ὁμογενῶν πρὸς διατροφὴν τῶν ἐν τοῖς ἑδοῖς ἐργαζομένων στρατιωτῶν. Ἐνδυμασίας δὲ καὶ στρωμνὰς καὶ ἄλλα χρήσιμα διὰ τὸ οἰκοτροφεῖον, κατασκευάζεν ἐκ τῶν ὑφασμάτων, αἶτινα δι' ἀπλῆς ἀποδείξεως τοῦ ἐπιστάτου τοῦ οἰκοτροφείου ἐλαμβάνοντο παρὰ τῶν ὁμογενῶν καταστημάτων. Βιβλία καὶ στολὰς ἐπισήμους διὰ τοῦς μαθητευομένους ἔφερεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως τῇ δαπάνῃ τῶν ὁμογενῶν. Ὅτι, δύναιτο καὶ ἂν ἐσκέπτετο ἡγεῖσθαι νὰ τὸ ἐκτελέσῃ παρ' ἑαυτοῦ. Ὡς νὰ μὴ ἴσχυον δὲ αἱ μέχρι τοῦδε τοῖς ὁμογενεῖσι ἐπιβληθεῖσαι συνδρομαὶ ἐσκέφθη καὶ τὴν ἀκόλουθον. Ἐπέβαλλεν 800 λιρῶν συνδρομὴν ὑπὲρ τῶν ἀπῶρων δῆθεν γεωργῶν πάσης ἐθνικότητος πρὸς προμήθειαν σπέρων καὶ γεωργικῶν ἐργαλείων ὑποσχεθεὶς ὅτι διὰ τὸ διδόμενον ὑφ' ἑκάστου ποσὸν τῆς συνδρομῆς ταύτης θὰ ἔδιδεν ἀποδείξεις ἵνα κατὰ τὸ ἐπὶν ἔτος ἐκ τῶν προϊόντων τῶν γεωργῶν εἰσπραχθῶσι καὶ ἐπιδοθῶσιν

ἐνὶ ἐκάστῳ. Καὶ αἱ μὲν συνδρομαὶ εἰσεπράχθησαν μέχρις ὄβολου, ὁ πεδύξεις ὅμως εἰς οὐδένα ἐδόθησαν. Τὸ εἰσπραχθὲν ποσὸν κατηναλώθη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν τῷ οἰκοτροφείῳ καθότι σπόροι εἰς τοὺς ἀπόρους γεωργούς, τοὺς μουσουλμάνους μόνον ἐννοεῖται, ἐδόθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καθῶς καὶ σιδηρὰ ἄροτρα καὶ τινα ζεύγη βοῶν. Ὅχι ὀλίγα δὲ ὑποζύγια ἐλάμβανε παρὰ τῶν ὁμογενῶν βία καὶ εἶδεν αὐτὰ ταῖς Μουσουλμάνοις ὡς καὶ διάφορα ἄλλα γεωργικὰ ἐργαλεῖα

4 *Διάφοροι συνδρομαὶ ἐπὶ τῇ ἐμπολέμῳ καταστάσει τῆς Τουρκίας στρατολογία τῶν ὁμογενῶν, καταναγκαστικά ἔργα αὐτῶν, πείσεις τῶν μὴ στρατευομένων γεωργῶν καὶ ἐργατῶν ὁμογενῶν.*

Ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐπειδὴ μετέσχε καὶ ἡ Τουρκία, ὡς ἐλέχθη, τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἐδόθη διαταγὴ ἀνωτέρα τῷ ὑποδιοικητῇ ἵνα συλλέξῃ ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν προαιρετικῶς ἔρια, φλανέλλας, περικνημίδας, ὑφάσματα καὶ σιτηρὰ ὡς καὶ διάφορα τρόφιμα. Ἐκ τῆς εἰσαγωγῆς ταύτης ὁ Χρητὴ τυχὼν καὶ αὐθις καταλλήλου εὐκαιρίας διέταξεν τὸν αστυνομικὸν ὑπάλληλον ἵνα μετὰ χωροφυλόκων περιέλθῃ τὰς οἰκίας τῶν ὁμογενῶν ἀπάσας καὶ ἀφαιρῇ διὰ τῆς βίας ὅ,τι εὑρισκεν εἰς ἔρια μάλλινα ὑφάσματα κ.λ.π. Συνελέγησαν δὲ οὐκ ὀλίγα καθ' ὅτι πολλοὶ γῆραι καὶ πτωχαὶ οἰκογένειαι ὁμογενῶν, ἀγοράζουσαι ἔρια ἱκανὰ ἐξεργάζοντο αὐτὰ καὶ κατασκευάζουσαι διάφορα μάλλινα ὑφάσματα (σαγιόκια) κ.λ.π. ἐπώλουεν αὐτὰ προσποριζόμεναι οὕτω τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Εἰς τοιαύτας δὲ οἰκογενεῖας ἐρόντες ἀφθονὸν λεῖαν παρελάμβανον βία, ἀδιαφοροῦντες διὰ τοὺς κλαυθμούς καὶ παρακλήσεις τῶν γῆρῶν καὶ ὄρφανῶν. Ἐκ τῶν συλλεγέντων τὰ περισσότερα ἐκράτησε ὁ αὐτὸς οἰκοτροφεῖον τὰ δὲ λοιπὰ ἀπέστειλεν εἰς 40)ἐκκλησίας διὰ τὸν στρατόν. Τὸ αὐτὸ δὲ διέταξεν ἵνα ἐπιβληθῇ καὶ εἰς τὰ περίρις ὁμογενῆ χωρία.

Μετὰ τὴν ἀπογύμνωσιν σχεδὸν τῶν οἰκιῶν καὶ τῶν καταστημάτων ἐν γένει, ἐπέβαλλεν εἰς ἐκάστην οἰκογένειαν ἵνα προετοιμάσῃ καὶ παραδώσῃ τῷ ἀρχιστυνόμῳ, διὰ τὸν στρατόν, ὠρισμένον ἀριθμὸν φλανέλλων καὶ περικνημίδων. Τὸ τοιοῦτον ἐγένετο παρεῦθός. Ἐπειδὴ ὅμως ἐφάνη αὐτῷ ἀνεπαρκῆς ἢ ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ αὐτῆ δωρεὰ ἐπέβαλε καὶ 200 λιρῶν μὲν συνδρομὴν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς Σαμακοβίου, ἀνὰ 100 λιρῶν δὲ εἰς τὰ ὁμογενῆ χωρία Τρουλλιά καὶ Ἅγιον Στέφανον. Αἱ συνδρομαὶ αὗται εἰσεπράχθησαν ἀμέσως διὰ τοῦ συνηθεστάτου αὐτῷ τρόπου, τῆς μαστιγώσεως.

Συνεπεία τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως ἐστρατολογήθησαν καὶ οἱ ὁμογενεῖς ἀπὸ 20-45 ἐτῶν. Ἐχρησιμοποιήθησαν δὲ οὗτοι εἰς καταναγκαστικά ἔργα ἢτοι πρὸς κατασκευὴν ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἐκ Σαμακοβίου μέχρι Σκεπαστοῦ, διασχιζούσης ὑψηλὰς κορυφὰς τῆς ὄρειας τοῦ μικροῦ Αἴμου. Πρὸς τὸν σκόπον τοῦτον μετέφερε καὶ ἄλλους στρατιωτὰς ὁμογενεῖς ἐκ τῆς ὑποδιοικήσεως Τουρλόης καὶ ἐκ τῶν 40)ἐκκλησιῶν.

Πρὸς διατροφήν τῶν ὑπὲρ πεντακοσίων στρατιωτῶν διέταξεν ἵνα ἕκαστος γεωργὸς ἐκ τοῦ ὀλικοῦ ποσοῦ τῆς ἐσοδείας του, συμφώνως τῷ δοθέντι

αὐτῷ καταστῆναι τῆς δεκάτης, τὸ τέταρτον, ἐξ ἐκάστου εἶδους τῶν γεννημάτων παραδώσῃ εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ γεωργία ἐν εὐδοκίμει ἐν τῇ ὑπεδιοικήσει Σαμακοβίου, ὡς ἐκ τοῦ ὄρειου, τὸ πλεῖστον, τοῦ ἐδάφους, ἕκαστος δὲ γεωργὸς μόλις ὀλιγόμηνον τινα προμήθειαν ἰδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ ἐκ τῆς μικρᾶς γεωργίας καὶ ἐπειδὴ οἱ πλείστοι κατηνάλωσαν ἤδη τοὺς ὀλίγους καρπεὺς τῆς γεωργίας τῶν, πολλοὶ μὲν ἠναγκάζοντο ἵνα ἀγοράζωσι καὶ παραδίδωσι τὸ ζητούμενον ποσὸν σιτηρῶν, φερούμενοι τὴν ἀπηνήν τρόπον τῆς εἰσπράξεως, ἄλλοι δὲ ἔβιδον τὴν κρατηθεῖσαν ὀλίγην σποράν τ.ν. Καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς χήρας καὶ τὰς στρατιωτικὰς οἰκογενεῖας ἐπέβαλλε τὴν φόρον τοῦτον καὶ ἀπῆται τελείαν εἰσπραξίν τευ. Οὕτω δὲ ἐπέτυχε τὴν συλλογὴν ἀφθόνων γεννημάτων, ὧν τὸ πλεῖστον ἐκράτησε διὰ τὸ οἰκοτροφεῖν τὸ ὑπόλοιπον δὲ περὶ τὰ 2000 σινίκια ἔσπειρε καταναγκαστικῶς διὰ τῶν ὁμογενῶν γεωργῶν εἰς τοὺς καλλιτέρους ἀγροὺς τῶν ὁμογενῶν ἐξασφαλίζων οὕτω τὰ τῆς διατηρήσεως τοῦ οἰκοτροφείου καὶ διὰ τὸ ἐπίον ἔτος.

Μετὰ ταῦτα ἐπέβαλε 200 λιρῶν συνδρομὴν τοῖς μὴ ἐργαζομένοις, πρὸς προμήθειαν δῆθεν τροφίμων χειμερινῶν δια τοὺς ἐν τῇ ὄδοποιτᾷ ἐργαζομένους στρατιώτας ὡς μὴ δυναμένους νὰ ἀντέχωσιν εἰς τὴν ἐργασίαν κατὰ τὸν χειμῶνα ἀνευ τακτικῆς συντηρήσεως καὶ διατροφῆς. Τὸ ποσὸν τῆς συνδρομῆς συνελέγη ἀμέσως καὶ ἐστάλη ἐπὶ τούτῳ προμηθευτῆς εἰς Κωνσταντινὴν πρὸς ἀγορὰν ζαχαρέως, θουτύρου, ἐλαίου, μέλιτος κτλ. ἅτινα ἀφθιθέντα παρέλαβεν ἅπαντα ἐν τῷ οἰκοτροφείῳ πρὸς διατροφήν τῶν ἐν αὐτῷ παίδων, τοὺς δὲ ἐν τῇ ὄδοποιτᾷ ἐργαζομένους δυστυχεῖς ὁμογενεῖς στρατιώτας ὑπὲρ ὧν ἐγένετο ἡ συνδρομὴ αὕτη, διέτρεφε διὰ ξηροῦ ἄρτου ἐκ κριθῆς καὶ ἀραβοσίτου, δι' ἄλευροσούτας (ἄλαμάν τσορπασί) καὶ ταῦτα ἀνευ σχεδὸν ἄλλου, ὡς ὑπερτιμηθέντος. Ἐκτελῶν δὲ γράμμα πρὸς γράμμα τὸ πρόγραμμα τῆς τυραννίας καὶ πίεσεως τῶν ὁμογενῶν ἀπῆται: παρὰ τῶν οὕτω τρεφομένων στρατιωτῶν ἐργασίαν ἀνωτέραν τῶν δυνάμεων τῶν.

Ἡ κατασκευαζομένη ὁδὸς Σαμακοβίου-Σκεπαστοῦ, ἔπρεπε νὰ διασχίσῃ τὴν ὑψηλὴν ὄροσειρὰν τοῦ Μ. Αἴμου, ὡς ἐλέχθη, ἔχουσαν ὑπερόγκους βράχους, ὑπερμεγέθη δένδρα, ἀνωφερίας καὶ κατωφερίας, ἀπαιτούσας σκαφὴν τριῶν καὶ τεσσάρων μέτρων βάθους, ἀλλαχοῦ δὲ νὰ πληροῦται ἀναλόγως. Καίτοι δὲ ἡ ἐργασία ἦτο τόσο ἐπίπανος, ὁ κακοῦργος καὶ αἰμοβόρος ὑποδιοικητῆς, ἵνα μὴ οἱ ταλαίπωροι στρατιῶται ἀναπαύωνται κατὰ διαλείμματα, διώρισε ὑπὸ τὸν ἐμπιστον αὐτῷ ἀστυνόμεον Ἀχμέτ τοὺς μᾶλλον σκληροὺς χωροφύλακας ὡς ἐπιστάτας εἰς τὰ μέρη οὗτου ἐργάζοντο. Οἱ χωροφύλακες οὗτοι, τυφλὰ ὄργανα τοῦ τε ὑπεδιοικητοῦ καὶ ἀστυνόμου, κατηνάγκαζον διὰ ραβδισμῶν ἀμειλίχτων, τοὺς φαντάσματα πλέον καταστάντας ὁμογενεῖς, ὅπως ἀδιαλείπτως ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι νυκτώσεως ἐργάζωνται μὲ 15 λεπτὸν μόνον διάλειμμα κατὰ τὸ φαγητόν.

Νέοι σφριγῶντες καὶ ἐργατικὸί ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς κοπώσεως καὶ ἀπορίας ἐγένοντο σκελετοί. Ὡς δὲ μὴ ἤρουν τὰ ὄργανά του ἅτινα ἐπετήρουν πρὸς τοὺς ἐργαζομένους μετέφερε καὶ ὁ ἴδιος τὴν στρωμνὴν του εἰς τι

ἐκεῖ, ἐπὶ τούτῳ, κατασκευασθὲν παράπηγμα ἔπου διενυκτέρευε ἐπὶ ἀρχε-
τόν. Διὰ τοῦ αὐστηροῦ δὲ καὶ ἀγρίου βλέμματός του καὶ διὰ τῶν ἀπηνῶν
ξυλοκοπημάτων σκληρῶς ἐτυράννει τοὺς δυστυχεῖς στρατιώτας.

Πλὴν τῶν στρατιωτῶν διέταξεν ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ ἐργάται: οἱ κάτοχοι
ὕπερφυγων ἀπὸ 14 70 ἔτων, ἀποστέλωνται καθημερινῶς εἰς διαφόρους
ἐργασίας ἀμισθεῖ, ἐπιβάλλον αὐτοὺς νὰ φέρωσιν ἄμμον, πέτρας, ξυλικὴν
καὶ ἄσβεστον πρὸς κατασκευὴν τῶν γεφυρῶν. Πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἀπέστει-
λεν εἰς τὰ Μουσουλιανικὰ χωρία ἔνθα ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς μῆνας εἰργάζοντο
σπεύροντες τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν χωρὶς οὐδὲ ἡμερίσιόν τι: οὐδὲ ἄρτος νὰ διδῆ-
ται αὐτοῖς, ἄλλους δὲ εἰς 40) ἐκκλησίας καὶ Βουνάρ-Χισσάρ πρὸς μετα-
φορὰν σπορᾶς εἰς τὰ Μουσουλιανικὰ χωρία καὶ διαφόρων ἄλλων προμη-
θειῶν καὶ πολεμοφοδίων διὰ τε τὸν ἐν τοῖς συνόροις εὐρίσκομενον στρατὸν
καὶ τοὺς χωροφύλακας. Στερούμενοι οἱ δυστυχεῖς οὗτοι χρημάτων, ἄφινον
τὰ ζῶα τῶν ἀνευ πεταλώματος καὶ τροφῆς, καθότι καὶ ταῦτα ἐπρεπε νὰ
γίνωνται δι' ἰδίων τῶν χρημάτων, ἕνεκα τοῦ ὁποῖου πλεῖστα ἐξέπνεον
καθ' ἑδόν. Τοῦτο δὲ ἠγάρησται: τοὺς κατόχους, ὡς ἀπαλλασσομένους τῆς
νοχθημερῶν τυράννιας. Τοὺς μὴ στρατευσίμους ἐργάτας ἐχρησιμοποίησε εἰς
τὰς γεφύρας πρὸς κατασκευὴν πηλοῦ, ἄσβεστου καὶ μεταφορὰν λίθων.

**5. Συλλογὴ ζῶων ἀχθοφόρων καὶ τροφίμων· αἰτία λήψεως προ-
στίμων ἀδίκως· ἐπιβολὴ συνδρομῆς διὰ τὴν σχολὴν Ἀδριανουπό-
λεως· φόρος ἐπιτηδεύματος τοῖς προύχοσι· πρόσκλησις Μητροπολί-
του, ἐπιχειρήσις πρὸς ἐκθεσιν παρπόνων καὶ ἀποουχία αὐτῆς.**

Ἐπὶ τῇ ἀνωτέρᾳ διαταγῇ ἔπως λάβωσι: παρὰ τῶν κατόχων ποιμνίων
καὶ ἀγελῶν ζῶα πρὸς διατροφὴν τοῦ στρατοῦ, συνέλεξε παρὰ τῶν ἐμογε-
νῶν ἅπαντα τὰ διὰ σφαγὴν ζῶα καὶ πλεῖστα ἐκ τῶν ἀγελῶν μὴ φεισθεῖς
οὔτε τῶν ἀγελάδων τῶν εὐρίσκομένων εἰς τὰς εἰκίας τῶν γηρῶν καὶ στρα-
τιωτικῶν οἰκογενειῶν. Ἀφού δὲ ἔστειλε μέρος αὐτῶν εἰς τὸν στρατὸν
ἐκράτησε τὰ ἄλλα διὰ τὸ οἰκοτροφεῖν. Ἐσχημάτισεν οὕτω ἀγέλην προ-
βάτων καὶ ἀγελάδων, κτήμα τοῦ οἰκοτροφείου. Μετὰ τὴν ἐπίταξιν τῶν
προβάτων καὶ ἀγελάδων ἤρξατο ἡ τῶν ἀχθοφόρων ζῶων. Κατὰ τὴν ἐπί-
ταξιν τούτων ἐτεχνάσθη τὴν ἀκόλουθον μέθεδον ἕπως ἀντὶ πληρωμῆς
ἀντιτίμου εἰς τοὺς κατόχους τῶν ζῶων παρ' ὧν ἐλάμβανε ταῦτα, λαμβάνῃ
παρ' αὐτῶν τοιοῦτον.

Διέταξεν ἔπως ἐντός 24 ὡρῶν παρουσιάσωσι καὶ παραδώσωσι τῇ χωρο-
φυλακῇ τὰ ἀχθοφόρα ζῶα τῶν ἐπὶ ποινῇ προστίμου πέντε λιρῶν εἰς τοὺς
μὴ παραδώσαντας αὐτὰ εἰς τὴν ὀρισθεῖσαν προθεσμίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἅπαν-
τες σχεδὸν οἱ κάτοχοι τοιοῦτων εὐρίσκοντο εἰς τὰς ἐργασίας τῶν ἔξω τῆς
κωμοπόλεως καὶ ἐν ἡευνῆθησαν νὰ φέρωσιν αὐτὰ ἐντός τοῦ ὀρισθέντος
διαστήματος ἐπέβαλλεν εἰς ὄλους καὶ εἰσέπραξε τὸ ὄρισθὲν πρόστιμον τῶν
5 λιρῶν καὶ οὕτω οἱ δυστυχεῖς μὲ τὴν ἀπώλειαν τῶν ζῶων τῶν, δι' ὧν
ἐργαζόμενοι: διέτρεφον τὰς οἰκογενείας τῶν, κατηναγκάσθησαν ἵνα δώσωσι
καὶ πρόστιμον. Συνέλεξε δὲ διὰ τῶν προστίμων τούτων περὶ τὰς 150

λίρας πρὸς ὄφελος τοῦ Κυβερνητικοῦ ταμείου, εὐτινος φροντίζων τὴν πλούτην ἐπέβαλε, συνψά τῷ νέῳ περὶ φόρου ἐπιτηδεύματος κανονισμῶ, τοῖς ὁμογενέσιν ἐμπόροις τὸν φόρον τῆς α' τάξεως, ὡς εὐρισκομένου τοῦ κράτους ἐν ἐμπολέμῳ καταστάσει καὶ ἔχοντες ἀνάγκην χρημάτων.

Οὕτω τὸν ἐν μεγαλοπούλοισιν ἐπιβαλλόμενον 50 λιρῶν φόρον ἐπιτηδεύματος α' τάξεως, συμποσοῦμενον μετὰ διαφόρων προσθηκῶν εἰς 80 λίρας, ἐπέβαλε καὶ εἰς τοὺς ἀθηρακεμπόρους Σαμακοβίου. Τὸν β' δὲ τάξεως καὶ τῆς γ' φόρον ἐπέβαλεν εἰς τοὺς μεταπράττας καὶ ἀπῆται τὴν ἄμεσον εἰσπραξίν αὐτῶν ἀδιαφορῶν διὰ τὰ τυχόν παράπονα τῶν ἀιυνατῶντων πρὸς πληρωμὴν. Ταῦτα δὲ ἐγένοντο εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν τὸ ἐμπέριον καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη ὁποιαδήποτε ἐργασία εὐρίσκοντο ἐν μεγίστῃ στασιμότητι, καθότι πάντας τοὺς ἐργάτας καὶ κατόχους ὑποζυγίων κατηνάγκαζε νὰ ἐργάζωνται εἰς διάφορα καταναγκαστικά ἔργα, ὡς ἐλέχθη, ἄμισθοι.

Ἀνεγειρομένης δὲ ἀνωτέρας τινὸς Μωαμεθανικῆς σχολῆς ἐν Ἄδρ)πόλει ὑπὸ τοῦ Χ. Ἄδῃλ διετέχθη καὶ ὁ διοικητὴς 40)ἐκκλησιῶν ἵνα ἐπιβάλῃ 500 λιρῶν συνδρομὴν, προαιρετικὴν ὅμως, ἐν τῇ διοικήσει τοῦ ὑπὲρ τῆς ἐν λόγῳ σχολῆς. Ὁ διοικητὴς 40)ἐκκλησιῶν ἵνα ἐλαφρύνῃ τοὺς ὁμογενεῖς, τῆς συνδρομῆς ταύτης, διεμοίρασεν αὐτὴν ἀναλόγως μεταξὺ τῶν ὑποδιοικήσεων τῶν ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν του. Ἐπέβαλεν ὅθεν καὶ εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Σαμακοβίου. Ὁ κακῶργος Χαμδῆ μόλις ἔλαβε τὴν διαταγὴν αὐτὴν ὅαν περιωρίσθη εἰς τὴν εἰσπραξίν τοῦ διαταθέντος ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ ποσοῦ, ἀλλὰ ἵνα φανῇ μᾶλλον ἀρεστὸς τῷ Νομόρχῳ διέταξεν ἵνα ἐκ τοῦ Σαμακοβίου μὲν εἰσπραχθῇ τὸ ποσὸν 200 λιρῶν ἐκ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου δὲ καὶ τῆς Τρουλιᾶς ἀνά 50 λίραι ἤτοι 300 λίραι ἐν ἑλφ, τὰς ὁποίας ἐντέλεις ἡμερῶν τινῶν εἰσπράξας ἀπέστειλεν. Οὕτω δὲ ἐκ τῶν 500 λιρῶν, ἃς ἀπῆτησεν ὁ Νομάρχης ἐξ ἑλῆς τῆς διοικήσεως 40)ἐκκλησιῶν αἱ 300 τῷ ἀπεστῆλθσαν ὑπὸ τοῦ πιστοῦ τοῦ Χαμδῆ, ἐνῶ ἐκ τῶν τετραπλασίως κατείκους, καὶ κατὰ πολλὰ εὐπορωτέρους, ἀριθμουςῶν 40)ἐκκλησιῶν μόνον 100 λίραι εἰσπράχθησαν.

Μὴ ἀρκούμενος εἰς ἑλα ταῦτα ὁ τύραννος Χαμτῆ καὶ φροντίζων τὴν κατόπιν ἐντελεῦς ἀπογυμνώσεως τῶν ὁμογενῶν, ἔξωσίν των, συμφώνως τῷ προγράμματι, ἐπέβαλλε συνεχῶς συνδρομὰς τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἀλλῆς. Δι' ὅ μόνις εἰσπράχθη ἡ ὑπὲρ τῆς σχολῆς τῆς Ἀδριανουπόλεως συνδρομῆ, ἐσκέφθη τὴν τοῦ Τσανάκ-καλέ, ὑπὲρ τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ πεσόντων. Εἰσπράχθησαν δὲ ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου 200 μὲν λίραι ἐκ τοῦ Σαμακοβίου ἀνά 50 δὲ ἐκ τῆς Τρουλιᾶς καὶ ἁγίου Στεφάνου.

Μετὰ ταύτην ἐσκέφθη τὴν ἀνέγερσιν διοικητηρίου παρὰ τῷ ἀνεγερθέντι τεμένει· πρὸς τοῦτο προσεκάλεσε τοὺς προϋχόντας Σαμακοβίου καὶ ἐδήλωσε τὴν ἀπόφασίν του, ζητήσας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει ὡς πρῶτην συνδρομὴν 800 λίρας. Οἱ δυστυχεῖς ἐξηνητημένοι ἐκ τῶν τόσων συνδρομῶν καὶ φορολογίων ἔμειναν ἐνεοί. Σκεπτόμενοι ὅμως τὰ δεινὰ ἐπακόλουθα τῆς ἀντιστάσεως των εἰς τὰς προτάσεις του καὶ τὴν ἄρησίν των εἰς τὰς θετιστάσεις του, ἠναγκάσθησαν ἵνα παραδεχθῶσι καὶ τοῦτο μὲ τὴν παράκλησιν

σιν όπως πληρωθῆ εἰς τρεῖς δόσεις τὸ ὄλον ποσὸν καὶ τοῦτο όπως ἕκαστος φροντίξῃ νὰ προμηθεύηται ἐγκαίρως τὸ ἐπιβαλλόμενον ποσόν, ἵνα μὴ ὑποστῇ τὴν τύχην τῆς βαρβάρου μαστιγώσεως.

Ἐν' ἀπογνώσει καὶ διηνεκῇ σκέψει εὐρισκόμενοι οἱ ὁμογενεῖς ἀπέστειλαν δύο τῶν προκρίτων, τὸν Δ. Παναγιώτου καὶ Κ. Νικολαου εἰς Κων)πολιν περὶ τὰ μέσα τοῦ χειμῶνος μὲ πρόφασιν ἐργασίας των. Ἐλθόντες οὗτοι καὶ πολλὰς καταβαλόντες προσπάθειας όπως ἐπιτύχωσι τι κατὰ τοῦ τυράννου Χαμδῆ μὴ κατορθώσαντες ἕμως ἠναγκάσθησαν νὰ ἐπιστρέψωσιν ἀπρακτοί. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των κατέπεισαν καὶ τὸν ἀναρρώσαντα ἤδη ἐκ τῆς ἀσθενείας τοῦ Μητροπολίτην Βιζύης ἵνα τοὺς ἀκολουθήσῃ εἰς Σαμακόβιον καὶ ὀφθαλμοφανῶς βλέπων τὴν ἄλλειν τὴν καὶ ἀξιοδάκρυτον θέσιν τοῦ ποιμνίου του, ἐνεργήσῃ τι διὰ τῶν Πατριαρχείων. Εἰς μίαν ἕμως ἢ ἔλευσις καὶ ἢ ἐνταῦθα διαμονή του καθότι πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτιθέμενα τοῖς Πατριαρχείοις ἔμεναν ἀτελεσφόρητα διότι αἱ ἐνέργειαι αὐτῶν οὐδὲλως ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, τῆς συνισταμένης καὶ διευθυνομένης ὑπὸ μελῶν τοῦ Κομιτάτου τῆς «Ἐνώσεως καὶ Πρόόδου», οὗτινος τὸ πρόγραμμα ἦτο ἡ ἐξόντωσις τῶν ὁμογενῶν, ἔπερ καὶ ὁ Χαμδῆ ἐξετέλει ἔλαις δυνάμεισι, νυχθημερόν σκεπτόμενος παντοῖα καταθλιπτικὰ καὶ ἐξολοθρευτικὰ μέσα. Ἐχων δὲ προστάτην καὶ ὑπερασπιστὴν τὸν ἐκ τῶν σσημειόντων, ὡς εἴρηται, μελῶν τοῦ κομιτάτου Νομάρχην Χατζῆ Ἀδῆλ, εἰς οὗ τὴν ἐξέλεγειν ἀνέθετεν ἡ Κυβέρνησις τὰ κατὰ τοῦ Χαμδῆ παράπονα καὶ τὰς ἐκθέσεις τῶν Πατριαρχείων, καὶ ὁ ὁποῖος τὰ μὲν κατ' αὐτοῦ ἐκθετόμενα διέψευθε τῇ Κυβερνήσει, τὰς δὲ ἐκθέσεις ἀπλῶς μόνον ἐγνωστοποιεῖ τῇ Χαμδῆ ἵνα περισσότερον ἐξαγριώγῃ αὐτόν, καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον τυραννικὸς καὶ νέα μέσα καταπιέσεως ἐπένοιε νυχθημερόν. Τινὲς μὲν ἀπεφάσισαν τὴν δολοφονίαν αὐτοῦ, ἔπερ θὰ ἦτο τὸ μόνον μέσον ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τοῦ τέρατος τοῦτο, ὁ Μητροπολίτης ἕμως καὶ οἱ πρόκριτοί εἰς οὗς ἀπετάθησαν δι' ἔγκρισιν τῆς ἀποφάσεώς των ἀπέτρεψαν αὐτούς, φοβούμενοι μὴ γίνωσιν αἱτιοὶ τοῦ ἐκπατρισεμοῦ τῶν κατοίκων ὑπὸ τοῦ προστατεύοντος αὐτῶν Χατζῆ-Ἀδῆλ. Κακὸς ἕμως ἐκρίθη τοῦτο ὑπὸ τε τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν προκρίτων, διότι ἐκ τῆς ἀφορήτου ταύτης καταστάσεως διεπράχθη χεῖρων πράξις, ἣτις ἀπειρα δεινὰ ἐπέφερεν οὐ μόνον τοῖς κατοικοῖς Σαμακοβίου ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν πέριξ, ὡς παρακατιόντες θὰ διαλάβωμεν.

Ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τῆς ἀνοιξέως ἀπεφασίσθη ἐν μυστικῇ συνεδρίᾳ τοῦ Μητροπολίτου, ἵνα τινὲς τῶν προκρίτων μὲ πρόφασιν ἀτομικῆς ἐργασίας μεταβῶσιν εἰς 40) ἐκκλησίας ἐφοδιασμένοι μὲ πληρεξούσιον ἐγγράφον ὑπογεγραμμένον ὑφ' ὄλων τῶν προκρίτων καὶ ἐνεργήσωσι παρὰ τῇ δικαιοκτῆ τῇ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ τέρατος τούτου ἢ τὴν οἰκειοφελῆ μετανάστευσιν τῶν ὁμογενῶν. Κατ' ἀτυχίαν ἕμως τὴν ἐπομένην ἡμέραν τῆς ἀναχωρήσεώς των ἐπειδὴ κατὰ τὴν εἰς Σκεπαστὸν ἀγρυσαν ὁδὸν συνέβη φόνος χωροφύλακος, ὑπὸ φυγαστῶν δῆθεν ὁμογενῶν, καὶ ἐπειδὴ τὸ μελετηθὲν ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν προκρίτων σχέδιον ἐπερδόθη ὑπὸ τῶν

μουσικῶν ὀργάνων του (1) ἀπήτησε τηλεγραφικῶς παρα τοῦ ἀρχιαστυνόμου 40) ἐκκλησιῶν τὴν ἀμεσον διὰ χωροφυλάκων ἀποστολὴν τῶν μόλις ἀφιχθέντων ἐκεῖσε τεσσάρων προκρίτων Σαμακοβίου, ὡς ἐνόχων δῆθεν τοῦ φόνου τοῦ χωροφύλακος καὶ ὡς συνεννοηθέντων κατὰ τὴν διέλευσίν των μετὰ τῶν ἐκεῖ που παραμονεούσων δολοφόνων φυγοστράτων.

Οἱ δυστυχεῖς χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τι συνελήφθησαν ἀμέσως καὶ ἐφυλακίσθησαν. Ἀφοῦ ἐδάρησαν ἀνηλεῶς ὠδηγήθησαν ὑπὸ ἀγρίων χωροφυλάκων εἰς Σαμακόβιον παρὰ τῆ τυράνιψ Χαμδῆ πλείστας κακώσεις ὑποστάντες καθ' ὁδόν καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς τῶν χωρίων δι' ὧν διήλχοντο, τῆ τηλεφωνικῆ διαταγῆ τοῦ Χαμδῆ. Μόλις δὲ ἐφθάσαν εἰς Σαμακόβιον ἐρριφθήσαν εἰς τὰς φυλακάς.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀφίξεώς των, ὁ ἀρχιαστυνόμος κατόπιν αὐστηρῶν ἀνακρίσεων, καίτοι πλαστάς καὶ ἀνυποστάτους ἔνοχάς προσήψεν αὐτοῖς ὁ Χαμδῆ, μὴ δυνῆθαι νὰ ἀνεύρη τι τὸ προσάπτει αὐτοῖς ἔνοχῆν τινά, ἤρκεσθῆ νὰ πληροφορηθῆ παρ' αὐτῶν τὸν σκοπὸν τῆς μελετωμένης κατ' αὐτοῦ ἐκθέσεως παραπόνων λαθῶν ἐξ παρ' αὐτῶν τὸ ἔγγραφο τῆς πληροφορουσιότητός των, ἀπέλυσεν αὐτούς. Ἐκτοτε ἀπηγόρευσε αὐστηρῶς τὴν ἀνευ τῆς ἀδείας αὐτοῦ μετάρσιν παντός κατοίκου εἰς οἰκονδηποτε τόπον ἐπὶ οἰκονδηποτε ἐργασίᾳ.

Ο. Δαρμοί, πιέσεις, πυρκαϊαὶ πρὸς ἀνεύρεσιν φυγοστράτων, ἄφφεις καὶ παρουσία αὐτῶν, φόνος τριῶν φυγοστράτων, πιέσεις πρὸς ἀνεύρεσιν ὄπλων.

Ἐνεκα τῆς, ὡς εὔρηται καταναγκαστικῆς καὶ κοπιώδους ἐργασίας, τῆς τυρανικῆς καὶ αὐστηρᾶς ἐπιβλέψεως καὶ κακῆς συμπεριφορᾶς πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ὁδοῖς ἐργαζομένους στρατιώτας, οἱ δυστυχεῖς οὗτοι ἐκ τε τῆς ἀτροφίας καὶ τῶν πλειστον δεινῶν μὴ ἀντέχοντες ἐφυγοστράτου συνεχῶς καθ' ἑκάστην ἄμξ τῆ ἐλεύσει τῆς ἀνοίξεως. Ὁ τίρανος Χαμδῆ λαθῶν ἀφορμῆν τὸν ὄνον τριῶν χωροφυλάκων ἐν τῆ ὁδῷ Σαμακοβίου Σκεπαστοῦ καὶ ὑποπτευθεὶς τοῦτ: ἐκ τῶν φυγοστράτων, ἀπεράσισε τὴν καταδίωξιν καὶ σὺλληψιν αὐτῶν. Πρὸς τοῦτο, πρῶτον μὲν ἐπορευθῆ εἰς Τρουλιάν ἔνθα αἰφνιδίως περιέζωσε διὰ χωροφυλάκων τὸ χωρίον. Κατόπιν ἐρεύνης εἰς τὰς οἰκίας τῶν φυγοστράτων, μηδένα ἐδρῶν ἐξέβρασε τὴν λύσαν τοῦ μένουσ του κατὰ τῶν δυστυχῶν Μουχταροδημογερόντων Τρουλιᾶς. Προσκαλέσας αὐτοὺς μὲ τὸν συνήθη δάρβαρον καὶ θηριώδη αὐτοῦ τρόπον ἐπέβαλεν, ἵνα ἀνεύρωσι καὶ παραδώσωσιν αὐτῷ ἐντὸς οὐσθέντων ὥρων ἀπαντας τοὺς ἐν τῷ χωρίῳ φυγοστρατοῦντας. Μὴ δυνῆθέντων δέ, ὡς ἀγνοούντων τὸ μέρος τῆς διαμονῆς των, διέταξεν ἀμέσως ἵνα ρίψωσιν αὐτοὺς καταγῆς καὶ μαστιγώσωσιν ἀνηλεῶς ἐπὶ ὥραν περίπου ἀνά 500 ραβδισμοὺς τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς κάτω μέλεσσι. τῆ ἐπιβλέψει αὐτοῦ, ἀφήσας δι' αὐ-

1) Συμφεροντοδιώκται τινες τῶν ἐν τοῖς πράγμασι μάλιστα ὁμογενῶν, πρὸς ἐλάφρυνσιν τῶν καθυποβαλλομένων αὐτοῖς συνδρομῶν καθίσταντο ὄργανα αὐτοῦ ὑπερῶς ἐπιβλέποντες καὶ σκέδια καὶ ἀπόκασιν τῶν ἡμετέρων.

τούς ἐν εἰκτροτάτῃ καὶ ἔλευσιν, καταστάσει καὶ σχεδὸν τὰ λοίσθια πνέου-
 τας ἐπέστρεψεν.

Οἱ δυστυχεῖς ἐπὶ μῆνας ἔμειναν κληνῆρες καὶ ἐν κινδύνῳ ζωῆς, τὸ
 δὲ Γεωργίου Κ. Πάρτη μouxτάρῃ ἐσάπησαν τὰ χρέατα τῶν μηνῶν τοῦ
 Ζητήσας δι' ἓνα πορευθῆ εἰς 40) Ἐκκλησιὰς πρὸς θεραπείαν δὲν τῷ ἐπε-
 τράπη, ἀλλὰ μετεφέρθη δι' ἀμάξης εἰς Σαμμακοβίον ἔνθα μετὰ πεντάμη-
 νον ἰατρικὴν θεραπείαν μόλις ἤδυνήθη νὰ ἀναλάβῃ μείνας ἀνάπηρος τὸ
 ἓνα πόδα.

Ὁ Χαμτῆ ἐπανελθὼν ἐν Σαμμακοβίῳ προσεκολλεσε τοὺς Μouxταροδῆ,
 μογέροντας Ἄγ. Στεφάνου, οἵτινες ὑπέστησαν τὴν αὐτὴν τύχην, μαστι-
 γώσας καὶ αὐτεὺς ἀνηλεῶς ἐντὸς τῆς αἰθεύσης τοῦ Δικικητηρίου, ὡς μὴ
 δυνηθέντας νὰ συλλάβωσι καὶ φέρωσιν αὐτῷ τοὺς ἐκ τοῦ χωρίου των φυ-
 γοστρατοδοντας. Ἀκολούθως δὲ διατάξας μετέφερεν ἅπαντα τὰ ζῶα τῶν
 φυγοστράτων καὶ τῶν οἰκογενειῶν των, πρόβατα, ἀγελάδας, δουβάλους κλπ.
 ἅτινα ἔκχευε περιουσίαν τοῦ οἰκοτρφείου.

Ἐν δὲ τῷ Σαμμακοβίῳ διέταξεν ἓνα φυλακίσωσι τοὺς γονεῖς, ἀδελφεὺς
 καὶ συζύγους τῶν φυγοστράτων, ὧν ἀπαιτῶν τὴν παράδοσιν ἐμαστιγίου ἰ-
 νηλεῶς κατὰ τὸν συνήθη βάρβαρον αὐτοῦ τρόπον πάντας, ὡς μὴ δυναμέ-
 νους νὰ ἀνεύρωσι καὶ παραδώσωσιν αὐτῷ τοὺς ζητούμενους φυγοστράτους,
 μὴ δὲ τῶν γυναικῶν ἐξαιρῶν, ἀλλὰ ρίπτων καὶ ταύτας χαμαὶ καὶ ἀναγ-
 κάζων διὰ τῶν χωροφυλάκων νὰ ὑψώνωσι τοὺς πόδας ἐμαστιγίου ἐπὶ το-
 σοῦτον, ὥστε εἰς γυναῖκα ἐγκυον τοῦ Χριστοῦ Κυριακῆ ἐν τῇ μαστιγώσει
 ἐπήλθεν ἔκτρωσις καὶ μετεφέρθη ἐν κινδύνῳ θανάτου εἰς οἰκίαν συγγενοῦς
 τῆς. Καίτοι δὲ ἐγνώσθη τοῦτο τῇ δικαστικῇ ἀρχῇ, οὐδὲν κατ' αὐτοῦ ἠδύ-
 νατο νὰ ἐνεργήσῃ.

Πλὴν τῶν αὐστηρῶν τούτων μέσων καὶ ἄλλα προσέτι ἐτεχνάσθη ὁ κα-
 κοῦργος Χαμτῆ. Πληροφορηθεὶς ὅτι ἐν οἰκίᾳ τινι κενῇ διενοκότερευον φυ-
 γοστρατοὶ διέταξε καὶ παρέδωκεν αὐτὴν τῷ πυρὶ νύκτωρ, ἔντρομοι γενό-
 μενοι οἱ συνοικιοῦται καὶ ἅπαντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι προσέτρεξαν καὶ
 διὰ πολλῶν ἀγώνων μόλις ἠδυνήθησαν νὰ περιστείλωσι τὸ παμφάγον στοι-
 χεῖον, ὅπερ μικροῦ δεῖν θῆ ἐλάμβανε εὐρείας δικασταίσεις καὶ θῆ ἀπετέ-
 φρου ὀλόκληρον συνοικίαν.

Ἀκολούθως παρεχώρησε τριήμερον προθεσμίαν εἰς τινὰ τῶν ἐγκρίτων
 Σαμμακοβίου, Κωνσταντῖνον Σιάβδα, πρὸς ἀνεύρεσιν καὶ παράδοσιν τοῦ
 φυγοστρατοδοντος υἱοῦ τῶν Θεοδωράκη, μὴ δυνηθέντα δὲ νὰ ἀνεύρῃ αὐτὸν
 καὶ κρυβέντα μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας σὺν τῇ συζύγῳ καὶ τῆς
 τέκνοισι του, φοβούμενον τὸν ἀμείλικτον θυμὸν του, διέταξεν ὁ τύρκνος
 τὰ μυστικὰ ὄργανά του καὶ ἔθεσαν περὶ τὸ μεσονύκτιον πῦρ ἐν τῇ μεγα-
 λοπρεπεί καὶ πλουσίᾳ εἰς ἐπιπλα οἰκίᾳ αὐτοῦ μετὰ καταστῆματος παν-
 τοπωλείου, ἐμποδίζων δὲ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀναφλέξεως, διὰ χωροφυλάκων,
 πάντα ἐρχόμενον ἓνα κατασβέσῃ τὸ πῦρ καὶ μόνον ἀφοῦ τοῦτο ἔλαβε εὐ-
 ρείας διαστάσεις, ἐπέτρεψε τὴν διάσωσιν τῶν πέριξ οἰκιῶν καὶ συνέτει-
 νεν εἰς τὴν ὀλοτελή ἀποτέφρωσιν τῆς τε οἰκίας καὶ τοῦ παντοπωλείου,
 προξενήσας τῷ ἱεροκτῆτῃ ζημίαν ἄνω τῶν χιλίων λιρῶν.

Ἐπειδὴ δὲ μὲ ὄλα τὰ καταθλιπτικὰ καὶ ἐάρβαρα αὐτὰ μέσα οὐδεὶς τῶν φυγοστράτων ἐπαρουσιάσθη, φοβουμένων τὸν ἀμείλικτον θυμὸν του, ἐνέργησε καὶ διετάχθη ἄφορος παρὰ τῆς ἀνωτέρας Κυβερνητικῆς ἀρχῆς εἰς τοὺς παρουσιαζόμενους τῆ κατὰ τόπους ἀρχῆ φυγοστράτους, ἐν ὀρισμένῳ γρονικῇ διαστάματι. Οὕτω δὲ ἅπαντες σχεδὸν εἰ φυγοστρατοῦντες τῆ ἰνεργείᾳ καὶ προτροπῇ ἁπάντων, ἐπαρουσιάσθησαν καὶ ἀπηλλάγησαν εἰ γονεὶς καὶ συγγενεὶς αὐτῶν τῶν τρομερῶν βασάνων. Ἀπεστάλησαν δὲ ἀπομωρηταὶ ἅπαντες εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἰδοποιίας.

Ἡρῶταν ὁμοῦς τινα ἐστειλε χωροφύλακας εἰς τοὺς ἐν τῇ ὁδοποιίᾳ ἐργαζομένους, οὗτινες παρέλαβον τρεῖς ἐκ τῶν παρουσιασθέντων ἐσχάτως φυγοστράτων, δύο ἐκ Σαμακεβίου τὸν Χρῆστον Κυριάκου καὶ Κῶνσταν Ι. Φίτου καὶ ἓνα ἐκ Τρουλιάς τὸν Δημήτριον Ἰωάννου, ὡς προσκαλουμένους ὄθηθεν ὑπὸ τοῦ ὑποδιοικητοῦ ὀδηγήσαντες δὲ αὐτοὺς εἰς ἀπόστασιν τινα ἐφόνευσαν καὶ τὰ μὲν πτώματα τῶν δύο ἐξ αὐτῶν ἀπέσυραν εἰς ἀπόκρυφον τι δίσκος τοῦ ἐξ Ἰρήστου ἔφερον ἐν Σαμμακοβίῳ, διαδώσαντες οὗ λαθόντες καθ' ἑδὸν τοὺς φέροντας αὐτοὺς χωροφύλακας, ἔφυγον καὶ οὕτω ἰναγκάσθησαν νὰ πυροβολήσωσιν κατ' αὐτῶν φονεύσαντες μόνον τὸν Χρῆστον, τῶν ἐτέρων διαφυγόντων αὐτοῦς, ἐνῶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων καὶ τὰ πτώματα τῶν δύο ἄλλων, Ριψαντες δὲ το πτώμα τοῦ Χρήστου ἐμπροσθεν τοῦ Διοικητηρίου ἐπρὸς κοινὴν θέαν καὶ κρατήσαντες μέχρι μεσημβρίας, ἀνευ δικαστικῆς τινὸς ἐξετάσεως καὶ ἀνακρίσεως, παρέδωκαν τῇ μητρὶ καὶ συζύγῳ αὐτοῦ πρὸς ἐνταφιασμόν. (1)

Τὸ συμβῆν τούτο ἐνέβαλεν εἰς φόβον καὶ τρόμον τοὺς ἐν τῇ ὁδῷ ἐργαζομένους, ὀλέποντας οὗτι πλην τῶν τόσων κακώσεων καὶ στερήσεων ἐπαπειλεῖτο καὶ αὐτῇ τῇ ζωῇ τῶν, ἐξ ἀφορμῆς ἢ καχυποψίας τινος ἐσκέπτοντο δὲ τρόπον ἀπαλλαγῆς ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ κακούργου καὶ ἀπηνεὺς ὑποδιοικητοῦ.

Μόλις ὁμοῦς ἐγένετο ἡ κοθησούχασις τῶν κατοίκων καὶ ἡ παύσις τῶν πιέσεων, ἀφορμῇ τῆς παραδόσεως τῶν φυγοστράτων, ἐδόθη ἑτέρα ἀφορμῇ πρὸς ἔκφρασιν τῆς θηριωδίας τοῦ Νέωνος ὑποδιοικητοῦ καὶ πρὸς οὗτι ἀπηεστέραν τυραννίαν τῶν ὁμογενῶν.

Γυνὴ τις ἐξ Ἀγ. Στεφάνου ἔχουσα υἱὸν φυγοστρατοῦντα καὶ μὴ παρουσιασθέντα εἰσέτι, κρύπτοντα δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς ἀπηγορευμένον στρατιωτικὸν ὄπλον, ὑποπτειυμένη ἔρευναν πρὸς ἀνεύρεσιν τοῦ υἱοῦ τῆς κατ' οἰκῆν καὶ τυχὸν ἀνεύρεσιν τοῦ ὄπλου τούτου, ἔθεσεν αὐτὸ ἐν σακίῳ καὶ ἔφερε πρῶταν τινὰ ἔπως κρύψη ἐκτὸς τοῦ χωρίου. Ἰπάλληλός τις ὁμοῦς τοῦ τηλεγραφείου συναντήσας αὐτὴν καὶ ὑποπτευθεὶς ἐξήτασε καὶ ἀνεύρετό ἐν τῷ σακίῳ ὄπλον, ὄπερ λαθὼν παρ' αὐτῇ δίχα παρέδωκε τῇ χωροφυλακῇ καὶ αὕτη ἀπέστειλεν αὐτὸ πρὸς ὑποδιοικητῆ. Ἐπειδὴ δὲ τούτοχρόνως ἐπαρουσιάσθη αὐτῇ καὶ ὁ φυγοστρατῶν κάτοχος τοῦ ὄπλου μετὰ δύο

1) Ὁ φόβος τῶν τριῶν τούτων ἐγένετο ἔνεκα ὑποψίας, ἔκ προδοσίας τινός, οὗ ὄθηθεν οὗτοι ἐμελέτων τὴν δολοφονίαν τοῦ ὑποδιοικητοῦ Χαμητῆ.

ἄλλων ἐξ Ἀγίου Στεφάνου, ὁ Νέρων ὑποδιοικητὴς ἐπὶ ἀνηλεῶς καὶ ἀμειλίχτου, συνήθους αὐτῷ, ραβδισμού τῶν τριῶν τούτων φυγοστρατιῶν κατηνάγκασεν αὐτούς νὰ ὁμολογήσωσιν ὅσα τοιαῦτα ἔπλα ὑπῆρχον ἐν Ἀγ. Στεφάνῳ. Προσκαλῶν ἐκ τούτων προδοθέντας ὑπ' αὐτῶν ἠνάγκασεν διὰ τοῦ αὐτοῦ μεσου τῆς θαρβάρου μαστιγώσεως ἵνα, σὺν τῇ παραδοσεί τῶν ὅπλων δηλώσωσι καὶ ἄλλους ἔχοντας τοιαῦτα ἔπλα. Παρευθεῖς δὲ καὶ αὐτοπροσώπως εἰς Ἅγιον Στέφανον μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς Κασήμ ἤρξατο ἀπηνῆ μαστιγῶσιν τῶν προδιδόμενων καταναγκάζων αὐτῶ ἕνα ἕκαστον νὰ μαρτυρῇ καὶ περὶ ἄλλων ἐχόντων ὅπλων. Ἐπὶ προσῶτον δὲ ἀπηνῆ καὶ αἰμοβόρος ἐφάνη ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ὥστε κάτεινον τινὰ Ἀγ. Στεφάνου Κωνσταντίνον ὀνόματι προδοθέντα ὀδίκως καὶ μὴ ἔχοντα ὅπλον ἀφοῦ ἐμαστιγῶσεν ἀνηλεῶς καὶ ἀφήκεν ἐν κυνδύμῳ ζωῆς, διέταξε τοὺς χωροφύλακας καὶ ἔφερον αὐτὸν ἔξω τοῦ χωρίου εἰς ἡμιώρον ἀπόστασιν ἐνθά ἐφόνευσαν αὐτόν, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ ἐκ τῶν ἀναρίθμων ραβδισμῶν. Διέδωσαν δὲ οἱ χωροφύλακες κατὰ ἐπιταγὴν τοῦ ὄντι δῆθεν ἔφερον αὐτὸν ἵνα φανερώσῃ κατ' αἴτησιν τοῦ κεκρυμμένου ἐν τῷ δάσους ὅπλον καὶ ἐπειδὴ ἠθέλησε νὰ διαφύγῃ αὐτοῦς, πυρβολήσαντες κατ' αὐτοῦ ἐφόνευσαν, ἐνῷ ὁ δυστυχῆς αὐτεῖς εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἔρθιος νὰ σταθῇ ἠδύνατό μόνος.

Τούτο τὸ συμβᾶν ἐπέφερε γενικὸν τρόμον καὶ πᾶς προδιδόμενος, φοβούμενος μὴ ὑποστῇ τὴν τύχην τοῦ ἀτυχοῦς τούτου, καταναγκαστικῶς ἐδήλου καὶ ἄλλους· παρὰ πολλῶν μάλιστα ἀτήτες ὄρισμένῃ νηριθμὸν ἀτόμων ἐχόντων ὅπλα ἔστω καὶ ἐν ἄλλοις χωρίοις. Οὕτω ἡ αὐστηρὰ αὐτῆ ἐξέτασις καὶ τυραννία μετεφέρθη καὶ εἰς Τρουλιᾶν καὶ ἐκείθεν εἰς Σαμμακίθιον, ἐφαρμοζομένου τοῦ αὐτοῦ τυραννικοῦ τρόπου οὐχὶ μόνον εἰς ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ εἰς γυναῖκας, ὧν οἱ προδιδόμενοι σύζυγοι ἢ τέκνα ἀπουσίαζον ἢ εὐρίσκοντο ἐν στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ. Τινὰς δὲ, ὡς τοὺς ἐξ Ἀγ. Στεφάνου προκρίτους Πολυχρόνιον Γεωργίου, Γ. Μαρνέλην καὶ Ι. Γ. Ἀθανασιάδην, ἀπουσιάζοντας οἰκογενειακῶς ἐν Κων)πόλει μετέφερε διὰ τῆς ἀστυνομίας Κων)πόλεως οὗς καὶ μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν ὅπλων ἐκράτησεν ἐν Σαμμακίθῳ καὶ ἐφόνευσεν κατὰ τὴν ἔξωσιν τῶν χωρίων, ὡς παρακατιόντες θέλομεν διαλόβῃ.

Ἀφοῦ δὲ ἔδωκε πέρας τῶν ἐρευνῶν ἐν Ἀγ. Στεφάνῳ καὶ Τρουλιᾷ ἤρξατο καὶ ἐν Σαμμακίθῳ ἐφαρμόζων τὰ αὐτὰ θύραρα καὶ τυραννικὰ μέσα. Πρεῦχοντες, πτωχοί, γέροντες, νέοι, γυναῖκες καὶ κοράσια ἐφυλακίζοντο ἀδιακρίτως καὶ ἐμαστιγοῦντο ἀνηλεῶς ἐν τῷ οἰκήματι τῆς χωροφυλακῆς ὑπὸ ἐρισθέντων ἐπὶ τούτῳ σκληρῶν τινῶν καὶ αἰμοβόρων χωροφυλάκων, τῇ συντόμῳ ἐπιβλέψει τοῦ ἐμωφρονούντος αὐτῷ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς Κασήμ.

Τὰ περίεξ τῆς χωροφυλακῆς ἀντίχουν νυχθημερὸν ἐκ τῶν εἰρωγῶν καὶ τῶν γερωῶς διακοπτομένων κραυγῶν τῶν διαρκῶς μαστιγυμένων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Οὕτε δὲ οἱ φέροντες καὶ παραδίδοντες ὅπλα αὐτοεβύλων, ἀπῆλλάσσοντο τῆς ἀπηνῆ μαστιγώσεως, ἀλλ' ἀπῆτειτο παρ' αὐτῶν καὶ δεῦτερον καὶ τρίτον ὅπλον, ὡς οὕτω δῆθεν προδοθέντων· πολλοὶ ἐξήττου

νά ἀγερσίωσιν ὄπλων καὶ παραδώσωσιν, ἀλλὰ ποῦ νὰ εὔρωσι τοιοῦτον ἄλλοι ἐπρότεινον νὰ πληρώσωσιν εἰς χρῆμα τὸ ἀντίτιμον τῶν ζητουμένων ὄπλων, ἀλλὰ ἐν ἐγένετο δεκτόν, διότι σκοπὸς τῶν ἤτο ἡ πίεσις καὶ τυραννία. Ἡ κατάστασις αὐτὴ διήρκεσεν ἐπὶ ἑβδομάδα περίπου, τῇ ἐπεμβάσει δὲ τοῦ νουνεχοῦς καὶ ὑπερασπιστοῦ τῶν ὁμογενῶν, κατὰ τὸ ἐνὸν αὐτῷ, προέδρου τοῦ δικαστηρίου Ναφίτζ βέη, ἐμετριάσθη ἐπ' ὀλίγον ἡ ἀπηνῆς αὕτη τυραννία τῶν ὁμογενῶν καὶ συνεπέα ἀνωτέρας διαταγῆς, καθ' ἣν πᾶς ὁ ἔχων πολεμικὸν ὄπλον ὤφειλε νὰ παρουσιάσῃ αὐτὸ ἐντὸς μηνὸς ἀνεὺ ἐπιβολῆς ποινῆς τινός, ἔπαυσε καὶ ἡ τυραννία αὕτη ἀφοῦ ἐκόρεσε πλέον τὸ τέρας τὴν λύσσαν τοῦ κατὰ τῶν ὁμογενῶν πάθους καὶ μίσους τοῦ

7. Προετοιμασίαι καὶ καλλωπισμοὶ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ περιμενομένου Νομάρχου Χατζῆ Ἀδῆλ, ἔλευσις αὐτοῦ, ὑποδοχὴ, φιλοξενία, ἀναχώρησις, ἀπρόοπτον συμβάν, φόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τῆς ἀνοίξεως τοῦ 1915 ὁ Νέρων Χαμητῆ ἔγραψεν εἰς τὸν προστάτην αὐτοῦ Νομάρχην Ἀδριανουπόλεως Χατζῆ Ἀδῆλ, παρακαλῶν αὐτὸν ὅπως ἔλθῃ καὶ ἐπιθεωρήσῃ τὰ ἐκ τῆς πίεσεως καὶ τυραννίας τῶν ὁμογενῶν κατωρθωθέντα ὑπ' αὐτοῦ ἔργα, ἤτοι τὴν ἀνέγερσιν τεμένους τὴν διατήρησιν οἰκοτροφείου, τὴν ἑναρξιν οἰκοδομῆς πελωρίου διοικητηρίου, τὴν κατασκευὴν γεφυρῶν καὶ τὴν διὰ μυρίων βασάνων καὶ καταπίεσεων τῶν ὁμογενῶν κατασκευασθεῖσαν ἐδὸν Ἰαμακοβίου—Σκεπαστοῦ. Τοῦ προσφιλοῦς αὐτῷ Νομάρχου ὑποσχεθέντος τὴν ἔλευσιν, ἀμέσως ἤρξατο διαφόρων καλλωπιστικῶν ἔργων εἰς θῆρος τῶν ὁμογενῶν. Κήπος ἐφουτέθη ἐν μέσῳ τῆς Κωμοπόλεως εἰς μέρος ἐνῷ διέταξεν ὅπως καταδαφισθῶσιν οἰκίαι τινές, ἐν μέσῳ δὲ τοῦ κήπου ἀνηρτήθη παμμεγέθους ἱστός, στοιχίσας περὶ τὰς 50 λίρας, ἃς συνέλεξεν ἐκ τῶν ὁμογενῶν, ὅπως κυμαίνηται ἐν αὐτῷ ἡ σημαία τῆς ἡμισελήνου. Ἐπέβαλλε τῷ Δημάρχῳ κ. Π. Κιακίδῃ καὶ ἔφερεν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως φανοὺς λαυξ, οὓς ἀνήρτησεν ἐν τῷ κήπῳ καὶ τῇ κεντρικῇ πλατείᾳ, ἐνθεν θὰ διήρκετο ὁ Νομάρχης. Διέταξε προσέτι ἵνα ἐπιχρίσωσι δι' ἀσβέστου ἀπάσας τὰς οἰκίας τῆς κεντρικῆς ὁδοῦ ἔξωθεν καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἐξωτερικὸν τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας, τὸ ἔχον χροῶμα κυανοῦν δις διέταξε καὶ ἐπιχρίσαν δι' ἀσβέστου ἵνα καλυφθῇ τὸ ἀπαρῆσκον αὐτῷ κυανοῦν ἐθνικὸν χροῶμα τῶν ὁμογενῶν. Δι' αὐστηροτέρας προσέτι ἐπιβλέψεως καὶ αὐστηροτέρων μέτρων κατηνάγκαζε τοὺς ἐν γεφυραῖς καὶ ὁδοῦς ἐργαζομένους, ἵνα ἐπιταχύνωσι τὴν διεκπεραιώσιν αὐτῶν, ἐπιβαλὼν καταναγκαστικὴν ἐργασίαν εἰς ἅπαντας ἐν γένει τοὺς κατοίκους ὁμογενεῖς εἰκὴν εἰλώτων.

Ἄφοῦ δὲ προητοιμάσθη καθ' ἕλα, ἐπειδὴ ὁ ἀναμενόμενος Νομάρχης ἐβράδυνε τὴν ἔλευσίν του, ἐζήτητε κατὰ Ἰούλιον ἄδειαν μεταβάσεως αὐτοῦ εἰς Ἀδριανουπόλιν, ἔβη κατέπεισε τὸν Νομάρχην ἵνα ἐκτελέσῃ ἑξάπαντος τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἐν Σαμμακοβίῳ ἐλεύσεως του. Ἐπανακάμψας δὲ ἐν Σαμμακοβίῳ περὶ τὰ μέσα Αὐγούστου, ἀνηγγέλην αὐτῷ ὅτι ὁ Νομάρχης Χατζῆ Ἀδῆλ ἐξῆλθεν εἰς περιόδειαν, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς συ-

ζύγου και τοῦ Ιουλιου τοῦ δι' αυτοκινήτου και δι' ἐντὸς ἡμερῶν τινῶν ἐμελλε νὰ ἀφίχθῃ ἐνταῦθα.

Ἡ δὺσβατος και πετρώδης ὄρεινὴ ὁδὸς Σαμμακοβίου-Λεπασσοῦ, δι' ἧς μόνον ἡμίονοι λίαν δυσκόλως ἤδύναντο νὰ διέρχωνται, ἐντὸς ὀλίγου σχετικῶς χρονικοῦ διαστήματος δι' ἐκρίζωσης πελωρίων διαστάσεων και μεγέθους ὑψιζόμενῶν ἀνόρθων δι' ἀποσπάσεως ὀγκωδέστων λίθων ἐκ πετρωδῶν θράγων, δι' ἀνορύξεως ἀποκρύμνων μερῶν μέχρι ἐάθους τεσσάρων και πέντε περίπου μέτρων, δια διαφορῶν ἐλικοειδῶν στρωτῶν, τῇ ἐπιμόνῃ και καταναγκαστικῇ ἐργασίᾳ τῶν ὁμογενῶν στρατιωτῶν τε και λοιπῶν κατοίκων και τῇ αὐστηρῇ ἐπιβλέψει και τῇ ἀμειλίχῃ τυραννίᾳ τοῦ Νέρωνος ὑποδιοικητοῦ ἐγένετο ἀρμοδία, ἵνα δι' αυτοκινήτου ἀφίχθῃ ὁ ἀναμενόμενος Νομάρχης οἰκογενιακῶς περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν κατορθωμάτων τοῦ ἐμπίστου αὐτῷ τυράννου Χαμητῆ.

Ὁ ἐν Σαμμακοβίῳ διαμείνων Μητροπολίτης Βιζύης κ. Ἀνθιμος μεθ' ἀπάντων ἐν γένει τῶν κατοίκων, οἱ κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, οἱ μαθηταὶ και αἱ μαθήτριαι τοῦ οἰκοτροφείου ἐξήλθον εἰς προῦπάντησιν αὐτοῦ και οἱ τῆδε κακεῖσε ἐργαζόμενοι ἀφίνοντες τὰς ἐργασίας των προσέτερον ἵνα ἴδωσι τὸ πρῶτον ἐν Σαμμακοβίῳ ἐρχόμενον αυτοκίνητον, χωρὶς νὰ γνωρίζωσιν οἱ δυστυχεῖς ὁπόσων δυστυχημάτων πάροχος ἐμελλε νὰ γίνῃ αὐτοῖς ἡ ἔλευσις τοῦ αυτοκινήτου.

Ἄμα τῇ ἀφίξει του ἐν τῇ ἐν ἧ ἀνεμένετο πρὸς ὑποδοχὴν ὀφῶ ἔξω τῆς Κωμοπόλεως προσεφώνησε καταλλήλως τουρκιστὶ ὁ Μητροπολίτης, πρὸς ἐν ὁ Νομάρχης ἀνταπήνησε προσηγῶς και οὕτω εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς Κωμοπόλεως ἐκθειάζων και ἐπαίνων τὰ πρὸ τῶν ὁμμάτων του ἔργα τοῦ Χαμητῆ. Ἐπιλοξενίθῃ δὲ ἐν τῇ πρὸς τοῦτο προετοιμασθεῖσῃ οἰκίᾳ τοῦ Δημάρχου Π. Κιακίδου, εὐρισκομένη παραπλευρῶς τῆς οἰκίας, εἰς ἣν κατώκει ὁ ὑποδιοικητῆς τοῦτον δὲ τὸν Π. Κιακίδην ἀντήμειψεν ἀκολούθως ὁ Νέρων ὑποδιοικητῆς διὰ μυρίων βασάνων και τοῦ φόνου, ὡς παρακατιόντες θὰ διαλάβωμεν.

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀφίξεώς του ὁ Νομάρχης ἐπεσκέφθη τὸ οἰκοτροφεῖον, τὸ νεωστὶ κτιζόμενον διοικητήριον, τὸ νεῦδμον τείμενος, ἀπαντα τὰ ἔργα τοῦ Χαμητῆ ἀκλουθῶν δὲ περιήλθεν ἐφ' ἑαυτοῦ τὰ ὑποδιοικητικὰ διαμερίσματα Καρατζαδὰγ και Θυνιάδος, τὴν δὲ ἐπομένην ἡμέραν τῆς ἐλεύσεώς του ἐκ τῆς περιουσίας παρετέθη πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐπίσημον δαίπνον ἐν τῷ κήπῳ δι' ἐξόδων τοῦ Δημάρχου, ἐνῶ παρεκάθησεν ὁ Μητροπολίτης μετὰ τῶν προκρίτων και ὁ ὑποδιοικητῆς μετὰ τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Φροντὶς δὲ, ὅσον ἐνεσσι, μεγαλειτέρα κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ Δημάρχου πρὸς κοσμιωτέραν και δεξιωτέραν ὑποχρέωσιν. Μετὰ τὸ δαίπνον ὁ Νομάρχης ἀναπαυθεὶς ἐπ' ἀρχετὸν ἐν τῷ κήπῳ συνδιελέγετο περὶ διαφορῶν θεμάτων μετὰ τοῦ Μητροπολίτου και τοῦ ὑποδιοικητοῦ ἐκθειάζων πάντοτε τὰ κατορθωθέντα ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος σπουδαῖα ἔργα αὐτοῦ.

Ἐπέπρωτο ὁμως ἵνα ἡ ἀναχώρησις αὐτοῦ συνεπιφέρῃ ἐπὶ τριμερῶτερα θάσανα και δεινότερας πιέσεις και ἀδικούς φόνους και τὸ χειρίστον

πάντων τὸν ἀπαίσιον ἐκπατρισμὸν τῶν δυστυχῶν ὁμογενῶν Κωμοπόλειον καὶ χωρίων, συνεπεία ἀπροόπτου συμβάντος.

Κακυβργεὶ λητοαὶ παραμονεύοντες τὴν διδασιν τοῦ αὐτοκινήτου εἰς ὠριαίαν ἀπόστασιν τοῦ Σαμμακοβίου ἐν δασώδει καὶ ὄρεινῳ τόπῳ, Γκρί-τος καλουμένῳ, ἤρξαντο πυρβολοῦντες ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ, σφαῖρα δὲ διαπερῆσασα τὴν μηχανὴν ἐσταμάτησεν αὐτὸ, ἑτέρα δὲ ἐπλήγωσε πλαγίως εἰς τὸ στῆθος καὶ τὸν θραχίονα τὸν ὀδηγόν (Σοφῆρ) καὶ ἄλλη πλῆ-ξασα ἐν τῷ Κρανίῳ τὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Νομάρχου καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ καθήμενον 10ετῆ υἱὸν τῶν, ἀφῆκεν ἀπνευν. Ὁ μόνος συνεδεύων αὐτὸν ὑποδιοικητὴς Χαμητῆ μετὰ τοῦ Ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου Ἀχμετ ἐξῆλθον ἀμέσως τοῦ αὐτοκινήτου συμπαραοῦροντες καὶ τὸν Νομάρχην καὶ ἤρξαντο πυρβελοῦντες κατὰ τῶν κακυβργῶν· συγχρόνως δὲ περιπο-λία χωροφυλάκων προστρέξασα ἐπὶ τῇ ἀντηγήσει τῶν ἔπλων ἐπὶ τόπου ἔτρεψεν αὐτοὺς εἰς φυγὴν καὶ οὕτω διεσώθησαν ἐκ θεβαίου θανάτου ὁ τε Νομάρχης καὶ ὁ ὑποδιοικητὴς, αἵτινες, πλῆρεις θλίψεως καὶ ὀδύνης ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ ἀτυχοῦς υἱοῦ τοῦ Νομάρχου καὶ ἐπὶ τῇ θεινῇ καὶ παρατόλ-μῳ ἀποπείρᾳ καὶ μένεα ἐκδικήσεων πνέοντες, ἐπανέκαμψαν εἰς Σαμμακό-βιον μεταφέροντες ἐπὶ φορείῳ διὰ ξύλων κατασκευασθέντος τὸν εἰσέτι ζῶντα μὲν ἀλλὰ καθ' ὄδον ἐκπνεύσαντα υἱὸν τοῦ Νομάρχου.

Τὸ ἀπρόοπτον τοῦτο συμβάν ἀνεστάτωσεν ἅπαντας τοὺς κατοίκους Σαμμακοβίου, ἐντρόμους γενομένους καὶ προβλέποντας νέα μαρτύρια καὶ θάσανα καὶ ἀδίκους ἐνοχὰς ὑπὸ τοῦ Νέρωνος ὑποδιοικητοῦ. Ὁ Νομάρχης ἀμέσως μετέβη εἰς τὸ τηλεγραφεῖον γνωστοποιήσας τὸ ἀπαίσιον συμβάν εἰς Ἀδριανούπολιν καὶ εἰς τὸν ὑπουργὸν Γαλάτ θέην, παρ' οὗ ἔλαβε καὶ συλλυπητήρια ζητησαντος μάλιστα καὶ ἔκτενεστέρας πληροφορίας περὶ τούτου. Ὁ Μητροπολίτης πορευόμενος εἰς ἔκφρασιν συλλυπητηρίων καὶ συναντήσας αὐτὸν καθ' ὄδον συνελυπήθη ἐπὶ τῷ ἀπροόπτῳ δυστυχίματι.

Ἄπαντες ἐν γένει οἱ Μωαμεθανοὶ μετὰ τὸ συμβάν τοῦτο ἤρξαντο μὲ κακὸν δλέμμα νὰ βλέπωσι πάντα ὁμογενῆ, ἐκλαμβάνοντες ἔλους ἐν γένει ὡς γνώστας καὶ συνενόχους τοῦ πραξικοπήματος, καὶ ἐκτοξεύοντες τὰς λέξεις γεζήτ (ἄπιστος) καὶ κιαβούρ (ἄθρησκος) κατὰ τῶν ὁμογενῶν.

Ὁ Νομάρχης ἐζήτησεν ἀμέσως ἐκ 40) ἐκκλησιῶν ἱατρὸν διὰ τὸν Σοφῆρ καὶ ἀμάξας, αἵτινες ἀφίκοντο ἀμέσως μετὰ τῶν ὑποδιοικητῶν Βιζύης καὶ Βουνάρ-χισάρ. Μετενεγκὼν δὲ τὸ αὐτοκίνητον ἐν Σαμμακοβίῳ καὶ ἐπι-διορθώσας αὐτό, τὴν ἐπομένῃ δι' ἱκανῶν χωροφυλάκων καὶ συνοδίᾳ τῶν ὑποδιοικητῶν ἀνεχώρησε παραλαβὼν ἐν ἰδίᾳ ἀμάξῃ καὶ τὸ λείψανον τοῦ τέκνου τοῦ πρὸς ἐνταφιασμὸν ἐν Ἀδριανούπολει. Τὸν πληγέντα σοφῆρ ἀφῆκεν ἐν Σαμμακοβίῳ πρὸς θεραπείαν, ἰαθεὶς δὲ μετὰ τινὰς ἡμέρας ἀνε-χώρησεν.

Τὸ θεινὸν τοῦτο πραξικόπημα ἐν τοιαύταις περιστάσει ἐπόμενον ἦτο δι· ἔμελλε νὰ φέρῃ κακὰς ὑπονοίας κατὰ τῶν ὁμογενῶν καὶ ἔτι χείρονα μαρτύρια καὶ θάσανους ὑπὸ τοῦ ἀπηνοῦς Χαμητῆ, ὅστις ἀφορμὴν ἐζήτει ἵνα καταπιέξῃ καὶ τυραννῇ τοὺς ὁμογενεῖς, διατεινόμενος μάλιστα δι· ἀνεγνώριεν ὁμογενῆ μεταξὺ τῶν δραστῶν ἐκ τῶν ἐν τοῖς ὁδοῖς ἐργάζο-

μένων. Μυστήριον ἕως παρέμεινεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ὁ σκοπὸς καὶ τὸ σχέδιον τῶν δραστῶν, ὑπόψια δὲ προσέτι ὑπ' ἔργε περὶ ἐνοχῆς ὁμογενῶν ἐκ τῶν φυγοστρατούντων. Ἡ μὴ ἐνοχὴ ἕως αὐτῶν καταφαίνεται, πρῶτον μὲν ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ὁμογενεῖς τὰ πάνδεινα ὑφιστάμενοι ὑπὲρ τοῦ Χαμητῆ ἐν μόνον ἐπέδωκον, τὸν φόνον αὐτοῦ, τὸ ὅποιον πολλοὶ ἀπεφύσαν ἀλλ' ἀπατρέποντο ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου καὶ τῶν νουνεχῶν, προβλεπόντων κακὰ ἐπακόλουθα, καὶ τοῦτο εἰ ἠθέλοντο εὐκόλως νὰ κατορθώσωσι, καθ' ἑτι οὐχὶ σπανίως ὁ Χαμητῆ μόνος ἦ καὶ μεθ' ἑνὸς μόνου χωροφύλακος περιεφέρετο ἐν τῇ κατασκευαζομένῃ δὲφ καὶ ἐν ὄψει πρὸς καταμέτρησιν τῆς μὴ κατασκευασθείσης εἰσέτι ὁδοῦ δεύτερον δὲ καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τοῦ πραξικοπήματος ἀνείχοντο ὁμογενεῖς ἠθελον πυροβολῆσαι καὶ φωνεῖσθαι αὐτὸν τὸν τσοαῦτα αὐτοῦς τυραννίσαντα Χαμητῆ. Καὶ ἐκ τούτου κατὰ τῆς μηχανῆς πρὸς ἀκινήσιαν τοῦ αὐτοκινήτου πυροβολισμοῦ ὡς καὶ τοῦ κατὰ τοῦ σφεδρῆ, εἰκάζεται ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν πραξικοποιῶν ἀπέβλεπεν εἰς τὴν σύλληψιν τοῦ Νομάρχου καὶ λήψιν παρ' αὐτοῦ ἀδρῶν λύτρων. Ἀπέτυχεν ὁμοῦ τὸ σχέδιον αὐτῶν ἕνεκα τῆς μὴ ἐλπίζομένης παρουσίας καὶ ἀντιστάσεώς τοῦ Χαμητῆ καὶ ἕνεκα τῆς ταχείας προσελύσεως τῶν πρὸς φύλαξιν τοῦ Νομάρχου παραμονεύοντων πλησίον χωροφυλάκων. Ἐκ τούτων δέ, ὡς καὶ ἐκ τῆς μετὰ τὸ πραξικόπημα ἐμφανισείας τῶν καὶ ἐκ τῶν ἐνδυμασιῶν καὶ ὀπλισμοῦ τῶν καταφαίνεται ἑτι οἱ πραξικοποῖαι οὗτοι ἦσαν συμμορία συμπεροντολόγων ληστῶν Βουλγάρων, οἵτινες περιεφέροντο πάντοτε πέριξ τοῦ Σαμμακοβίου καὶ ἐλήστειον τοὺς τυχόντας. (1)

8. Ἐξόβλισις τῶν Μωαμεθανῶν, ἀπόπειρα πυρκαϊᾶς, φόνος ὁμογενοῦς, ἐμφάνισις τῶν παραξικοπιῶν, μέτρα πρὸς σύλληψιν αὐτῶν ἀτελέσφορα, τυραννίαι ἀνήκουστοι καὶ καταπιέσεις τῶν ὁμογενῶν.

Οἱ ὁμογενεῖς μετὰ τὸ συμβῆν τοῦτο κατελύθησαν, ὡς ἐλέθη, ὑπὸ μεγίστης ἀπογνώσεως καὶ ἀπογοητεύσεως, προβλέποντες ὅποια κακὰ βουλεύματα καὶ τυραννικά κατ' αὐτῶν σχέδια πρὸς ἐνοχῆς καὶ μαρτύρια ἐνεσπείροντο ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Νέρωνος τυράννου Χαμητῆ καὶ τοῦ ὁμόφρονος αὐτῷ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς Κασίμ, θεωρούντων αὐτοὺς ὡς αἰτίους τοῦ πραξικοπήματος, ἐνῶ ἐγένοντο οἱ ἴδιοι αἰτίοι ἐπειδὴ ζὲν ἐφρόντισαν ἵνα δι' ἀσφαλείας ἰκανῶν χωροφυλάκων ἐξαποστείλωσι τὸν Νομάρχην.

Τὴν ἐπομένην τῆς δευτέρας ἀναχωρήσεως αὐτοῦ, ὅν ὁ ὑπεδιοικητῆς Χαμητῆ συνῴδευσε μέχρι Σκαπαστοῦ, ἐπανακάμψας οὗτος εἰς Σαμμακόδιον, εἰτάξεν ἵνα πάντες οἱ ὑπάλληλοι καὶ λοιποὶ κάτοικοι Τοδρκοὶ ὀπλοφο-

1) Ἡ ἀλήθεια αὕτη ἀπεκαλύφθη ἐσχάτως ἐκ τῶν φυγόντων μετὰ τὸν ἐκπατρισμόν καὶ προηγουμένως εἰς Βουλγαρίαν ὁμογενῶν καὶ ἐπανελθόντων.

Καθὰ δὲ βεβαιούσιν οὗτοι οἱ πραξικοποῖαι ἦσαν 4 βούλγαροι λησταὶ ἐξ ὧν ὁ εἰς βληθείς εἰς τὸ στήθος ὑπὸ τοῦ Χαμητῆ κατὰ τὸν πυροβολισμόν κατ' αὐτῶν ἐκ μικροῦ ὀπλοῦ ἀπέθανεν ἐν χωρίῳ Κωστή.

ρῶσι καὶ περιφέρονται ἀνά τὴν χώραν νυχθημερόν, ὑποπτευόμενος ἐπαναστατικὰ κινήματα τῶν ὁμογενῶν καὶ κατ' αὐτῶν, μετ' ἐκδικητικοῦ δὲ καὶ βλοσυροῦ βλέμματος ἐθέατο πάντα ὁμογενῆ.

Περὶ τὸ ἐσπέρας διαταγῇ ἐδόθη ἵνα οὐδεις τῶν κατοίκων ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας του μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ τὴν πρωτῆν πρὸ τῆς ἀνατολῆς μὲ πονίην τυφεκισμοῦ ἐκ μέρους τῶν περιφερομένων ὀπλοφόρων. Τούρκων κατὰ παντὸς τυχὸν παραβάτου. Πάντα ἐρχόμενοι ἐκ τῶν ἐκτὸς τῆς Κωμοπόλεως ἐργασιῶν ὁμογενῆ ἐφυλακίζε, πλείστους δὲ τῶν ἐν τῇ ὁδοποιίᾳ ἐργαζομένων ὁμογενῶν ἐφυλάκισεν ὡς ὑπόπτους, τοὺς δὲ λοιποὺς ἀπέστειλεν εἰς Σαράϊον ἵνα ἐκεῖ ἐργάζωνται· μετέφερε δὲ ἐν τῇ ὁδοποιίᾳ ἐκ Βουναρ-Χισάρ περὶ τοὺς 150 ἐργάτας Τούρκους.

Τὴν πρώτην ἐσπέραν τῆς ἐνόπλου περιφορᾶς τῶν τούρκων ἐγένετο ἀπόπειρα παρ' αὐτῶν πρὸς διάδωσιν πυρκαϊᾶς καὶ ἀναστάτῳσιν τῶν κατοίκων διὰ καταθρόνους σκοπούς. Διέδωσαν δὲ τὸ πῦρ δι' εὐφλέκτων ὕλων καὶ πετρελαίου, ἅπερ ἔθεσαν ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Δημητρίου Γανίτη, ἐξ ἧς ἂν ἐπετύγχανε θὰ ἐκαίετο ἄρκετὸν μέρος τῆς Κωμοπόλεως. Εὐτυχῶς ἐγερωθῆς τυχαίως ὁ ἰδιοκτήτης καὶ πορευθεὶς πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ἀνησυχουόντος ἐν τῷ σταύλῳ ἡμιόνου του, βλέπει μετ' ἐκπλήξεως τὰς μόλις ἀναφλεγόμενας καὶ μικρὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ διαδοθείσας εὐφλέκτους ὕλας ἄς κατώρθωσε νὰ κατασβέσῃ ἀναδιδύσας ὀσμὴν πετρελαίου, Ἄπολυχόντος τοῦ σχεδίου τοῦτου, περὶ τὴν πρωτῆν στρατιώτης ὁμογενῆς ἐκ τῶν κρατηθέντων ὀλίγων καὶ ἐν τῷ διοικητηρίῳ ἐργαζομένων, διαταχθεὶς ἀφ' ἐσπέρας ἵνα λίαν πρωτὶ πορευθῇ εἰς ἐργασίαν τινα μὲ ἄμαξαν, ἐξῆλθε τῆς οἰκίας του ἅμα τῇ ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου, εἰς μικρὰν δὲ ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν ἐτυφεκίσθη ὑπὸ τῶν περιπολούντων καὶ ἀναμενόντων διδασκάλων τοῦ οἰκοτροφείου. Ὁ δυστυχῆς ἔπεσεν ἄπνους βληθεὶς εἰς τὸ στήθος καὶ γενόμενος τὸ πρῶτον θῆμα τῆς μελετωμένης θηριώδους ἐκδικήσεως. Ἄνευ δὲ δικαστικῆς ἀνακρίσεως καὶ ἐξακριβώσεως τοῦ αἰτίου τοῦ φόνου του, ἀφέθη ἐν μέσῃ ὁδῷ καὶ μεθ' ἱκανὴν ὥραν μετεφέρθη ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἔνθα μετ' ὀλίγον ἐξέπνευσεν. Ὁ Νομάρχης Χατζῆ Ἀδῆλ ἅμα τῇ ἀφίξει του εἰς Ἀδριανούπολιν διέταξε τηλεγραφικῶς τῷ ὑποδιοικητῇ ἵνα δι' ἀποστολῆς χωροφυλάκων καὶ λοιπῶν τούρκων ἀνά τὰ περίεξ δάση ἐνεργήσῃ παντὶ σθένει τὴν σύλληψιν τῶν πραξικοπιῶν, εἰς τοὺς κατορθώσαντας δὲ τοῦτο προσέφερεν ἀμοιβὴν 600-λίρων τὸ αὐτὸ δὲ διετάχθη καὶ ὁ ὑποδιοικητῆς Βιζύης καὶ ἀμείσως ἔνοπλοι περιπολτοὶ ἐκ τῶν χωροφυλάκων, Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ λοιπῶν τούρκων διεσπάρησαν ἀνά τὰ δάση ἐξ ἀμφοτέρων τῶν ὑποδιοικήσεων.

Οἱ κακοῦργοι πραξικοπιῶται ἐνεφανίσθησαν τὴν ἐπομένην τοῦ ἀπαισίου κινήματος τῶν εἰς μάνδραν τινα παρὰ τῷ χωρίῳ Τρουλιῶ, ἔνθεν ἔλαβον δύο ἄρνια καὶ ἄλευρον· ἦσαν δὲ κατὰ τὴν μαοτυρίαν τῶν εἰδοποιησάντων ἀμέσως τῇ χωροφυλακῇ ποιμένων 4 ἔνοπλοι βούλγαροι. Τὴν τρίτην δὲ ἡμέραν ἐνεφανίσθησαν οἱ αὐτοὶ παρὰ τῷ ὑποστατικῷ Πολυχρονόγλου, ἔνθο ἔσφαξαν μόσχον, ὃν παραλαβόντες ἀνεχώρησαν, διελθόντες ἐκ τῶν πλησίον συνόρων εἰς Βουλγαρίαν. Αἱ δὲ περιπολτοὶ περιφερόμενοι ἐπὶ δυο ἡμέραι

καὶ μὴ δυνηθεῖσαι νὰ ἀνεύρωσιν αὐτοὺς ἔνεκα τῆς οὐχὶ συστηματικῆς καταδιώξεως καὶ ἀνικανότητός των, ἀπέδωκαν τὴν ἐνοχὴν εἰς τοὺς ὁμογενεῖς, πιστοποιοῦσαι ὅτι οἱ συμμοριῖται ἀπετελοῦντο ἐκ τῶν ὁμογενῶν Σαμμακοβίου καὶ τῶν πέριξ χωρίων καὶ ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῶν περιπολιῶν κατέφυγον εἰς τὰς οἰκίας των.

Μετὰ τὴν ἐκθεσιν ταύτην τῶν περιπολιῶν ὁ Χαμητὴ τὰ μένεα πνέον συνεσκέφθη μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς ὁμόφρονός του Κασήμ περὶ τοῦ πρακτέου. Ἀπεφασίσθη δὲ ἡ ἄμεσος μεταφορὰ, διὰ χωροφυλάκων ἀπάντων τῶν ἐν ὑπαίθρῳ διαμενόντων ποιμένων, βοσκῶν ὡς καὶ τῶν μυλωνῶν ἀπὸ 12ετοῦς νεανίου μέχρι 70ετοῦς γέροντος ἐκ τοῦ Σαμμακοβίου καὶ Τρουλιάς. Τούτους περιορίσαντες ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ διοικητηρίου ἤρξαντο αὐστηρῶν ἀνακρίσεων διὰ μαστιγώσεων τοῖς ποσὶ καὶ σκληρῶν βασάνων ὑπὸ τοῦ ἀπηντοῦς Κασήμ, ἐπιβάλλων αὐτοῖς ὁμολογίαν ἐνοχῆς τῶν προϋχόντων ἀδίκου, βία.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν λαβὼν ἐν ἀνακρίσει τοὺς ἀπλοὺς καὶ ἀηλίκους παῖδας τῶν ποιμένων κατέπειθεν αὐτοὺς ὑποσχόμενος καὶ δεικνύων αὐτοῖς ἄφθονα χρήματα, ἀπερ' θὰ ἔδιδεν, ἂν ὁμολόγουν ὅτι οἱ κάτοχοι τῶν ποιμνίων, προϋχοντες ὁμογενεῖς, ἀπέστελλον δι' αὐτῶν τοῖς ἐμφανιζομένοις ἐν τοῖς ποιμνίοις λησταῖς ἄρτον καὶ ἄλλα ἀναγκαιοῦντα καὶ ὅτι συνενοοῦντο μετ' αὐτῶν εἰς ὀριζόμενα μέρη· ταῦτα δὲ διὰ τῶν ἀπατηλῶν ὑποσχέσεων του καὶ ἀπειλῶν κατέπειθεν ἴνα ἐκθέτωσι καὶ τῷ ὑποδιοικητῇ Χαμητῇ.

Ὅστω παρουσιάσας εὐήθη τινὰ ποιμένα 14ετῆ ἐκ Τρουλιάς ἐξέθεσε τῷ ὑποδιοικητῇ τὰς ψευδεῖς καὶ πλαστὰς ἐρημείας τοῦ Κασήμ, δι' ὧν ἐνοχοποιεῖ ἀσυναισθῆτως ἅπαντας τοὺς προϋχοντας Τρουλιάς ὡς καὶ τινὰς ἐκ Σαμμακοβίου. Ἀμέσως δὲ διετάχθησαν τηλεφωνικῶς οἱ ἐν Τρουλιᾷ χωροφύλακες ὅπως ἐφ' ὄπλου λόγχης φέρουσιν αὐτούς, οὓς ἐλθόντας ἐφυλάκισεν, ἤρξατο δὲ προσκαλῶν καὶ φυλακίζων καὶ τοὺς προϋχοντας Σαμμακοβίου.

Τὴν πρώτην λύσσαν τῆς ἐκδικήσεώς του ἐξέβρωσεν ὁ Νέρων Χαμητῇ, ὡς ἀνθρωπόμορφος τίγρις γενόμενος εἰς τὸν δυστυχή Κ. Ν. Δουκίδην ἐκ τῶν ἐκ Τρουλιάς ἀδίκως καὶ ψευδῶς διὰ τοῦ Κασήμ προδοθέντων ὡς ἐνόχων. Ἀρξάμενος δὲ ἀπηντῶς τῆς συνήθους αὐτῷ μαστιγώσεως, ἰδίαις χερσίν, ἐντὸς τῆς αἰθούσης τοῦ διοικητηρίου ἐπὶ ὥραν περίπου, μὲν τὰ τοσαύτης ὀρμῆς, ὥστε ἀφθονον αἶμα νὰ ρέῃ ἐκ τῶν ἐξοιδότων καὶ διασπάντων ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀφήκεν ἡμιθανῆ καὶ ἄφωνον, ἀφῆδ' κατηνάγκασε νὰ μαρτυρήσῃ ἐνοχὴν, ἔαυτοῦ τε καὶ προϋχόντων τινῶν ἐκ Σαμμακοβίου ψευδῶς. Ἀκολούθως διέταξε καὶ παρέσυρον αὐτόν, μὴ δυνάμενον νὰ ὀρθοποδήσῃ εἰς τὸ παραπλεύρως δωμάτιον τοῦ γραμματέως· ἐπειδὴ δὲ ἐξηκολούθει ἡ αἰμορροή, προσεκλήθη ὁ ὁμογενὴς στρατιώτης φαρμακοποιὸς κ. Κ. Εὐκλείδης ὅπως θεραπεύσῃ αὐτήν· ἐξαγαγὼν δὲ τὰς περικνημίδας ἐκ τῶν ποδῶν του, εἶδε μετὰ συγκινήσεως καὶ δακτύλους τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἀποσπασθέντας καὶ ἐξαχθέντας μετὰ τῶν περικνημίδων ἐκ τῶν σφοδρῶν καὶ ἀναριθμῶν μαστιγώσεων. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἡ θεραπεία τῆς αἰμορροῆς ἦτο ἀδύνατος τῇ προτάσει τοῦ φαρμακοποιοῦ διέταξε καὶ

μετέφερον αὐτὸν ἐν συγγενεῖ οἰκίᾳ, ἔνθα τυχὼν τῶν ἀπαιτουμένων περιθάψεων ἐσώθη ἐκ βεβαίου θανάτου πρὸς ἐπιφυλασσόμενα αὐτῷ δεινότερα μαρτύρια.

Μετ' ὀλίγων ἀνάπαυσιν ἡ αἰμοβόρος τίγρις ἤρξατο τῆς αὐτῆς ἀπηνούσας μαστιγώσεως, πρὸς κορεσμὸν τῆς λύσεως τῆς ἐκδικήσεως, τῷ ἐκ τῶν ἐγκρίτων Σαμμακοβίου Κ. Ν. Κύρκου μέχρι κοπώσεως αὐτοῦ οὐχὶ ὅμως καὶ κορεσμοῦ τῆς λύσεως του· ἀφήσας δὲ καὶ αὐτὸν ἐν οἰκτρῷ καταστάσει καὶ σχεδὸν ἀναίσθητον καὶ παραμεμορφωμένον ἐκ τῶν δεινῶν μαστιγώσεων ἀπέβαλλε διὰ τῶν χωροφυλάκων, τῆς αἰθούσης τοῦ διοικητηρίου καὶ ἀφῆκε κυλιόμενον καὶ οἰμώζοντα ἔξω τῆς αἰθούσης τοῦ διοικητηρίου.

Καὶ ταῦτα μὲν διεδραματίζοντο ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ διοικητηρίου, κάτωθεν τῆς ὁποίας εἰς ἕτερον πάτωμα εὕρισκτο ἡ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς, ἔνθα ἕτερος τύραννος ὁ Κασίμη μὲ τὴν αὐτὴν καὶ ἔτι χείρονα βραβρότητα καὶ ἀτήνεια ἐμαστίγουν ἄδίκως τοὺς δυστυχεῖς ποιμένας, βοσκοὺς καὶ μυλωθροὺς, ἀναγκάζων διὰ διακοπῆς καὶ ἐπαναλήψεως τῆς ἀπηνούσας μαστιγώσεως, ἵνα ὁμολογῶσι ψευδῶς ἐνοχᾶς προυκνίων ἐπὶ ὑποθάψει ληστῶν καὶ ὑπάρξει μυστικῶν κομιτάτων, ἃς ἐκθέτων, ὡς αὐτῷ ἔδοκει, προσέφερε τῷ Χαμιῇ, ἐξάλλω γενομένῳ ἐπὶ ταῖς σοβαραῖς ἀνακαλύψεσι, μὴ δίδοναι οὐδεμίαν προσοχὴν εἰς τὰς καταναγκαστικὰς ψευδεῖς ὁμολογίας καὶ εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Κασίμη πλαστότητα τῶν ἐκτεθειμένων. Οὕτω τὸ διοικητήριον ἀντήχει ἐκ τῶν ἀγρίων φωνῶν καὶ οἰμωγῶν τῶν ἀνηλεῶς μαστιγούμενων, πᾶς δὲ εἰσερχόμενος ἐν αὐτῷ καταλαμβάνετο ὑπὸ φρικῆς, θεωρῶν τοὺς ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ τῆς εἰσόδου μέχρι τῆς αἰθούσης τοῦ Διοικητηρίου παρατεταγμένους λογοφόρους χωροφύλακας, φυλάσσοντας τοὺς τῆδε ἀκαεῖσε κυλιόμενους χαμαί, οἰμώζοντας ἐκ τῶν σφοδρῶν πόνων καὶ μὴ δυναμένους νὰ ὀρθοποδήσωσιν ἐκ τῶν ἀπείρων μαστιγώσεων, ἐνόχους δῆθεν ὁμογενεῖς προύχοντας, πτωχοὺς, γέροντας καὶ παῖδια.

Ἡ ἀγωνιώδης αὕτη κατάστασις διήρκεισεν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, καθ' ἃς ἅπαντες οἱ ὁμογενεῖς εὕρισκοντο ἐν διηνεκεῖ ἀγωνία καὶ τρόμος, ἀναμένοντες τὴν πρόσκλησιν ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων καὶ τὴν ὑπόστασιν τῶν δεινῶν μαρτυρίων ἐκ μικρᾶς ἀφορμῆς. Τοιαύτας βραβρότητας καὶ τοσαῦτα μαρτύρια οὐδέποτε ἐνέγραψεν ἡ ἱστορία ἄπ' ἀρχῆς τῆς τουρκοκρατίας τοσοῦτον δὲ τὸ μῖσος καὶ ἡ ἀπέχθεια τῶν Νεοτούρκων πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς, ὥστε ἔξ ἀνυποστάτου ὑπονομίας τοιαῦτα ἀπηνῆ καὶ ἀνοίκεια τῇ ἀνθρωπότητι μέτρα νὰ ἐφορμώσωσι καὶ πρὸ πάντων πρὸς κάλυψιν τῆς εὐθύνης των, μὴ δυνηθέντων νὰ συλλάβωσιν ἢ νὰ ἀνακαλύψωσι τοὺς ὀλίγους βουλγάρους πραξικοπίας κατ' ἀπαίτησιν τοῦ Νομάρχου· μάλιστα δὲ ὁ κακοῦργος Κασίμη μὴ παρηδεχόμενος ὑπαρξὴν ληστῶν βουλγάρων ἐν τῇ ὑπ' αὐτὸν περιοφερεῖα καὶ προηγούμενος πάντα ἀγγέλοντα ἐμφάνισιν ληστῶν βουλγάρων, ἐμαστίγουν ἀνηλεῶς ὡς ψευδόμενον καὶ κατηνάγκαζε νὰ ὁμολογῇ φυγοστράτους ἢ ὁμογενεῖς τοιούτους· καὶ τὸ πραξικόπημα δὲ τοῦτο ἐτεχνάσθη ἵνα ἀποδώσῃ εἰς κοινὴν δῆθεν τῶν ὁμογενῶν συνεννόησιν πρὸς ἀποφυγὴν εὐθύνης.

9. Πλαστή ἑνοχοποιήσεις τῶν ὁμογενῶν ἐν γένει, διαταγή πρὸς ἔξωτιν αὐτῶν, ἀποστολὴ Κομιτατζίδων ἐκ Κων)πόλεως, κατακράτησις τῶν περιουσιῶν, ἔξωτις τῶν χωρίων Τρουλιᾶς καὶ Ἀγ. Στεφάνου, διαταξεις ἐν Σαμμακοβίῳ.

Μετὰ τετροήμερον, ὡς ἐλέχθη, τυραννίαν τῶν ὁμογενῶν καὶ βασιάνους πρὸς καθυποβλήν ἀναγκαστικῶν πλουσιῶν ἐκθέσεων καὶ μαρτυριῶν, ὁ ὑποδιοικητὴς Χαμιτὴ ἐτηροφόρησε τῶν ἐν Κων)πόλει ἀφιχθέντα Νομίρχη Χατζῆ Ἀγγὴλ τὴν ἀνακύλιψιν τῶν ἐνόχων καὶ δρατιῶν τοῦ κατ' αὐτοῦ κινήματος, ἀποδίδων αὐτῇ, συνωδᾶ τῶν, δι' ἐπιβλητικῶν βιοβίον μέσων, ἀνωποστῶν μαρτυριῶν, εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς ὁμογενεῖς Σαμμακοβίου καὶ τῶν πῆριξ χωρίων, δηλώσας συγχρόνως, κατεφινεσίαν καὶ καχυποψίαν αὐτοῦ, ὑπαρξιν δῆθεν μυστικοῦ κοιτιτοῦ πρὸς ἐτανιστικῆς προθέσεις, δι' οὗ ἑνοχοποιεῖ ἐν ταῦτῳ καὶ ἀπίστα, τὴς ἐν θρησκ. ἐνατολειφθέσας ὁμογενεῖς κοινότητας, ὡς ἐνημέρους καὶ μετόχους αὐτοῦ. Ταῦτα ἐσεχνάσθη ὁ κακούργος ὑποδιοικητὴς μετὰ τοῦ ὁμοφρονούντος αὐτῷ Κιισήμ, ἀφ' ἐνός μὲν ἵνα μὴ φανῆ ἡ ἀνικιότης αὐτῶν, ὡς ἐλέχθη, εἰς τὴν σύλληψιν τῶν πραξικοπιῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ πρὸς τελείαν ἐξόντωσιν τῶν ὁμογενῶν συνωδᾶ τῷ προγράμματι τῶν Νεοτουρκῶν.

Ὁ Νομίρχης ἐνήμερος γενόμενος τῶν πλαστῶν ἐκθέσεων τοῦ πιστοῦ αὐτῷ ὑποδιοικητοῦ Χαμιτὴ συνεννοήθη ἀμέσως μετὰ τῶν ὑπουργῶν τοῦ ἐνωτικοῦ Κόμματός των, οἵτινες, χωρὶς νὰ προτείνωσιν ἀποτολήν ἐπιτροπῆς τινὸς πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐξικριβῶσιν τῆς ἀληθείας, δίδοντες πλήρη πίστιν εἰς τὰς ψευδεῖς ἐκθέσεις ἐνός ὑποδιοικητοῦ, ἀπεφίπταν τὸν ἐκπᾶντριπλὸν τῶν ὁμογενῶν τοῦ τε Σαμμακοβίου καὶ τῶν πῆριξ, ὡς καὶ τῶν ἐναπομεινάντων λοιπῶν κοινότητων καὶ μεταφορῶν αὐτῶν εἰς Ἀνατολικῆς ἐπαρχίας τῆς Μ. Ἀσίας πρὸς ἐξόντωσιν ἐκ πείνης καὶ κακουχίας συνωδᾶ τῷ νέφῳ περὶ μεταθέσεως τῶν κατοίκων Νόμῳ τῆς 2ῆς Μαΐου 1914.

Τοῦτο ἐγνώσθη τῷ ὑποδιοικητῇ Χαμιτῇ τὴν ὀγδύην ἡμέραν τοῦ πραξικοπήματος ὑπὸ τοῦ Νομίρχου, συγχρόνως δὲ καὶ ὅτι ἀπεστῆλλοντο καὶ ἑκατὸν αἰμοβόροι κομιτατζῆδες, οὓς ἐμισθοδότει τὸ Νεοτουρκικὸν Κομιτάτον, συλλέγων ἐκ τῶν μᾶλλον ἀπηνῶν κακούργων μεταναστῶν ἐκ Μακεδονίας καὶ Ἀλβανίας, ἐχρησιμοποιοῦσι δὲ αὐτοὺς εἰς δολοφονίας τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτῷ καὶ εἰς διωγμοὺς τῶν ὁμογενῶν χωρίων καὶ φρόνους. Προσέτι δὲ διετάχθη καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς Ἀδριανουπόλεως, εἰς ὃν ἐδόθησαν αἱ δέουσαι διαταγαὶ καὶ ἡ πληροεξουσιοτήτης τῆς ἀπελάσεως τῶν ὁμογενῶν χωρίων, ἵνα ἔλθῃ εἰς Σαμμακοβίον. Τοῦτον ἀφιχθέντα, ὑπεδέχθη ὁ Χαμιτὴ καὶ ἐπιστοποίησε διὰ τῶν πλαστῶν καταθέσεων τὰς ἑνοχὰς τῶν ὁμογενῶν. Ἀφίκοντο δὲ προσέτι καὶ οἱ ἑκατὸν ἔνοπλοι κομιτατζῆδες, οἵτινες περιφερόμενοι ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μετὰ τὴν μακρὰν κόμην καὶ ἀγρίαν καὶ κακόμορφον ὄψιν των εἰς τρόμον καὶ φόβον ἐνέβαλον τὰς ἀνευ σχεδὸν ἀνδρῶν οἰκογενείας τῶν ὁμογενῶν, συσπειρωμένας ἀνὰ τέσσαρας καὶ πέντε οἰκογενείας ἐν μιᾷ οἰκίᾳ ἐκ τοῦ τρόμου.

Διετάχθησαν δὲ προσέτι οἱ ὑποδιοικηταὶ τῶν πῆριξ ὑποδιοικήσεων ἵνα

ἰκανὸν ἀριθμὸν βωδαμυξῶν ἀποστείλωσι εἰς τὰ ὑπὸ ὁμογενῶν κατοικούμενα χωρία πρὸς μεταφορὰν τῶν κατοίκων, ἐξ ὧν, περὶ τὰς 800 ἄμαξας ἀπέστειλαν εἰς Σαμμακοβίον. Μῆρος τῶν ἄμαξῶν τούτων μετὰ τινων κομηταζίδων καὶ ἀνὰ ἐνὸς ὑπαλλήλου ἐπὶ τοῦ διαγμοῦ ἐστάλησαν τὴν ἐπομένην τῆς ἑλευσώως των εἰς τὰ χωρία Τρουλιᾶ καὶ Ἀγ. Στέφανον. Συγχρόνως δὲ ἤρξαντο τῆς ἐκ τῶν δασῶν συναθροίσεως τῶν ποιμνίων, ἀγγελῶν, χοίρων καὶ λοιπῶν ζῴων, ὡς καὶ ἐκ τῶν οἰκιῶν, τὰ ὅποια ἀπέστειλον εἰς Σαμμακοβίον. Ἀκολούθως ἐπέβαλον τὴν μεταφορὰν τῶν οἰκιακῶν ἐπίπλων καὶ ἀποσκευῶν εἰς τὰς ἐκκλησίας, ὡς καὶ τῶν σιτηρῶν, ἀποτρέποντες τὴν πώλησιν. Ἐπετρόπη δὲ μόνον ἢ μετ' ἑαυτῶν παραλαβὴ ἀπλεῦ τινὸς σκεπάσματος καὶ τεσσάρων ἡμερῶν τρῶφιμα.

Εἰς Τρουλιᾶν ἐπορεύθη αὐτοπροσώπως ὁ τύραννος Χαμητῆ, ὅστις τὰ μένεα πνέων καὶ ἐκφοβίσας τοὺς κατοίκους διὰ ξυλοκοπημάτων ἐκ παραμικρᾶς ἀφορμῆς, ἠνάγκασεν αὐτοὺς ἵνα μεταφέρωσιν ἐν βροχερᾷ ἡμέρᾳ τὰ πάντα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πολλοὶ δὲ ἐκ φόβου οὔτε τὰ τιμασθῆ αὐτῶν κοσμηματα οὔτε διὰ στέπην ἐπιπλόν τι ἐκράτησαν. Τὸ ἐσπέρος δὲ διέταξεν ἵνα ἐξέλθωσιν ἅπαντες τῶν οἰκιῶν των καὶ ἐν ραγδαίᾳ βροχῇ διανυκτερεύωσιν ἐν ὑπαίθρῳ. Τὴν δὲ πρωΐαν ἐδόθη ἀνὰ δύο καὶ τρεῖς οἰκογενεῖας μία ἄμαξα μὲ τεσσάρων λιρῶν ἀγώγιον προπληρωτέον παρ' αὐτῶν καὶ ἀπεστέλλοντο εἰς ἄγνωστον διεύθυνσιν τῇ συναδίᾳ χωροφυλάκων.

Οἰκογένειαι, ὧν οἱ σύζυγοι ἢ τὰ τέκνα εἰργάζοντο ἐν τοῖς ὁδοῖς, ὡς στρατιῶται, γονεῖς γεγηρακότες, ὧν τὰ τέκνα ἐπολέμουν εἰς Τσιανακαλὲ φονεύόμενα ἢ μένοντα ἀνάπηρα, κατακρατουμένων τῶν περιουσιῶν, ἀπεστέλλοντο εἰς ἔξοριαν ἄνευ αἰτίας, γυμνοὶ καὶ ἔλεηνοὶ ἵνα ἀποθάνωσιν ἐκ πείνης καὶ τοῦ ψυχους! Ὅποια ἀπανθρωπότης, ὅποια βαρβαρότης! ὅποια ἄνομος Κυβέρνησις ἀνεχομένη τοιαῦτα ἐν κ'. αἰῶνι.

Τὴν ἐπομένην τῆς ἀπελάσεως τοῦ χωρίου Τρουλιᾶς διήλθον ἐκ Σαμμακοβίου καὶ οἱ ἀπελαθέντες κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἀγ. Στεφάνου ἐν ἔλεεινῇ καὶ οἰκτροτάτῃ θέσει, ἐξ ὧν ἐκράτησε τὸν ἱερεῖα καὶ τινες τῶν προυχόντων, ὡς καὶ ἐκ Τρουλιᾶς, ἐπιφυλασσομένους διὰ μείζονα μαρτύρια. Ἐπανελθὼν δὲ ἐν Σαμμακοβίῳ ὁ Νέρων τύραννος, διέταξε τὸν ὑπὸ τῶν εὐπορούντων ἀπότσι· τοῦ ὑπολοίπου τῆς 800 λίρου συνδρομῆς τοῦ κτιζομένου διοικητηρίου, ἀκολούθως δὲ τὴν παράδοσιν τῶν καταστημάτων μετὰ τῶν ἐν αὐτοῖς ἐμπορευμάτων τῷ ἀστυνομικῷ ὑπαλλήλῳ Ἀχμέτ, χωρὶς νὰ ἐπιτρέπηται τοῖς ἰδιοκτῆταις νὰ λάβωσιν ἐφ' ὀδὸν τι κατ' ὀδόν.

Ἐπομένως ἐπέβαλε καὶ τὴν ὑπὸ τῶν κατοίκων μεταφορὰν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν ἐπίπλων σκευῶν καὶ σιτηρῶν ἀπαγορεύσας πᾶσαν πώλησιν τοῖς ὑπαλλήλοις ἢ ἄλλῳ τινι, πᾶς δὲ ἀγοραστῆς καὶ παρομικροῦ τινος πράγματος προδιδόμενος διὰ τῶν ὀργάνων τοῦ ἀπεστέλετο εἰς τὸ στρατοδικεῖον 40)ἐκκλησιῶν. Διέταξε δὲ διὰ κήρυκος ἵνα ἕκαστος παραλάβῃ μίαν στρωμνὴν μόνον μετὰ τῶν ἐνδυμασιῶν καὶ τεσσάρων ἡμερῶν τρῶφιμα, τὰ δὲ λοιπὰ μεταφέρῃ εἰς ἀποθήκας. Ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐξηκολούθησεν ἡ μεταφορὰ τῶν ἐπίπλων, τὴν τρίτην δὲ διέταξεν ἵνα ἕκαστη οἰκογένεια, αἱ πτωχότεραι δὲ ἀνὰ δύο καὶ τρεῖς οἰκογένειαι, λάβωσιν ἀνὰ μίαν ἄμαξαν μὲ ἀγώ-

γιον τεσσάρων λιρών. Διὰ δὲ τὰς ἀπόρους στρατιωτικὰς οἰκογενεῖας διέταξεν ἵνα διὰ συνδρομῆς τῶν εὐπορωτέρων καὶ τῶν χρημάτων τῆς ἐκκλησίας πληρωθῇ τὸ ἀγώγιον, χορηγουμένης μίσθς ἀμείξης δια 4 καὶ 5 οἰκογενείας.

Ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἣ διέμενον ὁ Μητροπολίτης ὤρισεν πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν χωροφύλακας, οἵτινες νυχθημερὸν ἐφυλάττον, μὴ ἐπιτρέποντες τὴν μεθ' οἴου-δήποτε συγκοινωνίαν, ὡς ἐνόχου καὶ αὐτῶ ἐκλαμπνομένου τῆς φαντασιώδους αὐτῶ ἐπαναστατικῆς προθέσεως τῶν ὁμογενῶν.

Ἡ κατακράτησις τῶν περιουσιῶν τῶν ἐκδιωκομένων ὁμογενῶν χωρὶς νὰ ἐπιτρέληται ἡ παραλαβὴ ἢ πώλησις αὐτῶν, ἢν μέτρον τοῦ ἀπηνοῦς ὑποδιοικητοῦ Χαμητῆ, ἵνα στερουμένων τῶν πάντων ἐν τῇ ξυρία ἐπέληθῃ αὐτοῖς ταχεῖα ἢ ἐξόντωσις ἐκ τῆς πείνης καὶ ἀνεχίας. Ἐνῶ ἐν ταῖς ὑποδιοικήσει Βιζύης καὶ 40) ἐκκλησιῶν εἰς τὰ ἐκδιωκόμενα ταυτοχρόνως χωρία ἐπετροπάτη εἰς αὐτὰ νὰ παραλάβωσιν ὅσα ἰδύναντο ἐκ τῶν ἐπίπλων των ἢ καὶ ἅπαντα, προσέτι δὲ νὰ μισθώσῃ ἐκάστη οἰκογένεια δύο καὶ περισσοτέρας ἀμάξας, ὧν τὸ ἀγώγιον ὠρίσθη εἰς μίαν μόνον λίραν Τουρκίας.

10. Ἐξῶσις κατοίκων Σαμμακοβίου, Σκοποῦ, Σκεπαστοῦ καὶ Σοφιδῶν, κράτησις καὶ ἀπόλυσις τοῦ Μητροπολίτου, ἀπόλυσις τῶν ἐν φυλακῇ καὶ κράτησις τῶν δῆθεν ἐνόχων.

Ἀνέτειλε τέλος ἡ ὑπὸ τῆς αἰμοχαροῦς τύρφως, τοῦ Νέρονος, τοῦ τυράνου ὑποδιοικητοῦ ἀναμενεμένη ἀποφραῦς ἐκινή ἡμέρη τῆς Παρασκευῆς τῆς 4 Σεπτεβρίου 1915, καθ' ἣν, ὡς μὴ ὤφριεν, ἐγένετο ἡ ἔξωσις τῶν κατοίκων Σαμμακοβίου, ἧτις ἄλητος θὰ παραμείνῃ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκάστου.

Οἱ ἀτοικοὶ Σαμμακοβίου προετοιμασθέντες εἰς τούτο, ὡς εἴρηται, τὸ μὲν ἠὺχαριστοῦντο διότι ἀτηλλάσσοντο τῶν σκληρῶν βασάνων τοῦ κακούργου Χαμητῆ, τὸ δὲ ἐν ἀγωνίᾳ διέμενον, ἀγνοοῦντες τὸ μέρος τῆς μεταφορᾶς καὶ τὰ ἀναμενόμενα αὐτοῖς δεινὰ ἐπακόλουθα τοῦ ἐκπατρισμοῦ ἐκ τῆς πείνης καὶ κακουχίας, ἐγκαταλίποντες τὰς προμηθείας τοῦ χειμῶνος καὶ τὰς κινητὰς καὶ ἀκινήτους αὐτῶν περιουσίας. Μεγαλειτέραν ὁμως λύπην καὶ ὀδύνην κατελάμβανε τὰς οὐχὶ ὀλίγας οἰκογενείας, ὧν οἱ πατέρες, ἀδελφοί, τέκνα καὶ προστάται διέμενον ἐγκλειστοὶ εἰς τὰς φυλακάς, ὡς ἔνοχοι, ὑφιστάμενοι τσαῦτα μαρτύρια καὶ ἀγνοοῦντες τὴν τύχην των. Περὶ τὴν 1η ὥραν τῆς πρωίας τουρκιστὶ τῆς Παρασκευῆς ἐκοινοποιήθη διὰ κήρυκος, ἵνα ἐντὸς μιᾶς ὥρας ἅπασαι οἱ ἀμάξαι ὧσιν ἔτοιμαὶ πρὸς ἀναχώρησιν, τὸ αὐτὸ δὲ ἐκηρύχθη καὶ μετὰ ἡμίσειαν ὥραν καὶ τέλος πρὸ τὰς δύο ἐδόθη ἡ διαταγὴ τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ ἡ θλιβερωτάτη αὕτη καὶ οὐκροτάτη σκηνὴ τῆς ἐξώσεως ὀλοκλήρου Κομοπόλεως ἐκ 4,000 ἀτόμων, γερόντων καὶ γραιῶν κλαιόντων τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν, εἰς ἣν ἐπὶ τσαῦτα ἔτη ἀνεπαύοντο ἔστιαν, τὴν ἀνάπαισιν καὶ ἡσυχίαν των καὶ οὐκτειρόντων ἑαυτοὺς ἐπὶ τῷ μακρῷ βίῳ ἵνα καὶ τοῦ ἐκπατρισμοῦ τύχωσι· γυναικῶν λεχῶν κοιταζομένων ἐν ταῖς ἀμάξαις καὶ περιθάλπομένων ὑπὸ τῶν δακρυροσούντων οἰκείων των, στερουμένων δὲ τῶν ἀναγκαιούντων πρὸς περιθάλψιν αὐτῶν

καὶ πρὸ πίντων τῆς ἡσυχίας, ἀσθενῶν ψυχόρραγούντων καὶ ἀποβιούντων καθ' ὁδόν, κορασίων καὶ παιδίων πλουσίων τε καὶ πτωχῶν ἀνυποδίτων ἢ καὶ πέδιλα (τσαρούχια) τοῖς ποσὶ φερόντων, παρακολουθούντων πεζῇ τὰς ἀμάξας, μὴ ἔχουσας χώρον ὅπως κάθονται, ἀπάντων ἐν γένει μὲ δακρυβρέκτους ὀφθαλμούς, ἀγνοούντων τὸ μέρος τῆς μεταφορᾶς καὶ τὴν ἀναμένοσαν αὐτοὺς τύχην.

Ἐντὸς δὲ τῆς Κωμοπόλεως ἔβλεπέ τις αὐτὴν ἐν ἡρεμίᾳ, τῶν θυρῶν τῶν οἰκιῶν ἀνοικτιῶν, τοὺς δὲ τούρκους πλήρεις χαρᾶς ἐκ τοῦ ἀτυχήματος τοῦτου τῶν ὀιογενῶν καὶ σχέδια ποιούντας πρὸς διαρπαγὴν τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις ἐγκαταλειφθέντων περιουσιῶν.

Τὰς ἀμάξας συνώδευσαν τῇ διαταγῇ τοῦ ὑποδιοικητοῦ χωροφύλακες, ἀποσταλέντας ἐκ τῶν περίεξ ὑποδιοικήσεων ἱκανοὶ ὑπὸ τὸν λοχαγὸν Ναῖλ ἐφένδην, μὲ αὐστηρὰν διαταγὴν ὅπως ἐπιτηρῇ αὐστηρῶς νυκθήμερον κατὰ παντός ἐκτρόπου καὶ ἀτιμωτικοῦ ἔργου, ὅπερ καὶ ἐγένετο, τὸ μόνον καλὸν τοῦ κακούργου ὑποδιοικητοῦ ἔργον.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς Ἀδριανουπόλεως ἀνεχώρησεν αὐθημερὸν εἰς Σκοπὸν ὅπως ἐκτελέσῃ καὶ ἐκεῖ τὸ ἀπαίσιον ἔργον τοῦ διωγμοῦ ἕνεκα τῆς συμμετοχῆς δῆθεν καὶ αὐτῶν τοῦ φαντασιώδους ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου, κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Χαμητῆ, πρὸ πάντων ὅμως δι' ἀργυρολικούς σκοποὺς διὸ καὶ ἅμα τῇ ἀφίξει αὐτοῦ διέταξε τὴν συλλογὴν ἐράνων ἐκ 50 καὶ 60 λιρῶν ἐκ τῆς εὐπορούσης τάξεως πρὸς πληρωμὴν δῆθεν ἀγωγίαν διὰ τὰς ἀπόρους καὶ στρατιωτικὰς οἰκογενείας, συλλέξας ὅμως περὶ τὰς 3,000 λίρας οὐδὲν ἔδωκε διὰ τὸν ἄνω σκοπὸν.

Ἐν Σκεπατῶν δὲ ὠρισθῆ ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς (40) ἐκκλησιῶν Φεχμῆ, ὅστις ἡπιώτερον ἐφῆρθη, οὐδένα παραδώσας εἰς φόνον καὶ ἀφήσας ἕκαστον ἐλευθέρον νὰ λάβῃ ἅπαντα τὰ ἔπιπλα αὐτοῦ, ὡς καὶ ἐν Σοφίδαϊς, ἐνθα ἀφίχθη ὁ ὑποδιοικητῆς Βιζύης, ὅστις, ἀντιθέτως τῷ Χαμητῆ, λίαν προσηνεῖς τρόπους τοῖς κατοίκοις ὑπέδειξεν.

Οἱ δὲ Κομιτατζήδες ἀνεχώρησαν ἐπίσης εἰς Σκοπὸν, ἐκράτησε δὲ ὁ ὑποδιοικητῆς περὶ τοὺς 3) μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν Ζιᾶ αἰμοβόρου κακούργου ἐκ Μακεδονίας, ὅστις ὢν καταδικασμένος ἔκτισε εἰς 15ετῆ εἰρκτὴν ἔδραπέτευσε κατὰ τὸν βαλκανικὸν πόλεμον καὶ ἐβλῶν εἰς Κων)πολιν κατετάχθη εἰς τὸ ἐθελοντικὸν τάγμα τῶν κομιτατζήδων.

Γὰν Μητροπολίτην Βιζύης ἐν Σαμμακοβίῳ διαμένοντα διέταξε μὲν νὰ ἀναχωρήσῃ μετὰ τῶν κατοίκων, μόλις ὅμως ἐξῆλθε τῆς Κωμοπόλεως παρέλαβεν αὐτὸν μόνον διὰ χωροφυλάκων, ὡς καὶ τινες ἄλλους τῶν κατοίκων, οὓς καὶ ἐφυλάκισε· τὸν δὲ Μητροπολίτην περιώρισεν ἐν τῇ οἰκίᾳ του μόνον. Σχέδια δὲ κακόβουλα περὶ φόνου αὐτοῦ μελετῶν ὁ κακούργος Χαμητῆ, κατόπιν συσκέψεως, γενομένης τηλεφωνικῶς μετὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς, ἐν Σκοπῷ διαμένοντος, μετέβαλε σχέδιον, διατάσας μὴ ἀνεζητεῖτο ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου, διὸ καὶ ἀπέστειλε αὐτὸν πάλιν τὴν ἐπαμύνην ἀσφαλῶς διὰ χωροφυλάκων εἰς Σκοπὸν καὶ ἐκεῖθεν μετὰ τῶν ἐκδιωχθέντων κατοίκων εἰς Ἡράκλειον. Περὶ τοὺς 150 ἐκ τῶν κατοίκων Σαμμακοβίου, Τρουλιᾶς καὶ Ἁγ. Στεφάνου ἐκράτει εἰς τὰς φυλακάς, ὡς ἐνόχους,

εὐρισκομένους ἐν ἀγωνίᾳ περὶ τοῦ διαβουλευομένου αὐτοῖς τέλους καὶ βλέποντας ἐκπατριζομένων τῶν προσφιλῶν αὐτῶν οἰκογενειῶν. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν δὲ τῶν ἀμοξῶν ἀπέλυσε τινὰς ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς διὰ τῶν κοιμηταζήδων εἰς Σκεπαστόν, πλείους τε τυραννισάντων αὐτοῖς καθ' ὁδόν, ἐκεῖ δὲ συνητήθησαν μετὰ τῶν ἐκδιωχθέντων οἰκογενειῶν των.

Ἐκράτησε δὲ περὶ τοὺς 40 ἔκ τῶν προυχόντων ἐκάστου χωρίου, οὓς ἀνέκρινε τελευταίως κατὰ τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς διανυκτερεύσας μέχρι πρωίας ἐν τῷ διοικητηρίῳ καὶ ἐκτελῶν, ὡς ἀπόλυτος μονάρχης, δίκας καὶ ἀποφάσεις εἰς θάνατον, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ καὶ τοῖς ὀργάνοις του Κασῆμ καὶ ἀστυνομικῶ ὑπαλλήλῳ Ἄχμέτ, ἐπὶ τῇ βίᾳ τῶν προδοσιῶν καὶ τῶν πλαστῶν, καὶ βία, ἐκ τῶν ἀπηνῶν μαστιγώσεων, ληφθέντων ψευδῶν ἐκθέσεων.

Μὴ κορεσθεὶς ἐκδικήσεως ὁ ἀπηνῆς Χαμτῆ ἐκ τῶν τοσοῦτων βασάνων καὶ τυραννιῶν καὶ ἐκ τοῦ ἐκπατρισμοῦ τόσον ἀθῶων κατοίκων καὶ ἐκ τῆς κατακρατήσεως τοσαύτης περιουσίας, ὡς ἀνθρωπόμορφος τίγρις, ἠθέλησεν ἵνα καὶ μετ' αὐτῶν αἷμα σβέσῃ τὴν λύσσαν τῆς ἐκδικήσεώς του διὰ τὸν φόνον τοῦ υἱοῦ τοῦ τοσοῦτον προστατεύοντος αὐτὸν Νομίρχου. Διὸ δέκα ὄκτω ἐκ τῶν ἐν ταῖς φυλακαῖς κρατηθέντων προυχόντων ἐνέγραψε διὰ θανατικὴν ποινὴν, τοὺς δὲ λοιποὺς δι' ἀποστολὴν εἰς τὸ στρατοδικεῖον Ἀδριανουπόλεως. Ἴνα δὲ τύχῃσι καὶ οὗτοι καταδίκης ἐν τῷ στρατοδικεῖῳ καὶ δικαιολογηθῇ διὰ τὸν φόνον τῶν κρατηθέντων, συνέταξεν αὐτοβούλως ἐκθεσιν, ἐν ἣ ἔνοχοποιεῖ τοὺς βία ὑπογράφαντας καὶ εἰς τὸ στρατοδικεῖον ἀποσταλέντας, διαλαμβάνων ἐν αὐτῇ τὴν ὑπαρξίν δῆθεν ἐπαναστατικῶν κοιμητῶν, ἐν γνώσει καὶ ἐνοχῇ ὄλων τῶν ὁμογενῶν χωρίων, Κωμοπόλεων καὶ πόλεων καὶ ὑποδεικνύων, ὡς προέδρους τοῦ Κομιτῆτου, πλουσίους τινὰς Ἀρμενίους καὶ ὁμογενεῖς ἐν Ἀδριανουπόλει καὶ Ραιδεστῷ, πάντη ἀγνώστους τοῖς ὑπογράψασιν.

Πρὸς καταναγκαστικὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐν λόγῳ ἐκθέσεως μετέφερεν ἐκ τῆς φυλακῆς τὴν νύκτα τῆς Παρασκευῆς ἐν τῷ ἀμυδρῶς φωτιζομένῳ Διοικητηρίῳ διὰ λογχοφόρων χωροφυλάκων τοὺς διὰ τὸ στρατοδικεῖον δροισθέντας καὶ ἐπέβαλεν αὐτοῖς βία τὴν ὑπογραφὴν ἐν τῇ αὐτοβούλῳ ψευδεὶ ἐκθέσει.

Καὶ κατὰ πρῶτον προσκληθεὶς ὁ τῶος Δήμαρχος, ὁ φιλοξενήσας τὸν Νομάρχον, ὡς ἐλέχθη, Περικλῆς Κιακίδης, ὅστις γνώστης τυγχάνων τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης, καὶ ἀναγνώσας τὰ ἐν τῷ παρουσιασθέντι αὐτῷ ἐγγράφῳ πρὸς ὑπογραφὴν διαλαμβανόμενα ἐν τῷ παρουσιασθέντι αὐτοβούλῳ ἐνοχῆς αὐτῶν τε καὶ τῶν λοιπῶν ἀγνώστων αὐτῷ προσώπων, ἠρνήθη τὴν ὑπογραφὴν. Ὀργισθεὶς τότε ὁ κακοῦργος ὑποδιοικητῆς καὶ ἔξω φρενῶν γενόμενος ἐπὶ τῇ ἀρνήσει αὐτοῦ ταύτῃ, ἤρξατο τὴν μαστιγῶσιν αὐτοῦ τοῖς ποσὶν ἰδίαις χερσὶν ἀνηλεῶς, οἷψας αὐτὸν χαμαὶ διὰ τῶν χωροφυλάκων κρατούντων τοὺς πόδας αὐτοῦ ὑψηλά, ὡς μὴ ὑπακούοντος τῇ θελήσει του, ἔχοντος ἐξουσίαν ζωῆς ἢ θανάτου. Δις δὲ διακόψας τὴν μαστιγῶσιν, ἐξετάζων αὐτὸν ἂν παρεδέχετο τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ἐγγράφου καὶ βλέπων ἐπιμένοντα εἰς τὴν ἄρνησιν, ἐπὶ τοσοῦτον ἐξεμάνη, ὥστε ἐκ

πατώσιν ἕνεκα τῶν ἐξοιδημένων, ἐκ τῶν μαστιγώσεων ποδῶν των, ἐδέροντο ὑπὸ τῶν κομιτατζήδων διὰ μαστιγίων ἀνηλεώς, δίκην κτηνῶν, ἵνα ταχέως βαδίζωσιν. Ἐκβαλόντες δὲ αὐτοὺς τῆς Κομποσίνας ἔδισαν ἀνά δύο καὶ ᾤδήγουν εἰς τὸ δάσος.

Τοὺς διὰ τὸ στρατοδικεῖον ὀρισθέντας ἀφοῦ ἔφερον εἰς τὸ διαταχθῆν μέρος, ἀφήρεσαν παρ' αὐτῶν ὅ,τι ἔφερον εἰς χρῆμα ἢ κόσμημα καὶ ἀφοῦ ἔδειραν καὶ ἐτυράννησαν αὐτοὺς πολυειδῶς ἀνέμενον διαταγὴν πρὸς φόνον αὐτῶν, ἐπειδὴ ὅμως ἐνεφανίσθη χωροφυλάξ καὶ ἔφερεν αὐτοῖς διαταγὴν πρὸς μεταφορὰν αὐτῶν εἰς 40) Ἐκκλησίας καὶ ἐκείθεν εἰς Ἄδριανούπολιν. Οἱ κομιτατζήδες τότε ἠναγκάσθησαν ἵνα ἐπιστρέψωσιν αὐτοῖς τὰ ἀφηρεθέντα καὶ ὀδηγήσωσιν αὐτοὺς εἰς 40) Ἐκκλησίας, παραδοθέντας τῇ ἐκεῖσε χωροφυλακῇ, ἣ ὁποῖα ἐξαπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸ στρατοδικεῖον Ἄδριανουπόλεως, ριφθέντας εἰς τὰς φυλακάς.

Τοὺς δὲ διὰ φόνον ὀρισθέντας ἔφερον εἰς ἀπόστιαιν τινὰ ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα ἐφρονεῖθη ὁ υἱὸς τοῦ Νομάρχου ἐντὸς πυκνοῦ δάσους εἰς μέρος λεγόμενον, Σίρμπου μαντρινιές, ἔνθα ἀφίκετο καὶ ἡ ἀνθρωπόμορφος τίγρις ὁ κοκοῦργος Χαμητῆ ἵνα ἰδιοῖς ὄμμασιν ἴδῃ τὸν φόνον αὐτῶν καὶ ἰδίας χερσὶ κορεσθῆ τὴν λύσσαν τῆς ἐκδικήσεως. Συνωδεῖτο δὲ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς Κασήμ μετὰ τινων χωροφυλάκων καὶ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν Ἐλιάς καὶ Τζαβὲρ κατοίκων Σαμμακοβίου μεταναστευσάντων ἐκ Μακεδονίας καὶ διακρινομένων ἐπὶ μοχθηρία καὶ μισοελληνισμῷ.

Ἀφοῦ δὲ ἐγύμνωσαν αὐτοὺς καὶ ἀφήρεσαν τὸ οὐχὶ μικρὸν ποσὸν χρημάτων, ὅπερ ἕκαστος ἔφερε (1) μὲ σκοτεινὸν ἀπαλλαγῆς δι' αὐτῶν, ἀνάγκης τυχούσης, διέτρησαν αὐτοὺς οἰκτρῶς διὰ ξιφολογῶν καὶ ἐφόνευσαν. Καὶ οὕτω οἱ δύστηνοι μετὰ μυρίων βασάνων ὑπέστησαν τὸ ποικραῖον τέλος ἄνευ ἐνοχῆς τινὸς δὲ μόνην τὴν καχυποψίαν τοῦ ἀπηνοῦς Χαμητῆ, τὸς ψευδεῖς καὶ καταναγκαστικὰς ἐκθέσεις τῶν ἀπηνῶς μαστιγουμένων ὑπὸ τοῦ Κασήμ καὶ τῶν ἀδίκων προδοσιῶν καὶ ἀτομικῶν παθῶν τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου Ἀχμέτ, τῶν πιστῶν ὀργάνων τοῦ Χαμητῆ.

Ἀφοῦ δὲ ἀπεγύμνωσαν αὐτοὺς, ἀφήκαν ἵνα γείνωσι βορὰ τῶν σαρκοφάγων ὀρνέων καὶ ἀρπακτικῶν ζώων πρὸς περισσότερον κόρον ἐκδικήσεως τοῦ Νέρωνος Χαμητῆ.

Δύσμοιροι πατριῶται καὶ συγγενεῖς! ἐν ὑμῖν ἔλαβεν ἡ μοῖρα ἵνα ἀδίκως διὰ τοῦ ἀδάου αἵματος σας κορέσητε τὴν λύσσαν τῆς ἐκδικήσεως τοῦ ἀνθρωπομόρφου τέρατος Χαμητῆ, ὑμεῖς ὑπέστητε τὰ σκληρότερα καὶ ἀπανθρωπότερα μαρτύρια. Ὅποιοι ἡμέραι ἀγωνίας ἄραγε διήλθετε ἐν ταῖς φυλακαῖς, βλέποντες τὴν ἔξωσιν τῶν προσφιλῶν ἡμῶν οἰκογενειῶν καὶ τὴν κατακράτησιν τῶν τόσων περιουσιῶν σας! ὁποῖαν νύκτα ἀγωνίας ὑπέστητε, ἔναπομείναντες μόνου εἰς χεῖρας τοιοῦτου τέρατος! ὁποῖα μάρτύρια ἐδοκίμασατε διὰ τῶν ἀπηνῶν μαστιγώσεων! ὁποῖον ψυχικὸν ἄλγος κατὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν εἰς χεῖρας Κομιτατζήδων, οἵτινες δεσμίους, ὡς ἐσχάτως

1) Καθὰ λέγεται, οἱ πλείστοι ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν ἀνά 100 καὶ 80 λίρας χρυσᾶς.

ἐνόχους, ἔφφρον ὑμᾶς εἰς τὸ μέρος ἔνθα ὑπέστητε τὸν μαρτυρὸν θάνατον, μακρῶν τῶν οἰογενειῶν, μακρῶν τῶν συγγενῶν, φίλων καὶ πατριωτῶν, καὶ κατὰ τὸν αἰδιδόν.

Λέν οὖς ἔψαλαν παπάδες δὲν σᾶς ἀναψαν κηριά
δὲν οὖς ἔθαψαν θαφαδες, δὲν σᾶς ἔκλαψαν παιδιά.

Ἄλλὰ ἐγίναντο βορᾶ τῶν ὄρνεων καὶ ἀγρίων θηρίων τὰ δὲ ἱερὰ ἡμῶν ὁσὰ κυλιόνται ἐν ταῖς δάσεσι καὶ ρωγμαῖς, ὡς μαρτύρια τῆς θηριωδίας καὶ ὠμότητος τῶν βαρβάρων τούρκων. Πλὴν ἔστὲ βέβαιοι ὦ μακαρίαι σκιαί, προσφιλῶν συγγενῶν, φίλων καὶ πατριωτῶν, ὅτι, ἂν σὺν θεῷ ἀξιωθῆ ἡ προσφιλις ἡμῶν πατρίς, ἵνα ὡς ἡ ὄρνις, περιουλλέξη, τὰ ὑπὸ ἱέρακος διασκορπισθέντα νεοσοῖα αὐτῆς, θέλει μεριμνήσῃ ὅπως περιουλλέξη τὰ ὁσὰ ὑμῶν καὶ θέσῃ ἅντὰ ἐν τοῖς τάφοις τῶν πατέρων σας 1) κατ' ἔτος δὲ ἐκτελῆ μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν ὑμῶν καὶ ἀλγίστου μνήμης τῆς ἀνηκούστου θηριωδίας τῶν αἰμοβόρων Τούρκων.

Οἱ ὑποστάντες τὸν μαρτυρικὸν τοῦτον θάνατον ἦσαν οἱ ἑξῆς.

Δημήτριος Παναγιωτακῆς ἀνθρακέμπορος ἐκ τῶν προυχόντων Σαμμακοβίου 50ετῆς τὴν ἡλικίαν, μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς ὑποδιοικήσεως καὶ ἔφορος τῶν Σχολῶν ἐγκαταλιπὼν οἰκογένειαν ἐξ 6 κορασίων καὶ δύο ἀρρένων ἐξ ὧν ὁ μεγαλύτερος διανίει τὰς σπουδὰς του ἐν τῇ ἐν Βεβκίῳ τοῦ Βισπόρου Ἀμερικανικῇ Σχολῇ, ἐν δὲ τῶν κορασίων ἐν τῷ Ζαπεῖῳ (Κων)πόλει.

Κύρκος Ν. Κύρκου 50ετῆς τὴν ἡλικίαν, ἐγκαταλιπὼν σύζυγον μετὰ 5 μικρῶν τέκνων δυὸ ἀρρένων καὶ τριῶν θηλέων.

Περικλῆς Θ. Κιακίδης τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἄγων, δήμαρχος διατελῶν καὶ φιλοξενήσεως τὸν Νομάρχη ἐφρονεῖθη ἔνεκα τοῦ εἰλικρινοῦς καὶ σταθεροῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, ἐξ οὗ ὑπὸ πάντων ἐτιμᾶτο ἀρνηθεὶς τὴν ὑπογραφὴν ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, τῆς αὐτοβούλου πλαστικῆς ἐκθέσεως τοῦ ὑποδιοικητοῦ, ἐν τῇ ἐνοχοποιεῖ ἀδίκους αὐτοῖς τε καὶ ἀγνωστα πρόσωπα, ὑποστὰς πλείστα μαρτύρια ἐγκατέλιπε δὲ σύζυγον μετὰ 4 τέκνων δυὸ ἀρρένων καὶ δύο κορασίων, ἐξ ὧν ὁ εἰς διήνυε τὰς σπουδὰς του ἐν Κων(πόλει) ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Γλωσσῶν.

Δημήτριος Γ. Γιάρτου ἐκ Τρούλιᾶς μὲν καταγόμενος ἐν Σαμμακοβίῳ δὲ συζητηθεὶς ἐγκατέστη καὶ διέμενεν ἐμπορευόμενος, 50ετῆς τὴν ἡλικίαν ἐγκατέλιπε σύζυγον μετὰ τεσσάρων μικρῶν τέκνων δύο ἀρρένων καὶ δύο θηλέων.

Κωνσταντῖνος Θ. Πάρτου, νέος εἰκοσιπενταετῆς τὴν ἡλικίαν ἐφρονεῖθη ἕνα συκοφαντιῶν κατ' αὐτοῦ τοῦ ὡς φίλου αὐτῷ προσποιουμένου ὄργανου τοῦ Χαϊτη ἁπτονιμικοῦ ὑπαλλήλου Ἀχμέτ, ὡς καὶ ὁ Δημήτριος Π. Κουτακῆς νέος ἐπίσης 25ετῆς μεμνηστευμένος, ἔνεκα ἀτομικοῦ κατ' αὐτοῦ πάθους τοῦ ἐν λόγῳ Ἀχμέτ, ἐρίσας ἄλλοτε μετ' αὐτοῦ καὶ ἤδη τυχόντος εὐκαιρίας διὰ διωβολίων συντελέσαντος εἰς τὸν φόνον αὐτοῦ.

1) Κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν κατοίκων, αἱ οἰκογένειαι συγγενεῖς καὶ πλείστοι πατριῶται, πορευθέντες εἰς τὸ μέρος τοῦ φόνου αὐτῶν ἀνεύρουν τὰ ἱστά αὐτῶν καὶ 14 κεφαλὰς, τῶν λοιπῶν παρασυσφέντων ὑπὸ τῶν σαρκοφάγων ζῶων.

Κωνσταντῖνος Ν. Χριστάκη νέος τῆς αὐτῆς ἡλικίας φυγοστρατῶν καὶ παρουνιασθεὶς πρὸ τριῶν μηνῶν ἐπλήρωσε τὸ στρατιωτικὸν ἀντισήκωμας διαμένων δὲ ἐν 40) ἐκκλησίαις καὶ θεραπευόμενος ἐκ πηλῆγης, προξενηθείσης κατὰ τὴν φυγοστρατίαν του ὑπὸ χωροφυλάκων, ἀφίκετο πρὸ τινων μόλις ἡμερῶν καὶ ὑπέστη τὴν αὐτὴν τύχην.

Δούκας Δ. Δουκίδης 45ετῆς τὴν ἡλικίαν μετερχόμενος τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα ἕνεκα τοῦ ὁποίου καὶ ἐφρονεῖθη ὑπὸ τοῦ Χαμητῆ ἐμπαθῶς φερομένου κατὰ τῶν διδασκάλων, ὡς ἐμπνεόντων ἑλληγόφρονα αἰσθήματα.

Βασιλικὸς Εὐθυμίου 55ετῆς τὴν ἡλικίαν γεωργὸς καὶ χοιροβοσκός, ἔχων κτήμα παρὰ τῷ δάσει, ἔνθα ἐγένετο τὸ πραξικόπημα τοῦ Νομάρχου καὶ δι' αὐτὸ θεωρηθεὶς ὡς συνένοχος καὶ εἰδήμων τῶν πραξικοπιῶν, ἐγκαταλιπὼν σύζυγον μετὰ 3 τέκνων.

Κωνσταντῖνος Ν. Δουκίδης ἐκ Σαμμακοβίου μὲν ὁμώμενος ἐν Τρουλιᾷ δὲ νυμφευθεὶς καὶ διαμένων, ἐγκατέλιπε σύζυγον μετὰ 8 τέκνων. Ὡς διδάσκαλος δὲ ἄλλοτε ἐν Τρουλιᾷ καὶ ἐσχάτως μοναχίας πολλάκις ἐκ μικρῆς ἀφορμῆς, ἐμπαθῶς φερόμενος ὁ κακίργος Χαμητῆ ἐμασίγῳ αὐτὸν καὶ μάλιστα τελευταίως ἐκ ψευδοῦς τινός, ὡς ἐλέγχθη προδοσίας, εἰς τοσοῦτον βᾶθμόν, ὥστε μὴ δυνάμενος νὰ βαδίξῃ ἕνεκα τῶν μαλαπισθέντων ποδῶν αὐτοῦ ἐφρονεῖθη καθ' ὁδόν.

Γεώργιος Κ. Πάρτου ἐκ Τρουλιᾷς 40ετῆς τὴν ἡλικίαν ἀφήσας σύζυγον μετὰ 6 τέκνων.

Φίλιππος Γιανᾶκου ἐκ τῶν προυχόντων Τρουλιᾷς 45ετῆς τὴν ἡλικίαν ἀφήσας σύζυγον μετὰ 6 τέκνων.

Πολυχρόνης Γεωργίου ἐξ Ἀγ. Στεφάνου 55ετῆς τὴν ἡλικίαν ἀνθρακέμπορος καὶ ἐκ τῶν ἐγκρίτων τοῦ χωρίου.

Κυριάκος Μαρινέλλης ἐπίσης ἐξ Ἀγίου Στεφάνου 55ετῆς τὴν ἡλικίαν ἀνθρακέμπορος καί.

Ἰάγκος Γ. Ἀθανασιάδης 20ετῆς ἐξ Ἀγίου Στεφάνου ἐπίσης.

Οἱ τρεῖς τελευταῖοι μετὰ τιναν ἄλλων ἐγκρίτων τοῦ χωρίου Ἀγ. Στεφάνου, βλέποντες ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τοῦ Χαμητῆ τὰς πείσεις καὶ τυρανίας αὐτοῦ ἐφυγον οἰκογενειακῶς εἰς Κων)πολιν. Ἐπὶ τῇ ἀναζητήσει δὲ τῶν ὄπλων προδοθέντες, ὡς κάτοχοι ὄπλων, εὐρῶν ἀφορμῆν ὁ πανοῦργος Χαμητῆ ἀνεζήτησεν αὐτοῖς διὰ τῆς ἀστυνομίας Κων)πόλεως, ἥτις καὶ συλλαβοῦσα τοὺς τρεῖς τούτους ἀπέστειλεν εἰς Σαμμακόβιον δόθεν καὶ μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν ὄπλων των, ἐμποδίζων τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν εἰς τὸς οἰκογενείας των καὶ κατακρατῶν οὗτο'ς ἀναίτιως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἐφόνευσεν.

Κωνσταντῖνος Λαμπρινῶ ἐξ Ἀγίου Στεφάνου 30ετῆς ἀφήσας σύζυγον μετὰ 4 τέκνων.

Γεώργιος Παπαδόπουλος ἐξ Ἐξαμιλίου τῆς Καλλιπόλεως 30ετῆς τὴν ἡλικίαν νέος μεμορφωμένος, αἰσθηματίας καὶ κάτοχος παιδείας οὐ τῆς τυχούσης. Διατελῶν μοναχάτης ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἀνθιστάμενος πάντοτε εἰς τὸς κατὰ τῶν ὁμογενῶν πατριωτῶν αὐτοῦ πείσεις τῶν Τούρκων ἐξ αἰσθηματος φιλογενείας, ἐστάλη ἐξόριστος κατὰ Μάρτιον τοῦ 1915 εἰς Σαμμακόβιον μετὰ τοῦ Κωνσταντίνου Κρυσταλλάκη ἐκ Περιστάσεως

55ετοῦς τὴν ἡλικίαν καὶ ἐκ τῶν ἐγκρίτων κατοίκων αὐτῆς. Οὗτος φιλήσυχος καὶ εὐπορῶν ἠγνώνει τὸ αἷτιον τῆς ἐξορίας του· ἀμφοτέρους δὲ τοὺς δυστυχεῖς ὡς ἐξορίστους καὶ ἱπόπτους ἐνέγραψεν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν διὰ φόνῳ ὁ κακοῦργος Χαμητῆ καὶ ἄνευ ἐνοχῆς τινὸς ἐφόνευσεν.

Πίλλη δὲ τῶν 18 αὐτῶν ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων Βιζύτης ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ καὶ ὁ ἐκ Σοφιδῶν Δημήτριος Ζητηίδης νέος 30ετῆς μεμνηστυμένους καὶ ἐκ τῶν ἐγκρίτων Σοφιδῶν. Ὁ δυστυχῆς νέκτωρ συλληφθεὶς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων ὠδηγήθη εἰς ἀπόστασιν ἡμισείας ὥρας ἔξω τῆς Κομοπόλεως, ἔνθα κατεκρουρήθη ἀπηνῶς.

Προσέτι δὲ καὶ ἕξ ἄτομα ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων καὶ ἀνεπτυγμένων κατοίκων Σκοποῦ τα ἕξις.

Σίμος Σιμόπουλος 35ετῆς τὴν ἡλικίαν τελειόφοιτος Γυμνασίου πρὸ ἐτῶν μετερχόμενος τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα καὶ ἐσχάτως ἐμπορευόμενος ἐγκατέλειπε σύζυγον μετὰ 4 τέκνων.

Ἀριστόδημος Κωνσταντόπουλος 50ετῆς τὴν ἡλικίαν τελειόφοιτος Γυμνασίου καὶ ἄλλοτε διδάσκαλος ἐγκαταλιπὼν σύζυγον μετὰ 3 τέκνων.

Πελοπίδας Βαβαζάνης 35ετῆς τὴν ἡλικίαν τελειόφοιτος Γυμνασίου καὶ ἄλλοτε διδάσκαλος ἐγκαταλιπὼν σύζυγον μετὰ 2 τέκνων.

Ζαφείριος φαρμακοποιὸς 30ετῆς τὴν ἡλικίαν ἐγκαταλιπὼν σύζυγον ἔγκυον.

Θεόδωρος Μποζόρης 45ετῆς τὴν ἡλικίαν παντοπώλης ἐγκαταλιπὼν σύζυγον μετὰ 6 τέκνων.

Κυριάκος Κωνσταντόπουλος ἱερομόναχος 30ετῆς τὴν ἡλικίαν.

Τούτους συλλαβόντες, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκτοπίσεως τῶν κατοίκων Σκοποῦ, χωροφύλακες, ἀποσταλέντες ἐκ 40 Ἐκκλησιῶν, ἐφόνευσαν εἰς ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ἀπόστασιν τοῦ Σκοποῦ, ἐντὸς τῶν ἀμπελώνων κατόπιν μυριῶν βασάνων.

Καὶ ἐν Σκεπαστῶ δὲ συνέλαβον τρία ἄτομα ἐκ τῶν προυχόντων καὶ ἐφυλάκισαν, τῇ εὐμενίᾳ ὅμως τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς 40) Ἐκκλησιῶν ἀπεστάλησαν εἰς τὸ στρατοδικεῖον Ἀδριανουπόλεως, ἔνθα μετὰ τρίμηνον φυλάκισιν ἠθωώθησαν μετὰ τῶν ἐκ Σαμψακοβίου ἀποσταλέντων καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὰς οἰκογενεῖας των.

Ὁ φόνος τῶν 25 τούτων ἀτόμων δὲν ἐγένετο βεβαίως μόνον πρὸς ἐκδίκησιν τῶν φόνων τοῦ υἱοῦ τοῦ Νομάρχου, καθότι ὁποῖαν συμμετοχὴν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔχῃσι πρὸς τοῦτο οἱ ἐκ Σκοποῦ φονευθέντες ὁ ἐκ Σοφιδῶν, οἱ ἐν Σαμψακοβίῳ ἐξορίστοι, ἀλλ' ἔνεκα τῆς φαντασιώδους, ὡς ἄνω ἐλέγηθαι, δῆθεν ὑπάρξεως μυστικοῦ ἐπαναστατικοῦ κομιτάτου ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν οὕτινος, ὁ καχύποπτος ὑποδικεικτῆς τύραννος Χαμητῆ ἐξέλαβε τοὺς φονευθέντας ὡς ἀρχηγούς καὶ διευθύνοντας καὶ ἐπομένους ὡς διατηροῦντας ἔνοπλα στήφη κατὰ τὰς βίαια ληφθείσας πλαστὰς ἐκδέσεις ὑπὸ τῶν ἀπηνῶς μαστιγωθέντων διὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς Καστῆ, προσπαθήσαντος ἵνα ἀπεκδυθῆ πάσης εὐθύνης διὰ τὸ πραξικώπημα τοῦ Νομάρχου ὡς μὴ λαβόντος σύντομα μέτρα δι' ἀποστολῆς ἱκανῶν ἀποσπασμάτων, ἀρνούμενου ἄλλως τε καὶ τὴν ὑπαρξίν ληστῶν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτηρουμέ-

νω διαμερίσματι, καίτοι πάντοτε ἐπαρουσιάζοντο τοιοῦτοι τῆδε κάκεισε.

Τὴν δὲ φαντασιώδη ταύτην ἀνακάλυψιν πιστοποιήσας καὶ τῷ Νομάρχῃ ὁ Χαμητὴ ἔτυχε πορ' αὐτοῦ ἐπαίνων ἐπὶ τῇ ὀξυδερξείᾳ καὶ ἀνακαλύψει. Οἱ δόλοιοι αὐτοὶ φόνοι τῶν ὁμογενῶν ἄλλως τε ἄνευ δικαστικῆς τινὸς ἀποφάσεως καὶ ἀνεξετάστως ἦσαν συνήθεις παρὰ τοῖς ὀπιωδοῖς τοῦ Νεοτουρκικοῦ Κομιτάτου καὶ κατὰ τὴν ἀπέλασιν τῶν χωρίων τῆς πρώτης περιόδου κατὰ διαφόρους ἄλλας περιστάσεις καὶ μάλιστα τῶν μᾶλλον ἀνεπτυγμένων καὶ ἰσχυρόντων πλουσίων ὁμογενῶν, ἐπικινδύνων αὐτοῖς θεωρουμένων ἐκ τῆς τόλμης καὶ ἐνεργείας των, ὡς πρὸ 700 περίπου ἐτῶν π.χ. οἱ Σπαρτιάται μετεχειρίζοντο τοὺς εἰλωτας κατατιφίζοντες καὶ δολοφονοῦντες τοὺς ρωμαλεωτέρους αὐτῶν, ἵνα μὴ ἐνισχυόμενοι ἐπαναστατῶσιν.

12. Διανομὴ μέρους τῆς κινητῆς περιουσίας τῶν ὁμογενῶν, διαφύλαξις τῆς ὑπολειφθείσης, ἄφιξις τῶν ἐκποσισθέντων εἰς Ἡράκλειαν, προσωρινὴ ἐγκατάστασις αὐτῶν, ἀποβίβασις εἰς Ἀνατολήν, περιπλάνησις οἰκογενεῖας ἀξιοματικοῦ.

Ἀφοῦ ὁ κακοῦργος Νέρων ὑποδιοικητῆς Χαμητὴ, ἐξ ἀπλῆς ὑπονοίας καὶ ἐκ καταναγκαστικῶν ψευδῶν ἐκδέσεων καὶ προδουσιῶν τῶν ὀργάνων τοῦ Ἀχμέτ καὶ Κοσῆμ, ἐξεπάτριεν ἕξ χωρία, ἐξυπέστειλεν εἰς περιπλάνησιν καὶ κακοχίαν γυνὰ καὶ ἐν ἐσχάτῃ ἐνδείᾳ περὶ τὰ 15,000 ἄτομα, ἐφένευσεν ἀναιτίως 25 ὁμογενεῖς, ὠδήγησε εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ στρατοδικείου περὶ τὰ 20 ἄτομα, κορεσθεὶς ἐκδικήσεως, ἐπανεπαίετο καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, τὴν δὲ Κυριακὴν ἠρέσατο τῆς διανομῆς καὶ ταξινόμησεως τῆς κατακρατηθείσης, βίβη, τοσαύτης κινητῆς περιουσίας τῶν ὁμογενῶν.

Καὶ τῶν μὲν ὑποζυγίων βοῶν συμποσομένων εἰς 400 περίπου ζεύγη, τὰ 70 ἐκράτησαν εἰς τὸ οἰκοτροφεῖον, τὰ δὲ λοιπὰ διένειμεν εἰς τοὺς Μουσουλμάνους χωρικοὺς. Τῶν δὲ προβάτων καὶ αἰγῶν, συμποσομένων μετὰ τῶν χωρίων Τρουλιᾶς καὶ Ἀγ. Στεφάνου, εἰς 20,000, τὰς μὲν 5,000 ἀπέστειλε δῶρον τῷ Νομάρχῃ Χατζῆ Ἀδῆλ, διατρέφοντι περὶ τὴν Παιδεστὸν περὶ τὰς 60,000 ἐκ διαρπαγῆς παρὰ τῶν ἐκδιωχθέντων χωρίων, περὶ τὰ 500 δὲ ἐδώρησε τῷ οἰκοτροφεῖῳ πρὸς διατροφὴν καὶ συντήρησιν τῶν παιδων, τὰ δὲ λοιπὰ διένειμε τοῖς Μουσουλμάνοις τῶν χωρίων τῆς ὑποδιοικήσεως αὐτοῦ· τὸ αὐτὸ δὲ ἐγένετο καὶ εἰς τὰς περὶ τὰς 2,000 συμποσομένας ἀγελάδας καὶ μόσχους. Τοὺς δὲ χοίρους ὅσους ἠδυνήθησαν νὰ περιορίσωσιν ἀπέστειλε ἀνὰ κοπάδια εἰς 40 ἐκκλησίας πρὸς πώλησιν.

Τὴν ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις δὲ καὶ τισιν οἰκίας ἐναποθηκευθεῖσαν ἀφθονον περιουσίαν ἐπίπλων κλπ' ὡς καὶ τὰ δημοτριακά, σφραγίσας παρέδωκε τῷ ἀρχηγῷ τῆς χωροφυλακῆς πρὸς διαφύλαξιν καὶ πώλησιν ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.

Ἐν δὲ τῷ Σκεπαστῷ καὶ Σοφίαις ἐδόθη μὲν πλήρης ἐξουσία πρὸς παραλαβὴν τῶν οἰκιακῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν πλείιστα ὅμως ἔφερον καὶ ἐν Ἐκκλησίαις ἐναποθηκεύσαντες. Ταῦτα νύκτωρ μετέφερον οἱ ἐν Βιζύῃ ἀ-

νώτεροι υπάλληλοι συνεννοούμενοι μετὰ τῶν χωροφυλάκων, δι' ἐπίπλωσιν τῶν οἰκιῶν των.

Ἐν δὲ τῷ Σκοπῷ τῇ πλουσιωτέρα καὶ μᾶλλον ἀκμαζούσῃ Κωμοπόλει ἐγκατελείφθησαν διπλάσια μὲν ζῶα τῶν τῆς περιφέρειας Σαμμακοβίου, πλεῖστα δὲ ἐμπορεύματα παντοπωλείων, μανιφατοῦρων, ἀποθηκῶν οἴνου καὶ ρακῆς, σταφυλῶν ἐν ἀμπέλοις καὶ πλεῖστα ἄλλα, ἅτινα ἐπώλησεν εἰς 40) Ἐκκλησίας ἢ ἐπὶ τούτῳ συστάσῃ ἐπιτροπῇ τῇ προεδρείᾳ τοῦ Διοικητοῦ. Οἱ δὲ δυστυχεῖς ἔκπαρσιθέντες, ὧν αἱ περιουσίαι τοσοῦτον οἰκτρῶς ἐσπαταλεῖτο, μετὰ ἑξάήμερον πορείαν ἐν μέσῳ βροχῶν, διανυκτερούοντες ἐν ὑπαίθροις κατὰ τὰς ψυχρὰς φθινοπωρινὰς νύκτας καὶ πλεῖστα δεινὰ ὑφιστάμενοι, μὴ ἐπιτρεπόντων αὐτοῖς συγκοινωνίαν μετὰ τῶν ἐξ ἀποστάσεως πάντοτε διερχομένων χωρίων, οὔτε πρὸς σιτισμόν, ἐνῶ πολλῶν αἱ τροφαὶ ἐξηντλήθησαν, πλεῖστοι δὲ γέροντες ἀσθενεῖς καὶ παιδία ἀποθνήσκοντες καθ' ὁδὸν καὶ πολλὰ ἐγκυμονοῦσαι γυναῖκες τεκνογονοῦσαι, τὴν ἔκπλην ἡμέραν ἐν κλαυθμῶν καὶ ὀδυρμῶν ἐν ἐλεεινῇ καὶ ἀξιοδακρύτῃ καταστάσει ἀφίκοντο εἰς Ἡράκλειαν τοῦ Μαρμαρᾶ.

Οἱ ἑμογενεῖς κάτοικοι τῆς ἀρχαιστάτης ταύτης Κωμοπόλεως ἐλεεινῶς ἐξεδιώχθησαν πρὸ ἐνὸς ἔτους· κατεκρίθη δὲ αὕτη ὑπὸ ἐγκωρίων τινῶν Μουσουλμάνων καὶ τινῶν μεταναστῶν ἐκ τῆς περιφέρειας Ἰωνανίνων, οἵτινες ἐπιτὴ ἀνέλθον τὴν βία ἐκδιώξιν τῶν ὁμογενῶν Ἡρακλείας, ὡς συμμορῖται (κομιταζῆδες) ἐπετράπη αὐτοῖς ἢ κατ'ἀλήψιν τῆς ἐγκαταλειφθείσης καὶ βία κατακρατηθείσης κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας αὐτῶν καὶ ἢ ἐγκατάστασις αὐτόθι.

Ἐκ τῶν ὑπὲρ 500 δὲ οἰκιῶν αὐτῆς αἱ 200 ἔμειναν ἀκατοίκητοι. Ἐν αὐταῖς λοιπὴν ἐν τῇ ἱερᾷ προσέτι Ἐκκλησίᾳ, τοῖς Σχολείοις, καφενεῖσι, σταύλοις, ἀχυρῶσι, εὐρείαις ἀποθήκαις ἀκατίων, σιτηρῶν, καὶ ἀχύρων, ἔτι δὲ καὶ ἐν τῷ παρ' αὐτῇ εὐρεῖ ὑποστατικῷ ἐγκατέστησαν περὶ τὰς 15,000 ἄτομα ἐξ χωρίων καὶ Κωμοπόλεων, δίκην κτηνῶν, ἐν συνωστισμῷ τοιούτῳ ὥστε ἐν τινι σταύλῳ τοῦ ὑποστατικοῦ ἠριθμοῦντο περὶ τὰς 150 οἰκογένειας.

Ἐκ τῆς κατακρατηθείσης δὲ τοσαύτης περιουσίας αὐτῶν ἀνέμενον αἱ δυστυχεῖς τὴν παροχὴν σιτηρῶν ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς ἀρχῆς εἰς τὰς στρατιωτικὰς καὶ ἀπορωτέρας τοῦλάχιστον οἰκογενεῖας· ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν δὲ ἀποστάσεως τῷ Μουδέρῃ Ἡρακλείας μετὰ μεγάλῃς φειδῶς τετράκις ἐν διαστήματι δύο μηνῶν ἐδόθη πρῶτον μὲν ἀνά μία ὀκά σίτου, ἀκολούθως δὲ ἀνά ἡμισεία ὀκά ἀλεύρου ἐξ ἀραβοσίτου καὶ πιτύρων εἰς ἕκαστον ἄτομον τῶν ἀπορωτέρων οἰκογενειῶν.

Οἱ δυστυχεῖς ἄνδρες, γυναῖκες, καὶ παιδία πεινῶντες περιεφέροντο ἀνά τὴν ἀγορὰν τῆς Ἡρακλείας, θρήνουντες πλῆθους ἐλεεινῶν καὶ ξηιοδακρύτων, κινεῶντων τὸν οἶκτον παντός.

Πολὸν δὲ συγκινητικωτέρα ἦτον ἡ συνάντησις τῶν στρατιωτικῶν οἰκογενειῶν, ὧν τοὺς μὲν συζύγους καὶ προστάτας μετεχειρίζοντο εἰς στρατιωτικὰς ὑπηρεσίας καὶ καταναγκαστικὰ ἔργα, τὰς δὲ οἰκογενεῖας, κατακρατήσασα τὰς περιουσίας καὶ τὰ τῆς συντηρήσεως των, ἐξεπάτριεν

άναιτίως, καταδικάσατο εις τὸν διὰ πείνης θάνατον, ἀνευ παροχής σιτη-
ρισίου τινός· ἐνῶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐπὶ τοῦ θ'. βαλκανικοῦ πο-
λέμου διέθρεψεν ἐπὶ ἕξ μῆνας 40,000 Μωαμεθανῶν, φυγόντων τὴν βαρ-
βαρότητα τῶν Βουλγάρων καὶ ἀφίχθέντων ἐν Ἡεσσαλονίκη, κατὰ τὴν
μαρτυρίαν αὐτῶν τούτων, μεταναστευσόντων ἐν Τουρκίᾳ ἀκολούθως.

Ἐκ τῆς τῆς αὐτῆς δὲ ἐλευθέρως θέσεως τῶν ἔμογενῶν ἐκ τοῦ συνουτισμοῦ
καὶ τῆς ἐξαντλήσεως αὐτῶν ἐξ ἀτριφίας, ἤρξαντο διάφοροι ἐπιδημικαὶ ἀ-
σθένειαι, ἀποδεκατίζουσαι οὐχὶ ὀλίγους καθ' ἡμέραν. Βλέποντες δὲ τὴν
παντελῆ περὶ αὐτῶν ἀδιαφορίαν τῆς τουρκικῆς ἄρχῆς καὶ ἀμνηχανόντες
ἤρξαντο πωλοῦντες τὰ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ληφθέντα ὀλίγα ἔπιπλα πρὸς
διατήρησιν των. Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία ἀπὸ πρῶτας μέχρις ἐσπέ-
ρας περιεφέροντο ἀνὰ τὰς ὁδοὺς καὶ ἄγορὰν Ἡρακλείας κρατοῦντες εἰς
χεῖρας ἐπιπλόν τι πρὸς πώλησιν· μὲ εὐτελεστάτας δὲ τιμὰς ἡγόραζον αὐ-
τὰ οἱ Μουσουλάνοι κάτοικοι Ἡρακλείας καὶ οἱ ἐκ τῶν πέριξ χωρίων ἐρ-
χόμενοι.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ διαταγαὶ καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως τῶν Νεο-
τούρκων ἦν, ἵνα διαπεράσωσιν αὐτοὺς εἰς Μ. Ἀσίαν καὶ διασπείρωσιν εἰς
διάφορα χωρία πρὸς πρόληψιν τῶν ὑπὸ τοῦ κληροπέτου ὑποδιοικητοῦ ἐ-
κτεθέντων ψευδῶν ἑπαναστατικῶν προθέσεων αὐτῶν καὶ πρὸς ἐξόντωσιν
ἐκ τῆς πείνης καὶ κακουχίας, ἤρξατο ἡ ἀποστολὴ αὐτῶν διὰ πλοιαρίων,
μεταφερόντων ἐν Ἡρακλείᾳ διάφορους στρατιωτικὰς προμηθείας διὰ τὸν
ἐν Τσανάκαλε στρατόν, ἀποστελλομένης ἐκεῖθεν δι' ἀτμοπλοίων εἰς Καλ-
λίπολιν. Ἀπηγόρευον δὲ πᾶσαν συγκοινωνίαν τῶν ἔμογενῶν μετὰ τῶν πέ-
ριξ χωρίων, ἡμπόδιζον οὐκ ἀνδράστον ἐργασίαν καὶ οὐ ἕνα ἄφινον γὰρ ἐξέλ-
θη τῆς Ἡρακλείας περιφρουρουμένης ὑπὸ ἰκανῶν χωροφυλάκων.

Ἀρχὴ τῆς εἰς Μ. Ἀσίαν ἀποστολῆς ἐγένετο τὴν 9ην ἡμέραν τῆς εἰς
Ἡρακλείαν ἀφίξεως, ἐκ τῆς οἰκογενεῖας ἔμογενοῦς ὑπολοχαγοῦ ἐν τῷ
τουρκικῷ στρατῷ, τοῦ κ. Καλοῦδη Λασκαρίδου, πολεμήσαντος ἐν Τσανά-
καλε καὶ πληγωθέντος ἐστερήθη τῆς δεξιᾶς παλάμης.

Οὗτος διαμένων ἐν Κων)πόλει καὶ μαρῶν τὸν ἑκπατρισμόν τῶν γονέων
του καὶ τὴν ἔλευσιν αὐτῶν ἐν Ἡρακλείᾳ, ἔλαβε παρὰ τοῦ στραταρχείου
διαταγὴν τῆς μετακομιῆσεως αὐτῶν ἐν Κων)πόλει. Ἐλθὼν δὲ ἐν Τυρολόῃ
ἐζήτησε παρὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ τὴν πρὸς τοῦτο ἄδειαν. Ὁ ὑποδιοικητῆς
ἄφ' ἐνός μὲν παρεχώρησεν αὐτῷ τὴν αἰτιθεῖσαν ἄδειαν πρὸς τὸν Μουδῆρην
Ἡρακλείας πρὸς παραλαβὴν τῶν γονέων καὶ τινων συγγενῶν του, ἄφ'
ἐτέρου δὲ τηλεφωνικῶς διέταξε τὸν ἐν λόγῳ Μουδῆρην ἵνα μὲ τυχὸν πλοιά-
ριον ἀποβιβάσῃ ἀμέσως τὴν πατρικὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς συγγενεῖς τοῦ
υπολοχαγοῦ πρὸς μεταφορὰν εἰς Μ. Ἀσίαν, διὸ καὶ αἰφηνδῶς αὐθημερὸν
οἱ γονεῖς αὐτοῦ μετὰ 8 ἄλλων συγγενικῶν οἰκονομικῶν ἀπεβιβάσθησαν
εἰς πλοιάριον. Ὅτε δὲ ἀφίχθη ὁ ἐν λόγῳ ὑπολοχαγὸς εἰς Ἡράκλειαν
τὴν ἐπομένην καὶ ἐνεχείρισε τῷ Μουδῆρῃ τὴν ἄδειαν, ἀπήντησεν αὐτῷ ὅτι
ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ μετ' ἄλλων τινῶν τὴν προτεραίαν ἐστάλησαν ἐξ ἀ-
γνοίας δῆθεν εἰς Ἀνατολήν· διὸ καὶ ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κων)
πολιν.

Κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν κατοίκων. αἱ οἰκογένειαι, συγγενεῖς καὶ πλεῖστοι πατριῶται, πορευθέντες εἰς τὸ μέρος τοῦ φόνου αὐτῶν ἀνεῦρον τὰ ὀστέα αὐτῶν καὶ 14

*κεφαλάς, τῶν λοιπῶν παρασυρθέντων ὑπὸ τῶν σαρκο-
φάγων ζώων.*

Ἐνεκα ὁμως τοῦ ἐναντίου ἀνέμου τὸ πλοιάριον ἠναγκάσθη ἵνα περὶ τὴν ἐσπέραν προσορμίση ἐν τῇ λιμένι Ἑρακλείας. Οἱ χωροφύλακες τῇ διαταγῇ τοῦ Μουδέρη ἠμπόδιζον πᾶσαν συγκοινωνίαν μετ' αὐτῶν, τὴν δὲ ἐπομένην ἀναχωρήσαν καὶ πάλιν, ἔνεκα τοῦ μὴ εὐνοῦκοῦ καιροῦ προσορμίσθη εἰς Καλλικράτειαν καὶ ἐπεδύβασεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Πληροφορηθεὶς τοῦτο ὁ ἐν Κων)πόλει ἀξιωματικὸς μετὰ μεγάλων δυσκολιῶν ἠδυνήθη νὰ παραλάβῃ αὐτοὺς εἰς Κ)πολιν. Ἀκολούθως δὲ καὶ ἄλλαι ἐπιβιβάσεις ἐγένοντο αἰφνηδῶς καὶ ἀνευ προειδοποιήσεως, βία, διὰ τῶν χωροφυλάκων. Μετῆφερρον δὲ αὐτοὺς εἰς Πάνορμον καὶ ἐπέστηεν ἀπέστελλον εἰς Βαλχητέρ, διασπείροντες ἀνὰ πέντε καὶ ἕξ οἰκογενεῖας εἰς τὰ περίξ χωρία ἀνευ παροχής σιτηρεσίου τινὸς ἐν ἐνδείᾳ καὶ ἀθλιότητι διατελοῦντας καὶ ὑποκύπτοντας ὁσημέραι ἐκ τῆς αἰτίας εἰς τὸ μοιραῖον τέλος.

13. Ἡ καταναγκαστικὴ πληρωμὴ τῶν ναύλων, πιέσεις καὶ καταχρήσεις, δεινὴ θῆσις τῶν ἐν Ἑρακλείᾳ ὁμογενῶν, κατεδάφισις τοῦ περικαλλοῦς ἀρχαίου αὐτῆς ναοῦ.

Τοὺς διὰ πλοίων ἀποστελλομένους εἰς Μ. Ἀσίαν ὁμογενεῖς ἠνάγκαζον ἵνα πληρώνωσιν ἀνὰ δέκα γρόσια κατ' ἄτομον, ὡς ναῦλα. Ἐπειδὴ ὁμως ἕξ αὐτῶν οἱ πλεῖστοι ἐστεροῦντο καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου κατ' ἀρχὰς μὲν ἐπεδύβαζον βία μετ' αὐτῶν καὶ τινες τῶν εὐπορούντων, παρ' ὧν ἐλάμβανον καταναγκαστικῶς καὶ τὰ ναῦλα τῶν πενεστέρων. Ἐπομένως δὲ ἤρξατο διὰ τῶν Μουχταροδημογερόντων ἐκάστου χωρίου νὰ εἰσπράττωσι παρὰ τῶν εὐπορούντων, βία, διὰ τῶν χωροφυλάκων ὠρισμένα ποσά, ὅπως χρησιμεύσωσι ὡς ναῦλα τῶν ἀποστελλομένων ἀπόρων. Πλεῖσται δὲ πιέσεις καὶ καταχρήσεις ἐγένοντο ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων ἐπὶ τῇ εἰσπράξει αὐτῶν. Οὗτοι ἐρευνῶντες καὶ μανθάνοντες τοὺς εὐποροῦντας τῶν χωρίων προσεκάλουν αὐτοὺς ἐν τῇ χωροφυλακῇ καὶ διὰ ραβδισμού καὶ πιέσεως κατηνάγκαζον εἰς τὴν πληρωμὴν ὀρισμένου ποσοῦ ἐκ 10 καὶ 20 λιρῶν παρ' ἐνὸς ἀτόμου διὰ ναῦλα δέθεν τῶν ἀπόρων, ἐνῶ κατεχρῶντο ταῦτα αὐτοί, οὐδόπως εἰσακουομένης τῆς διαμαρτυρίας των, ὅτι ἐπλήρωσαν τὸ ὑπὸ αὐτῆς ἐπιβληθὲν ποσόν. Οὕτω μὲ τὴν πρόφασιν τῶν ναύλων ἤρξαντο ἐκμυζῶντες τοὺς εὐπορωτέρους ἵνα ἅπαντες ὑποστῶσι τὴν αὐτὴν τύχην τοῦ ἐκ πείνης θανάτου.

Τῆς ἐν Ἑρακλείᾳ ἐν γένει θέσεως τῶν ὁμογενῶν καθισταμένης ὁσημέραι ἀφορτὴ τοῦ ἐπροπομποιοῦντο οἱ ταλαίπωροι ἅμα τῇ ἐλεύσει πλοιαρίου τινὸς ἵνα ἐπιβιβάσωνται, ἐλπίζοντες καλλιτέρευσι τῆς τύχης των ἐν Ἀνατολῇ, ἤρξαντο δὲ ἀποβίβασιν αὐτῶν καὶ ἐν Νικομηδείᾳ ἐνθεν ἀπεστέλλοντο εἰς τὰ περίξ κενὰ χωρία τῶν ἐλεεινῶς ἐκτοπισθέντων Ἀρμενίων. Πλεῖστα ὁμως μαρτύρια ὑφίσταντο ἐπὶ τῇ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διασπορᾷ αὐτῶν, στερούμενοι χρημάτων πρὸς ἐκμίσθωσιν ἀμαξῶν, ἠναγκάζοντο ἵνα φέρωσιν ἐπ' ὤμων τὰ ἐναπομείναντα ὀλίγα ἐπιπλά των καὶ νὰ διανύωσι 5 καὶ 6 ὥρων ἀπόστασιν πρὸς ἐγκατάστασιν εἰς χωρίον τι.

Ἐνεκα δὲ τῶν περιπολούντων ἐν τῇ θαλάσῃ πλείστον Ἀγγλικῶν τորπιλλοβόλων, καταστρεφόντων καθ' ἡμέραν πλεῖστα πλοιάρια ἤρξαντο καὶ

ταυτα σπανίως ἐρχόμενα και τὸ περισσότερο, πλῆθος διέμεινεν ἐν Ἡρακλείᾳ, ἔνθα ὀσημέραι ἢ πενία και ἡ ἀολιότης ἐγενε: κείτο, οὐδεμίας προνοίας παρ' οὐδενὸς λαμβανομένης.

Ὁ ἐν Ἡρακλείᾳ διαμένων Μητροπολίτης Βιζύης ἔγραφε συνεχῶς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐκθέτων τὴν δεινὴν και ἀξιοδίκρυτον θέσιν τῶν ὁμογενῶν, ἀλλὰ οὐδεμία φροντίς ἐλαμβάνετο, ἀπαξ δὲ μόνον ἐπὶ τῇ διμίῳ ἐν Ἡρακλείᾳ διαμονῇ αὐτῶν ἐστάλη ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων συνδρομὴ ἐς 120 λίρων Τουρκίας, ἣτις οὕτε δι' ἐν ἡμερήσιον σιτηρέσιον εἰς ἕκαστον ἄτομον ἤρχεον ἐπὶ τοσούτου πλῆθους, στερουμένου τῶν πάντων και τσαυτὰ δεινὰ πάσχοντος.

Ἐπειδὴ δέ, ὡς ἐλέχθη, ἢ εἰς Ἀνατολὴν ἀποστολὴ σχεδὸν ἐξέλιπε ἕνεκα τῶν σπανίως ἐρχομένων πλείων, ὁ Μουδέρης Ἡρακλείας λαγῶν εὐκαιρίας, ἐπέβαλε πλείστους ἐργάτας και λεπτεργεῦς μὲ παροχὴν ἐνὸς μόνου σιτηρεσίου τὴν ἡμέραν, ἕνα ἐργάζονται πρὸς κατασκευὴν λιθοστρώτων ἐν ταῖς κεντρικωτέραις ὁδοῖς Ἡρακλείας, ἀκολούθως δὲ και πρὸς κατασκευὴν λουτρῶνος. Ἀλλ' ἐπὶ τῇ κατασκευῇ αὐτοῦ ἐπειδὴ ἀπρητοῦντο μάρμαρα και πλύνθοι ὁ ἐν λόγῳ Μουδέρης ἐνήργησε διαταγὴν πρὸς κατεδάφισιν τοῦ ἔξω τῆς Ἡρακλείας παρὰ τὸν αἰγιαλὸν κειμένου ἀρχαίου ναοῦ, τῆς ἐν Περὶνθῳ Πυθίας, κατὰ τοὺς ἀρχαίους, φημιζομένῳ ἐπὶ καλλιτεχνικῇ κατασκευῇ, ὅστις ἐπὶ Ἰουζαντιῶν μετεδλήθη εἰς Χριστιανικὸν ναόν, τιμώμενον ἐν ὀνόματι τοῦ Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, διασώζοντα δὲ τὸν ἀρχαῖον καλλωπισμὸν και τεχνικὸν ρυθμὸν. Τοιούτου περιφύγῳ κειμηλίου τῆς ἀρχαιότητος διέταξε τὴν κατεδάφισιν, πρὸς ἐξάλειψιν παντὸς ἔχοντος Ἑλληνισμοῦ. Ἀκολούθως δὲ ἀπεστάλη ἐκ Τυρολόης εἰδικὸς ἀρχιτέκτων πρὸς ὄλοσχερῆ κατεδάφισιν αὐτοῦ και ἀποστολὴν μαρμάρων ἐκεῖσε ἐπὶ τῇ ἐνάρξει οἰκοδομῆς διοικητηρίου.

14. *Ἡ εἰς Τυρολόην ἀνάκλησις τῶν ἐναπομεινάντων ὁμογενῶν, πρόθυμος δεξιῶσις τῶν κατοίκων, ἢ ἐν Τσιφλικίοις ἐγκατάστασις, δεινὴ θέσις, ἔλλειψις ἄρτου.*

Περὶ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου, ἕνεκα τῆς ἀδυνατοῦ ἀποδιβάσεως εἰς Ἀνατολὴν τῶν ἐν Ἡρακλείᾳ ὁμογενῶν, διὰ τοὺς ἄνω ἐκτεθέντας λόγους, ἐδόθη διαταγὴ πρὸς μεταφορὰν τῶν ἐναπομεινάντων ὁμογενῶν εἰς Τυρολόην και διασπορὰν αὐτῶν ἐν τοῖς πέριξ τσιφλικίοις. Ἐναπέμειναν δὲ ἐξ ὄλων τῶν χωρίων περὶ τὰ 6,000 ἄτομα, τῶν λοιπῶν ἀποδιβασθέντων εἰς Ἀνατολὴν και οὐκ ὀλίγων ὑποκυψάντων εἰς τὸ μοιραῖον τέλος. Ἡρξάντο δὲ μετα τοῦ ἀξιολύμου κ. Σωκράτους Βερζιτζόγλου, μεγίστην προσπάθειαν καταβαλόντος και μέγιστον ἐνδιαφέρον δεξάντος πρὸς ἐγκατάστασιν αὐτῶν ἐν ταῖς Σχολείοις, Ξενοδοχείοις καφενείοις κ.λ.π. ἐπέβαλε δὲ ἢ ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴ εἰς τοὺς κατοίκους Τυρολόης ἕνα ἕκαστος παραλαμβάνῃ ἐν τῇ οἰκίᾳ του μίαν ἢ δύο οἰκογενεῖας αὐτῶν και ἐν γένει παρέσχον πᾶσαν δυνατὴν φιλοξενίαν και πρόθυμον δεξιῶσιν τοῖς ἀναξιοπαθοσὶ ὁμογενέσι· διὸ και

ἐκφράζω ἐκ μέρους ὄλων τὴν ἄληστον εὐγνωμοσύνην καὶ εὐχαρίστησιν. (1)

Οἱ δυστυχεῖς ἀναξιοπαθοῦντες ὁμογενεῖς ὑπὸ τῶν διαταγῶν τῆς Κυβερνήσεως ἀγόμενοι τῆδε κακείτῃ μετ' εὐχαριστήσεως ἤκουσαν τὴν εἰς Τυρολόην μετάβασίν των, ἐξ ἑνὸς μὲν ἕνεκα τῆς ἀπκλλαγῆς ἐκ τῆς εἰς Ἀνατολήν ἀποστολῆς, μανθάνοντες καὶ τὴν ἐκείτῃ θέσιν τῶν ἀποσταλέντων οὐχὶ εὐάρεστον καὶ ἀναλογιζόμενοι τὰ κατὰ τὸν πλοῦτον ὑφιστάμενα πλεῖστα δεῖνά, ἐξ ἄλλου δὲ καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς εἰς τὰς ἐστίας τῶν ἐπανόδου. Διὸ ἅπαντες προθυμοποιουντο πρὸς εὐρεσιν ἄμαξων καὶ ἀναχώρησιν εἰς Τυρολόην. Αἱ ἄμαξαι ἔμωσι, σπανίζουσαι, ἀνύψωσαν τὴν τιμὴν τῶν ἀγωγίων εἰς τριπλάσιον καὶ τετραπλάσιον, χωρὶς ἢ ἀρχὴ νὰ ἐπέμβῃ δι' αὐτό.

Αἱ δὲ ἄποροι οἰκογένειαί καὶ αἱ στρατιωτικαὶ μὴ ἔχουσαι χρῆμα πρὸς ἐκμίσθωσιν ἄμαξων, ἤρξαντο φέρουσαι ἐπ' ὤμων τὰ ἐναπομείνοτα ὀλίγα ἐπιπλά των καὶ περὶ ὁδοιπόρουσαν τὴν εἰς Ἡρακλείας εἰς Τυρολόην τετράωρον ἀπόστασιν. Ἡ ὁδὸς αὕτη ἐπὶ ἡμέρας ἔβριθε γυναικῶν, παιδιῶν καὶ γερόντων, αἱ μὲν φέρουσαι ἐν ἀγκάλαις τὰ νεογνά αὐτῶν καὶ τὰ ὀλίγα ἐπιπλά ἐπὶ ῥάχεως, αἱ δὲ δυσβάστακτα βάρη ἐπιούχων κλονιζόμεναι καθ' ὅδον ἐκ πείνης καὶ κακουχίας, οὐδεμία ἐξ ἐπρόνοια ἐλήφθη ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς πρὸς μεταφορὰν τῶν δυστυχῶν τούτων, ὧν τὰς περιουσίας κατακρατήσασα ἐτυράννει ἀναιτίως. Γυναῖκες ἔχουσαι δυὸ καὶ τρία τέκνα ἠναγκάζοντο ἵνα τρεῖς καὶ τετράκις πηγαίνωσιν καὶ μεταφέρωσιν, ἀνά ἓν τέκνον καὶ ἰδίᾳ διὰ τὰ ἐπιπλά των.

Πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἀδύνατοι γυναῖκες ἔμειναν εἰς Ἡρακλείαν μὴ δυνάμεναι εὐτε τὰ ὀλίγα ἐπιπλά των νὰ μεταφέρωσιν, οὐτε αὐταὶ περὶ νὰ ἐδοιπορῶσιν. Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ πρὸς ἀναχώρησιν ἐξ Ἡρακλείας ἀμελλα, ὥστε γράφα ἐκ Διοκτοῦ μὴ δυναμένην νὰ ἀκολουθῆσιν περὶ τὴν ἀναχωροῦσαν θυγατέρα αὐτῆς μετὰ τῶν τέκνων τῆς ἔμειναν ἐν Ἡρακλείᾳ μόνῃ ἓν τινι σταύλῳ ἔνθα εὐρέθη μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀποθανοῦσα ἐκ πείνης. Δυστυχῶς καὶ ἐν Τυρολόῃ ἐγκαθηστώμενοι ἐψεύσθησαν τῶν ἐλπίδων πρὸς καλλιτέρευσιν τῆς τύχης των Ὁ ὑποδιοικητῆς, πρὸς ἀποσώθῃσιν ἐπιδημίας ἐκ τοσούτου συνωστισμοῦ καὶ συνωδᾶ ἀνωτέρᾳ διαταγῇ, διέταξεν ἵνα οἱ οἰκογένειαί τῶν στρατιωτῶν καὶ ἀπόρων ἐγκαταστῶσιν ἐν τοῖς σταύλοις καὶ ἀχυρῶσι τῶν πέριξ ὑποστατικῶν. Ἦρξαντο δὲ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν βία διὰ χωροφυλάκων μὴ ἀσθηρὰν ἀπαγόρευσιν ἐπανόδου εἰς Τυρολόην. Ἐπειδὴ δὲ ἐν τοῖς τσοιφλικίαις οὐχὶ μένον ἐκ τοῦ φύχους ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρτου θὰ ἀπέβησκον ἀνηλεῶς, τοῦθ' ὕπερ ἐσκόπει θεβαίως καὶ ὁ ὑποδιοικητῆς, ἀποταθέντες πρὸς τοὺς ἐγκρίτους Μωαμεθανοὺς Ἀλῆ καὶ Ἰχσάν βέηδες κατοίκους

1) Τυχῶν κἀγὼ σὺν τῇ οἰκογενείᾳ μου φιλοξενίας παρὰ τῷ ἐγκρίτῳ ὁμογενεῖ κατοικῶ Τυρολόης κ. Ἀ. Βαρίδη, ἐκφράζω ἰδίᾳ τὴν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην διὰ τὸν ἴλιαν προσηγὴν τρόπον καὶ εὐγενεστάτην συμπεριφορὰν αὐτοῦ τε καὶ τῆς εὐγενεστάτης συζύγου αὐτοῦ Πηγελοῦσης, ὡς καὶ τῆς ὑπὸ σπανίων ἀρετῶν κωσομημένης θυγατρὸς αὐτοῦ δεσποινίδος Ἰουλίαις, οὔτινες διὰ παρηγοριῶν καὶ ἐνθαρρύνσεων ἐπὶ τῇ συμφορᾷ ἡμῶν ἐπέχεον βάλαμον παρηγορίας κατὰ τὴν πεντάμηνον ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν διαμονὴν ἡμῶν.

Τυρολόγης, οἵτινες ἐνδιαφέρουν τι καὶ ὑπερῆσπισιν ἰδεῖν κινουὶ πάντοτε ὑπὲρ τῶν ὁμογενῶν, ἐνήργησαν παρὰ τῆ ὑποδιοικητῆ τῆν ἄρσιν τῆς διαταγῆς ταύτης καὶ τῆν ἐπάνοδον τῶν ἀποσταλέντων.

Ἐσκέποντο δὲ οἱ ἐν Τυρολόγῃ διοικοῦντες Νεότουρκοι οὐχὶ τῆν ἐξεύρεσιν μέσου τινὸς πρὸς παροχὴν ἐνοημάτων τοῖς πνευστέροις καὶ στρατιωτικαῖς οἰκογενεαῖς, εὐρισκομέναις ἐν ἐλευσίῃ καὶ ἀξιοεπικρίτῳ θέσει, ἀλλὰ τῆν ἀπογύμνωσιν αὐτῶν ἐντελῶς καὶ πλήρως τῶν θαλασσιῶν τῶν. Ἐπὶ τούτῳ, βλέποντες τῆν μεγάλην κατανάλωσιν ἀλεύρων ἕνεκα τοῦ τοσοῦτου πλήθους, συνέστησαν ἑταιρίαν ὑπὸ τῆν προεδρείαν τοῦ ὑποδιοικητοῦ, τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων καὶ τῶν ἐγκρίτων καὶ πλουσίων Μωαμεθανῶν κατοίκων Τυρολόγης, πρὸς προμήθειαν καὶ πώλησιν ἀλεύρων. Ἐμπροσθέντες δὲ αὐστηρῶς εἰς πάντα ἄλλον τῆν μεταφορὰν καὶ πώλησιν ἀλεύρων καὶ σιτηρῶν ἐπὶ τῶν αὐτῶν καὶ μόνοι μετὰ τὴν διπλασίαν καὶ τριπλασίαν τῆς ἀγορᾶς τῶν, μεταφέροντες σιτηρὰ ἐξ Ἀνατολῆς καὶ καταλαβόντες τὸν ἀτμόμυλον τοῦ ἐκδιωχθέντος πλουσίου Ἀρμενίου κατοίκου Τυρολόγης.

Τὰ προμηθεύμενα ὑπὸ τῆς ἑταιρίας σιτηρὰ εἰς ἄλευρα μεταποιούμενα κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδίδοτο τοῖς μεταπράταις, οἵτινες ἐπώλουν αὐτὰ κατ' ὄκαν ἐπειδὴ ὅμως ἀκολούθως δὲν ἐπήρουν εἰς διάθρηψιν τοσοῦτου πλήθους καὶ μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς παρ' ἄλλων μεταφορᾶς καὶ πωλήσεως, ἔδιδον εἰς ὄρισμένους φούρνους ἀνεπαρκῆς ποσὸν ἀλεύρου πρὸς κατασκευὴν καὶ πώλησιν ἄρτου εἰς τιμὴν ὀριζομένην πάντοτε ὑπὸ τῆς ἑταιρίας. Ἐνεκα δὲ τῆς ἀνεπαρκείας ἐγένετο συνωστισμὸς ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδίων εἰς ἕκαστον φούρνον ἅμα τῆ ἐξαγωγῇ τῶν ἄρτων τοσοῦτος, ὥστε μὲ τῆν ἐπιτήρησιν τῶν ἀστυνόμων καὶ χωροφυλάκων μετὰ μεγάλης δυσκολίας καὶ διὰ παραδοχῆς πολλῶν γρονθοκοπημάτων ἠδύνατό τις νὰ προμηθευθῆ ἄρτον τινα, ἀνάγκαστοι δὲ ἐγένοντο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Μουσουλμάνων, προτιμωμένων πάντοτε, πλεῖστοι δὲ τῶν ὁμογενῶν μὴ δυνάμενοι νὰ προμηθευθῶσι διέμενον νῆστες.

Τοσοῦτος δὲ συνωστισμὸς ἐγένετο ἐν τοῖς φούρνοις, ὥστε, εἰς ἐπίμετρον τῶν δυστυχίων τῶν ὁμογενῶν, στρατιώται τοῦρκοι περιφερόμενοι παρ' αὐτοῖς ἀνήρπαζον τὰ πτωχὰ θαλάντια αὐτῶν ἐκ τῶν θυλακίων καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν τῶν, ἐξ ἀποπειρας δὲ πρὸς ἀρπαγὴν τοῦ θαλασσιῶ τοῦ ἐκ Σκοποῦ ὁμογενοῦς τινὸς ὑπὸ στρατιώτου, ἀνθισταμένου τούτου καὶ μὴ ἀφίνοντος τὸ ἐν χερσὶν ἀμφοτέρων κρατούμενον θαλάντιον, ὁ στρατιώτης ἐξαγαγὼν μάχαιραν διέπερασεν αὐτὸν εἰς τὸ στήθος καὶ ἀφῆκεν ἄπνον, ἀφαιρέσας δὲ τὸ θαλάντιον ἐγένετο ἄφαντος ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους.

Ἐν γένει ἡ θέσις τῶν ἐν Τυρολόγῃ καθίστατο ὀσημέραι χείρων. Οἱ δυστυχεῖς πενόμενοι γυναῖκες καὶ παιδία, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στρατιωτικῶν οἰκογενειῶν περιεφέροντο κατ' ὄλην τῆν ἡμέραν ἐν τῆ ἀγορᾷ φέρουσαι πρὸς πώλησιν εἰς εὐτελεστίαν τιμὰς ὅ,τι ἐναπέμειναν αὐτοῖς ἐκ τῶν ἐπίπλων μέχρι καὶ αὐτῶν τῶν ἐνδυμασιῶν τῶν πρὸς ἀγορὰν ἄρτου, ἀλλὰ ποῦ νὰ εὕρωσιν αὐτόν; αἱ μὴ ἔχουσαι τι πρὸς πώλησιν φέρουσαι τὰ πει-

νώντα τέκνα των περιεφέροντο ἐν τοῖς καφενείοις καὶ τῇ ἀγορᾷ ἐπαί-
τοῦσαι, ἀλλ' ἐκ τῆς πλῆθους τούτων σπανίως ἐδίδον αὐταῖς τι. Τὰ ρο-
δοκώκκινᾳ πρόσωπα τῶν φιλέργων ὁμογενῶν ἐγένοντο ὡχρὰ ἐκ τῆς ἀσιτίας,
τὰ δὲ παιδιά, ὡς γεγρακότεν, ὑποκίπτοντα κατὰ δεκάδας ἐν ἐκάστῃ
ἡμέρα εἰς τὸ μοιραῖον τέλος.

Στρατιώτην ἐκ Σαμμακεβίου Καλογιάνην Δημητρίου καλούμενον εὑρον
ἐν τινι σταύλῳ τεθνηκότα ἐξ ἀσιτίας, μόλις πρὸ ἡμερῶν ἀπολυθέντα τοῦ
στρατοῦ καὶ μὴ εὐρόντα ἐν Τυρολόῃ τὴν οἰκογένειαν καὶ τοὺς συγγενεῖς
αὐτοῦ, διαπερασθέντας εἰς Ἀνατολήν.

Μήτηρ ἐκ Σκοποῦ μετὰ τριῶν τέκνων μὴ ἀνεχομένη νὰ βλέπῃ αὐτὰ
πεινῶντα, ἐγένετο ἀφαντος μετὰ τοῦ μεγαλειτέρου αὐτῆς κορασίου, τὰ
δὲ δυστυχῆ μικρὰ αὐτῆς μέινοντα ἄνευ μητρὸς καὶ περιφερόμενα τῇ δε-
κακείσῃ κλαίοντα, ἐκίνησαν τὸν εἰκτον τοῦ μουχτάρη Τυρολόης κ. Κω-
στάκη καὶ τοῦ Σκοποῦ κ. Στέργιου, εἴτινες φιλανθρωπίας ἔργον ἐκτελοῦν-
τες παρέλαβον αὐτὰ ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ συντήρησιν των.

Ἐν μέσῃ ἀγορᾷ γυναῖκες καὶ γέροντες ἐπιπτον λιποθυμῶντες ἐκ πείνης
καὶ ἀποθνήσκοντες. Ἡ κατόστασις αὕτη εὐδῶς συνεχίνει τὴν τουρκι-
κὴν ἀρχὴν ἵνα ἀναλάβῃ πρόνοιαν τινὰ περὶ αὐτῶν, ἀλλὰ μάλλον τῷ χαρι-
στεῖτο, ἐλέευσσα ἐκτελούμενον τὸ πρόγραμμα τῆς ἐξοντώσεως τῶν ὁμο-
γενῶν, ἐν δὲ τοῖς παραπόνοις καὶ ἐκθέσεσι τῶν μευχτάριδων περὶ τῆς δε-
νῆς θέσεως αὐτῶν ἀπήντων τὸ (χέπησῃ κεπερσινλέρ) ὄλοι ἄς ψιφύσουν.

Ἡ δὲ πνευματικὴ ἡμῶν ἀρχὴ ἐγκαταστάσα ἐν Τυρολόῃ ἐξέθετε μὲν ἅ-
παντα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἀλλ' εὐδεμῖα φροντίς ἐλαμβάνετο, μὴ ἐπι-
τροπούσης τῆς Διοικητικῆς ἀρχῆς τὴν εἰς Κων)πολιν μετὰβασιν τοῦ Μη-
τροπολίτου καὶ ἐνέργειαν τῶν δεόντων. Μόλις δὲ πρὸ τῶν Χριστουγέννων
ἀπεστάλησαν 80 λίραι ὑπὸ τῆς ἐν Κων)πόλει συστάσης ἐπιτροπῆς τῶν
προσφύγων καὶ δις ἀκολούθως μετὰ ἕνα καὶ δυὸ μῆνας ἀνὰ 40 λίραι.

**15 Ἀναχώρησις εὐποροῦντων, ἔλευσις τοῦ Γερμανοῦ ὑποπροξέ-
νου Ραιδεστοῦ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς θέσεως τῶν ἐκτοπισθέντων
ὁμογενῶν, μίταιαι ὑποσχέσεις αὐτοῦ, ἐπιτροπὴ αὐτῶν παρὰ τῷ
Ἑλληνι Πρεσβευτῇ καὶ τοῖς Πατριαρχείοις.**

Οἱ εὐποροῦντες ἐκ τῶν ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν ἅμα τῆς εἰς Τυρολόην
μεταβάσεως των ἤρξαντο διὰ δωροδοκιῶν καὶ διαφορῶν μέσων ἵνα λαμβά-
νωσιν ἀδείας ἀναχωρήσεως εἰς Κων)πολιν, ὧν τινὲς μὲν ἐγκαθίσταντο αὐτό-
θι, πλεῖστοι δὲ οἰκογένειαι ἔχουσαι συζύγους, τέκνα ἢ ἀδελφοὺς ἐν Ἑλλάδι,
Ρουμανίᾳ καὶ Βουλγαρίᾳ, βοηθούμεναι ὑπ' αὐτῶν χρηματικῶς, ἀνεχώρουν
καθημερινῶς ἐκ Κων)πόλεως. Μεγίστας δὲ μὲν δυσκολίας συνήντων παρὰ
τῇ Τουρκικῇ ἀρχῇ ἐν τε τυρολόῃ πρὸς λήψιν ἀδείας διὰ Κων)πολιν, ὡς
καὶ ἐν Κων)πόλει πρὸς λήψιν διαβατηρίου, μόνον δὲ δι' ἄδρων δωροδοκιῶν
κατώρθουν τοῦτο. Κατὰ Μάρτιον ἔμωσ ἡ Βουλγαρικὴ Κυβέρνησις ἀπη-
γόρευσε τὴν διὰ τὸ ἐδάφους τῆς διάβασιν αὐτῶν· καὶ οὕτω πολλὰ οἰκο-
γένειαι πωλήσασαι ὅ,τι καὶ ἂν εἶχον, πρὸς προμήθειαν τῶν ἐξόδων τοῦ
ταξειδίου, ἠναγκάσθησαν καὶ πάλιν ἵνα διαμείνωσιν ἐν Τυρολόῃ

Συνεπεία ἐνεργείας τῶν Πατριαρχείων παρὰ τῇ Γερμανικῇ Πρεσβείᾳ ἐν Κων)πόλει περὶ τῆς ἐν Τυρολόῃ δεινῆς θέσεως τῶν ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν, διετάχθη παρ' αὐτῆς ὁ ἐν Ραιδεστώ ὑποπρόξενος, πρὸς ἔλευσιν ἐν Τυρολόῃ καὶ ἐξέτασιν τῆς θέσεως αὐτῶν συνάμα δὲ καὶ ἀπστολῆς πιστοῦς ἐκθέσεως αὐτῶν. Ἡ Διοικητικὴ ἀρχὴ Τυρολόης λαβοῦσα γνώμην τῆς ἐλεύσεως τοῦ ὑποπροξένου ἠθέλησε διὰ δολιότητος καὶ τουρκικῆς πανουργίας νὰ ἐξαπατήσῃ αὐτὸν, ὡς φροντίζουσα εἶη καὶ παρέχουσα καθημερινῶς αὐτοῖς σιτηρέσιον. Διὸ ἐμποίησεν τὴν ἀνά τὴν ἀγορὰν περιφορὰν τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν καὶ πώλησιν ἐρριούχων, ἐξίγαγεν ἐκ τῆς ἀποθήκης τοῦ Δημαρχείου περὶ τοὺς 25 σάκκους παλαιῶν σιτηρότων καὶ ἀκαταλλήλων εἰς θρῶσιν ἀλύρων, διέταξε δὲ τὴν ἐν Τυρολόῃ ἐπιτροπὴν τῶν ὁμογενῶν προσφύγων, ἵνα παραλάβῃ αὐτὰ καὶ διανείμῃ τοῖς ἀπόροις, καθ' ἣν ἡμέραν ἀκριβῶς ἐγνώσθη ὅτι ἤρχετο ὁ ὑποπρόξενος. Ἡ ἐν ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴ ἠρῶνθη τὴν παραλαβὴν αὐτῶν, μὴ γνωρίζουσα μὲν τὸ ἀκτάλληλον αὐτῶν εἰς βρῶσιν, ἀλλ' ὡς μὴ ἐπαρκούντων εἰς τὸ τσοσοτον πληθους, ἀναλογούντων ἀνά 10 δράμια εἰς ἕκαστον άτομον.

Ἐποτυχύσης δὲ τῆς πανουργίας τῶν ἐν Τυρολόῃ ἀπέστειλαν ταῦτα εἰς Ἡράκλειαν ἵνα διανείμωσιν ταῖς ἀναπομείναντας ἐκεῖ εὐαρίθμους οἰκογενεῖαις καθ' ἣν ἡμέραν ἠθέλε γνωστοποιηθῆ τῷ Μουδῖρῳ ἢ ἐκεῖσε ἔλευσις τοῦ ὑποπροξένου, ὡς καὶ ἐγένετο, ἐν ἀγνοίᾳ ὁμοῦ τῶν λαμβανόντων τοῦ ἀκαταλλήλου τῆς θρῶστος. ἐξέθεσαν δὲ τῷ ὑποπροξένῳ ψευδῶς, ὅτι οἱ ἐν Τυρολόῃ ἐγκαταστάτες ἀπαντες εὐποροῦσι, τοῖς δὲ ἐν Ἡρακλείᾳ ἐναπομείναντας ἀπόροις εἶδοντο δῆθεν καθ' ἣμέραν σιτηρέσιον. Κατὰ συγκυρίαν ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπελύθησαν οἱ ἐν τῷ στρατοδικεῖφ Ἀδριανουπόλεως ὡς ἔνοχοι, ἀπσταλέντες παρὰ τοῦ ὑποδιοικητοῦ Χαμητῆ ἐκ τῶν κατοικῶν Σχημακοβίου, Τρουλλίας, Ἀγ. Στεφάνου καὶ Σκεπαστοῦ περὶ τὰ 20 άτομα. Οὗτοι μετὰ τρίμηνον διαμονὴν ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ ἀκριβῆ ἐξέτασιν τῶν ψευδῶν ἐκθέσεων τοῦ Χαμητῆ, ἀναφνέντων πλαστῶν ἐκ τῶν ἀνακρίσεων τῶν ἠθωώθησαν καὶ ἀπσταλέθησαν εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν. Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα ἐγνώσθησαν τῷ ὑποπροξένῳ ἐξέφρασε τὴν γνώμην λογικῶς, ὅτι ἀφοῦ οἱ ἐν τῷ στρατοδικεῖφ, ὡς ἔνοχοι ἀπσταλέντες ἠθωώθησαν, συνεπάγεται καὶ ἡ ἀθώωσις τῶν ἀδίκως ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν. Ὑπεσχέθη δὲ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ παρὰ τῷ Πρεσβευτῇ πρὸς ἐπάνοδον ἀπάντων εἰς τὰς ἐστίας τῶν. Ἡ ὑπόσχεσις αὕτη τοῦ ὑποπροξένου ἀνεπτέρωσε τὰς ἐλπίδας ἀπάντων, ἐμπλησθέντων χαρᾶς καὶ μετ' ἀγωνίας ἀνεμνον τὴν ἐκπλήρωσιν. Δυστυχῶς ὁμοῦ ἡ χαρὰ ἀπέβη ματαίᾳ· μὴν ἡδὴ παρήλθεν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτοῦ καὶ οὐδεμία καλλιτέρευσις τῆς τύχης οὔτε ἡ ἀναμενομένη, πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὰς ἐστίας διαταγὴ ἀφίκετο.

Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1915 πορευθεὶς εἰς Κων)πολιν συνέστησα ἐπιτροπὴν μετὰ τοῦ ἐκ Σκεπαστοῦ κ. Γ. Σαββίδου καὶ τοῦ ἐκ Σαφιδῶν κ. Μ. Ζηλιτίδου, ἐκ μέρους τῶν προσφύγων καὶ ἐπαρουσιάσθημεν τῷ Πρεσβευτῇ τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἐξοχωτάτῳ κ. Καλλέργῃ. Οὗτος λίαν φιλοφρόνως προσδεχθεὶς ἡμᾶς ἐκθέσαντας τὴν ἐλευθὴν καὶ ἀξιοδάκρυτον θέσιν τῶν ἐν Τυρολόῃ καὶ ἐξαιτήσαντας τὴν, εἰ δυνατόν, ἐνέργειαν αὐτοῦ

παρὰ τῆ Ἑλληνικῆ Κυβερνήσει πρὸς ἀποστολὴν αὐτῶν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος, ἐξεφράσθη περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς αἰτήσεώς μας ἕνεκα τῆς ἐμπολέμου καταστάσεως τῆς Τουρκίας, καίτοι μέγιστον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ αὐτῶν εἰδείξατο. Συνέστησε δὲ ἡμῖν ἵνα διὰ τῶν Πατριαρχείων ἐνεργήσωμεν τι ὑπὲρ αὐτῶν.

Τὴν ἐπομένην ἐνεχειρίσαμεν ἀναφορὰν τῆ Α. Θειοτάτη Παναγιότητι, ἐν ἣ ἐξεθέσαμεν λεπτομερῶς τὰ τῆς δεινῆς θέσεως τῶν ἐν τυρολόῃ, ἀπαιτούντες τὴν δυνατὴν ἐνέργειαν παρὰ τῆ Κυβερνητικῆ Ἀρχῆ πρὸς ἐπάνοδον εἰς τὰς ἐστίας αὐτῶν, ὡς ἀδίκως καὶ ἀναιτίως ἐκτοπισθέντων καὶ ὡς τὸ μόνον σωτήριον μέσον τῶν ἐναπομεινάντων καὶ τσοσάυτα ὑφισταμένων. Ἡ ἀναφορὰ ἡμῶν ἀνετέθη τῆ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἁγίου Χαλκηδόνος ἐπιτροπῆ τῶν προσφύγων, εἰς ἣν παρουσιασθέντες καὶ προφορικῶς ἐξεθέσαμεν τὰ τῆς καταστάσεως τῶν ἐν Τυρολόῃ. Ἡ ἐπιτροπὴ ἤρκεσθη εἰς τὴν ἀποστολὴν 40 λίρου συνδρομῆς ὑπὲρ αὐτῶν, ὑπεσχέθη δὲ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς διὰ τοῦ Πρεσβευτοῦ τῆς Γερμανίας περὶ τῶν αἰτήσεών μας.

Ὡς δὲ ἐπληροφορήθημεν ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας ἐπισκεφθεὶς τὴν Α. Παναγιότητα ἐν τῆ περιστάσει ταύτῃ ἔθιξε τὸ ζήτημα τῆς θέσεως τῶν ἐν Τυρολόῃ ὁμογενῶν, ἐκφράσας ὅτι ἐμεσολάβησε παρὰ τῷ τότε ὑπουργῷ τῶν Ἑσωτερικῶν Ταλαὰτ βέη περὶ τῆς παλινοστήσεως αὐτῶν, ὡς ἀδίκως ἐκτοπισθέντων ἕνεκα τοῦ φόβου τοῦ υἱοῦ τοῦ Νομάρχου, ἀπεδειχθέντος ἐκ τῆς ἀθωώσεως τῶν εἰς τὸ στρατοδικεῖον Ἀδριανουπόλεως παραπιφθέντων. Ὁ πανουργὸς ὁμοῦς Ταλαὰτ ἀπήντησεν αὐτῷ ὅτι οὐχὶ διὰ τὸν φόβον τοῦ υἱοῦ τοῦ Νομάρχου ἐξετοπίσθησαν, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων αὐτῶν ἔβιδον διόφορα συνθήματα τῷ ἐν τῆ παραλία τοῦ Εὐξείνου περιφερομένῳ Ρωσικῷ στόλῳ. Ὅποια πανουργία! Ὅποια ὑποκρισία τουρκικὴ! ἐνῷ ἐκ τῶν ἐκτοπισθέντων χωρίων τὸ μὲν Σαμμακόβιον καὶ Τρούλια εὕρισκονται εἰς ὄρωρον ἀπόστασιν τῆς παραλίας, ὁ δὲ Σκεπαστός καὶ Σοφίδες εἰς ὄρωρον καὶ ὁ Σκοπὸς εἰς 20ῶρον οἱ πλεῖστοι δὲ τῶν ἐκτοπισθέντων οὔτε θάλασσαν εἶδον ποτέ. Οὕτω ὁ πανουργὸς Ταλαὰτ κατέπεισε ψευδόμενος τὸν Πρεσβευτὴν, ὅστις, ὡς εἰκάζεται, δὲν ἤθελε νὰ ἐπιβληθῆ περισσότερον διὰ ξένον αὐτῷ ζήτημα καὶ οὕτω αἱ ἐνέργειαι μας ἀπέβησαν μάταιαι πρὸς μέγιστην λύπην τῶν ἐν Τυρολόῃ ἀναμενόντων καλλιτέρευσιν τινὰ τῆς θέσεώς των.

Ιδ. Πρόνοια τοῦ Ἀλλῆ βέη πρὸς προμηθειαν ἐπαρκοῦς καὶ εὐδυνωτέρου ἄρτου, διασπορὰ πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, οἱ κατὰ τὸ Πάσχα φόνοι.

Ἐνῷ δὲ ἐκ τῶν ἐνεργειῶν εἰς τὰς ἀρμοδίους ἀρχὰς οὐδεμίαν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν ὁμογενῶν ἐπῆλθε, ἐφάνη ὑπερασιαστὴς καὶ προστάτης τῶν ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν ὁ ἐκ τῶν ἐγκρίτων Μωαμεθανῶν Τυρολόης Ἀλλῆ βέης, ἀλβανὸς τὴν καταγωγὴν, ὅστις ἀνέλαβε κατὰ Φεβρουάριον τὴν προεδρίαν τῆς Δημαρχίας με σκοπὸν προμηθείας διὰ λ/μὸν αὐτῆς ἐπαρκοῦς καὶ εὐδυνωτέρου ἄρτου διὰ τοὺς ἐκτοπισθέντας. Πρὸς τοῦτο ἐνεργή-

γήσας καθήργησεν ἐν πρώτοις τὴν οὐχὶ εὐκαταφρόνητα πρὸς ἑναποταμειούσασαν ἑταιρίαν ἀκολούθως δὲ ἀνέλαβε τὴν προμήθειαν οἰτηρῶν διὰ ληρὸν τοῦ Δημαρχείου καὶ παρείχε τοῖς ἀρτοποιοῖς πρὸς κατασκευὴν ἄρτων καὶ πώλησιν ἀνευ κέρδους τινός, πλὴν τῆς προσωπίχης τῶν ἐξέδων αὐτῶν. Οὕτω ὑπεβίβασε τὴν τιμὴν εἰς ὀλιγώτερον τοῦ ἡμίσεως τῶν ὑπὸ τῆς ἑταιρίας προηγουμένως πωλουμένων καὶ κατὰ πολὺ καλλιτέρου, ἐνφ' ἣ ἑταιρία ἐκ τῆς ἀπλήστου κερδοσκοπίας ἀνεμίγνυε τελευταίως 50 καὶ 60 τοῖς % καναθοσπόρους καὶ τὰ τοιαῦτα εἰς τὰ διδόμενα τοῖς φούρνοις ἄλευρα. Ἐπέβαλλε προσέτι ὃ ἐν λόγῳ Ἄλῃ βέης εἰς τοὺς ἀρτοποιοὺς ἕνα καθ' ἡμέραν παρέχουσι εἰς τοὺς μουχτάριδες ἐκάστου χωρίου ἐπαρκές ποσὸν ἄρτου ἀναλόγως τῶν ἀτόμων ἐκάστου χωρίου ἐπαρκές ποσὸν ἄρτου ἀναλόγως τῶν ἀτόμων ἐκάστου χωρίου. Οὕτω δὲ ἕκαστος μουχτάρης διένειμε καθ' ἡμέραν τοῖς ἐγχωρίοις του μόνον τὸ ἐπαρκὸν ἐκάστη οἰκογενεῖα ποσὸν ἄρτου καὶ οὕτω ἀπηλλάγησαν τοῦ εἰς τοὺς φούρνους συνωστισμοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου πολλοὶ μὲν ἐλάμβανον ἐπανεπιμμένως καὶ μετεπώλουν αὐτοὺς κερδοσκοπικῶς πλεῖστοι δὲ μὴ θυνάμενοι νὰ λάβωσι διέμειναν νήστειε ἢ καὶ ἠναγκάζοντο νὰ ἀγοράζωσιν ἐκ τῶν ἄλλων εἰς ἀνωτέραν τιμὴν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ εἰς ἀλλοδαπὴν ἀναχώρησις ἀπετράπη, ὡς ἐλέχθη, ἐπετράπη νὰ διασπείρωνται εἰς διαφόρους ἄλλας Κωμοπόλεις, ὡς ἐν Δουλι-Βουργαζίῳ, Βαδῶ-ἔσκη, Βουνᾶρ-χισᾶρ καὶ 40) Ἐκκλησίαις. Εἰς δὲ τοὺς ἐργατικὸς ἐπετράπη ἢ εἰς Σαράϊον καὶ τῇ περιφερείᾳ αὐτοῦ διασπορὰ πρὸς κατασκευὴν ξυλανθράκων καὶ πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν. Αἱ οἰκογένειαι ἔθως αὐτῶν διέμειναν ἐν Τυρολόῃ. Αἱ δὲ γυναῖκες τῶν στρατιωτικῶν οἰκογενειῶν καὶ αἱ χήραι περιεφέροντο εἰς τὰ πέριξ χωρία πρὸς πώλησιν ἢ ἀνταλλαγὴν δι' ἄλευρου ἐπίπλων τιμῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοῦτο προσκόμματα συνήντων. Μουσουλμάνοι χωρικοί, οὐχὶ σπανίως δὲ καὶ χωροφύλακες συναντῶντες αὐτάς καθ' ὁδὸν ἀφήρουν διαίως τὸ πρὸς διατροφὴν τῶν τέκνων των περιμηθευθὲν ἄλευρον ἢ χρῆμα ἢ καὶ αὐτὰ τι πρὸς πώλησιν μεταφερόμενα ἐπιπλά.

Αἱ χαρμόσυνα ἡμέραι τοῦ Πάσχα ἀνέτελον μελαγχολικαὶ καὶ λυπηραὶ εἰς τοὺς ἐν Τυρολόῃ ἐκτοπισθέντας ὁμογενεῖς, ἀναλογιζομένους ὅτι ἐπτὰ περίπου μῆνες παρῆλθον ἀπὸ τῆς ἐκτοπίσεώς των καὶ διετέλουν εἰσέτι ἐν ἀβεβαιότητι καὶ ἀμηχανίᾳ ἀνευ ἀρρωγῆς τινος καὶ προστάσιος καὶ ἀνευ προβλεπομένης βελτιώσεως τῆς θέσεώς των.

Μόνον τὸ Πνευματικὸν ἡμῶν κέντρον ἠρκέσθη νὰ ἀπαστείλῃ 40λιρον συνδρομὴν, ἐξ ἧς διενεμεθήσαν ἀνὰ εἰς καὶ δυὸ ἄρται εἰς τὰς ἀπορωτέρας οἰκογενείας κατὰ τὸ Πάσχα. Εἰς ἐπίμετρον δὲ τῶν δεινοπαθημάτων καὶ τῆς μελαγχολικῆς αὐτῶν θέσεως διεδόθη κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα καὶ ἡ εἰδησις τοῦ ἐξῆς τραγικοῦ συμβάντος.

Γυναῖκες δυὸ ἐκ Σοφιδῶν ἐπορεύθησαν πρὸ τοῦ Πάσχα ἐν τῷ ἄλευρομύλῳ τοῦ Σιναλῆ, χωρίου τῆς ὑποδιοικήσεως Σερατοῦ, ἔχουσαι ἢ μὲν σόζυγον, ἢ δὲ πενθερὸν ὅπως λάβωσι παρ' αὐτῶν ὀλίγον ἄλευρον διὰ τὰ πεινῶντα τέκνα των. Τοῦρκοι δὲ εἰσελθόντες ἐν τῷ ἄλευρομύλῳ κατέσ-

φαζαν τὰς τε γυναίκας καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ μωλωθρούς, εὖς εὗρον τὴν ἐπομένην ἄνευ ἰχνύς τινὸς τῶν δραστῶν. Ἐκ τούτων ἡ μία γυνὴ ἦν οὕζυγος στρατιώτου, ἐργαζομένου ἀπὸ διετίας εἰς λεπτουργικὰς ἐργασίας ἐν Σαμμακοβίῳ.

Τεταυτὴ ἡ θαρραρότης καὶ θηριωδία τῶν Τούρκων, εἴτινες ἀντὶ ὑπερασπίσεως καὶ προστασίας καὶ παροχῆς σιτηρεσίου ταῖς οἰκογενεαῖς τῶν ἐν τῷ στρατῷ ἐργαζομένων, ἀπογυμνώσεις, πτήσεις, κλοπὰς καὶ τὸ χείριστον σφαγὰς διέπρατον. Καὶ ἄλλοι δὲ φόνοι ἐπτά ἀτόμων ἐγένοντο εἰς τὰ περίξ Ραιδεστοῦ ἐκ τῶν ἐκεῖσε ἐκτοπισθέντων προσφύγων.

Καὶ ἕτερος δὲ φόνος ὁμογενοῦς ἐγένετο μετὰ καιρὸν τοῦ ἐκ Σαμμακοβίου Χρήστου Κιουρτσῆ, ὅστις ἐργαζόμενος ἐν τῷ σταθμῷ Τσερκὲς κιότ παρὰ κρεωπώλῃ Μουσουλμάνῳ, ἀπεστάλη παρ' αὐτοῦ πρὸς ἀγορὰν πρὸ βῆτων ἐκ τινος χωρίου ἐφ' ἀμάξης, καθ' ὃδὸν δὲ λησται ἀφαιρέσαντες τὰ χρήματα κατεκρεοῦρησαν αὐτόν.

Τὰ τραγικὰ ταῦτα συμβάντα γενόμενα θεθαίως ἀπὸ σκοποῦ πρὸς περιορισμὸν τῆς ἐλευθέρως περιδεῖας τῶν γυναικῶν δι' ἀνεύρευσιν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, κατεφόβισαν τοὺς πάντας, περιορισθέντας ἐν Τυρολόῃ καὶ τὰ πάνδεινα ὑφισταμένους ἐκ τῆς ἐσχάτης ἰνδεῖας καὶ κακουχίας.

17. Ματαίᾳ ἀπόπειρα ἐπανόδου τινῶν εἰς τὰς πατρίδας των, φοβερὰ μάστιξ τυφοειδοῦς πυρετοῦ ἐν Τυρολόῃ, κατὰστασις τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἀποσταλέντων.

Ἐπὶ τῇ ἐλεύσει τῆς ἀνοίξεως, ἐν τῇ ἐποχῇ, καθ' ἣν πάντες ἐπεδίδοντο εἰς τὴν σπορὰν ἀραβοσίτου καὶ εἰς διαφόρους γεωργικὰς ἐργασίας, τινὲς τῶν ἐκ Σκοποῦ καὶ Σαμμακοβίου ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν ἐτόλμησαν νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὰς πατρίδας των ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ. Μόλις ὁμως ἀφίκοντο ἀπεδιώχθησαν ὑπὸ τῆς διοικητικῆς ἀρχῆς, μὴ ἐπιτρεπούσης τὴν ἐπάνοδον εἰς οὐδένα κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν. Καὶ ἐπιτροπὴ δὲ ἐκ τῶν ἐκτοπισθέντων συνιστάσα ἐπὶ τούτῳ ἀπετάθη δι' ἀναφορὰς πρὸς τὸν Διοικητὴν 40) Ἐκκλησιῶν, ἐξαιτουμένη τὴν ἀδειαν τῆς εἰς τὰς πατρίδας ἐπανόδου χάριν γεωργικῶν ἐργασιῶν καὶ ἀνθρακοποιίας, ἔλαβεν ὁμως ἀρνητικὴν ἀπάντησιν καὶ ὅτι πρὸ τοῦ τέλους τοῦ πολέμου εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται ἡ ἐπάνοδος.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου τοῦ 1915 ἕνεκα τοῦ συνωστισμοῦ, τῆς κακουχίας, τῆς ἀτροφίας καὶ λοιπῶν δεινοπαθημάτων τῶν ἐκτοπισθέντων, ἐνέσχυφεν ἐν Τυρολόῃ φοβερὰ ἐπιδημικὴ ἀσθένεια τυφοειδοῦς πυρετοῦ προσβαλοῦσα κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐν συνωστισμῷ κατοικοῦντας ἐν σταύλοις καφενείοις καὶ ξενοδογείοις, θαμητῶν δὲ διαδεθεῖσα καὶ εἰς τοὺς ἐν ταῖς οἰκίαις διατωμένους. Ἐνεκεν ἐλλείψεως τακτικῆς διαίτης ἐντὸς 7 ἢ 8 ἡμερῶν οἱ προσβαλλόμενοι ὑπέκυπτον εἰς τὸ μοιραῖον τέλος, μὴ ἀντέχοντες ἄλλως τε καὶ ἕνεκα τῆς ἐπὶ τοσοῦτον καιρὸν κακουχίας καὶ κατῆς διαίτης.

Κατὰ δεκάδας καθ' ἡμέραν ἐξ ἐκάστου χωρίου ἀπέθνησκον, πολὺ δὲ σπανίως ἐσώζετό τις δι' ἰατρικῆς περιθάλψεως καὶ διαίτης. Ἡ Διοικητικὴ ἀρχὴ ἀδιαφορίαν ἐδείκνυε πρὸς πρόληψιν τοῦ κακοῦ, εὐχαριστουμένη

ἄλλως τε, ὡς ἐκτελούμενου τοῦ προγράμματος τῆς ἐξοντώσεως τῶν ὁμογενῶν.

Ἡ νόσος αὕτη ἐξηκολούθει ἀποδεκατίζουσα καθ' ἡμέραν ἐπὶ δύο μῆνας ἄνευ προνοίας πρὸς πρόληψιν αὐτῆς, ἔτι περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου ἤρξατο μεταδιδόμενη καὶ εἰς τοὺς Μουσουλμάνους κατοίκους Τυρολόης. Ἡ Διοικητικὴ ἀρχὴ ἀουπνισθεῖσα τότε ἐνήργησε τὴν ἀποστολὴν εἰδικῶν ἰατρῶν καὶ ἀπολυμαντικῶν μηχανῶν διὰ διαφόρων δὲ μέσων ἠδυνήθησαν νὰ περιορίσωσι τὴν μετάδοσιν αὐτῆς, ἀφοῦ ἕως τὰ τρία σχεδὸν τέταρτα τῶν ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν ἐξέλιπον.

Ἐκ δὲ τῶν εἰς Μ. Ἀσίαν ἀποβιβασθέντων ὁμογενῶν, ὄσους μὲν ἀπέβασαν εἰς Πάνορμον ἀπέστειλαν διὰ χωρικοφύλακων εἰς τὰ περίξ τοῦ Βαλῆ-κεσερ, διασπείροντες ἀνὰ 5 καὶ 6 οἰκογενεῖας εἰς διάφορα τουρκικὰ χωρία, ἔνθα οὔτε τὰ πρὸς διατροφήν νὰ ἀγοράσωσιν εὐρίσκον. Μετέθετον δι' αὐτοὺς συνεχῶς εἰς ἄλλα χωρία ἕνα μῆ, συνοικειούμενοι, εὐρίσκουσι τὰ πρὸς διατροφήν· καὶ οὕτω ἐκ τῆς συχνῆς ἐκτοπίσεως καὶ κακουχίας ἐξοντοῦνται ὁσημέραι. Ἀποθνήσκοντες δὲ εἰς τουρκικὰ χωρία καὶ θάπτομενοι παρὰ τοῖς τάφοις αὐτῶν, ἐξήγοντο ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων ἐκ τῶν τάφων καὶ ἐγκατελίποντο εἰς βορὰν τῶν κυνῶν καὶ ὀρνέων, μὴ ἀνεχομένων παρὰ τοῖς τάφοις αὐτῶν (κιαβούρηδας) ἀπίστους. Πολλαὶ οἰκογένειαι ἐκτοπιζόμεναι μέχρι Ἰκονίου ἐξηφανίσθησαν ὀλοτελῶς. Τινὲς δὲ εὐποροῦντες κατάρθωσαν διὰ δωρεοδοκίαν καὶ διαφόρων μέσων νὰ λάβωσιν ἀδελφὰ ἀναχωρήσεως εἰς Κων)πυλιν, ἔνθα καὶ ἐγκατεστάθησαν.

Τοὺς δὲ εἰς Νικομήδειαν ἀποβιβασθέντας, τινὰς μὲν ἀπέστειλαν εἰς Ἀδὰ-παζάρ καὶ τὰ περίξ χωρία ἐγκαταστήσαντες εἰς τὰς οἰκίας τῶν ἐκτοπισθέντων Ἀρμενίων, ὡς καὶ εἰς τὰ περίξ τῆς Νικομηδείας, ἐπέτρεψαν δὲ καὶ τὴν ἐγκατάστασιν ἐν τῇ Νικομηδείᾳ, εἰς πλείστους. Ἡ τύχη τούτων ὑπῆρξεν εὐνοϊκωτέρα καθ' ἔτι πλὴν τῆς καλῆς πρὸς αὐτοὺς συμπεριφορᾶς τῶν ὁμογενῶν τε καὶ Τούρκων, παρείχετο προσέτι ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς ἀρχῆς καὶ ἡμερήσιον σιτηρέσιον τοῖς ἀπόροις ὡς καὶ μηνιαῖον ἐπίδομα ταῖς στρατιωτικαῖς οἰκογενεαῖς.

18. Ἐλευινή θέσις τῶν ἐν ὁδοποιῖᾳ, κατασκευῇ διαφορῶν κτιρίων καὶ γαιανθρακωρυχεῖς ἐργαζομένων ὁμογενῶν στρατιωτῶν, φυγσοστρατία καὶ φόνου αὐτῶν.

Οἱ στρατολογηθέντες ὁμογενεῖς ἐπὶ τῇ ἐμπολέμῳ καταστάσει τῆς Τουρκίας ἀπὸ τοῦ 20οῦ μέχρι τοῦ 45οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των, ἐχρησιμοποιοῦντο, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, δίκην εἰλώτων, εἰς καταναγκαστικὰ ἔργα, ὁδοποιῖας, οἰκοδομὰς Σχολῶν, διοικητηρίων, νοσοκομείων κλπ. πλείστοι δὲ ἀπεστέλοντο καὶ εἰς τὰ ἐσχάτως ἀνακαλυφθέντα γαιανθρακωρυχεῖα ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Μ. θαλάσσης παρὰ τῷ Μέλανι ἀκρωτηρίῳ (Καραμπουρῶν). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν παρείχον αὐτοῖς ἐπαρκῆς σιτηρέσιον· ἐπὶ τῇ ὑπερτιμῇσι ὁμοῦ τῶν τροφίμων ἐπλήρωνον αὐτοῖς ἀνὰ τρία γρόσια καθ' ἡμέραν ἀντὶ σιτηρέσιου, μὴ ἐπαρκοῦντα μὴδὲ δι' ἓν γεῦμα ξηροῦ ἀρτου, τιμηθέντος 8 καὶ 10 γρ. κατ' ὄξαν.

Καθυποβαλλόμενοι δὲ εἰς καταναγκαστικὰς ἐργασίας νήστευσι καὶ ἀγνοοῦντες τὴν τύχην τῶν ἐκπατρισθειῶν καὶ τῆδε κακεῖσε διασπαρευῶν οἰκογενείας των, ἤρξαντο φυγοστρατοῦντες, καταφεύγοντες εἰς Βουλγαρίαν διὰ τῶν γνωστῶν αὐτοῖς συνόρων τῆς ὑποδιοικήσεως Σαμμακαβίου λανθάνοντες πάντοτε τοὺς ἐν τοῖς συνόροις τούρκους στρατιώτας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν εἰ Βούλγαροι προσεδέχοντο αὐτοὺς καὶ ἀπέστελον εἰς Κιρναπάς, ἔνθα τοῖς ἐδίδοτο ἐργασία εἰς τὸ ἐκεῖ ἐργοστάσιον ζακχάρειω με ἐπαρκῆς σιτηρῆσιον καὶ ἡμερήσιον ἰκανοποίητικόν, ἀποστέλλοντες πάντοτε τὰς μικρὰς οἰκονομίας των εἰς τὰς ἐν Τουρκία ἐκτοπισθείσας οἰκογενείας αὐτῶν.

Ἐπειδὴ ἕμεις ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις διεμαρτυρήθη τῇ βουλγαρικῇ Κυβερνήσει ἐπὶ τῇ ἀποδογῇ ταύτῃ τῶν φυγοστρατούντων αὐτῆς, διετάχθη ἵνα παραβιῶσιν εἰς τοὺς ἐν τοῖς συνόροις τούρκους στρατιώτας πάντα τὸν ἐκ Τουρκίας εἰς τὸ βουλγαρικὸν ἔδαφος διαπερῶντα ὁμογενῆ καὶ Ἀρμένιον.

Διοικητὴς τῶν ἐν τοῖς συνόροις στρατιωτῶν ἦτο ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς Σαμμακαβίου αἰμιθόρος Κασίμ, ὁ τοσαῦτα διαπράξας, ὡς ἐξεθέσαμεν, καὶ συντελέσας εἰς τὴν ἐκτόπισιν τῶν χωρίων. Ὁ ἀσπονδὸς οὗτος ἐγθρὸς τῶν ὁμογενῶν διέταξε τοὺς ἐν τοῖς συνόροις στρατιώτας ἵνα πάντα παραδειζόμενον αὐτοῖς ὑπὸ τῶν βουλγάρων ὁμογενῆ ἢ Ἀρμένιον φυγοστρατοῦντα φονεύουσιν ἁμέσως. Περὶ τοὺς 65 ὁμογενεῖς σφριγῶντες νέοι καὶ περὶ τοὺς 20 Ἀρμένιοι ἐγένοντο τοιοῦτοτρόπως θύματα τῆς θηριωδίας τῶν τούρκων παραδιδόντες ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ θὰ ἐξηκολούθει τὸ κακὸν αὐτοῦ διέταγμα ἐκτελούμενον, ἂν εὐτυχῶς δὲν ἐλθῆσαν χώραν τὸ ἐκλόουθον συμβάν.

Κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1916 οἱ ἐκ Σαμμακαβίου Χαράλαμπος Κωνσταντίνου, Γεωργάκης Μιχαήλ, Κωνσταντῆς Κουτοκῆ, Δημήτριος Ἀνδρέου καὶ τινες ἄλλοι φυγοστρατήσαντες ἠδυνήθησαν νὰ διέλθωσιν εἰς τὸ βουλγαρικὸν ἔδαφος, ὑπολαθόντες, ὡς σύνηθες, τοὺς ἐν τοῖς συνόροις τούρκους στρατιώτας. Συλληφθέντες ὅμως ἐν τῷ χωρίῳ Κωστῆ ὑπὸ τῶν Βουλγάρων χωροφυλάκων, ὠδηγήθησαν παρ' αὐτῶν εἰς Ἵρναβον καὶ ἐκεῖθεν παραδθήσαν εἰς τοὺς ἐν τοῖς συνόροις στρατιώτας, μὴ εἰσακουσθέντων τῶν προκαλήσαντων αὐτῶν περὶ τῆς ἀναμενομένης σκληρᾶς τύχης.

Οἱ Τούρκοι στρατιώται ἀφοῦ ἐγύμνωσαν αὐτούς, φέρωντας καὶ ἱκανὰ χρήματα, ἔδεσαν ἀνὰ δύο καὶ ἔφερον εἰς ἀπόκρημνὸν τι μέρος, ἔνθα διὰ τυφεκισμοῦ διαπερῶμενοι ἀνὰ δύο ὑπὸ μιᾶς σφαίρας ἐπιπτον εἰς τὸ κάτωθι βάθος· ἐξ αὐτῶν ὁ Δημήτριος Ἀνδρέου ἰστάμενος ὀπισθεν τοῦ ἄλλου συντρόφου του καὶ παραμερίσας ὀλίγον κατὰ τὸν τυφεκισμὸν ἐπληγῶθη πλαγίως καὶ ἐλαφρῶς. Κατωρθώσας δὲ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν στρατιωτῶν νὰ διέλθῃ τὸν ποταμὸν καὶ διαπεράσῃ πάλιν εἰς τὸ βουλγαρικὸν ἔδαφος γυμνὸς καὶ αἰμόφυρτος, ἐπαρουσιάσθη τῇ βουλγαρικῇ ἀρχῇ καὶ ἐξέθεσε τὴν τύχην τῶν παραδειζόμενων παρ' αὐτῶν εἰς τοὺς τούρκους ὁμογενῶν καὶ τὴν τυχαίαν διάσωσιν αὐτοῦ. Ἀμέσως οἱ Βούλγαροι ἐγνωστοποίησαν ταῦτα τῇ ἀνωτέρα διοικητικῇ Ἀρχῇ, ἣτις διεμαρτυρήθη πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῇ ἀνοικείῳ ταύτῃ διαγωγῇ τῶν ἐν τοῖς συ-

νόροις στρατιωτών. Ἡ Ὄθ. Κυβέρνησις ἀπέστειλεν ἐπιθεωρητὴν πρὸς ἑξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, ὅστις ἔλθων ἐν Σαμμακοβίῳ ἤρκεσθη ἕνα ἀποτρέψῃ τῷ κακοῦργῳ Κασήμ τὴν ἑξακολούθησιν τῶν τοιούτων θηριωδῶν πράξεων καὶ ἔκτοτε πᾶς παραδιδόμενος ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἀπεστέλλετο πάλιν εἰς τὸ τάγμα αὐτοῦ μὲ ποινὴν τινά.

Ἔνεκα δὲ τῆς συχνῆς φυγαστρατίας τῶν καταναγκαστικῶς ἐργαζομένων καὶ κακῶς διατρεφόμενων ὁμογενῶν στρατιωτῶν ἀπέστειλαν αὐτοὺς εἰς Ἀνατολὴν καὶ παρὰ τὴν Καλλίπολιν, καθυποβάλλοντες εἰς ἔργα ἐδοποίας καὶ ὀχυρωματικὰ ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπίβλεψιν καλλιτέραν ὀπωσοῦν δίαιταν. Ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς δὲ κοπώσεως καὶ ἀτροφίας καταλαμβάνομενοι ὑπὸ ἐπιδημικῶν ἀσθενειῶν ἀπέθνησκον ὀσημέραι καὶ πολὺ ὀλίγοι ἀντέσχον μέχρι τέλους καὶ ἤξιώθησαν νὰ ἴδωσι τὸ πατριον ἔδαφος.

19. Ἐγκατάστασις προσφύγων Μουσουλμάνων ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἐκτοπισθέντων χωρίων, διανοιὴ τῆς κινητῆς περιουσίας τῶν ὁμογενῶν, καταστροφή τῶν οἰκιῶν, κλοπὴ καὶ σπατάλη τῆς ἐν Σαμμακοβίῳ καὶ τῶν λοιπῶν χωρίων κατακρατηθείσης περιουσίας.

Κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1915 παραχωρηθέντος προσωρινῶς τῇ Βουλγαρίᾳ τοῦ μέχρι τῆς Σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Ἀδριανουπόλεως-Δεδεαγίτης, τουρκικοῦ ἔδαφους, οἱ κάτοικοι Μουσουλμάνοι τῶν παραχωρηθέντων χωρίων μετηνάστευσαν εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος. Τούτοις ἐγκατέστησαν εἰς τὰ χωρία τῶν ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν. Ἐπειδὴ ἔτις οἱ μετανάσται δὲν ἐπῆρουν δι' ὅλας τὰς κωμοπόλεις ἐγκαθίστων ὠρισμένον ἀριθμὸν οἰκογενειῶν εἰς ἕκαστον χωρίον. Οὕτω δὲ πλεῖστοι οἰκίαι ἐκάστου χωρίου μένουσαι κεναὶ καὶ μὴ ἐπιβλεπόμεναι ὑπὸ τῆς Διοικητικῆς ἀρχῆς κατακρημνίζοντο καὶ ἐχρησιμοποιούντο διὰ καύσιμον ὕλην παρὰ τῶν γειτόνων μεταναστῶν

Ἐν Σαμμακοβίῳ δὲ ἔνεκα τοῦ ὀρεινοῦ καὶ οὐχὶ τόσοῦ γόνιμου ἔδαφους, μὴ δυνάμενοι νὰ πορίζωνται τὰ πρὸς τὸ ζῆν οἱ ἐγκαταστατάντες ἐξ Ὀρτάκιδι περὶ τὰς 120 οἰκογένειαι μεταναστῶν, ἤρξαντο μετριοῦντες εἰς ἄλλα γεωργικὰ χωρία. Οὗτοι δὲ μετὰ τῶν ἐπίπλων τῶν μετέφερον καὶ τὰ παράθυρα τὰς θύρας τὰς σάνιδας τῶν ὀροφῶν καὶ πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφαιρέσωσιν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἐν αἷς κατόικουν. Οὕτω δὲ αἱ οἰκίαι οὗτοι καθιστάμενοι ἀκατάλληλοι πρὸς κατοικίαν ἐκρημνίζοντο θαυμηδὸν ὑπὸ τῶν γειτόνων καὶ ἐχρησιμοποιούντο διὰ καύσιμον ὕλην, ὡς ἐλέχθη, χωρὶς ἢ διοικητικῆς ἀρχῆς νὰ λαμβάνη πρόνοιαν τινα περὶ τούτων.

Κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1916 ἔνεκα τῶν μεταξὺ τῶν ἀνταντικῶν καὶ συμμαχικῶν στρατευμάτων συγκρούσεων ἐν τοῖς Μακεδονικοῖς συνόροις ἠναγκάσθησαν οἱ Μουσουλμάνοι κάτοικοι τῶν ἐν τοῖς συνόροις χωρίων νὰ μεταναστεύσωσιν εἰς Τουρκίαν. Ἡ τουρκικὴ ἀρχὴ διὰ συστηθείσης ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς ἐγκαθίστα εἰς τὰς ἐπιλοίπους οἰκίας τῶν ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν χωρίων. Ἐν Σαμμακοβίῳ ἐγκατέστησαν περὶ τὰς 300 οἰκογενεῖαι ἐκ τῶν περὶ τὴν Γευγελήν χωρίων. Εἰς αὐτοὺς διένειμαν πλεῖστα ζῶα φορτηγά, ἀγελάδας καὶ ὑποζύγια ἐκ τῶν κατακρατηθέντων ὑπὸ τῶν

έμογενών, παραδώραντες προηγουμένως εις τούς κατοίκους τών περίξ Μουσουλμανικών χωρίων πρὸς διαφύλαξιν, ὡς και πλειστα σιτηρὰ τών ὀμογενῶν πρὸς διατροφήν και σποράν. Οὗτοι ἔμωσ ἐπιτιδόμενοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον εις τήν κεινωπαραγωγὴν και ὀλίγον εις τήν γεωργίαν ἀσχολουόμενοι, ἐπώλουν τὰ δοθέντα αὐτοῖς ὑποζύγια. και οὗτοι δὲ ἤρξαντο μετοικοῦντες ἄλλαχόσε και πλειστοι εἰς αἰας ἐκεκενόντο ὀσημέραι και κατεστρέφοντο. Εὐτίρημοι δὲ τινὲς οἰκογένειαί και ἐξ αὐτῶν ἐιέμειναν ἐν Σαμμακοβίῳ. Κατὰ Δεκεῖβριον τοῦ 1917 ἔνεκα τῆς διασπορᾶς, ὡς ἐλέχθη, τῶν ἐν Σαμμακοβίῳ μεταναστῶν, ἐγκατέστησαν 300 οἰκογενείας ἐκ τῶν ἐκ Μακεδονίας τῆς περιφερείας Νότια βλαχοφῶνων Μουσουλμάνων, μεταναστευσάντων πρὸ ἐνός ἔτους εις Σερβίαν, ἔνεκα τοῦ πολέμου και ἐσχάτως ἀφιχθέντων ἐν Τουρκίᾳ. Οὗτοι ἐγκαταστάντες ἐν οἰκίαις ἡμικατοστραμμέναις, ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον, κατεκρήμνιζον τὰς κενὰς οἰκίας διὰ τοῦ ὀλικῶ αὐτῶν διώρθου τὰς ἐν αἰς κατήκουν, και τὸ ὑπόλοιπον μετεχειρίζοντο διὰ κῆσιμον ὀλῆν.

Οὕτω ἐκ τῶν 700 περίπου οἰκιῶν Σαμμακοβίου μόλις διεσώθησαν αἱ 300 και ἐξ αὐτῶν αἱ πλειστοι εἰτοιμόρροποι και ἀνευ θυρῶν και παραθύρων τὸ αὐτὸ δὲ ἐγένετο και εις τὰ λοιπὰ χωρία. Τὰ δὲ οἰκιακὰ ἐπιπλα και οὐκίη, αἵτινα ἐναποθήκευσαν ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἐκκλησίαις και ἐν καταλλήλοις οἰκίαις, τῶν μὲν ἄλλων χωρίων ἀνηρπάγησαν ὑπὸ τῶν Μουσουλμάνων χωροφυλάκων, ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον, και ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων. Οὕτω συνεπεία καταγγελίας ἐναντίον τοῦ Μουδέρη Σκοποῦ περί καταχρήσεως ἐπίπλων, ὠροθη μὲν ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας, ἐπειδὴ ἔμωσ ἐκ τῶν ἀνακρίσεων ἀπεδείχθη ὅτι ἐνείχοντο ὀ τι Διοικήτης 40) Ἐκκλησιῶν, ὡς και ὁ Νομάρχης Ἀδριανουπόλεως και οἱ ἀρχιερεῖ τῆς χωροφυλακῆς ἤρκεόθησαν εις μόνην τήν μετάθεσιν αὐτοῦ.

Ἐν Σαμμακοβίῳ ἔμωσ και τοῖς χωρίοις Τρουλιά και Ἀγ. Στεφάνῳ οὐδεμία κατάχρησις ἐπίπλων ἐγένοντο ἐπὶ τῆ διαμονῆ τοῦ ὑποδιοικήτοῦ Χαμητῆ, ὅν ἄπαντες ἔτρεμον και ἐφοδοῦντο. Μετὰ τήν ἀναχώρησιν ἔμωσ αὐτοῦ κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1915 ἀνετέθη ἡ διαφύλαξις αὐτῶν εις ἐπιτροπὴν ὑπὸ τήν προεδρείαν τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐφόρου. Ταυτοχρόνως δὲ ἐδόθη ἄδεια πωλήσεως αὐτῶν ἐν δημοπρασίᾳ και τὸ ἀντίτιμον κατετίθετο ἐν τῷ ταμείῳ, ὡς παρακαταθήκη.

Πλειστοι δὲ καταχρήσεις ἐγένοντο ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, ὡς και ἐν τῆ πωλήσει, συνεννοουμένων τῶν ὀλίγων ἀγοραστῶν, ὑπαλλήλων, ὡς ἐπὶ τὸ πλειστον, και λαμβανόντων αὐτὰ εις εὐτελεστᾶτας τιμάς.

Ἄλλὰ και αὐτὰ τὰ, ὡς παρακαταθήκη, εις τὸ ταμεῖον παραδόμενα χρήματα τῆς πωλήσεως τῶν ἐπίπλων ἀφήρει σχεδὸν ἡ ἐπιτροπὴ εις ἡμερησία μισθὰ και λοιπὰ ἔξοδα, λαμβάνουσα διὰ μὲν τὸν πρόεδρον ἀνὰ μίαν λήραν καθ' ἡμέραν, διὰ δὲ τὰ λοιπὰ μέλη ἀνὰ ἡμίσειαν. Ἐργαζόμενοι δὲ ἐπὶ δυὸ ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐλάμβανον ἀνὰ 10 και 15 ἡμερησίας ἀπολαβάς.

Συνεπεία καταγγελίας τῆ Διοικήσει 40) Ἐκκλησιῶν περί τῶν καταχρήσεων τούτων ἤρθη ἡ ἐπιτροπὴ, ἀπετράπη δὲ και ἡ πώλησις, ἡ δὲ διαφύλαξις αὐτῶν ἀνετέθη τῷ ὑποδιοικήτῃ.

Ἄλλὰ καὶ αὐτὸς ἤρξατο σφετεριζόμενος ἀναφανδὸν τὰ πολυτιμώτερα ἐπιπλα ἐκ τε τῶν ἀποθηκῶν Σαμμακοβίου ὡς καὶ ἐκ τῶν τῆς Τρουλιᾶς καὶ Ἀγ. Στεφάνου. Συγχρόνως δὲ καὶ οἱ ὀριζόμενοι πρὸς διαφύλαξιν αὐτῶν χωροφύλακες διὰ διαφόρων μέσων ἐγύμνουσαν τὰς ἀπιθήκας διαρπάζοντες πλείστα ἐπιπλα. Ὑπὸ ἐξ ἀποθήκης τινὸς παρὰ τῷ διοικητηρίῳ, ἐνθα ἐναποθηκεύθησαν μηχαναὶ Σίγγερ, ἐκλάπησαν ἐν μία νυκτὶ παρὰ τῶν χωροφυλάκων περὶ τὰς 60 μηχαναὶ διὰ διατρήσεως τοῦ τοίχου τῆς, ὡς ἀποθήκης, χρησιμευούσης οἰκίας· ταύτας δὲ ἐπώλουν τῆδε κακίσει χωρὶς νὰ λαμβάνονται μέτρα τινὰ κατὰ τῶν καταγραστῶν. Ἐν τῷ εἰκοτριφεῖῳ συνεχῶς ἐλαμβάνοντο ἐπιπλα κακῶς φυλατόμενα καὶ ἀφαιρούμενα ὑπὸ τε τῶν διδασκάλων καὶ μαθητῶν, ὡς καὶ τῶν ὑπαλλήλων. Ἐκ. 40) Ἐκκλησιῶν ἐλθόντες ἀξιωματικοὶ τοῦ στρατοῦ ἔλαβον ἐκ τῶν ἀποθηκῶν οὐχὶ ὀλίγας ἀμάξας ἐπίπλων, στρωμῶν, σκεπασμάτων καὶ ὑφασμάτων διὰ τὸ ἐκεῖ στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον. Καὶ ὁ ὑποδιοικητὴς Βουναρχισάρ προσέτι ἐλθὼν αὐτοπροσώπως ἔλαβε διὰ τὸ νεοσυτηρῆν ἐκεῖσε εἰκοτριφεῖον ἱκανὸν ἐξ ἀμάξων ἐπίπλων. Ἄπαντα δὲ τὰ χαλκίνα σκεῦη, καζάνια κλπ. συμποσούμενα εἰς δεκάδας χιλιοδῶν ὀκάδων παρεδόθησαν ἀξιωματικοῖς τοῦ πυροβολικοῦ, οἵτινες μετέφερον αὐτὰ δι' ἀμάξων εἰς 40) Ἐκκλησίας καὶ ἐκείθεν εἰς Κων)πολιν δι' ἀνάγκας τοῦ πυροβολικοῦ. Κατὰ Σεπτέμβριον δὲ τοῦ 1916 ἀπεστάλη νέα διαταγὴ πρὸς πώλησιν τῶν ἐναπομεινάντων ἐπίπλων, αἱ αὐταὶ δὲ καταχρήσεις καὶ πάλιν ἐπανελήφθησαν. Κατόπιν δὲ ἐδόθη διαταγὴ ὅπως ἐμποδίσῃται καὶ πάλιν ἡ πώλησις. μεταφέρουσιν δὲ τὰ ἐναπομεινάντα ἐπιπλα εἰς 40) Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ πεπαλαιωμένα ρακῆ τῶν πτωχῶν ἐπωλήθησαν ἐν δημοπρασίᾳ εἰς 40) Ἐκκλησίας ἀντὶ ἑνὸς γροσίου κατ' ὄκταν καὶ παρέδωκαν τῷ ἐλθόντι ἀγοραστῇ συμποσθέντα εἰς 40,000 ὀκάδας.

19. *Ἡ ἀνακωχὴ τοῦ Πανευρωπαϊκοῦ πολέμου, ἐπάνοδος τῶν ἐκτοπισθέντων χωρίων, δεινοπαθήματα ἐπὶ τῇ παλινοστήσει, παροχὴ βοήθημάτων καὶ δάνεια παρὰ τῆς Ἐλ. Κυβερνήσεως διὰ τῆς ἐν Κ)πόλει ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων, κατάχρησις ποσοῦ 10,000 λιγρῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Σαμμακοβίῳ γραμματέως αὐτῆς Α. Κασσιπίδου, ληστεῖται καὶ φόνοι ὑπὸ τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν καὶ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ταγιάρ, κατάληψις τῆς θράκης ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων.*

Ὅτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1918 τὰ νικηφόρα Ἑλληνικὰ στρατεύματα ἐν ταῖς μάχαις τοῦ Σικρά καὶ Δρομαδίου, ἐσχάτως δὲ ἐν ταῖς τῆς Δοϊράνης κατενίκησαν τὰ συμμαχικὰ στρατεύματα, πρῶτοι οἱ Βούλγαροι ἀποθαρρυνθέντες ἐκ τῆς δεινῆς ἥττης τῶν ἐξήτησαν τὴν ἀνακωχὴν. Ἀκολούθως δὲ καὶ ἡ Νεοτουρκικὴ Κυβέρνησις προβλέπουσα τὰ δεινὰ ἐπακόλουθα τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀδυνατοῦ ἀντιστάσεως κατὰ τῶν ὀρητικῶς ἐπιτιθεμένων Ἑλληνικῶν στρατευμάτων, ἤναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ καὶ νὰ ἀναλάβῃ τὴν Κυβέρνησιν ἕτερον κόμμα, τὸ δ-

ποῖον ἡδυνήθη νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τῶν ἀνταντικῶν καὶ συνάφη ἐν Μούδρῳ τοὺς ἔρους τῆς ἀνακωχῆς Οἱ διώκται τῶν ὁμογενῶν Νεότουρκοι καὶ καταστροφεῖς τῆς Τουρκίας μετὰ τὴν ἀνακωχὴν ἤρξαν· οὐ συλλαμβανόμενοι καὶ καταδιωκόμενοι ὑπὸ τῶν ἀνταντικῶν ἡ δὲ ἀνασυστηθεῖσα νέα Ὑθωμανικὴ Κυβέρνησις ἐπέτρεψε τὴν εἰς τὰς ἐστίας τῶν ἐπ'ἀνέδον τῶν ἐντὸς τοῦ Κράτους ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν, οὐχὶ ἕως καὶ τῶν εἰς ἑλληνικὸν ἔδαφος πρὸ τοῦ πολέμου ἐκδιωχθέντων. Συνεπεῖα διαταγῆς τοικύτης ἤρξαντο ἐπανερχόμενοι ἐν τοῖς χωρίοις τῶν οἱ ἐντὸς τοῦ Κράτους ἐκτοπισθέντες ὁμογενεῖς καὶ τῆδε ἀκείσοι διεσπαρμένοι τῇ προστασίᾳ καὶ βοηθείᾳ τῆς κατὰ τόπους Διοικητικῆς Ἀρχῆς.

Οἱ ἐν Μ. Ἀσίᾳ ὁμογενεῖς κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1919 ἤρξαντο ἐπιβιβαζόμενοι ἐκ Νικομηδείας δι' ἀτμοπλοίων εἰς Κων(πολιν, ἐνθα συνωστίζοντο ἐν τοῖς σταθμοῖς τοῦ Χαϊδάρ-πασά, ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις καὶ Σχολαίσις Γαλατᾶ καὶ Φαναρίου, παρεχομένων αὐτοῖς μικρῶν βοηθημάτων ὑπὸ τῆς συστηθείσης ἐν Κων)πόλει ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ τουρκικὴ Κυβέρνησις ἡδισταφόροι τὴν περαιτέρω ἀποστολὴν ἀνέλαβε αὐτὴν διὰ τὰ παρὰ τὰ παράλια χωρία ἢ ἐν Κων)πόλει Ἑλληνικὴ στρατιωτικὴ ἀρχὴ διὰ τῶν τορπιλλικῶν. Πρῶτῃ ἀποστολῇ ἐγένετο διὰ τοῦ τορπιλλικοῦ «Ἄετος» εἰς θυνιάδα περὶ τὰς 150 οἰκογενεῖας ἐκ Σαμμακοβίου Τρουλιάς καὶ Ἀγ. Στεφάνου.

Τοῦ τορπιλλικοῦ ἀφικθέντες εἰς Θυνιάδα ὁ ναύαρχος προσκαλέσας τὸν Μουδέρην, ὡς καὶ τινας τῶν τὰ πρῶτα φερόντων Μωαμεθανῶν κατοίκων Θυνιάδος, συνέστησαν αὐτοῖς ἕπως περιποιηθῶσι τοὺς ἐπανερχομένους πρόσφυγας καὶ φροντίσωσι τὴν ἀποστολὴν αὐτῶν εἰς τὰς ἐστίας τῶν. Οἱ εὐπεροῦντες κάτοικοι Θυνιάδος ἐφρόντισαν ἀμέσως ἵνα παραλάβωσι πλείστους ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς οἰκίας τῶν καὶ φιλοξενήσωσι, τοὺς δὲ λοιποὺς νὰ ἐγκαταστήσωσιν εἰς κατάλληλα μέρη· τὴν δὲ ἐπιόσαν διὰ τῶν ἀμαξῶν αὐτῶν, ὡς καὶ διὰ τῶν ἐκ Κορφοκλύμπας προσκληθέντων, ἐνήργησαν τὴν ταχεῖαν καὶ ἄμεσον ἀποστολὴν αὐτῶν εἰς τὰ χωρία τῶν.

Τὸ τορπιλλικὸν ἐπανήλθε καὶ δευτέραν φορὰν μετὰ περισσotέραν προσφύγων, τὴν φορὰν ἕως ταύτην ἐδείξαντο πολὺ ὀλίγην προθυμίαν, παρὰ τὰς ἐντότους διατάγας τοῦ ἐν Σαμμακοβίῳ ὑποδικητοῦ. Ἐκτὸς δὲ τοῦ ὅτι ἐγκατέλιπον αὐτοὺς ἐν συνωστισμῶ εἰς ἀποθήκας ἀνθράκων, εἰς σταύλοις καὶ καφενεῖα, μὴ εὐρίσκοντας οὐδὲ τοῦ ἀπαιτουμένου ἄρτου τὴν ἀγορὰν, ἐπομένως καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν αὐτῶν ἡδισταφόρουσαν παντελῶς, καὶ τὸ πλείστον ἕνεκα τῆς ἀποστάσεως τῶν ὑποχρεωσάντων τὴν μεταφορὰν αὐτῶν ἄλλων χωρίων καὶ τῆς ἀδραναίας τῶν χωρφυλάκων πρὸς ταχεῖαν προμήθειαν τῶν ἀμαξῶν. Οἱ δυστυχεῖς ἐπὶ 15 καὶ 20 ἡμέρας, τινὲς δὲ καὶ ἐπὶ μῆνα διέμενον ἐν ἀκαταλλήλοισι οἰκίμασιν, ὡς ἐλέχθη, ἐν μέσῳ τοῦ χειμῶνος, ὀφιστάμενοι τὰ πάνδεινα ἐκ τοῦ φύχους, τῆς ἐλλείψεως τροφίμων καὶ κακουχίας, ἐξ ὧν ἀσθενεῖς τινες καὶ ἀδύνατοι προσβληθέντες ὑπὸ πνευμονίας ἀπέθανον μὴ ἀξιωθέντες νὰ ἐπανίδωσι τὸ πάτριον ἔδαφος. Ἐπὶ τέλος αἱ ἐναπομείνασαι περὶ τὰς 20 οἰκογένειαι ἤρξαντο νὰ μεταφέρωσιν ἐπ' ὤμων τὰ ὀλίγα ἐπιπλά, ὡς καὶ τὰ μικρὰ

τέκνα των και να διανύωι πεζῆ τὴν ἀπὸ Θυνιάδος εἰς Σαμμακόδιον και Τρουλιάν πεντῶρον ἀπόστασιν ἐν δριμυί ψύχει τοῦ χειμῶνος.

Ἄλλα και ἐν ταῖς ἐστίαις αὐτῶν ἐπανερχόμενοι και ἔγκασιτάμενοι, ἐν οἰκίαις ἐτοιμορρόποις, ἄνευ θυρῶν, ἄνευ παραθύρων, ὄφισταντο τὰ πάνδεινα ἐκ τοῦ ψύχους και τῆς συγκεντρώσεως τριῶν και τεσσάρων οἰκογενειῶν ἐν μιᾷ οἰκίᾳ, καταστραφειῶν τῶν πλείστων οἰκίῶν ὑπὸ τῶν πούρκων, ὡς ἐλέχθη, πλείστοι δὲ ἐκ τῶν κακουχιῶν ὑπέκυπτον εἰς τὸ μοίρατον τέλος καθ' ἡμέραν εὐτυχεῖς τουλάχιστον θεωρούμενοι διότι ἐθάπτοντο εἰς τοὺς τάφους τῶν πατέρων των.

Πλείστοι ἔμως τῶν κατοίκων Τρουλιάς και Σαμμακοβίου ἀέβαλον τὴν ἐπανάδῶν των κατὰ τὸ ἔκρ ὡς και οἱ ἐν 40) ἐκκλησίαις, Τυρολόγῃ και λοιποῖς Κωμοπόλεσι τῆς Θράκης διεσπαρμέναι. Αἱ κατὰ τόπους τουρκικαὶ ἀρχαὶ διετάχθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἑως παρέχωσι συνδρομῆν τινα εἰς τοὺς παλινσοπιότητας πρόσφυγας διὸ ἐπλήρωνεν ἀνὰ τέσσαρας λίρας κατ' ἄτομον δι' ἀγωγήτα και ἐξοδία των. Ἐπειδὴ ἔμως τὰ ἀγώγια ὑπερτιμήθησαν και τὸ παρεχόμενον τοσόν, ἐν ἤρκει μέχρι Σαμμακοβίου, πολλὰι πτωχαὶ οἰκογένεαι ἐρχόμεναι μέχρι Σκεπαστοῦ, ἠναγκάζοντο ἵνα πεζῆ διανύωσι τὸ μέχρι Σαμμακοβίου τετράωρον διάστημα φέρουσαι ἐπ' ὤμων και τὰ ὀλίγα ἐπιπλα και μικρὰ τέκνα των και πολλὰι ἔχουσαι πολυμελῆ οἰκογένεαι ἠναγκάζοντο ἐπανειληγμένως δις και τρεῖς ἀὰ πράττωσι τοῦτο.

Γενομένης δ' ἀπεγραφῆς τῶν ἐπανελθόντων προσφύγων ἐκῆστου χωρίου, εὐρέθη ὅτι μόλις οἱ ἡμίσεις τῶν κατοίκων ἐξ ἐκάστου χωρίου ἐπανήλθον, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ἐγένοντο θύματα τῆς κακουχίας τῆς πείνης και τῶν ἐπιδημικῶν ἀσθενειῶν.

Ἄομολογητέον ἔμως ὅτι ἡ ἀπώλεια τῶν τότεων κατοίκων ἐγένετο μόνον κατὰ τοὺς πρώτους ἐξ μῆνας τῆς ἐκτοπίσεως, ὅτε ἡ τουρκικὴ ἀρχή, ἐμπνευσθεῖσα ὑπὸ τῆς ἰδέας τῶν ἐπαναστατικῶν αὐτῶν προθέσεων, τῆς διαδοθείσης και συστηθείσης ὑπὸ τοῦ κακούργου Χαμητή, (1) περιώριζεν αὐτοὺς και δὲν ἄφινε ἐλευθέρους νὰ ἐξέρχωνται τῆς ὄρισμένης περιφερείας

1) Ὁ τύραννος ὑποδιοικητῆς Σαμμακοβίου Χαμητή μετὰ τὸν ἐκτοπισμὸν τῶν ὁμογενῶν χωρίων, στερούμενος πλέον τοιούτων πρὸς τυραννίαν και ἐκτέλεσιν τῶν μελετωμένων ἔργων του, θεωρῶν περιττὴν τὴν ἐν Σαμμακοβίῳ διαμονὴν του, ἐξήτησε μετάθεσιν και ἀπεστάλη εἰς Μάλγαρα ἔνθα ὑπῆρχον εἰσέτι ὁμογενεῖς. Μόλις ὁμως ἤρξατο και ἐκεῖσε τῶν κακουρημάτων του, οἱ ἐκεῖ ὁμοκαὶ κατώρθωσαν τὴν μετάθεσίν του μετὰ τέσσαρας μῆνας ἀπὸ τῆς ἐκεῖ ἀφίξεώς του. Μεταπεθεῖς δὲ εἰς Κεσάνην και ἀντιστάς εἰς παρατηρηθείσας τινας τοῦ ἀνεαυτῶν, ὅστις διὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἐνήργησε τὴν παῦσιν αὐτοῦ. Ἐλθὼς τοῦ πρόστάτου αὐτοῦ Χατζῆ Ἀδῆλ ἀπεστάλη ἐν διαθεσιμότητι. Αἱ ἐνεργειῶν Ἀδραμύτιον ἔνθα διέμενε μέχρι τῆς ἀνακαχῆς. Μετὰ τὴν σύλληψιν ὁμοως τοῦ Χατζῆ Ἀδῆλ και ἀποστολὴν αὐτοῦ εἰς Μάλταν, ὑποπευθεῖς και τὴν σύλληψιν αὐτοῦ καταρτίσας συμμορίαν ἐκ τῶν ἀκολούθων του Νεοτούρκων κατέφυγεν εἰς τὰ ἐκεῖ δάση ὡς ἀρχισυμμορίτης. Κατὰ τὴν ἄρξαμένην δὲ ἐθνομιστικὴν κίνησιν τοῦ Κεμάλ συνεννοηθεῖς μετ' αὐτοῦ προσέλαβε 120 ὄπαδους και περιήρχε-

πρὸς ἀναζήτησιν ἐργασίας καὶ πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν. Οὐχὶ ὀλίγην δὲ θραῦσιν ἔκαμε καὶ ἡ ἐν Τυρολόῃ ἐνσκήψασα δεινὴ ἐπιδημία τοῦ τυφου, ἣτις ἐπὶ δυὸ μῆνας ἀφέθη, ὡς εἴρηται, ἄνευ λήψεως τῶν καταλλήλων μέτρων πρὸς περιορισμὸν αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς, ἐπὶ τῷ σκοτῷ τούτῳ. Καὶ πάντες δὲ ἐν γένει οἱ στρατολογηθέντες καὶ ἐργαζόμενοι ἐν καταναγκαστικοῖς ἔργοις, ἄνευ παροχῆς τακτικοῦ σιτηρεσίου ὑπέκυψαν εἰς τὸ μοιραῖον τέλος πλὴν τῶν φυγοστρατησάντων· μόλις δὲ δυὸ ἢ τρεῖς ἕξ ἑκάστου χωρίου ἤξιώθησαν νὰ ἐπανίδωσι τὸ πάτριον ἔδαφος.

Ὅτε ὅμως μετὰ καιρὸν ἀπεδείχθη τὸ ἀβάσιμον τῶν ψευδῶν καταθέσεων τοῦ Χαμητῆ καὶ οἱ ἐναπομεινάντες ὁμογενεῖς ἀφέθησαν ἐλεύθεροι πρὸς διασπορὰν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας διὰ τῆς φιλοπονίας καὶ ἀντοχῆς αὐτῶν ἡδυνήθησαν νὰ συντηρήσωσι τὰς πολυμελεῖς αὐτῶν οἰκογενεῖας καὶ νὰ ἐπανίδωσιν ἅπαντες τὸ πάτριον ἔδαφος.

Ἄλλὰ καὶ ἅμα τῇ ἐν ταῖς πατρίσι ἐγκαταστάσει αὐτῶν ἤρξαντο ἐπιδιδόμενοι εἰς τὰς ἐργασίας καίτοι οὐδεμίαν ὑποστήριξιν καὶ συνδρομὴν παρὰ τῆς διοικητῆς ἀρχῆς ἐτύγγανον, ἀρκεσθείσης μόνον ἵνα παρέχη τοῖς ἀπορωτέροις ἀνά ἕξ κοιλὰ γεννήματος εἰς ἕκαστον ἄτομον κατὰ μῆνα μὲ τιμὴν εὐθυνοτέραν ἐκ τοῦ παρεχομένου εἰς τοῖς δημοσίοις ὑπαλλήλους σιτηρεσίου.

Δις δὲ προσέτι ἐστάλησαν ὑπὸ τῆς ἐν Κων)πόλει Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων βοηθήματα χρηματικὰ καὶ ἅπαξ διάφορα ἔρριοῦχα ὑπὸ Ἀμερικανικῆς ἐπιτροπῆς, ἅτινα διενεμήθησαν τοῖς ἀπορωτέροις.

Κατὰ Ἰουλίον τοῦ 1919 συνέστη καὶ ἐν Σαμμακοβίῳ γραφεῖον ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων, δι' οὗ ἐδίδοντο εἰς τοὺς ὁμογενεῖς κατοίκους τῆς περιφερείας δάνειον ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς ἐν Κων)πόλει Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων.

Κατ' ἀτυχίαν ὅμως ὁ ὑπὸ τῆς ἐν Κων)πόλει ἐπιτροπῆς ἀποσταλεῖς ἐν Σαμμακοβίῳ γραμματεὺς καὶ διευθύνων τὸ γραφεῖον Α. Κασαπίδης δὲν εἶχε τὰ κατάλληλα πρὸς τοῦτο προσόντα. Ἀνατεθείσης δὲ αὐτῷ καὶ τῆς μεταφορᾶς ἐκ Λουλὲ-Βουργαζίου τῶν ἀποστελλομένων ἐκεῖσε ἐκ Κων)πόλεως χρημάτων, ἐπὶ τῇ δευτέρᾳ ἀναχωρήσει του πρὸς παραλαβὴν χρημάτων συνεννοηθεὶς μετ' ὁμοίων του φανλοβίων τινῶν, ἐν δὲ τῇ ἐπιστροφῇ του ὑπὸ διαφόρους προφάσεις ἠρνήθει τὴν παραλαβὴν χωροφυλάκων πρὸς ἀσφάλειαν του, εἰς δῶρον ἀπόστασιν τοῦ Σαμμακοβίου συντητήρη μετ' αὐτοκλήτου συμμορίας, μετ' ἧς συνεννοήθη, ὡς ἐπαύθη, προηγουμένως, ἣτις ἐξαποστείλασα τὸν φέροντα αὐτὸν ἀμαξηλάτην, διένειμεν μετ' αὐτοῦ τὸ ἐκ δέκα χιλιάδων λιρῶν Τουρκίας ποσόν, διςχυριζόμενος ἐπὶ τῇ ἐλεύσει του διὰ Βουλγαρικῆς ληστρικῆς συμμορίας ἐλήστευσεν αὐτόν.

Ἄνακριτικῆς Ἐπιτροπῆς συστηθείσης καὶ ἐπιλυσομένης τῶν ἀνακρίσεων

το καταδιώκων τοὺς ὁμογενεῖς καὶ τοὺς ἐναντίους τῷ Κεμάλ ὀπαδοῦς Ἀνζαβούρ. Κατὰ Μάρτιον δὲ τοῦ 1920 ζητήσας παρὰ τῶν κατοίκων Βίγας χρηματικὰς εἰσφορὰς ὑπὲρ τοῦ ἐθνιστικοῦ κινήματος τοῦ Κεμάλ, οὗτοι, ἐκ προηγουμένης συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ἀνζαβούρ, ἀντίστησαν κατ' αὐτοῦ καὶ τῶν ὀπαδῶν του, ἐλθόντων πρὸς καταναγκαστικὴν εἰσπραξιν τῆς ἀπαιτηθείσης εἰσφορᾶς συλλαβόντες δὲ τὸν κακοῦργον Χαμητῆ ἐφόνησαν αὐτὸν διὰ ροπαλῶν.

αὐτοῦ ἀνεφάνη ἡ ἐνοχὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν ψευδῶν καταθέσεων καὶ ἀομφώ-
των πρὸς τὰς τοῦ ἁμαξηλάτου. Ἀνατεθείσης δὲ τῆς ὑπόθεσεως τῇ δικαστι-
κῇ ἀρχῇ Σαμμακοβίου καὶ ἀποδειχθείσης τῆς ἐνοχῆς τὸν κατεοίκασεν αὐ-
τὸν εἰς ἀπότισιν τοῦ καταχρασθέντος ποσοῦ καὶ εἰς πρόστιμον 2,50 χι-
λιάδων λιρῶν. Προσκληθεὶς δὲ ἐν Κων)πολεὶ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς ἐπιτρο-
πῆς κατὰ τὴν ἐκ Λουλέ-Βουργαζίου διάβασιν του συνελήφθη ὑπὸ τῆς ἐκεῖ
ἐλληνικῆς στρατιωτικῆς ἀρχῆς καὶ ἀπεστάλη εἰς Κων)πολιν καὶ ἐκεῖθεν
εἰς τὰς ἐν Ἀθήναις φυλακὰς ἐνθα διαμένει.

Μετὰ τὸ συμβᾶν τοῦτο κατηγορήθη ἡ ἐν Σαμμακοβίῳ ἐπιτροπὴ μετατε-
θείσα εἰς Λουλέ-Βουργάζιον, ἀνεβλήθη δὲ καὶ ἡ παροχὴ δανείων, ἥτις
ἔφερον εἰς μεγίστην ἀπόγνωσιν τοὺς ὁμογενεῖς πρόσφυγας, ἀναμένοντας
μετ' ἀγωνίας τὴν εὐεργεσίαν ταύτην ἵνα ἕκαστος προουρισθῇ ζῶον· τι εἴ-
αυτῆς καὶ σκορᾶν πρὸς γεωργίαν. Μόλις δὲ μετὰ παρέλθουσιν τεσσάρων
μηνῶν ἤρξατο ἡ ἐν Λουλέ-Βουργαζίῳ ἐπιτροπὴ νῆ παρῆχῃ δάνειον καὶ
τοῦτο εἰς μόνον τοὺς γεωροῦς καὶ ἐπ' ὀλίγον διαστήμα, διὼτι καταργη-
θεῖσων τῶν ἐπιτροπῶν ἀνέλαβε τοῦτο τὸ ὑπουργεῖον τῆς Περσιῶν ἀλάφωσ.

Μόλις δὲ ἤρξατο οἱ ὁμογενεῖς ἀναλαμβάνοντες κατὰ τι καὶ αἱ μὲν ἐκ τοῦ
δανείου, αἱ δὲ ἐκ τῆς ἀόκνου ἐργασίας των ἀγοράζοντες ζεύγη καὶ ἀχθο-
φόρα ζῶα, δι' ὧν ἐπορίζοντο τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ συνετήρουν τὰς στερου-
μένας τῶν πάντων οικογενείας των, βουλγαρικαὶ συμμορίαι διερχόμεναι
ἐκ τῶν συνόρων καὶ παραμονεύουσαι εἰς τὰς ὁδοὺς διήρπασον τὰ μετὰ τό-
σων κόπων καὶ ἀγῶνων προμηθεύόμενα ζῶά των καὶ ἐγκατέλειπον αὐτοὺς
ἐν παντελεὶ ἀπελπισία καὶ ἀπογύσει. Ἡ ἀνίκανος πλεόν τουρκικῆ χωρο-
φυλακῆ, εἰς ἣν ἀπετείοντο οἱ δυστυχεῖς πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν ζῶων των,
ἤρκειτο μόνον ἵνα, ἐπιδειχθέντος αὐτῇ τοῦ μέρους τῆς κλοπῆς, ἀνιχνεύσω-
σιν αὐτὰ μέχρι τῶν συνόρων, ἐκεῖ δὲ προσεκάλει τὸν ἀπέναντι βούλγαρον
ἀξιωματικὸν τῶν συνόρων καὶ ἀφοῦ διὰ τῶν ἰχνῶν ἐπιστοποιεῖ αὐτὸν περὶ
τῆς συμβάσεως ὑπὸ βουλγάρων κλοπῆς καὶ ἐλάμβανε ρητὰς διαβεβαιώσεις
παρ' αὐτοῦ ὅτι θὰ ἐφρόντιζεν ἐξάπαντος τὴν ἐξεύρεσιν καὶ παράδοσιν τῶν
καπνέτων, ὅνευ ὄμως ἀποτελέσματος τινος.

Ἄλλ' ὡς μὴ ἤρκει ἡ μαστιχὴ αὕτη τῶν βουλγάρων καὶ ἐτέρω χείρων
ταύτης ἀνεφάνη ἡ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Ἰζαφὲρ Ταγιάο, μὴ φειδωμένη μηδὲ
τῆς ζωῆς τῶν τοσαῦτα δοκιμασάντων ὁμογενῶν. Οὗτοι ἀπαρτίζοντες συμ-
μορίας εἴς ὀκτώ καὶ δεκά ἀνδρῶν καὶ μετὰ χωροφυλάκων πολλάκις συνεν-
νοούμενοι παρεμόνευον εἰς τὰς ὁδοὺς τοῖς ἐκ τῶν χωρίων εἰς τὰς πόλεις
πρὸς ἀγορὰν ἐμπορευμάτων ἢ δι' ἐργασίαν πορευομένους, ὡς καὶ τοὺς ἐκ
τῶν πόλεων εἰς τὰ χωρία των ἐπανερχομένους ὁμογενεῖς καὶ ἀφοῦ ἀφήρουν
πᾶν ὅ,τι ἔφερον εἰς χρήμην ἢ καὶ ἐμπόρευμα οὐχὶ σπανίως καὶ ἐφόνευον
αὐτούς. Τὰ ἀφαιρούμενα ἐμπορεύματα μετέφερον διὰ τῶν φορητῶν ζῶων
τῶν ὁμογενῶν μὴ ἐπιστρεφομένων καὶ αὐτῶν, τὰ δὲ δι' ἁμαξῶν μεταφε-
ρομένα ἐμπορεύματά των, ἀφοῦ ἀφήρουν τὰ πολυτιμότερα, εἰς ὅσα ἀφι-
νον ἔχνον πετρέλαιον ἵνα καταστήσωσιν ἄχρηστα καὶ ζημιώσιν οὕτω τοὺς
ὁμογενεῖς. Πάντα ἀποπειρώμενον νὰ διαφύγη αὐτοὺς ἐτυφλίζον καὶ πολ-
λάκις κατεκρεούργουν τοὺς ὁμογενεῖς διαβάτας πρὸς ἐκδίκησιν. Πλεῖστα

θύματα τῆς θηριαδίας αὐτῶν ἐγένοντο ἐν τοῖς πέρσι 40) ἐκκλησιῶν Τυρολόγης, Μετρώων καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν προθύρων Κων)πόλεως χωρὶς νὰ λαμβάνηται πρόνοιά τις παρὰ τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς.

Κατ' Αἰῖγουστον τοῦ 1919 δύο νεανία ὁ ἐκ Σαμμακοβίου Δ. Μιχαῆλ καὶ ὁ ἐκ Σκεπαστοῦ Γ. Διαμαντῆ ἀναχωρήσαντες ἐκ 40) ἐκκλησιῶν καὶ διελθόντες ἐκ Κιζιλτικδερε χωρίου Τουρκικοῦ εἰς δίωρον ἀπόστασιν τῶν 40) ἐκκλησιῶν ἔλαχον ἐν τῷ ἐν λόγω χωρίῳ ἔνοπλον συμοριᾶν Ταγιαριστιῶν, εὐθυμούτων ἐν κοφενείῳ, ἀμέσως δὲ ἀνοχωρήσαντες ἔμφοβοι εἰς δεκάλεπτον μόλις ἀπόστασιν τοῦ χωρίου, οὗτοι ἐπέπεσον κατὰ τῶν δύο ὁμογενῶν καὶ κατακρουροῦντες αὐτοὺς ἀνηλεῶς ἀφήκαν ἐφ' ἀμάξης αἰμοφύρτους, μετέφερον δὲ εἰς 40) ἐκκλησίας καὶ ἐνεταφίασαν. Τοιαῦτα ὄργια διαπράττοντες οἱ Ταγιαρισταὶ πανταχοῦ τῆς Θράκης παντελῶς ἀδιαφοροῦσης τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς ἢ καὶ συμπρατούσης κατέστησαν ἐντρόμοις τοὺς ὁμογενεῖς μὴ τολμώντας ἵνα ἐξέλθωσι τῶν χωρίων τῶν καὶ πορευθῶσιν εἰς ἐργασίαν τινά.

Κατὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ Ταγιάρ εἰς Κων)πολιν ὅπως δώσῃ λόγον τῆς τῆς αὐτῆς ἐν Θράκῃ ἐκρύθμου καταστάσεως περιορισθῆσαν μὲν ἐπ' ὀλίγον οἱ ὁπαδοὶ αὐτοῦ τῶν βιαιοπραγιῶν καὶ κακουρημάτων ἐπειδὴ ὅμως ἢ ἐν Κων)πόλει Κυβέρνησις ἠρόκησεν μόνον νὰ ἀποσιῶσιν αὐτὸν τῆς ἀρχηγίας τοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει τουρκικοῦ στρατοῦ, οὗτος ἐπανῆλθε καὶ πάλιν ἐν Θράκῃ καὶ ἀέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ ἐθνιστικοῦ κινήματος κατὰ τῶν μελετώντων τὴν κατάληψιν τῆς Θράκης ἑλληνικῶν στρατευμάτων, συνωδᾶ τῇ ἀποφασίσει τῶν Συνδιασκέψεων καὶ τῇ ἐπιδοθείσῃ τοῖς ἐν Παριοῖσις τουρκοῖς πληρεξουσίσις συνθήκῃ. Συνεννοηθεῖς δὲ ὁ Ταγιάρ μετὰ τῶν Βουλγάρων ὑποσχθέντων αὐτῷ πᾶσαν δυνατὴν συνδρομὴν καὶ σύμπροξιν, ἐπέπλησε θάρρους ἅπαντα τὰ τουρκικὰ χωρία ἐξώπλισεν αὐτὰ καὶ κατέστησεν ἐντρομα εἰς τὰ πλησίον ὁμογενῆ χωρία. Χρηματικὸς συνεισφορὰς καὶ στρατὸν συνέλεγε παρὰ τῶν τουρκικῶν χωρίων, τῶν μὲν προαιρετικῶς, τῶν δὲ κατὰ νγκαστικῶς παρεχόντων. Κατόπιν δὲ ἤρξατο καὶ παρὰ τῶν ὁμογενῶν ἐπιβάντων συνδρομὰς καταναγκαστικῶς ῖησαυρίζων οὕτως μὲ τὴν πρόφασιν ἐθνιστικοῦ κινήματος διὰ τῶν ἀποστειλομένων εἰς διαφόρους περιφερείας ὀργάνωντων.

Οἱ πλείστοι δὲ τῶν βία στρατολογουμένων τούρκων φυγοστρατοῦντες καὶ συνεννοούμενοι μετὰ ληστρικῶν συμοριῶν ὀργάνων τοῦ Ταγιάρ, ἐλεηλάτουν ὁμογενῆ χωρία καὶ πλείστα ὄργια διέπραττον κατὰ τῶν ὁμογενῶν, διαδίδοντες ὅτι θὰ διεπέρων ἐν στόματι μαχαίρας ἅπαντας τοὺς ὁμογενεῖς ἅμα τῇ ἐνάργει τοῦ πολέμου. Οἱ δὲ ὁμογενεῖς περίτρομοι περιορισθῆσαν καὶ πάλιν εἰς τὰ χωρία τῶν καταδικώμενοι ἀμειλίχτως ὑπὸ τῶν Ταγιαριστιῶν, τῶν φυγοστρατοῦντων τούρκων ὡς καὶ τῶν βουλγαρικῶν συμοριῶν.

Ὅτε ὅμως ἐν τῇ συνδιασκέψει τῆς Βουλώνης ἀπεφασίσθη ἢ κατὰ τοῦ Κεμάλ δρᾶσις τῶν ἑλληνικῶν ὄπλων καὶ ἤρξατο ἢ καταδάμασις τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ εἰς διάφορα μέτωπα, ἐν Ἀνατολῇ οἱ ἐν Θράκῃ τούρκοι ἀναλογιζόμενοι, ὅτι, ἐνῶ τὰ κατὰ πολὺ ὑπέρτερα τῶν ταγιαρικῶν Κεμαλικῶν στρατεύματα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀντιέξωσι κατὰ τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων, οἱ ταγιαρισταὶ οὐδὲν θὰ κατάρθουν, ἤρξαντο φερόμενοι ἠπιώτερον

πρὸς τοὺς ὁμογενεῖς καὶ χεῖρα συμπράξεως κατὰ τῶν κακοποιῶν στοιχείων προτεινοντες, αὐτοὶ μὲν ἀνελάμβανον τὴν ἐξουσίαν τῶν ὁμογενῶν κατὰ πάσης τουρκικῆς ὁρδῆς, ἔξαιτούμενοι καὶ παρὰ τῶν ἡμετέρων τὴν ἐξασφάλισιν αὐτῶν ἐκ τῶν ἐκδίκησιν πνεόντων ὁμογενῶν κατὰ τὴν κατάληψιν ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων.

Οὕτω λοιπὸν διὰ τῆς νικηφόρου προελάσεως τῶν ἑλληνικῶν ὄπλων ἐν Ἀνατολῇ, ἀπεσοβήθη καὶ ἡ ἐπισηφελὴς θέσις τῶν ἐν Θρακίᾳ ὁμογενῶν. Οἱ δὲ Τοῦρκοι ἤρξαντο αἰσθανόμενοι τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπιχειρήσεως, ἦν ἀνέλαβεν ὁ Ταγιάρ, ἀποκαλυφθέντων τῶν ἀργυλογικῶν αὐτοῦ σκοπῶν καὶ τῶν ἀπατηλῶν καὶ ψευδῶν διαδόσεων διὰ τῶν ὀργάνων καὶ ἐγκυκλίον του.

Ὅτε δὲ ἀνέτειλε καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς τοσαῦτα δοκιμασίας Θρακῆς, ἡ 7ῃ Ἰουλίου 1920, καθ' ἣν τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα ἤρξαντο ἀποβιβαζόμενα εἰς Ραιδεστὸν καὶ Ἡράκλειαν, ὁ δὲ κρότος τῶν τηλεβόλων ἀντήχει εἰς Καραγάς καὶ Κούλην-Βουργῆς καὶ λοιπῶν μερῶν, τὰ ταγματικά στρατεύματα οὐδόλως ἀντίχον εἰς τὴν ἔφοδον τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Μετὰ μικρὰς δὲ ἀντιστάσεις αὐτῶν εἰς Τυρολόην, εἰς Κούλην Βουργῆς, εἰς Οὐζοῦν-κιοπροῦ εἰς Λουλέ-Βουργῆς, εἰς Βοβᾶ-ἔσκη καὶ εἰς Τσακμάκ, διελύθησαν, ὡς ἰσθὸς ἀράχνης, ἐγκαταλίποντα καθ' ὁδὸν ἀμάσας καὶ λοιπὰ ἐφόδια εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων.

Καὶ ἡ μὲν Ἀδριανούπολις κατελήφθη τὴν 12ην Ἰουλίου 1920 ὑπὸ τοῦ ἀντιστρατήγου τῆς 9ης Μεραρχίας Λεοναρδοπούλου, προελάσαντος ἐκ τῆς μάχης Τσακμάκ καὶ διαίρεσαντος τὴν στρατιάν, ἧς μέρος μὲν προήλασε καθ' εὐθείαν, ὁ δὲ ἀντιστράτηγος Λεοναρδοπούλος διὰ Καραγάς εἰσῆλθεν ἐν Ἀδριανουπόλει μετὰ τοῦ ἀντιστρατήγου Ἐμ. Ζιμβρακάκη. Συνελήφθη δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ταγιάρ ἐν τῷ χωρίῳ Καραχαλήλ μετῃ μφισμῆς, ὅστις ἀπεστάλη εἰς Ἀθήνας.

Ἡ δὲ κατάληψις τῶν 40)ἐκκλησιῶν ἐγένετο τὴν 16ην Ἰουλίου ὑπὸ τοῦ ὑποστρατήγου Ματζαράκη. Ἐκ 40)ἐκκλησιῶν δὲ σύνταγμα στρατοῦ ὑπὸ τὸν Συνταγματάρχην Γαρδικᾶν ἀπεστάλη εἰς Βιζύην, καταληφθεῖσαν τὴν 18ην Ἰουλίου. Ἐκ Βιζύης ἐν μὲν τάγμα ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Δροσίνου ἀπεστάλη εἰς Ὀργᾶς καὶ κατέλαβε τὴν ἀπὸ Μηδείας μέχρι Θυνιάδος παραλίαν τῆς Μ. Θαλάσσης, ἕτερον δὲ ἀποσταλὲν εἰς Σομμακόβιον ὑπὸ τὸν ταγματάρχην Κυριακούλην κατέλαβε τὴν 21ην Ἰουλίου τὸ Σαμμακόβιον, ἔνθεν κατελήφθησαν τὰ ἀπὸ Ντερέ-κιοὶ μέχρι Ἀγ. Στεφάνου βουλγαρικὰ σύνορα καὶ ἡ ἀπὸ Θυνιάδος μέχρι τοῦ Ἀρέσβου ποταμοῦ παραλία.

Μετὰ μεγίστης δὲ χαρᾶς καὶ συγκινήσεως ὑπεδέχοντο τοὺς ἐλευθερωτὰς οἱ τε ὁμογενεῖς τῶν χωρίων καὶ Κωμοπόλεων, εἰς αἷς εἰσῆρχοντο, ὡς καὶ οἱ Τοῦρκοι, οἵτινες ἀπαυδῆσαντες ἐκ τῶν καθημερινῶν ἀποιτήσεων ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ Ταγιάρ συνδρομῶν καὶ στρατοῦ, ἠύχαριστοῦντο ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς τούτων διὰ τῆς Ἑλληνικῆς καταλήψεως.

Οἱ τοσαῦται δεινὰ ὑποστάντες καὶ τοσαύτας συμφορὰς δοκιμάσαντες κατὰ τοὺς ἐσχάτους μάλιστα καιροὺς ὁμογενεῖς κάτοικοι τῆς θρακῆς ἐκ' τῆς σκληρᾶς τυραννίας πέντε αἰώνων, ἐπλήσθησαν ἀράτου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως καὶ δάκρυα συγκινήσεως κρουνήδον ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν α.

πάντων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, γερόντων καὶ νεανίων ἑκάστου χωρίου ἐπὶ τῇ ὑποδοχῇ τοῦ ἐλευθερωτοῦ αὐτῶν ἐνδόξου Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. Θέτοντες δὲ εἰς λήθην τὰ ὑποστίντα δεινὰ ἔμενον ἐν ἐκστάσει ἐκ τῆς πραγματωποιήσεως ὀνείρου τόσων αἰῶνων καὶ ἀξιώσεως ἐκ τῶν γενεῶν ἵνα αὐτοὶ τύχῃσι τῆς περιλάμπρου ἡμέρας τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐνώσεως τῶν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος. Ἀλληλοσπαζόμενοι δὲ μετὰ τῶν ἐλευθερωτῶν ἔβδων ἐν συγκινήσει τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ζητωκραυγάζοντες ὑπὲρ τοῦ ἐλευθερωτοῦ στρατοῦ, τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ τῶν Μεγάλων δυνάμεων Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ἰταλίας, αἵτινες ἠυδόκισαν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πολυπαθοῦς καὶ τοσαῦτα δοκιμασάσης Θράκης ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ, τῆς σκληρᾶς δουλείας καὶ ἀφορήτου τυρανίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

(Τὰ ὑπὸ Βουλγάρων δεινοπαθήματα τῶν ὁμογενῶν τῆς δόμορου Ἐπαρχίας Ἀγαθουπόλεως.)

Καίτοι σκοπὸς τοῦ πιρόντος πονήματος ἡ ἔκθεσις τῶν ὑπὸ τῶν Νεοτούρκων δεινοπαθημάτων τῶν ὁμογενῶν, οὐχὶ ἄσκοπον ὅμως ἐθεώρησα καὶ τὴν ἐν παραρτήματι ἔκθεσιν ἐν περιλήψει τῶν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων διαπραχθέντων κακουργημάτων ὡς καὶ τῆς ἀπελάσεως τῶν ἐν τῇ δόμῳ ἐπαρχία Ἀγαθουπόλεως ὁμογενῶν κατοίκων, ἥτις μετὰ τὸν Βαλκανικὸν πόλεμον κατὰ τὴν συνθήκην Κωνσταντινῶν ἐπεδικάσθη, ὡς μὴ ὄφειλε, τῇ Βουλγαρίᾳ μέχρι τοῦ ποταμοῦ Ἀρσέβου.

Οἱ Βούλγαροι μετὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐν λόγῳ περιφερείας (κατὰ Ὁκτώβριον τοῦ 1913) ὄφελούμενοι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τῶν ἐκδιωχθέντων Βουλγάρων τῆς περιφερείας Σαμμακοβίου, γνωρίζοντων καλῶς τὰς διαβάσεις καὶ τοὺς τόπους ἔνθα εὕρισκοντο ποίμνια καὶ ἀγέλαι ὁμογενῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τῆς νειχλείας τῶν πρὸς διαφύλαξιν τῶν συνόρων Τούρκων στρατιωτῶν ὡς καὶ τῆς μικρᾶς ἀποστάσεως τῶν συνόρων ἐκ τῶν ὁμογενῶν χωρίων τῆς περιφερείας Σαμμακοβίου, ἤρξαντο εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς διαπραττόντες πλείστας κλοπὰς ὀλοκλήρων ἀγελῶν ζῶων καὶ ποιμνίων, διαπερῶντες αὐτὰς ἐν μιᾷ νυκτὶ ἐντὸς τῶν συνόρων τῶν, ὡς πολλάκις ἐγένετο μνεία ἐν τῷ παρόντι πονήματι. Τῶν κλοπῶν τούτων συμμετέχοι ἐγένοντο καὶ οἱ ἐν τοῖς μεθορίοις βούλγαροι ἀξιωματικοί, ὑποθάλλοντες παρὰ τὸ σθένει τοὺς πρὸς ληστείαν διερχομένους εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος βουλγάρους.

Ὁ ἐν Ἀγαθουπόλει διαμένων, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον, ἀνθυπολοχαγὸς τῆς παρ' αὐτῇ μεθορίου Δασκαλῶφ συχνάκις ἀπέστειλε τοιαύτας συμμορίας εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος, ἐπαγρυπνῶν κατὰ τὴν ἐπάνοδόν των ὅπως μὴ διαλάθῃ διερχομένου ζώου τινος καὶ στερηθῇ μεριδίου ὡς καὶ ἐπληγώθη ἐλαφρῶς ὅμως, κατὰ τινὰ συμπλοκὴν, λαβούσαν χώραν μεταξὺ τῶν τούρκων στρατιωτῶν καὶ τῶν διερχομένων βουλγάρων ληστῶν, εἰς ἣν ἔλαβε καὶ αὐτὸς μέρος. Οὗτος ὢν ἐκ τῶν ἀσπονδοτέρων ἐχθρῶν τῶν ὁμογενῶν ἐξ ἀφορητῆς ἄσματος Ἑλληνικοῦ ἀδομένου παρὰ τινων ἐν καφερείᾳ Ἀγαθουπόλεως, τοσοῦτων ἐξωργίσθη; ὥστε συλλαβὼν αὐτοῦς ἀμέσως ἀπήλασε διὰ

τῶν συνόρων εἰς τὸ τουρκικὸν ἔδαφος.

Κατόπιν τούτου ἐτέραν ἀφορμὴν λαβὼν ἐκ μυστικῆς δῆθεν διαμαρτυρίας ἐγκρίτων τινῶν κατοίκων Ἀγαθουπόλεως μετὰ τῶν ἱερέων, τῇ Εὐρώπῃ κατὰ τῆς ἐπιδικιμαθείσης τῇ Βουλγαρίᾳ περιφερείας αὐτῶν, ἀπήλασε κατ' ἀρχὰς τοὺς τρεῖς ἱερεῖς, ἔξ ὧν τὸν μὲν Παπὰ Γεώργιον Βιζυηνὸν δείραντες ἀνηλεῶς καὶ διαφοροτρόπως βασανίσαντες ἐφόνευσαν καθ' ὅδον οἱ ὀδηγοὶ αὐτῶν στρατιῶται Βούλγαροι, τοὺς ἄλλους δύο ἱερεῖς τὸν Γεώργιον Μπογιαζόγλου καὶ Π. Ἐμμανουὴλ κακοποιήσαντες ἐπίσης πολυειδῶς καὶ ἀφαιρέσαντες πᾶν ἔτι ἔφερον ἔρριψαν εἰς τὸν ποταμὸν Ἀρισβὸν ἵνα πνιγῶσιν. Εὐτυχῶς ὅμως ὄντες ἐξησκημένοι εἰς τὸ κολυμβίαν, ἠδυνήθησαν καὶ σωθῶσιν εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τοῦ τουρκικοῦ, ἐδάφους, οἱ δὲ Γούρκοι φιλανθρωπότεροι τῶν Βουλγάρων ἀπέστειλαν αὐτοὺς εἰς Σαμμακόβιον, ἔνθα ἔτυχον περιθάλαψας ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν δι' ἀδείας δὲ τοῦ ὑποδιοικητοῦ ἀπεστάλησαν εἰς Ραιδεστόν.

Ἀκολούθως ἀπήλασε τῷ αὐτῷ τρόπῳ τοὺς ἰατροὺς Χ. Κιάφογλου καὶ Δ. Σαρόγλου, ὅστις ἐθεράπευσεν αὐτὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς προξενηθείσης κατὰ τὴν ἐν τοῖς συνόροις συμπλοκῇ, ὡς ἐλέχθη, ἀγταμείβων ἀντιθέτως, ἔτι δὲ τοὺς διδισκάλους καὶ τινας τῶν ἐγκρίτων κατοίκων, οἵτινες ἐν οἰτρῷ καὶ ἔλεινῃ καταστάσει ἀπεστέλοντο ὑπὸ τῶν Τούρκων εἰς Σαμμακόβιον καὶ ἐκείθεν εἰς Ραιδεστόν.

Τοιαῦται δὲ ἐξαιρετικαὶ ἀπελάσεις τῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν ἐγένοντο καὶ ἐν Βασιλικῷ κατὰ τὸν αὐτὸν πάντοτε βάρβαρον τρόπον.

Ἀλλὰ μὴ ἀρκοῦμενοι εἰς τὰς ἐξαιρετικὰς μόνον ταύτας ἀπελάσεις ἐνήργησαν καὶ γενικὴν ἀπέλασιν ὅλων τῶν ὁμογενῶν χωρίων τῆς περιφερείας Ἀγαθουπόλεως. Κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1914 δοθείσης τῆς ἀναμενομένης διαταγῆς πρὸς ἀπέλασιν τῶν ὁμογενῶν, ἤρξαντο μεταφέροντες δι' ἀτμοπλοίων Βουλγαρικῶν τοὺς ἐν Ἀγαθουπόλει καὶ Βασιλικῷ ὁμογενεῖς εἰς Βαλτζίκιον, ἔνθα ἐπεβίβαζον εἰς Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια πρὸς μεταφορὰν αὐτῶν εἰς Ἑλλήν. ἐδάφη. Τινὲς ἰδιοκτῆται ἰστιοφόρων πλοίων ἔξ Ἀγαθουπόλεως καὶ Βασιλικῶν ἐπεβίβαζον ἐν αὐτοῖς τὰς οἰκογενεῖας των ὡς καὶ τῶν συγγενῶν των καὶ μετέφερον εἰς Κων)πολιν ἢ Ρουμανίαν. Τοὺς δὲ κατοίκους τῶ ὁμογενῶν χωρίων Κωστή, Προδίβου καὶ Γαλάζι μετέφερον εἰς Ἀγαθούπολιν καὶ Βασιλικὸν καὶ ἀποῦ ἀφήρουν παρ' αὐτῶν ὅτι ἔφερον εἰς χορημα ἢ κόσμημα ἐπεβίβαζον ἀτμοπλοίοις καὶ ἀπέστελον εἰς Βαλτσίκιον. Εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν χρημάτων παρ' αὐτῶν εἶχον παρ' αὐτοῖς τοὺς ἐκ τῶν πλησιοχώρων βουλγάρους, οἵτιτες γνωρίζοντες καλῶς τὴν οἰκονομικὴν θέσιν ἐκάστου διὰ προδοσιῶν αὐτῶν, ἀπῆτουν ἀνάλογον ποσόν, ἐκχυμιοῦντες οὕτω αἰτούς παντελῶς.

Περὶ τὰς 100 οἰκογένειαι ἄποροι ὁμογενῶν ἐγκατελείφθησαν εἰς Ἀγαθούπολιν διαμένονσαι μέχρι τοῦδε. Πυρκαϊᾶς ὅμως ἐκτραγείσης καὶ ἀποτεφρώσεως ἅπασαν σχεδὸν τὴν Ἀγαθούπολιν, πλὴν μιᾶς Ἑκκλησίας, τοῦ Σχολείου καὶ περὶ τὰς 10 οἰκίας περιορίσθησαν αἱ δυστιχεῖς αὗται οἰκογένειαι ἐν συνωστισμῷ εἰς τὰ ἐν λόγῳ οἰκήματα, ὑφιστάμεναι πλείστας κακουχίας καὶ στερησεις.

Ἡ πυρκαϊὰ αὕτη ἐξεργάγη ἔξ οἰκίας κατοικουμένης ὑπὸ τοῦ τελῶνου

Ἄγαθουπόλεως, διαδοθεῖσα κατὰ τινὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ σκοπῷ πυρπολήσεως τῶν ἐν αὐτῇ καταστίχων τοῦ τελωνείου πρὸς κατάχρησιν ἀρκετοῦ ποσοῦ εισπράξεων. Ἐνῶ ὅμως ἦτο δυνατὴ ἡ περιστολὴ τοῦ παμφάγου στοιχείου, ἀπετράπη ὅμως ὑπὸ τῶν βουλγάρων εἰς τοὺς προσδραμόντας πρὸς περιστολὴν αὐτοῦ καὶ οὕτω λαβῶν εὐρείας διαστάσεις ἀπετέφρωσε τὴν περὶ τὰς 800 οἰκίας ἔχουσαν ἀρχαιοτάτην ἑλληνικὴν Κωμόπολιν. Ἡ ἀποτροπὴ αὕτη πρὸς περιστολὴν τῆς πυρκαϊᾶς ἐγένετο, καθὰ εἰκάζεται, ἵνα μὴ οἱ ἀπελαθέντες ὁμογενεῖς ἐποφθαλμιῶσι τὴν ἐπάνοδόν των, δι' ἣν διεδίδετο ὅτι ἐγένοντο ἐνέργειαι ὑπ' αὐτῶν. Ἐνεκα τούτου δὲ καταφαίνεται ἡ ἐκ προθέσεως διάδοσις τῆς πυρκαϊᾶς ὑπὸ τοῦ τελωνίου.

Οἱ Βούλγαροι καίτοι ὁμόθησκαι εἰς τὰς ἀπελάσεις τῶν ὁμογενῶν ἐφάνησαν ἀτηνέστεροι καὶ βαρβαρώτεροι τῶν ἑτεροθρήσκων τούρκων· διότι οἱ μὲν τούρκοι εἰς τὰς πρῶτας μάλιστα ἀπελάσεις ἄφιναν τοὺς ἀπελαυνομένους ἵνα παραλαμβάνωσιν ἢ πωλῶσιν, ἔστω καὶ μὲ εὐτελεῖς τιμὰς ἄπασαν τὴν κινήτην αὐτῶν περιουσίαν, οὐδέποτε δὲ μετεχειρίσθησαν τὴν βίαν ἀφαίρεσιν χρημάτων ἢ ἄλλου τινοῦ, ὡς οἱ βούλγαροι.

Καὶ οἱ μὲν τούρκοι εἶχον καὶ ἀφορμὴν τινὰ τῆς ἀπελάσεως τῶν ὁμογενῶν πρὸς παντελῆ ἐκτουρκισμόν τοῦ ἐδάφους των ἵνα μὴ ἐποφθαλμιᾶται παρ' ἄλλων, ἐνῶ οἱ βούλγαροι οὐδεμίαν τοιαύτην ἀφορμὴν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι, διότι, κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους των, ἀποτροπομένης τῆς λειτουργίας τῶν Ἑλληνικῶν Σχολῶν καὶ Ἐκκλησιῶν καὶ μὴ ὑπάρχοντος τοῦ μεταξὺ των τούρκων χάσματος τῆς ἐτεροθρησκείας νὰ ἐπήρατο σὺν τῷ χρόνῳ ὁ ἐκβουλγαρισμὸς τῶν ὁμογενῶν. Κατὰδηλον λοιπὸν ὅτι ὁ μόνος σκοπὸς τῆς ἀπελάσεως ἦτο τῆς ληστείας καὶ διαρπαγῆς τῶν περιουσιῶν τῶν ὁμογενῶν, ὧν ἡ ὕλικὴ εὐμάρεια καὶ προαγωγὴ ἐκίνει τὸν φθόνον καὶ τὴν κακεντρέχειαν τῶν βουλγάρων.

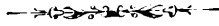
Τὴν δὲ ὕλικὴν ζημίαν, ἣν ἐπέφερον εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ δημοσίου των ἡ ἀπέλασις τῶν ἐν τοῖς παραλίαις μάλιστα ὁμογενῶν, οὐδόπως ἠδύναντο νὰ προΐδωσιν ἐκ τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς κακεντρέχειας οἱ βούλγαροι. Οἱ ὁμογενεῖς τῶν παραλιῶν Κωμοπόλεων Ἄγαθουπόλεως καὶ Βασιλικῶν κατεγίνοντο, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν ἀλιεῖαν τσίρῳν, σκόμβρων, παλαμῆδων κλπ. ἐξ ἧς οὐκ εὐκαταφρόνητα κέρδη ἀπελάμνον καὶ κατὰ συνέπειαν ἀρχοῦντως ὠφελεῖτο καὶ τὸ δημόσιον, ὡς καὶ ἐκ τῆς ναυτιλίας, εἰς ἣν ἐπεδίδοντο τινές. Δὲν ἦτο δυνατὸν ὅμως οἱ οὐδόπως ἐξησκημένοι εἰς τὰ τοιαῦτα ἐπαγγέλματα Βούλγαροι νὰ ἀντικαταστήσωσιν αὐτούς. Καὶ ἡ μὲν ἀποτεφροθεῖσα Ἄγαθούπολις, εἰς ἣν ἐπορίζοντο τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἔξω ἐν εὐμάρεια ὑπὲρ τὰς 800 οἰκογένειαι, ἐκ τῶν, ὡς εἰρηται, ἐπαγγελμάτων, παρεχόντων καὶ πλεῖστα ὠφελήματα τῷ Δημοσίῳ σχεδὸν ἠρημώθη· εἰς δὲ τοὺς Βασιλικούς οἱ ἐγκατεστάντες Βούλγαροι τῶν μεσογειῶν μερῶν εἰς μὴν τὴν γεωργίαν καὶ ἀνθρακοποιίαν ἐπιδίδονται, ὁ δὲ τοσοῦτος πλοῦτος τῆς θαλάσσης μένει ἀνεχμετάλλευτος.

Ἐγγραφον ἐν Σιδηροχωρῷ τῇ 15 Ἰανουαρίου 1921.

Ὁ πονήσας

Σάββας Δακίδης

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εἰσαγωγή

Μέρος Αον 1. Ἡ ἐπὶ ἀπολυταρχίας κατάστασις τῶν ὁμογενῶν, ἔκτροπά τινα συμβάντα μετὰ τὸν Ρωσσοτουρκικὸν πόλεμον, πανηγύρεις, Σχολεῖα καὶ πρῶδος τῶν ὁμογενῶν ἐν ταῖς τέχναις καὶ τῇ ἐμπορίῳ. Σελ. 4.

2. Οἱ εὐτελεῖς φόροι ἐπὶ ἀπολυταρχίας, καὶ ἡ μὴ κανονικὴ εἰσπραξις αὐτῶν. Σ. 6

3. Ἐλλειψὶς τακτικῶν δικαστηρίων καὶ δημοσίων ἀσφαλείας, Κιρκάσιοι, λησταντάρται, ὁ Πωπῶφ καὶ τὰ κατορθώματά του. Σελ. 7.

4. Ὁ περιβόητος λήσταρχος καπετῶν Ἀναστάσιος καὶ τὰ ἡρωϊκά αὐτοῦ κατορθώματα. Σελ 9

5. Τὰ βουλγαρικὰ κομιτᾶτα, φόνοι καὶ ληστεῖαι τῶν ὁμογενῶν ὑπ' αὐτῶν, ἡ βουλγαρικὴ ψευδεπανάστασις, ὁ Πέϊτσοσ καὶ τὰ κακουργήματα αὐτοῦ, ἡ κήρυξις τοῦ Συντάγματος. Σελ. 14

6. Ὁ Βαλκανικὸς πόλεμος, κατοχὴ τῆς Θράκης ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἀνακατοχὴ αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων, τὸ ἀπαίσιον πρόγραμμα τῶν Νεοτούρκων καὶ ἡ ἀπέλασις τῶν βουλγάρων. Σελ. 20

7. Τὰ κατὰ τὸν Μ. Αἶμον νέα βουλγαροτουρκικὰ σύνορα, παρικόρησις τῶν ὑποδικήσεων Ἀγαθουπόλεως, Τυρνόβου καὶ Μουσταφᾶ πασᾶ εἰς Βουλγαρίαν, διωγμὸς τῶν ὁμογενῶν χωρίων, διαμαρτυρία Πατριαρχείων καὶ Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Σελ. 22.

8. Ἡ κυρίως αἰτία τοῦ διωγμοῦ τῶν ὁμογενῶν, τὰ κόμματα ἐν Τουρκίᾳ ἡ ὑπεροχὴ τῶν Ἐνωτικῶν καὶ τὰ κακουργήματα αὐτῶν, διπλοῦς σκοπὸς τοῦ διωγμοῦ, τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ. Σελ. 27

Μέρος Βον 1. Δεύτερον εἶδος διωγμοῦ καὶ πίεσεως τῶν ἐναπομεινάντων ἐν Θράκῃ ὁμογενῶν, παῖσις τοῦ ὑποδιοικητοῦ Σαμμάκοβιου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ τυράννου Χαμητῆ, ὁ Νομάρχης Ἀδριανουπόλεως Χατζῆ Ἀδῆλ. Σ. 32

2. Ὁ νέος ὑποδιοικητῆς Σαμμάκοβιου τυράννος Χουσεῖν Χαμητῆ, ἐναρξίς τῶν κακουργημάτων αὐτοῦ, πρόσκλησις καὶ ἀποστολὴ ἀντιπροσώπου τοῦ Μητροπολίτου, μάταιαι ἐνέργειαι αὐτοῦ. Σελ. 33.

3. Ἡ κήρυξις τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, τὸ θράσος τοῦ Χαμητῆ καὶ αἱ ἀπηνέστεραι πιέσεις τῶν ὁμογενῶν, καταναγκαστικαὶ συνδρομαὶ καὶ καταπιεστικαὶ εἰσπραξίαι αὐτῶν, ἀνεύρεσις τεμένους καὶ οἰκοτροφείου διὰ τοὺς παῖδας τῶν Μουσουλμάνων προσφύγων τῆ συνδρομῆ τῶν ὁμογενῶν. Σελ. 35.

4. Διάφοροι συνδρομαὶ ἐπὶ τῇ ἐμπολέμῳ καταστάσει τῆς Τουρκίας, στρατολογία τῶν ὁμογενῶν, καταναγκαστικὰ ἔργα αὐτῶν, πιέσεις τῶν μὴ στρατευομένων γεωργῶν καὶ ἐργατῶν ὁμογενῶν. Σελ. 38.

5. Συλλογὴ ζώων ἀχθοφόρων καὶ τροφίμων, αἰτία λήψεως προστίμων ἀδίκως, ἐπιβολὴ συνδρομῆς διὰ τὴν σχολὴν Ἀδριανουπόλεως, φόρος ἐπιτηδεύματος τοῖς προύχοσι, πρόσκλησις Μητροπολίτου, ἐπιχειρήσις πρὸς ἔχθειαν παραπόνων καὶ ἀποτυχία αὐτῆς. Σελ. 40

6. Δαρμοὶ, πιέσεις, πυρκαϊαὶ πρὸς ἀνεύρεσιν φυγοστράτων, ἄφεις καὶ παρουσία αὐτῶν, φόνος τριῶν φυγοστράτων, πιέσεις πρὸς ἀνεύρεσιν ὀπλων. Σελ. 43

7. Προετοιμασίαι καὶ καλλωπισμοὶ πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ περιμενομένου Νομάρχου Χατζῆ Ἀδῆλ, ἔλευσις αὐτοῦ, ὑποδοχὴ, φιλοξενία, ἀναχώρησις, ἀπρόοπτον συμβάν, φόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Σελ. 47.

8. Ἐξόπισις τῶν Μωαμεθανῶν, ἀπόπειρα πυρκαϊᾶς, φόνος ὁμογενοῦς, ἐμφάνισις τῶν προαξικοπιῶν, μέτρα πρὸς σύλληψιν αὐτῶν ἀτελέσφορα, τυραννία ἀνήκουστοι καὶ καταπιέσεις τῶν ὁμογενῶν. Σελ. 50.

9. Πλαστὴ ἐνοχοποίησις τῶν ὁμογενῶν ἐν γένει, διαταγὴ πρὸς ἔξωσιν αὐτῶν,

ἀποστολή Κομιτατζήδων ἐκ Κων)πόλεως, κατακράτησις τῶν περιουσιῶν, ἔξωσις τῶν χωρίων Τρουλιάς καὶ Ἄγ. Στεφάνου, διατάξεις ἐν Σαμμακοβίῳ. Σελ. 54

10. Ἐξώσις κατοίκων Σαμμακοβίου, Σκοποῦ, Σκεπαστοῦ καὶ Σοφιδῶν, κράτησις καὶ ἀπόλυσις Μητροπολίτου, ἀπόλυσις τῶν ἐν φυλακῇ καὶ κράτησις τῶν δήμεν ἐνόχων. Σελ. 56.

11. Φόνος 25 ὁμογενῶν, ἀποστολή τῶν λοιπῶν εἰς τὸ στρατοδικεῖον Ἀδριανούπολεως, σύντομος βιογραφία τῶν φονευθέντων. Σελ. 59.

12. Διανομὴ μέρους τῆς κινητῆς περιουσίας τῶν ὁμογενῶν, διαφύλαξις τῆς ὑπολειφθείσης, ἀφίξις τῶν ἐκτοπισθέντων εἰς Ἡράκλειαν, προσωρινὴ ἐγκατάστασις αὐτῶν, ἀποβίβασις εἰς Ἀνατολήν, περιπλάνησις οἰκογενεῖας ἀξιοματικοῦ.

13. Ἡ καταναγκαστικὴ πληρωμὴ τῶν ναύλων, πιέσεις καὶ καταχρήσεις, δεινὴ θέσις τῶν ἐν Ἡρακλείᾳ ὁμογενῶν, κατεδάφισις τοῦ περικαλλοῦς ἀρχαίου αὐτῆς ναοῦ. Σελ. 67.

14. Ἡ εἰς Τυρολόην ἀνάκλησις τῶν ἐναπομεινάντων ὁμογενῶν, πρόθυμος δεξιότης τῶν κατοίκων, ἢ ἐν Τσιφλικίῳ ἐγκατάστασις, δεινὴ θέσις, ἔλλειψις ἄρτου. Σελ. 68.

15. Ἀναχώρησις εὐπορούντων, ἔλευσις τοῦ Γερμανοῦ ὑποπροξένου Ραιδεστοῦ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς θέσεως τῶν ἐκτοπισθέντων ὁμογενῶν, μάταιαι ὑποσχέσεις αὐτοῦ, ἐπιτροπὴ παρὰ τῷ Ἑλληνι Πρεσβευτῇ καὶ τοῖς Πατριαρχείοις. Σ71

16. Πρόνοια τοῦ Ἀλῆ βῆθ πρὸς προμήθειαν ἐπαρκούς καὶ εὐθνοτέρου ἄρτου, διασπορὰ πρὸς πορισμὸν τῶν πρὸς τὸ ζῆν, οἱ κατὰ τὸ Πάσχα φόνοι. Σ. 73

17. Ματαίᾳ ἀπόπειρα ἐπανόδου τινῶν εἰς τὰς πατρίδας των, φοβερὰ μάλιστα τυφοειδοῦς πυρετοῦ ἐν Τυρολόῃ, κατάστασις τῶν ἐν Ἀνατολῇ ἀποσταλέντων. Σ75

18. Ἐλεεινὴ θέσις τῶν ἐν ἡδοποιῖᾳ, κατ' οἰτινὴ διαφόρων κτιρίων καὶ γαιανθρακωρυχείοις ἐργαζομένων στρατιωτῶν, φυγοστρατία καὶ φόνοι αὐτῶν. Σελ. 76

19. Ἐγκατάστασις προσφύγων Μουσουλμάνων ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἐκτοπισθέντων χωρίων, διανομὴ τῆς κινητῆς περιουσίας τῶν ὁμογενῶν, καταστροφὴ τῶν οἰκῶν, κλοπὴ καὶ σπατάλη τοῖς ἐν Σαμμακοβίῳ καὶ λοιπῶν χωρίων κατακρατηθείσης περιουσίας. Σελ. 78.

20. Ἡ ἀνακοχὴ τοῦ πανευρωπαϊκοῦ πολέμου, ἐπάνοδος τῶν ἐκτοπισθέντων κατοίκων, δεινοπαθήματα ἐπὶ τῇ παλινοστήσει, παροχὴ βοήθημάτων καὶ δάνεια παρὰ τῆς Ἐλ. Κυβερνήσεως διὰ τῆς ἐν Κων)πόλει ἐπιτροπῆς τῶν προσφύγων, κατὰ ρησις ποσοῦ δέκα χιλιάδων λιρῶν ὑπὸ τοῦ ἐν Σαμμακοβίῳ γραμματέως Α. Κασαπίδου, ληστεία καὶ φόνοι ὑπὸ τῶν βουλγαρικῶν συμμοριῶν καὶ τῶν ὀπιδῶν τοῦ Ταγιά, κατάληψις τῆς Θράκης ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων Σ80

Παραρτήμα. Τὰ ὑπὸ Βουλγάρων δεινοπαθήματα τῶν ὁμογενῶν τῆς ὁμόρου Ἐπαρχίας Ἀγαθουπόλεως. Σελ. 87

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΟΙ ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ Ι. Σοφιανοῦ.

Ἰωάννης Σοφιανός, Δ. Ἰακωβίδης (ἐκ Ἀδριανούπολεως) Ἰωαν. Φ. Κωστάζος (ἐκ Χίου.) Cineinnati Ο. τῆς βορείου Ἀμερικῆς (ἐκ Σαρακηνῶν.) Ἀγγερινός Χ' Δ. Κατσάνοπουλος, Κοσμάς Χ' Δ. Κατσάνοπουλος, Ἰωάννης Χ' Δ. Χατζηλιαννάκης Ἀγγερινός Εὐθ. Χ' Μαργαρίτου, (ἐκ Ἀρκαδιουπόλεως) Ζαρεφῆς Στεφάνου (ἐκ Ταχυφριζίου Καλλιπόλεως.) Θεμιστοκλῆς Κοροβίνης (ἐκ Ἀβδημῶν Γανοχώρων Δημήτριος Πολονίδης (ἐκ Σκεπαστοῦ Θράκης.)

Οἱ ἐν Ἀμερικῇ εἰς Σικάγο Illinois. Καταγόμενοι ἐκ Σαμμακοβίου Θράκης. Σταμάτιος Σοφιανός, Θεόδωρος Σοφιανός Ἰωάννης Μουριάδης, Δούκας

Βλαχόπουλος, Ν. Νταντούρης, Κωνσταντίνος Τσαλίδης, Κωνσταντίνος Γ. Γκάγκος.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Δ. Χ. Βεζυριανίδου
Δημήτριος Χ. Βεζυριανίδης, Χαράλαμπος Βεζυριανίδης, Gamy Panayotoglou, Vasile Stathopoulos.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Μαργ. Μαργαριτίδου
Μ. Κ. Μαργαριτίδης, Νιχαήλ Φούφας, Δημοσθένης Δ. Μπερπέρης, Δέσποινα Ξανθοπούλου.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Β. Πατσικάκη
Ἰωάν. Ν. Λυκίδης, Β. Πατσικάκης, Β. Ἀνδρέου, Κ. Δειφθῆς, Χρυσόστομος Β. Πατσικάκης, Δημήτριος Β. Πατσικάκη.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Χαράλαμπου Ν. Γκαντίδου
Χαράλαμπος Ν. Γκαντίδης, Παντελῆς Σβόλος, Θωμᾶς Θωμάδης.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Παναγιώτου Δ. Παναγιωτάκη
Π. Δ. Παναγιωτάκης, Σίμος Ι. Τσακίρογλου, Γεώργιος Δ. Λιτσιδης, Δημήτριος Σ. Τωμόπουλος, Δημ. Χατζημήτσος, Σταῦρος Ὁμουρλόγλου, Κωνσταντίνος Βασιλειάδης.

Φανάριον

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τῆς Δος Ἀνδρομάχης Πασχαλίδου
Ἀνδρομάχη Πασχαλίδου, Μαρίκα Πασχαλίδου, Ἀγγελικὴ Κοτσαλίδου, Σοφία Μιχαηλίδου, Χαράλαμπος Μαραμνίδης, Παναγὸς Ζαφειριάδης, Νικόλαος Ἰωάννου, Σωτήριος Δαβίδ, Δουκιανὸς Παπαδόπουλος, Γεώργιος Ἀράπογλους.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τῆς Δος Καλλιόπης Σαββίδου
Καλλιόπη Σαββίδου, Τερψιθέα Ε. Ἀθανασιάδου, Σοφία Δ. Ἀποστολίδου, Παῦλος Ποιμενίδης Ἡρακλῆς Σαββίδης.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Κων)τίνου Θεοκτίστου
Κων)τίνος Θεοκτίστου, Σάββας Νικολάου, Κων)τίνος Βουτσόπουλος, Στέργιος Ι. Στυλιανίδης, Δημήτριος Ι. Στυλιανίδης, Ἰω)νης Δ. Καγια)ανίδης, Κων)τίνος Πρίμπος.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τῆς Δος Αἰκατερίνης Κυριακίδου

Φανάριον

Αἰκατερίνη Κυριακίδου, Θάλεια Φιλιππίδου, Αἰκατερίνη Σεβαστοπούλου, Ἰουλία Χρυσοβέργη, Μαρίκα Κοντούλη, Ἰφιγένεια Βλάμη, Χρῦσανθος Κ. Βαλασιάδης.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κ. Ἰωάνου Σταματιάδου.

Πολύδωρος Ἀποστολίδης, Περικλῆς Φτουχίδης, Κωνσταντίνος Δέλιος, Γεώργιος Αὐγερινός, Ὀλγα Φραγκοπούλου Ἐλισάβετ Ἀργυροπούλου, Ἀθανάσιος Καριτιάδης. Ἰ. Σταματιάδης, Μιχαήλ Κ. Σερβάνης, Θ. Ν. Ἐμμανουιλίδης, Γ. Σερβάνης.

Ἀνέστης Κωνσταντινίδης Σωμ. 2. Ἀθανάσιος Κωνσταντινίδης Σωμ 2. Σ. Σταμπολίδης. (Φανάριον)

Οἱ ἐν Ἀγ. Στεφάνῳ Μ. θαλάσσης φιλόμουσι Κύριο, Θεόδωρος Χ. Τασμηλίδης ἱερέως, Σάββας Π. Σάββα. Χρῆστος Ἰωάννου. Δημὸς Θωμᾶ. Διογένης Ρογκωκός. Ἰωαν. Σαρόγλους. Γεωργάκης Μαρινέλης, Κων)τίνος Γ. Ἀθανασιάδης. Ἀθανάσιος Γ. Ἀθανασιάδης. Γεώργιος Γερασίμου. Γεώργιος Χριστοδούλου. Εὐθύμιος Π. Γαβριήλ. Βασίλειος Θωμᾶ. Κωνσταντίνος Ἀραμπατζῆ. Νικόλαος Ἀγγέλου. Σάββας Μανασῆ. Νικόλαος Ἀναστασίου. Παναγιώτης Μπαλλῆς.

Οἱ ἐν Γέννῃ φιλόμουσοι.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τῆς Κα; Εἰρήνης Θ. Ποσκούρη

Εἰρήνη Θ. Ποσκούρη, Εὐγενοῦλα Ν. Ἀξιοτίδου, Πολύμνια Μαναβοπούλου Ἀνδρονίκη Π. Παρασκευᾶ, Θεανῶ Η. Κωνσταντίνου, Δόμνα Ἀντωνίου, Ζω

γραφία 'Ανέστου, Δις Βασιλικού, Μαργίτσα Νικολάου, Θεμιστοκλής Α. Παπαδόπουλος, Σουλτάνα Ν. Μανιτσά, Συρματή Ι. Μητάκου, Θαλής Δ. Τσοῦρος (ἐκ Σκοποῦ.)

Οι ἐν Σκεπαστῶ φιλόμουσοι.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Κας 'Ελένης Μ. 'Αντωνιάδου
'Ελένη Μ. 'Αντωνιάδου, 'Αρτεμις Μαργαριτοπούλου, Χρυσῇ 'Αντωνίδου,
'Αννα 'Αλεξάνδρου, 'Ελένη Σουρτζίδου, Δες Εὐκλείδου.

Οι ἐν Σοφίδαις φιλόμουσοι.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Ματθαίου Θεοδώρου
Ματθαίος Θεοδώρου, 'Ανδρέας Ν. Δημαρέλης, Γεώργιος Κηπουρός, Νικόλαος
Χ. 'Υποδηματοποιός, Δημήτριος Κ. Κλαβέλης, Μιχαήλ Κ. Κλαβέλης, Κωστάκης
Δημητρίου.

Οι ἐν Σαρακίῃ φιλόμουσοι.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δος Σμαράγδας Θ. Κατσανοπούλου
Σμαράγδα Θ. Κατσανοπούλου, Θ. Α. Γεωργιάδης, Μελπομένη Μακρίδου, Στέ-
φανος Νουμῆζη.

Οι ἐν Σιδηροχωρίῳ φιλόμουσοι κύριοι.

'Ο Σεβ. Μητροπολίτης Βιζύης 'Ανθιμος σωμ. 4, ὁ 'Αρχιμανδρίτης Δωρόθεος
Κορακίδης 2, ὁ οἰκονόμος Παπᾶ Χαράλαμπος, Κ. 'Αθανασιάδης. 'Ιωάννης
Εὐκλείδης, Διογένης Τακίδης, Γεωργάκης Παναγιωτάκης, Θεοδωράκης Πανα-
γιωτάκης, Σ. Κ. Κιακίδης, Χριστάκης Τακίδης, Γεωργάκης Παπᾶ Δημητρίου
Γεώργιος Δ. 'Αλπάνης, 'Ιωάννης Θ. Καράνης, Γεώργιος Θ. Καράνης, 'Ανδρέας
Δ. 'Αθανασίου, Κωστάκης 'Αριστείδου, Παναγιώτης 'Αποστόλου, Θωμᾶς Πατι-
σίδης, Χαράλαμπος Μπαλιόπουλος, Στέργιος Ν. Βασιλακόπουλος, Δημοσθένης
Στανίτσα, Χουρμούζης Δ. 'Αναγνώστου, 'Αγγελος 'Αναστασιάδης ἰατρός Δη-
μήτριος Μπαλλῆς ἀνθυπολοχαγός Μηχανικού, 'Αντώνιος Πάστρας Οἶκον. 'Ε-
φορος σωμ. 2. Κ. Τζανέτος ταμίης, Λύσανδρος Παπαδάκης τηλεγραφητής,
Χ. Β. Σιρτούδης γραμματεὺς, 'Αναστάσιος Φλῶρος, Πολυζῶης Γ. Πολυζωΐδης,
'Ιωάννης Γ. Μηλλίδης, Δημήτριος Κ. Πριμπίδης, Μιχαήλ Α. Πιληροπούλους
'Αθ. Τζιβελεικίδης, 'Επαμεινῶνδας Κ. Βεργίδης, Κωνσταντίνος Θ. Βεργίδης,
Σωτήριος Π. Γκολίδης, Δημήτριος Γαντιδης, Σπύρος Μ. Σπυρίδης, 'Ιωάννης
Νταντιδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Δημητρίου Στρουμπίδου
Δημήτριος Δ. Στρουμπίδης, Εὐθύμης Δ. Κάλας, Εὐθύμης Ι. Κουτσόφτης,
Κωνσταντίνος Δ. Νιζάμης, Θεόδωρος Ι. Μιχαλάκη, Θεοδωράκης Γ. Φτουχίδης,
Δημήτριος Ι. Φτουχίδης, 'Αντώνιος Κ. Σταμπουλίδης.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δος 'Αναστασίας Δ. Παναγιωτάκη
'Αναστασία Δ. Παναγιωτάκη, Κορηλία Θ. Τζάρτου, 'Αννα Γ. Τσανταλίδου,
'Ανθῆ Γ. Παναγιωτάκη, Χάϊδω Π. Κιακίδου, Μαρία Σ. Τζιβελεικίδου, Χρυσῇ
Θ. Κιακίδου, 'Ελένη Κ. Κύρκου, Ζηνοβία Ν. Τακίδου, Βαρβάρα Μ. Εὐγενειά-
δου Μαργαρίτης Π. Κύρκου, Μαρούλα Χ. Κωνσταντινίδου, 'Αναστασία Σ.
Τακίδου.

Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Δος 'Αναστασίας Δ. Τζιβελεικίδου
'Αναστασία Δ. Τζιβελεικίδου, Δουκένη Ν. Λεοντίδου, Σταματῆν Ν. Μαλτέζη,
Βιργινία Σ. Τακίδου, Χρυσῇ Εὐσ. Κιακίδου, Σμαράγδα Εὐσ. Κιακίδου, Σμα-
ράγδα Ι. Βαλιούλη, Εὐανθία Π. Ναλπάντη, 'Αναστασοῦλα Ν. 'Αλβανού, 'Ανα-
στασία Ι. Αθ. Γιαννούλη, Καλλιόπη Δ. Τσαλίδου, Μαρούλα Κ. Σαοῦλη, 'Ελένη
Β. Βαχαρίδου, Εὐδοκία Εὐθ. 'Ανασαρέλη, 'Αθηνά Σ. Σακιοῦδου, Λεμονιά
'Αργυροῦ, Δημήτριος Ν. Κουτσκίδης Δουκένη Κ. Κωνσταντινίδου, Κατίνα Γ.
Λουτατίδου, Σοφία Α. Σουρτζίδου, 'Αναστασία Α. Καβερτίδου, Μελαχρινῆ Μ.
Βουτσά, Εὐανθία Π. Χάϊδου.

Οἱ ἐν Τρουλιᾷ φιλόμουσοι κύριοι.

Ὁ Αἰδεσιμώτατος Παπᾶ Δημήτριος Παπᾶ Νικολάου, Κώστας Α. Μαργιοῦρης, Ἰωάννης Δ. Μπιρμπινῆς, Γεώργιος Παπᾶ Νικολάου, Ἰωάννης Λεφίδης, Στέργιος Κώστα, Σωτήριος Φ. Ἀθανασάκη, Δημήτριος Φριδάς, Σωτήριος Κ. Δουκίδης, Ἰωάννης Φιλίππου, Ἀλέξης Παπᾶ Γαβριήλ, Κωνσταντῖνος Πουλαδῆς, Γεώργιος Μπορέλης, Ἰωάννης Χαραλάμπου, Κωνσταντῖνος Ν. Κουτσιδῆς, Θεόδωρος Γ. Ψαρόπουλος, Σεβαστὴ Ν. Ἰωαννίδου. Πολύμνια Ν. Ἀθανασιάδου.

Οἱ ἐν Ὁργᾶς φιλόμουσοι κύριοι.

Ὁ Αἰδεσιμώτατος Παπᾶ Γεώργιος, Ἀνδρέας Σωτηρόπουλος, Εὐστράτιος Θεοδώρου Ἀθανάσιος Ἠλία, Χαράλαμπος Ἠλία, Σωτήριο Μ. Τσαούση.

Οἱ ἐν Σκοπῶ φιλόμουσοι Κύριοι.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τῆς Δος Πολυμνίας Θεοφιλίδου.

Πολύμνια Θεοφιλίδου, Ἄννα Πάυλίδου, Σμαράγδα Σίμου, Μαρία Σιρέτη, Χρυσὴ Κοκκινόπουλου, Θεόκλεια Ἀποστολακίδου, Σοφία Φωτίου, Παναγιώτῃ Μερτζεμένη, Ἐλένη Χηνοπούλου, Ἐλένη Βουλκίδου, Ἄννα Γεωργίου, Εὐανθία Β. Ἀνδρεάδου, Ζαχαροῦλα Α. Γαλιούλη, Σμαράγδα Ι. Βαλιούλη,

Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τῆς Δος Σταματινῆς Κίρκου.

Σταματινὴ Κίρκου, Χρυσὴ Ε. Κιακίδου, Μόδεστος Χαραλαμπίδης, Ὀλγα Σκαμβιζάκη.

Οἱ ἐν Νικομηδείᾳ.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ κυρίου Ἰωάννου Σοφιανοῦ

Ἰωάννης Σοφιανός, Νικόλαος Σ. Ἰντζέβης, Εὐστράτιος Κωνσταντινίδης Ἀντώνιος Σαογός.

Οἱ ἐν Κιλκίς φιλόμουσοι κύριοι.

Τῆ εὐγενεὶ φροντίδι τοῦ Αἰδεσιμωτάτου ἱερέως Κ. Λεφίδου

Παπᾶ Κωντῖνος Λεφίδης Σαμ. 1. Ἀλέξανδρος Λαμπρόπουλος 2, Φώτιος Γκέρκας 2, Κωντῖνος Ἰωαννίδης 1, Ἀνέστης Σ. Ἀναστασιάδης 1, Δημήτριος Ζωηρός 1, Μιχαὴλ Μικίδης 1, Ματθαῖος Ἀμαξηλάτης 1, Ἀνέστης Σωτηριάδης 3, Παναγιώτης Γ. Παναβόγλους 1, Νικόλαος Χ. Ζαφειριάδης 1, Κωνσταντῖνος Οἰκονόμου 1, Ἀπόστολος Χρ. Δακίδης 1, Θεόδωρος Γ. Εὐτυχίδης 1, Ἀθ. Ι. Πετράκογλου 1, Ἀθανάσιος Ἀποστολόπουλος 1, Μιχαὴλ Κιουμουρτζόγλους 1, Δημόκριτος Μπαρμπῆς 1, Νίκος Τσόχατζης 1. Παναγιώτης Λουτατίδης.

